

সন্ধ্যা

বাৰ্ষিক আলোচনী, ২০১৪-১৫ বৰ্ষ

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়

হাজো : কামৰূপ, অসম

তত্ত্বাবধায়কদয়

ড० গীতা ডেকা

ড० বীপিমা বুজবৰুৱা

সম্পাদক

চুৰুং জামাল

আলোচনী সম্পাদনা সমিতি

ছাত্র একতা সভাৰ তত্ত্বাবধায়কসকল

ছাত্র একতা সভাৰ সদস্যবৃন্দ

সঙ্গম

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় বাৰ্ষিক আলোচনী
২০১৪-২০১৫ বৰ্ষ

SUREN DAS COLLEGE MAGAZINE
SESSION : 2014-2015

তত্ত্বাবধায়কদ্বয় :

ড° গীতা ডেকা

ড° ৰীপিমা বুজৰবৰুৱা

Prof. in Charge :

Dr. Geeta Deka

Dr. Ripima Buzarbaruah

সম্পাদক :

ছুৰুৎ জামাল

Editor :

Surut Jamal

সুবেন দাস মহাবিদ্যালয় বাৰ্ষিক আলোচনী (২০১৪-২০১৫ বৰ্ষ)
সুবেন দাস মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত
আৰু ছুৰুং জামালৰ দ্বাৰা সম্পাদিত

সম্পাদনা সমিতি

সভাপতি	: ড° বমেন তালুকদাৰ, অধ্যক্ষ
সম্পাদক	: ছুৰুং জামাল
তত্ত্বাবধায়িকাদ্বয়	: ড° গীতা ডেকা ড° বীপিমা বুজববৰুৱা
শিক্ষক সদস্যসকল	: ড° আলি আকবৰ হুছেইন ড° বমেন মেধি ড° বঞ্জু ঠাকুৰীয়া ড° বিনীতা দাস বিশ্বজিৎ কলিতা জয়ন্ত কুমাৰ দাস
ছাত্ৰ সদস্যসকল	: আমিকুল হাছান আব্দুল কাদিৰ মহিদুল ইছলাম কৰবী দাস বিষ্ণু কোঁৱৰ
বেটুপাত	: মুনীন্দ্র মহন্ত
অলংকৰণ	: কবুল চৌধুৰী
বৰ্ণ সংস্থাপক	

ঃ বেটুপাতৰ তাৎপৰ্য :
দুৰ্নীতি, হিংসা, অন্যায় আদি
ফল বহন কৰা বিষ বৃক্ষজোপা
ছিন্নমূল কৰি সত্য, সুন্দৰ, অহিংসা,
একতা আদি পোঁথা মেলা পুলিৰ
প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছে। প্ৰবাহমান
নৈখন গতিশীলতাৰ প্ৰতীক আৰু
উদিত সূৰ্যই আশাৰ ৰেঙণি
কঢ়িয়াইছে। সামগ্ৰিকভাৱে সঙ্গমে
অন্যায়, দুৰ্নীতিৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ ঘট
সমাজৰ পৰিৱৰ্তে এখন সুন্দৰ,
গতিশীল সমাজ প্ৰতিষ্ঠাৰ প্ৰয়াস
কৰিছে।

মুদ্ৰণ
মিচনএজ প্ৰিণ্টাৰ্ছ, উলুবাৰী, গুৱাহাটী-৭

আলোচনীখনত সন্নিৱিষ্ট হোৱা লেখনিসমূহৰ মতামত লেখকৰ নিজা।
তাৰ বাবে সম্পাদনা সমিতি দায়ী নহয়।

শ্ৰদ্ধাঞ্জলি

যিসকল প্ৰয়াত কৃতবিদ্য মহান ব্যক্তিৰ অক্লান্ত পৰিশ্ৰম আৰু বিৰল ত্যাগৰ
বিনিময়ত হাজো অঞ্চলৰ লেখতল'বলগীয়া অন্যতম শিক্ষানুষ্ঠান
সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়ে প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিলে লগতে
বিগত সময়ছোৱাত আমাৰ মাজৰ পৰা হেৰাই
যোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, কবি, সাহিত্যিক,
শিক্ষাবিদ তথা সন্তাসবাদীৰ
হাতত প্ৰাণ আহতি দিয়া
জ্ঞাত-অজ্ঞাত
সকলোকে
শ্ৰদ্ধাৰে
সুঁৱৰিছোঁ।

সম্পাদনা সমিতি

অধ্যক্ষৰ মেজৰ পৰা

মই জানিবলৈ পাই সুখী হৈছো যে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাই প্ৰকাশ কৰিবলগীয়া বাৰ্ষিক মুখপত্ৰখনৰ কাম-কাজ পূৰ্ণ গতিত চলিছে। মহাবিদ্যালয়ৰ মুখপত্ৰখনে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বৌদ্ধিক প্ৰতিভা দাঙি ধৰাত এক মুখ্য ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে। এখন মহাবিদ্যালয়ৰ মুখপত্ৰখনেই এখন দাপোনৰ দৰে কাম কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত থকা পাৰদৰ্শিতাৰ এক গুণগত মান প্ৰতিফলিত কৰে।

কেৱল বৌদ্ধিক ক্ষেত্ৰতেই নহয়, ব্যক্তি হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত হ'বলৈ হ'লে বৌদ্ধিক ক্ষেত্ৰৰ উপৰিও শাৰীৰিক আৰু মানসিক দিশতো একোজন ছাত্ৰ বা ছাত্ৰী সম্পূৰ্ণৰূপে সবল হ'ব লাগিব। এই ক্ষেত্ৰত আগুৱাই যাবলৈ যিখিনি আমাৰ কৰণীয় তাত আমি কৃপণালি কৰা নাই। তেওঁলোকৰ সকলো দিশৰ উৎকৰ্ষতাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি মহাবিদ্যালয়ৰ পাঠদান পদ্ধতি, অনুশাসন তথা নিয়মানুবৰ্তিতাৰ পূৰ্বতকৈ উত্তৰণ ঘটোৱা হৈছে। ইয়াৰ লগে লগে পূৰ্বৰে পৰা আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত থকা বিভিন্ন পাঠ্যক্ৰমৰ উপৰিও নতুন কেতবোৰ পাঠ্যক্ৰমৰ সংযোজন ঘটোৱা হৈছে। নিয়মানুবৰ্তিতাৰ ক্ষেত্ৰত গুটীয়া আদিৰ প্ৰচলন বন্ধ কৰাৰ উপৰিও শ্ৰেণীকোঠাত সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিয়মীয়া উপস্থিতিৰ বাবে কঠোৰ স্থিতি লোৱা হৈছে। তৎসঙ্গেও ক'ব লাগিব যে সকলোৰে সহায়-সহযোগিতা অবিহনে আমি সফল হোৱা অসম্ভৱ। গতিকে সকলোৰে ইতিবাচক সহঁৰি আশা কৰিলোঁ।

আলোচনীখন সৰ্বাঙ্গসুন্দৰ হোৱাৰ কামনা কৰাৰ লগতে আলোচনী সম্পাদনা সমিতিলৈ শুভেচ্ছা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

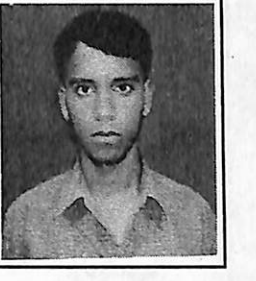
আন্তৰিকতাৰে—

ড° বমেন ভালুকদাৰ

অধ্যক্ষ

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়

সম্পাদকীয়.....

নবীন স্বপ্নৰ বাটত,
কিছু কল্পনা, চিন্তা আৰু ভাৱোচ্ছাস.....

স
ম্পা
দ
কী
য়

এটা সুন্দৰ, স্থিৰ সপোন আশা-ভৰসাৰ খল আৰু কৰ্মপ্ৰেৰণাৰ উৎস। হাজোৰ সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ত ভৰি দিয়াৰ দিনৰ পৰাই মোৰ এটা সপোন আছিল। সপোনটোৱে বাস্তৱত ৰূপ ললে এই নিৰ্মোহ সম্পাদকীয়ত। এই ছেগতে ছাত্ৰ বন্ধুসকলক মোক আলোচনীৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰি সাহিত্য সেৱা কৰাৰ সুযোগকণ দিয়াৰ বাবে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো। সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১৪-১৫ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ আলোচনী সম্পাদকৰ দায়িত্বলৈ মই গৌৰৱ অনুভৱ কৰিছোঁ।

সাহিত্য হৈছে সমাজৰ দাপোন। ইয়াত জাতিৰ সভ্যতা, সংস্কৃতি, সাম্প্ৰতিক সময়ৰ প্ৰতিচ্ছবি আদি সকলো প্ৰতিফলিত হয়। সাহিত্য হৈছে জাতিৰ মানদণ্ডৰ মাপকাঠি। ইয়াৰ জৰিয়তে দেশপ্ৰেম, চিন্তা, অনুভূতি আদি প্ৰকাশ হয়।

সাম্প্ৰতিক সময়ৰ পাকচক্ৰ বৰ জটিল। বৰ্তমান যুগত যুৱক-যুৱতীসকলৰ মাজত ভোগবাদী মানসিকতাই গা-কৰি উঠিছে। দেশৰ ভৱিষ্যত মেৰুদণ্ড স্বৰূপ যুৱক-যুৱতীসকলে যেন ধ্বংসৰ পিনে গতি কৰিছে। ড্ৰাগছ, হিৰোইন আদিৰ দৰে নিচায়ুক্ত দ্ৰব্য আৰু মাদকদ্ৰব্য সেৱন কৰি উচ্ছৃংখল হৈ পৰিছে। তেওঁলোক যেন কৰ্তব্য পথৰ পৰা বিচলিত হৈ লক্ষ্য আৰু পৰিচয় হেৰাই পেলাইছে। এনেদৰে চৌদিশৰ বাতাবৰণ প্ৰতিকূল হৈ উঠিছে। ৰাজনৈতিক, সামাজিক, অৰ্থনৈতিক আদি সকলো দিশেই আজি গভীৰ সংকটত পৰিছে।

নবীন স্বপ্নৰ বাটত— দৃঢ় সংকল্পেৰে আমি শুদ্ধ পথেৰে আগুৱাই যাব লাগিব। ছাত্ৰ অৱস্থাই হ'ল পৰৱৰ্তী সময়ত সফল হ'বলৈ লক্ষ্য স্থিৰ কৰাৰ ক্ষণ। আমাৰ ব্যক্তিগত জীৱনৰ লগতে দেশ-মাতৃৰ গৌৰৱ অক্ষুণ্ণ কৰি ৰখাটোও আমাৰ কৰ্তব্য। ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাদেৱে কৈছে—

জননীৰ সন্তান জাগা,
জাগা শক্তিমান জাগা মুক্তিপ্ৰাণ
মৃত্যু গছকি আনা জয়জিনি
কৰি দুৰ্জয় অভিযান।

দেশ- মাতৃৰ আহ্বানত যুগে যুগে অসমী আইৰ সু-সন্তানসকল নিজৰ কৰ্তব্য পথত আগুৱাই গৈছে। দেশ তথা জাতিৰ উন্নতিৰ অভিযানত কৰ্মহীনতা আৰু কাপুৰুষতাৰ কোনো স্থান নাই। দেশপ্ৰেমই মানুহক শক্তিশালী কৰি তোলে, জাগ্ৰত কৰে অস্তৰৰ সাহসী সন্তোক। লাচিত বৰফুকনকে আদি কৰি বহু দেশপ্ৰেমী ৰথী-মহাৰথীসকলে দৃঢ়তা আৰু একাগ্ৰতাৰে দেশপ্ৰেমৰ নিদৰ্শন দেখুৱাই থৈ গৈছে। তেওঁলোকৰ আদৰ্শৰে বৰ্তমানৰ এই জটিল সন্ধিক্ষণত আগবাঢ়ি যোৱাৰ আৱশ্যকতা আছে।

‘সাহিত্য-সংগীত-কলাবিহীন লোক পশুসদৃশ’। সমাজৰ সৰ্বাঙ্গীণ উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত এনে কলাত্মক চিন্তা-চৰ্চাৰ প্ৰয়োজন আছে। আমি নিজকে উপযুক্ত বুদ্ধিদীপ্ত চিন্তা-চৰ্চাৰে সমাজৰ উন্নতিৰ অভিযানত মনোনিৱেশ কৰিব পাৰো।

আলোচনী এখন সম্পাদনা কৰা যথেষ্ট কষ্টকৰ কাম। এনে দায়িত্ব বহন কৰাত সাধাৰণ ভুল-ত্রুটি হোৱাটো স্বাভাৱিক। ইয়াত আমি কিমান দূৰ সফল হ'লো, সেয়া আপোনালোকৰ বিচাৰ্য বিষয়। আমাৰ সীমিত জ্ঞানেৰে সম্পাদনা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত দিহা দি সহায় কৰাৰ বাবে তত্ত্বাৱধায়িকা ড° গীতা ডেকা আৰু ড° বীপিমা বুজবৰুৱা বাইদেউক কৃতজ্ঞতা জনালোঁ, লগতে বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত দিহা-পৰামৰ্শ দি কৃতার্থ কৰাৰ বাবে ড° আলি আকবৰ হুছেইন, ড° বমেন মেধি, বিশ্বজিৎ কলিতা প্ৰমুখ্যে সম্পাদনা সমিতিৰ সমূহ শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ সদস্যসকলকো আন্তৰিকতাৰে শলাগিছোঁ। মহাবিদ্যালয়ৰ পূজনীয় অধ্যাপক-অধ্যাপিকাসকলৰ মৰম, স্নেহাশীষৰ ওচৰত আমি চিৰকৃতজ্ঞ। যিসকলে আমাক লেখা দি উপকৃত কৰিলে, তেওঁলোকৰ ওচৰত আমি চিৰ ঋণী হৈ থাকিম। ইয়াৰ লগতে সতীৰ্থ সুবেনিয়ানসকলক আমি আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

সতীৰ্থ সুবেনিয়ানসকলক জনাবলৈ পাই আমি অতিশয় সুখী হ'ম যে যদিও আমি নিৰাশাৰ হেতা-ওপৰাৰ মাজতে আৰম্ভ কৰিলো এই সম্পাদকীয়ৰ তথাপি আমাৰ সময় উকলি যোৱা নাই। আহক আমি উত্তৰণ ঘটোও এখন নতুন সমাজৰ। নতুন উৎসাহ, প্ৰেৰণা আৰু সম্প্ৰীতিৰে যাত্ৰা কৰো এক নতুন দিগন্তলৈ।

সদৌ শেষত যিসকল বীৰ ছহিদি তেওঁলোকৰ বৰ্তমান আমাৰ ভৱিষ্যতৰ বাবে উজ্জ্বল কৰি থৈ গ'ল। তেওঁলোকক সশ্ৰদ্ধ প্ৰণাম যাচিছোঁ।

অতি কম সময়ৰ ভিতৰত ছপা-বন্ধাৰ কামখিনি নিয়াৰিকৈ সম্পন্ন কৰি দিয়া বাবে মিছনএজ প্ৰিণ্টাৰ্চৰ স্বত্বাধিকাৰী মুনীন্দ্ৰ মহন্তদেৱলৈ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰাৰ লগতে ফটো সংগ্ৰহৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষভাৱে সহযোগ আগবঢ়োৱা কিশোৰ কুমাৰ দাসলৈ কৃতজ্ঞতা জনালোঁ। প্ৰেছৰ লগত সহযোগিতা আগবঢ়োৱা কৰ্মচাৰী ৰবুল চৌধুৰী আৰু জয়ন্ত বৰ্মনলৈয়ো শলাগ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

জয়ন্ত সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়
জয়ন্ত সুবেন দাস মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা
জয় আই অসম

ধন্যবাদেৰে —

ছুবৎ জামাল

সম্পাদক

আলোচনী বিভাগ,

সুবেন দাস মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা

২০১৪-২০১৫ ইং বৰ্ষ

পৃষ্ঠা-সম্ভাৰ

প্ৰবন্ধৰ শৰাই

- উদাসীন সত্যশ্ৰবাৰ আসাম ভ্ৰমণ : এখন তথ্যসমৃদ্ধ ভ্ৰমণ কাহিনী— শ্ৰ ড° প্ৰবীন চন্দ্ৰ দাস / ১
- কলেজীয়া শিক্ষা সংশোধনৰ প্ৰয়োজনীয়তা— শ্ৰ ড° বমেন তালুকদাৰ / ৬
- ঐতিহ্যমণ্ডিত হাজো— শ্ৰ পুলেন ডেকা / ৯
- উচ্চ শিক্ষা সম্প্ৰসাৰণত সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ ভূমিকা— শ্ৰ ভৃগু দাস / ১১
- প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা আৰু আন্তৰ্জাতিক সাক্ষৰতা দিৱস— শ্ৰ ড° বীণাপাণি তালুকদাৰ / ১৪
- অসমীয়া লোকাভৰণ পৰম্পৰা— শ্ৰ ড° গীতা ডেকা / ১৭
- গান্ধী পুতলা : তিনিটা জ্ঞানী বান্দৰ— শ্ৰ ড° বীপিমা বুজবৰুৱা / ১৯
- বধুনাথ চৌধাৰীৰ কবিতাত ভাৰতীয় ঐতিহ্য আৰু আদৰ্শ— শ্ৰ ড° ৰঞ্জু ঠাকুৰীয়া / ২১
- পৰিৱেশবিদ মহাত্মা গান্ধী— শ্ৰ সবিতা কলিতা / ২৩
- মানৱ অধিকাৰ— শ্ৰ আকাশী কলিতা / ২৫
- হিন্দু কি মুছলমান একে আল্লাৰ ফৰমান— শ্ৰ ছফিকুল ইছলাম / ২৭
- সাম্প্ৰদায়িকতা : মানৱতাৰ শত্ৰু— শ্ৰ আজিজা বেগম / ৩০
- ডাইনী হত্যা- এক সামাজিক ব্যাধি— শ্ৰ পূৰ্বী হালৈ / ৩১
- বিহুগীতৰ সৌন্দৰ্য— শ্ৰ মন্নি কাকতি / ৩৩
- কালিৰাম মেধিৰ সাধনা আৰু সাহিত্য কৃতি— শ্ৰ সঞ্জয় কুমাৰ শৰ্মা / ৩৫
- জে. কে. ৰাউলিঙৰ অপূৰ্ব সৃষ্টি হেৰী পটাৰ— শ্ৰ পলাশ ঠাকুৰীয়া / ৩৭
- প্ৰেৰণা— শ্ৰ অৰুণিমা কলিতা / ৩৯
- সমাজ আৰু নৈতিকতা— শ্ৰ অনামিকা কলিতা / ৪১

গল্পৰ জোলোঙা

- কলিতে মৰহা পাপৰি— শ্ৰ মনিষা কলিতা / ৪৫
- ভিক্ষাৰীৰ সপোন— শ্ৰ ৰাজব আলী / ৪৭
- নিসঙ্গতা— শ্ৰ আমিৰুল হাচান / ৪৮
- এজাক ধুমুহা— শ্ৰ মইদুল হক / ৫১
- পৰিণাম— শ্ৰ ডেইজী বেগম / ৫৩
- এয়াই নেকি আমাৰ অস্তিত্ব— শ্ৰ জেবিনা ইয়াছমিন / ৫৪
- ব্যৰ্থতা— শ্ৰ মস্তফা কামাল বিন্খবিৰ / ৫৭
- বেয়া ল'ৰা— শ্ৰ আনোৱাৰ হুছেইন / ৬০

পৃষ্ঠা-সম্ভাৰ

কবিতাৰ কৰণি

- মা—শ্ৰীক্ৰেণী বিশ্বাসী /৬৩
- লক্ষ্য স্থিৰ হ'লে দৃষ্টি নেহেৰায়—শ্ৰী ডেইজী বেগম /৬৩
- শিক্ষক—শ্ৰী মোস্তাফিজুৰ ৰহমান /৬৪
- সুগন্ধি—শ্ৰী বিকুমণি দাস /৬৪
- নীল নক্ষত্ৰ—শ্ৰী হিতেশ্বৰ দাস /৬৫
- আমাৰ অসম—শ্ৰী বইফুদ্দিন আহমেদ /৬৫
- নীকলৈ এখন চিঠি—শ্ৰী মস্তফা কামাল বিন খবিৰ /৬৬
- পবিত্ৰ কুবতান শ্বৰীফ—শ্ৰী ফজল আলি /৬৬
- বিবাদ—শ্ৰী আমিনুল ইছলাম /৬৭
- মোৰ বাঞ্ছিত জীৱন—শ্ৰী আমিনুল হক /৬৭
- স্বাধীনতা—শ্ৰী মখ্ছিল ইছলাম /৬৮
- প্ৰেমৰ প্ৰস্তাৱ—শ্ৰী শশাংক ৰাজবংশী /৬৮
- মাথো তোমাৰ বাবে—শ্ৰী ছাইফুল ইছলাম /৬৯
- উজ্জ্বল তৰাটি—শ্ৰী আনোৱাৰ হুইছেন /৬৯
- সপোন—শ্ৰী আছিক ৰহমান /৭০
- মোৰ জীৱন—শ্ৰী ৰিজুমা বেগম /৭০
- সপোনৰ প্ৰেমিক—শ্ৰী জেহেৰুল ইছলাম /৭১
- শ্বহীদ প্ৰণামো তোমাক—শ্ৰী ললিতা কাকতি /৭১
- অসমী আই—শ্ৰী চবিৰ হুছেইন /৭২
- প্ৰেম যন্ত্ৰণা—শ্ৰী মুন্না আহমেদ /৭২
- লৌহমানৰ বিষুৰাম মেধি—শ্ৰী অনামিকা কলিতা /৭৩
- প্ৰেমৰ অপেক্ষা—শ্ৰী নুৰ নেহাৰ বেগম /৭৩
- বসন্ত কাল—শ্ৰী সঞ্জয় কুমাৰ ডেকা /৭৪
- প্ৰিয়তমা—শ্ৰী ৰজব আলী /৭৪
- কৰ্মময় জগত—শ্ৰী ছুৰৎ জামাল /৭৫

পৃষ্ঠা-সম্ভাৰ

বিবিধ শিতান

- ড° এ, পি, জে, আব্দুল কালামৰ মহৎ বাণী—শ্ৰী তৌহিদুৰ ৰহমান মোল্লা /৭৯
- মোবাইল ফোন নথকা গাওঁখন—শ্ৰী ৰাহুল আমিন /৮০
- মহৎ লোকৰ বাণী—শ্ৰী কিশোৰ শৰ্মা /৮১
- এক শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ : উৰিষ্যাতে সাত দিন—শ্ৰী আলিমুদ্দিন আহমেদ /৮২

বিভাগীয় প্ৰতিবেদন আৰু বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল

- খেল সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন— /৮৯
- ২০১৪-১৫ বৰ্ষৰ সাংস্কৃতিক সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন— /৯১
- সমাজ সেৱা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন— /৯২
- তৰ্ক বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন— /৯৩
- ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ প্ৰতিবেদন— /৯৪
- ২০১৪-১৫ বৰ্ষৰ কলা ক্ৰীড়া মহোৎসৱৰ সাহিত্য প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল— /৯৫
- ২০১৪-১৫ বৰ্ষত মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত অনুষ্ঠিত বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল— /৯৬
- ২০১৪-১৫ বৰ্ষৰ বাৰ্ষিক কলা-ক্ৰীড়া সাংস্কৃতিক বিভাগৰ ফলাফলসমূহ— /৯৮
- তৰ্ক বিভাগৰ প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল— /৯৯
- Progress Report of Students 2014-2015— /১০০
- Teaching Faculty — /১০১
- Non-Teaching Faculty — /১০১
- মহাবিদ্যালয়ৰ গৌৰৱ— /১০২

ENGLISH SECTION

- Role of the Gaon Sabha as Village Parliament in Socio-Economic Transformation of the Villages in India—শ্ৰী Dr. Ramen Medhi /১০৫
- Political Awareness and Cartoon—শ্ৰী Mr. Aniruddha Medhi /১১০
- Fun Fact about the English Language—শ্ৰী Touhidur Rahman Mullah /১১৪
- Historical and Cultural Relations Between Manipur and Assam—শ্ৰী Biswajit Kalita /১১৫

ফটো এলবাম

প্ৰবন্ধৰ শৰাই

৯৯জীৱন এক শিলাখণ্ড। সেই শিলাখণ্ডক ভিন্নজনে স্বকীয়
দৃষ্টিৰে চাবলৈ বিচাবে। সেই চোৱাৰ দৃষ্টিভংগী আৰু তাৰ ৰূপায়ণৰ
নিৰ্মোহ বিশ্লেষণ প্ৰবন্ধৰ মূল কথা। সূক্ষ্ম জীৱনবোধ আৰু গভীৰ
অন্তদৃষ্টিৰে সকলো সত্যক প্ৰতিভাত কৰাতেই প্ৰবন্ধ বা সমালোচনাৰ বীজ
নিহিত হৈ থাকে।.....১১

উদাসীন সত্যশ্ৰবাৰ আসাম ভ্ৰমণ : এখন তথ্যসমৃদ্ধ ভ্ৰমণ কাহিনী

ড° প্ৰবীন চন্দ্ৰ দাস
প্ৰাক্তন অধ্যাপক, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

সুদূৰ অতীতৰ পৰাই দেশ-বিদেশৰ যিসকল পৰিব্ৰাজকে প্ৰাচীন কামৰূপ আৰু অসম ভ্ৰমণ কৰি তেওঁলোকৰ ভ্ৰমণ অভিজ্ঞতা লিপিবদ্ধ কৰি থৈ গৈছে সেইসকলৰ ভিতৰত ৰামকুমাৰ বিদ্যাৰত্ন অন্যতম। এইগৰাকী কৃতি বংগ সন্তানে তিনিবাৰকৈ অসম ভ্ৰমণ কৰিছিল। প্ৰথম দুবাৰ ধৰ্ম প্ৰচাৰকৰূপে আৰু তৃতীয়বাৰ মনৰ অস্থিৰতা আৰু অশান্তি দূৰ কৰাৰ উদ্দেশ্যে। তৃতীয়বাৰ প্ৰকৃতিৰ ৰম্যভূমি এইখন অসম প্ৰদেশত বিচৰণ কৰাৰ অভিজ্ঞতাৰ বিৱৰণেই *উদাসীন সত্যশ্ৰবাৰ আসাম ভ্ৰমণ* নামৰ অনুপম গ্ৰন্থখন। পণ্ডিত গৰাকীয়ে বৈষ্ণৱী বিনয়েৰে নিজৰ প্ৰকৃত নাম উল্লেখ নকৰাকৈয়ে প্ৰকাশ কৰা গ্ৰন্থখনত ঊনবিংশ শতিকাৰ অসমৰ সমাজ-সংস্কৃতি, কৃষি অৰ্থনীতিকে ধৰি কোনো বিষয় বাদ পৰি যোৱা নাই। ক'বলৈ গ'লে *উদাসীন সত্যশ্ৰবাৰ আসাম ভ্ৰমণ* ঊনবিংশ শতিকাৰ অসমৰ ইতিহাস, সমাজ সংস্কৃতি, কৃষি, অৰ্থনীতি আৰু ধৰ্মীয় অৱস্থানৰ এখন দলিল স্বৰূপ।

পুৰস্বানুক্ৰমে এটি পণ্ডিত পৰিয়ালত জন্মগ্ৰহণ কৰা ৰামকুমাৰৰ জন্ম হৈছিল ফৰিদপুৰ জিলাৰ ইদিলপুৰৰ স্যামসাৰ গ্ৰামত। জন্মবৰ্ষ আছিল আনুমানিক ১৮৩৬ খ্ৰীষ্টাব্দ। পণ্ডিত ৰামগতি ভট্টাচাৰ্যৰ তেওঁ আছিল মাজু সন্তান। ৰাম কুমাৰৰ পূৰ্ব পুৰুষসকলৰ গৌৰীকান্তই প্ৰথমেই স্যামৰ গ্ৰামত বসতি স্থাপন কৰিছিল। গৌৰীকান্তৰ পুত্ৰ ৰঘুনাথে অমৰ কৌশল টীকা কৰিছিল। পৰিয়ালটোৰ মূল জীৱিকা আছিল যজ্ঞমানী। বয়স বাঢ়ি অহাত ৰামকুমাৰে যজ্ঞমানী বৃত্তি আৰু প্ৰতিমা পূজা অসাৰ বুলি উপলব্ধি কৰে। সেই

ধৰ্ম বিশ্বাস আৰু যজ্ঞমানী বৃত্তি পৰিত্যাগ কৰাৰ বাবে তেওঁ পিতাকৰ পৰা অনুমতি বিচাৰে। তাৰ পাছতে ১৮৬১ খ্ৰীষ্টাব্দত পঁচিশ বছৰমান বয়সত ব্ৰাহ্মধৰ্ম গ্ৰহণ কৰে। ৰামকুমাৰে ব্ৰাহ্ম ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰাৰ শুৰিতে আছিল দেৱেন্দ্ৰ নাথ ঠাকুৰ।

অষ্টাদশ শতিকাৰ শেষাৰ্ধৰ পৰা ঊনবিংশ শতিকাৰ মাজভাগলৈ বংগদেশত ভালেকেইগৰাকী যুগশ্ৰেষ্ঠ ব্যক্তিৰ আবিৰ্ভাৱ আৰু কৰ্মৰাজিৰ সূচনা হৈছিল। বংগৰ নৱজাগৰণৰ পুৰুষা ব্যক্তি ৰাজা ৰামমোহন ৰায়ৰ জন্ম ১৭৭৪ খ্ৰীষ্টাব্দত। ঊনবিংশ শতিকাৰ প্ৰথমার্ধত ১৮২০ খ্ৰীষ্টাব্দত ঈশ্বৰ চন্দ্ৰ বিদ্যাসাগৰ, ১৮৩৮ খ্ৰীষ্টাব্দত বংকিম চন্দ্ৰ চট্টোপাধ্যায় আৰু কেশৱ চন্দ্ৰ সেনৰ জন্ম হয়। এইসকল ব্যক্তিৰ লগতে শতিকাটোৰ মাজভাগৰ পৰা আচাৰ্য দেৱেন্দ্ৰ নাথ ঠাকুৰ, মাইকেল মধুসূদন দত্ত, ৰাজেন্দ্ৰলাল মিত্ৰ প্ৰভৃতিৰ কৰ্মৰ সূচনা হৈছিল। ১৮১৬ খ্ৰীষ্টাব্দত ৰাজা ৰামমোহন ৰায়ে 'আত্মীয় সভা' প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। ১৮২৮ খ্ৰীষ্টাব্দত জোৰাসাঁকোৰ কমল বসু নামৰ এজন ব্যক্তিৰ ভাড়াঘৰত 'ব্ৰাহ্ম উপাসনা সভা' আৰু 'ব্ৰাহ্ম মন্দিৰ' আৰম্ভ কৰা হৈছিল। তাৰ পিছৰ বছৰতে সমাজে নিজাকৈ এটুকুৰা মাটি কিনে আৰু সামবৎসৰিক সভা অনুষ্ঠিত কৰে। সেই সভাত দ্বাৰকানাথ ঠাকুৰ, জমিদাৰ মুন্সী কালিনাথ ৰায়, মথুৰানাথ মল্লিক আদি ব্যক্তিসকল উপস্থিত আছিল। 'ব্ৰাহ্ম সমাজ'ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ সময়ত দ্বাৰকানাথ ঠাকুৰৰ পুত্ৰ দেৱেন্দ্ৰ নাথৰ বয়স আছিল বাৰ বছৰ। পাছলৈ সেই কিশোৰটিয়েই সমাজৰ গুৰি বঠা ধাৰণ কৰে। 'ব্ৰাহ্ম সমাজ'ৰ উত্তৰণত আচাৰ্য দেৱেন্দ্ৰ নাথ

ঠাকুৰ আৰু বাবু কেশৱ চন্দ্ৰ সেনৰ অভাৱনীয় বৰঙনি আছিল। ১৮৩৩ খ্ৰীষ্টাব্দত ৰাজা ৰামমোহন ৰায়ৰ মৃত্যুৰ দহ বছৰ পিছত ১৮৪৩ খ্ৰীষ্টাব্দৰ পৰা দেৱেন্দ্ৰ নাথ ঠাকুৰে অনুষ্ঠানটোৰ সম্পৰ্ণ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰে। দেৱেন্দ্ৰ নাথ ঠাকুৰৰ চেষ্টাতে ১৮৫৭ খ্ৰীষ্টাব্দত কলিকতাৰ বাগ্মী পুৰুষ কেশৱ চন্দ্ৰ সেনৰ মনোমালিন্য ঘটে আৰু কেশৱ চন্দ্ৰই ১৮৬৬ খ্ৰীষ্টাব্দত 'ভাৰতীয় ব্ৰাহ্ম সমাজ' নামৰ অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠা কৰে। ১৮৭৮ খ্ৰীষ্টাব্দত 'সাধাৰণ ব্ৰাহ্ম সমাজ' প্ৰতিষ্ঠাৰ লগে লগে কেশৱ চন্দ্ৰ সেনৰ নেতৃত্বৰ পুনৰ বিভাজন হয়।

ৰামকুমাৰে ব্ৰাহ্ম সমাজৰ বিভাজন নঘটা কালতে ১৮৬১ খ্ৰীষ্টাব্দত অনুষ্ঠানটোত যোগদান কৰিছিল। প্ৰাচীন হিন্দু সমাজৰ কিছুমান ৰীতি-নীতিৰ প্ৰতি বিৰাগী ৰামকুমাৰক ব্ৰাহ্ম সমাজৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰিছিল আচাৰ্য দেৱেন্দ্ৰ নাথ ঠাকুৰে। ৰামকুমাৰৰো আচাৰ্য গৰাকীৰ প্ৰতি অপৰিসীম শ্ৰদ্ধা আৰু ভক্তি উপজিছিল। *উদাসীন সত্যশ্ৰবাৰ আসাম ভ্ৰমণ* গ্ৰন্থখনৰ উছৰ্গা পাতত সেই শ্ৰদ্ধা আৰু ভক্তিৰ ছবি সুন্দৰভাৱে ফুটি ওলাইছে। ১৮৭৮ খ্ৰীষ্টাব্দৰ ২২ মাৰ্চত ব্ৰাহ্ম সমাজৰ বিষয়বাবৰ পৰা কেশৱ চন্দ্ৰ সেনক পদচ্যুত কৰা হৈছিল। সেইদিনাই আন চাৰিগৰাকী আচাৰ্যৰ লগতে ৰাম কুমাৰকো আচাৰ্য পদত অধিষ্ঠিত কৰা হয়। আন চাৰিগৰাকী আচাৰ্য আছিল বিজয়কৃষ্ণ গোস্বামী, শিৱচন্দ্ৰ দেৱ, উমেশ চন্দ্ৰ দত্ত আৰু যদুনাথ চক্ৰৱৰ্তী।

১৮৮৫ খ্ৰীষ্টাব্দত বীৰভূমি জিলাত দুৰ্ভিক্ষ হয়। সেই দুৰ্ভিক্ষৰ সময়ত ৰাম কুমাৰে গাঁৱে-ভূঞা আৰ্তজনৰ সেৱা কৰাৰ উপৰিও মুংগেৰ, পূৰ্ণিয়া, জামালপুৰ, বাকিপুৰ, দাশপুৰ আদি ঠাই ভ্ৰমণ কৰি অৰ্থ সাহায্য সংগ্ৰহ কৰিছিল। ১৮৮৮ খ্ৰীষ্টাব্দত ৰামকুমাৰৰ পত্নীৰ বিয়োগ ঘটে। পত্নী বিয়োগৰ পাছত আচাৰ্যগৰাকীৰ জীৱন পদ্ধতিৰ বিপুল পৰিবৰ্তন ঘটে আৰু তেওঁ হিন্দু সন্ন্যাসীৰ পৰিচ্ছদ পৰিধান কৰি তান্ত্ৰিকতাবাদৰ আশ্ৰয় লয়। ইয়াতেই ব্ৰাহ্ম সমাজৰ লগত তেওঁৰ মত বিৰোধ ঘটে। ১৮৯০ খ্ৰীষ্টাব্দৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহত ৰামকুমাৰে ব্ৰাহ্ম সমাজৰ প্ৰচাৰকৰ আচাৰ্য পদ ত্যাগ কৰে। অৱশেষত তেওঁ ব্ৰাহ্ম সমাজৰ লগত সম্পৰ্ক ছেদ কৰে। তান্ত্ৰিকতাবাদ গ্ৰহণ কৰাৰ পাছত ৰামকুমাৰে স্বামী ৰমানন্দ

ভাৰতী নামেৰে পৰিচয় লাভ কৰে। ১৯০১ খ্ৰীষ্টাব্দত কাশীধামত স্বামী ৰমানন্দ ভাৰতীয়ে শেষ নিঃশ্বাস ত্যাগ কৰে।

ৰামকুমাৰ বিদ্যাৰত্নই অসমক মনে প্ৰাণে ভাল পাইছিল। এই অনুন্নত প্ৰদেশখনৰ উন্নতিৰ চিন্তাৰে তেওঁ আত্মোৎসৰ্গৰ মনোভাৱে কাম কৰিছিল। ঊনবিংশ শতিকাৰ হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা, গুণাভিৰাম বৰুৱা, বলীনাৰায়ণ বৰা, বিষ্ণুপ্ৰসাদ বৰুৱা, অন্নদা ফুকন, মানিক চন্দ্ৰ বৰুৱা প্ৰভৃতি ভালেমান প্ৰখ্যাত ব্যক্তিৰ লগত তেওঁৰ পৰিচয় হৈছিল। সেই সময়ৰ কিশোৰ লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ মনতো ৰামকুমাৰৰ বাগ্মীতাই প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছিল বুলি তেওঁ *মোৰ জীৱন সোঁৱৰণ* গ্ৰন্থত উল্লেখ কৰিছে।

ব্ৰাহ্ম ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰিবলৈ আহিছিল যদিও ৰাম কুমাৰে

বাণিজ্য ক্ষেত্ৰত তেওঁ কৈছে— 'দেশৰ মানুহ ধনী হয় কৃষি আৰু বাণিজ্যৰ জৰিয়তে কিন্তু এই দেশত দৰিদ্ৰৰ সংখ্যাই অধিক, ধনী লোক নাই বুলিলেও হয়। লাহে লাহে এওঁলোকৰ অভাৱ বাঢ়ি গৈ আছে, অথচ আয়-উপাৰ্জনৰ কোনো নতুন পথ উদ্ভাৱিত হোৱা নাই। গতিকে এই বুলি কবলৈ বাধ্য হৈছো যে প্ৰদেশখনৰ আভ্যন্তৰীণ অৱস্থা অতি শোচনীয়। মই প্ৰায় গোটেই অসমখন ভ্ৰমণ কৰি দেখিছো যে এওঁলোকৰ মাজত ব্যৱসায়-বাণিজ্য নাই বুলি ক'লেও অত্যুক্ত কৰা নহয়। বিদেশীসকল এই ঠাইলৈ আহি ইয়াত ধনী হয়। ইয়াৰ পৰা অসমবাসীৰ কোনো বিশেষ উপকাৰ হয় নে নহয় তাত মোৰ যথেষ্ট সন্দেহ আছে।'

শঙ্কৰদেৱ-মাধৱদেৱৰ মহাপুৰুষীয়া ধৰ্মৰ উচ্চ প্ৰশংসা কৰিছে। গুৰু দুজনাৰ ধৰ্মত জাতি-ধৰ্ম নিৰ্বিশেষে সকলোৱে শৰণ ল'ব পৰা আৰু সকলোৱে একেলগ হৈ নাম-প্ৰসংগেৰে ঈশ্বৰক উপাসনা কৰিব পৰা ব্যৱস্থাক তেওঁ অতি প্ৰয়োজনীয় বুলি কৈছে। অসমত বৈষ্ণৱী পন্থাত ৰাতি সেৱা সম্প্ৰদায়ৰ ধৰ্মীয় ৰীতি আৰু উপাসনা পদ্ধতিও ভ্ৰমণকাৰীজনৰ কৌতুহলী দৃষ্টিৰ পৰা বাদ পৰা নাই। বৈদিক ধৰ্ম আচৰণৰ ক্ষেত্ৰত ব্ৰাহ্মণ আদি বৰ্ণৰ ধৰ্মীয় আৰু সামাজিক স্থিতি বিশেষভাৱে আলোচনা কৰিছে। ইয়াৰ ব্ৰাহ্মণসকল বংগদেশীয় ৰাঢ়ী, বাৰেন্দ্ৰ আৰু বৈদিক শাখাৰ দৰে নহয় আৰু তেওঁলোকৰ মাজত বাল্লাল সেন প্ৰৱৰ্তিত বাল্লালী কৌলিন্য প্ৰথাও নাই বুলি কৈছে। ইয়াৰ ফলত এই প্ৰদেশত কুলীন বিশেষে ব্যক্তি বিশেষক সন্মান কৰা নহয় বুলি মন্তব্য কৰিছে। এওঁলোকৰ দৰেই ৰীতি আন প্ৰদেশৰ ব্ৰাহ্মণসকলৰ দৰেই। এওঁলোকৰ মাজত কন্যা বিক্ৰয় আৰু বাল্য বিবাহৰ প্ৰচলন আছিল। অৱশ্যে এনে প্ৰথা কেৱল কামৰূপীয়া ব্ৰাহ্মণসকলৰ মাজতহে প্ৰচলন আছিল বুলি তেওঁ মন্তব্য কৰিছে। কামৰূপীয়া ব্ৰাহ্মণসকলে গোৱালপাৰা, কামৰূপ আৰু দৰঙতহে বাস কৰিছিল বুলি তেওঁ উল্লেখ কৰিছে। তেওঁলোকে পুৰোহিত কৰ্ম কৰিছিল আৰু উজনি অসমৰ ব্ৰাহ্মণ সম্প্ৰদায়ৰ লগত একেলগে খোৱা-বোৱা নকৰিছিল।

ব্ৰাহ্মণসকলে সংস্কৃতৰ চৰ্চা অব্যাহত ৰাখিছিল যদিও উজনি অসমৰ ব্ৰাহ্মণসকলে তেওঁলোকৰ সতি-সন্ততিক ইংৰাজী শিক্ষা দিয়াত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছিল। প্ৰাচীন হিন্দু ধৰ্মৰ পাছতেই অসমত বৌদ্ধ ধৰ্মৰ প্ৰচলন থকা সম্ভাৱনীয়তাৰ কথাও ৰামকুমাৰ বিদ্যাৰত্নই উল্লেখ কৰিছে। এই ধৰ্ম তান্ত্ৰিক বৌদ্ধধৰ্ম আছিল বুলি কৈ হাজোৰ হয়গ্ৰীৱ মাধৱৰ মূল বিগ্ৰহটো বুদ্ধমূৰ্তি বুলি তেওঁ কৈছে।

ৰামকুমাৰে অসমৰ স্বাধীন ৰজাসকলৰ শাসন পদ্ধতিৰ প্ৰশংসা কৰিলেও সেই ৰাজবংশৰ অধঃপতনৰ বাবে তেওঁলোকৰ উত্তৰসুৰীসকলকে দোষাৰোপ কৰিছে। কৃষি আৰু অর্থনীতিৰ ক্ষেত্ৰত নাৰীসকলৰ উচ্চ প্ৰশংসা কৰিছে যদিও কমবিমুখ কানীয়া পুৰুষসকলক তীব্ৰ নিন্দা কৰিছে। তেওঁ লিখিছে— এই প্ৰদেশৰ মাটি যিমান উৰ্বৰা, ইয়াৰ কৃষকসকল শ্ৰমবিমুখ নোহোৱাহেঁতেন অসমক দৰিদ্ৰ দেশ বুলি ক'ব নোৱাৰিলেহেঁতেন। হে পাঠকবৃন্দ আপোনালোক এবাৰ কৃষকৰ পজাঘৰলৈ যাওক, তাত এক আশ্চৰ্য দৃশ্য দেখিবলৈ পাব। ৰাতিপুৱা কৃষক আৰু কৃষক পত্নীয়ে শয্যা ত্যাগ কৰিলে, গা-মূৰ তিয়াই আহি কৃষকে কানি সেৱন কৰিবলৈ লাগি গ'ল আৰু কৃষক পত্নী ঘৰৰ কামত ব্যস্ত হৈ পৰিল। বহু ঠাইত দেখিছো কৃষক সম্বন্ধীয় সকলো বাহিৰা কাম কৃষকসকলেই কৰে, কেৱল ঘৰলৈ শস্য চপাই ঘৰলৈ অনাৰ পিছত কৃষক-পত্নীসকলে সেই শস্যৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ আৰু পাৰিপাট্য সমাধান কৰে। কিন্তু এই প্ৰদেশত সেই ধৰণৰ ৰীতি নচলে। কৃষকসকল কৃষি ভূমি প্ৰস্তুত কৰাৰ পাছত কৃষক পত্নীসকলে সেই ভূমিত ধান ৰুৱ লগা হয়। আৰু কৃষি কৰ্মৰ বাহিৰে আন কামবোৰো কৃষক পত্নীসকলেই সম্পন্ন কৰে। আনকি কৃষক পত্নীসকলে কৃষিকৰ্মত মনোযোগ নিদিয়াহেঁতেন কৃষকসকলে ফচল উপাৰ্জন কৰিব পাৰিলেহেঁতেন নে নাই তাত মোৰ বিশেষ সন্দেহ আছে।'

বাণিজ্য ক্ষেত্ৰত তেওঁ কৈছে— 'দেশৰ মানুহ ধনী হয় কৃষি আৰু বাণিজ্যৰ জৰিয়তে কিন্তু এই দেশত দৰিদ্ৰৰ সংখ্যাই অধিক, ধনী লোক নাই বুলিলেও হয়। লাহে লাহে এওঁলোকৰ অভাৱ বাঢ়ি গৈ আছে, অথচ আয়-উপাৰ্জনৰ কোনো নতুন পথ উদ্ভাৱিত হোৱা

নাই। গতিকে এই বুলি কবলৈ বাধ্য হৈছো যে প্ৰদেশখনৰ আভ্যন্তৰীণ অৱস্থা অতি শোচনীয়। মই প্ৰায় গোটেই অসমখন ভ্ৰমণ কৰি দেখিছো যে এওঁলোকৰ মাজত ব্যৱসায়-বাণিজ্য নাই বুলি ক'লেও অত্যুক্ত কৰা নহয়। বিদেশীসকল এই ঠাইলৈ আহি ইয়াত ধনী হয়। ইয়াৰ পৰা অসমবাসীৰ কোনো বিশেষ উপকাৰ হয় নে নহয় তাত মোৰ যথেষ্ট সন্দেহ আছে। সাধাৰণতে ভবা হয় যে যিসকলৰ অভাৱ যি পৰিমাণে কম তেওঁলোক অসভ্য, কিন্তু মই এই মতত সঁহাৰি দিব নোৱাৰো। বিশেষকৈ অসমৰ ক্ষেত্ৰতহে এই মত খাটবই নোৱাৰে। সামাজিক গঠন প্ৰণালীয়ে

এওঁলোকক অন্যদেশীয় বাণিজ্যৰ মুখাপেক্ষী হ'বলৈ নিদিয়। নিতান্ত বিলাসী সামগ্ৰীৰ বাহিৰে অসমীয়া সমাজ নিত্য-প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰীখিনিৰো যোগান ধৰিবলৈ সক্ষম।..... এই পৃথিৱীৰ আন আন দেশবোৰ সময়ৰ পৰিবৰ্তনৰ সোঁতত পৰি যিদৰে অপাৰ অভাৱ সমুদ্ৰত পতিত হৈছে। সেইদৰে এতিয়া অসমকো তাৰ অংশীদাৰ বুলি মানিব লাগিব। গতিকে অসমৰ অভাৱ অসংখ্য। অসমৰ মূল অধিবাসীৰ সংখ্যা কম হ'লেও নানা কাৰণত অন্যান্য জাতিয়ে এই প্ৰদেশৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধি কৰিছে। স্থানীয় কৃষি আৰু শিল্প আগৰ অৱস্থাতে আছে। বোৱা-কটা প্ৰভৃতি কোনো কোনো শিল্প একেবাৰে বন্ধ হৈ যোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। সময় আৰু শিক্ষাৰ লগত ৰুচিৰ পৰিবৰ্তন ঘটে আৰু ৰুচিৰ পৰিবৰ্তনৰ লগত শিল্পৰ পৰিবৰ্তন স্বাভাৱিক। দুখৰ বিষয় এই যে ভাৰতবাসীৰ সময়ৰ লগত ৰুচিৰ পৰিবৰ্তন ঘটিছে সঁচা, কিন্তু ৰুচিৰ পৰিবৰ্তনৰ লগত শিল্পৰ পৰিবৰ্তন নঘটি সি একেবাৰে উচ্ছেদ হৈ গৈছে। মই কওঁ যে এতিয়া

অসমবাসীকল বাণিজ্যত মনোযোগী নহলে তেওঁলোকৰ অভাৱসমূহ পূৰণ কৰিব নোৱাৰিব। যাক প্ৰকৃততে বাণিজ্য বুলি কোৱা হয়, সেই ব্যৱসায়-বাণিজ্যত অসমবাসীসকল নিতান্তই অমনোযোগী। ইংৰাজ আৰু বঙালীসকলেই অসমৰ প্ৰধান বণিক।'

অসমৰ লোকৰ চাহখেতি, বস্ত্ৰশিল্প, ৰবৰ, লা, হাতীদাঁত আদিকে ধৰি কৃষি আৰু আন উৎপাদনৰ সম্ভাৱনা আৰু তাৰ মাজেৰে অসমীয়াসকল অৰ্থনৈতিকভাৱে স্বাৱলম্বী হ'ব পৰাৰ কথাও ৰামকুমাৰে উল্লেখ কৰিছে।

বিশেষকৈ অসমীয়াসকলে চাহ আৰু বেচম শিল্পৰ প্ৰতি মনোযোগ দিলে প্ৰভূত লাভবান হ'ব পাৰিব বুলি তেওঁ মন্তব্য কৰিছে। বেচম শিল্প সন্দৰ্ভত কৈছে— 'যদি কোনো অসমবাসী ভদ্ৰলোকে এই ব্যৱসায় বিস্তৃত কৰিব পাৰে, তেনেহ'লে এই দেশৰ এটি ডাঙৰ উপকাৰ কৰা হয়। আৰু অৰ্থ সঞ্চয়ৰ এক নতুন উপায় উদ্ভাৱিত হ'ব পাৰে। কেৱল প্ৰভূতি মহাজনসকলে এতিয়াও সেই সূতাৰ ব্যৱসায় কৰে। বাণিজ্য অভাৱমূলক কোনো দেশ বা জাতি বিশেষৰ অভাৱ পূৰণৰ উদ্দেশ্যই বাণিজ্যৰ সৃষ্টি। এই পৃথিৱীত নানান শ্ৰেণীৰ বাণিজ্য দ্ৰব্য দেখিবলৈ পোৱা যাব। যি বাণিজ্য দ্ৰব্য দেশীয় বা স্বদেশজাত আৰু স্বদেশৰ অভাৱ পূৰণ কৰিব বহু পৰিমাণে বিদেশলৈ প্ৰেৰিত হ'ব পাৰে তাক প্ৰথম শ্ৰেণীৰ বাণিজ্য দ্ৰব্য বুলি কোৱা হয়। এই শ্ৰেণীৰ বাণিজ্যৰ দ্বাৰা দেশৰ প্ৰকৃত মংগল সাধিত হয়। ইয়াৰ ভিতৰত আকৌ কৃষিমূলক বাণিজ্যকে উত্তম বাণিজ্য বুলি ক'ব পাৰি। কোনোৱে যদি কয় চাহেই অসমৰ কৃষিমূলক বাণিজ্য, তেন্তে ইয়াৰ উত্তৰত মোৰ বক্তব্য মাত্ৰ এই যে বিদেশলৈ প্ৰেৰিত হৈ ই বিদেশৰ অভাৱ পূৰণ কৰিছে ঠিকেই, কিন্তু তাত অসমৰোনো কি? এনে নহয় যে ইয়াত চাহ খেতি নহ'লে অসমৰ প্ৰজাসকল বিদেশৰ পৰা এই দ্ৰব্য লবলৈ প্ৰস্তুত। গতিকে মোৰ এই কথা কোৱাৰ সম্পূৰ্ণ অধিকাৰ আছে যে বাণিজ্য হওক বা কৃষিয়েই হওক সকলো ক্ষেত্ৰতে অসম দৰিদ্ৰ দেশ।'

ধৰ্মৰ দৰে গ্ৰন্থখনত অসমীয়া লোকৰ আচাৰ-ৰীতিৰ বিশদভাৱে বৰ্ণনা দিয়া হৈছে। অসমীয়া সমাজৰ বিবাহ প্ৰথা, আহোম সম্প্ৰদায়ৰ চকলং বিবাহ, স্ত্ৰী আচাৰ, বিবাহ আপ্যায়নকে ধৰি বিবাহ সংক্ৰান্তীয় প্ৰায় সকলো কথা লিপিবদ্ধ কৰা হৈছে। এনে বিবৰণত সম্প্ৰদায় অনুযায়ী ব্ৰাহ্মণ, কায়স্থ, কলিতাৰ লগতে আইন সম্প্ৰদায়বোৰৰো বিবাহ প্ৰথাৰ ভিন ভিন আলোচনা কৰা হৈছে। অসমীয়া লোকৰ উচ্চ কুলৰ মাজত বিবাহৰ পিছত স্বামী-স্ত্ৰীৰ মাজত তেনেদৰে সমস্যাৰ সৃষ্টি নহৈছিল যদিও নীহকুলীয়া সমাজত কেতিয়াবা বিবাহ-বিচ্ছেদৰ সমস্যাই দেখা দিছিল। তেনে ক্ষেত্ৰত স্বামী আনকি স্ত্ৰী পৰ্যন্ত ৰজাৰ দুৱাৰত উপস্থিত হৈ বিবাহ বিচ্ছেদৰ অভিযোগ দাখিল কৰিছিল বুলি তেওঁ উল্লেখ কৰিছে।

অসমীয়া সমাজত বিবাহ প্ৰথা আৰু আপ্যায়নৰ বৰ্ণনা দি

তেওঁ কৈছে— "যিবোৰ বিবাহত হিন্দু নিয়মানুসাৰে হোমাদি সম্পন্ন নহয়, সেইবোৰ বিবাহো একেবাৰে সামাজিক নিয়ম বৰ্জিত নহয়। দৰা-কইনা পৰম্পৰাৰ সন্মতি থাকিলেই দৰাই কইনাক বিহা-মেখেলা তথা বস্ত্ৰ আৰু মাদুলী প্ৰভৃতি অলংকাৰ প্ৰদান কৰিলেই বিয়াৰ সম্বন্ধ খাটাং হৈ যায়। পিছত গাঁৱৰ সমাজক মাতি কন্যাদাতাই দৰাৰ হাতত কন্যাক সম্প্ৰদান কৰে আৰু বিবাহ সভাৰ মানুহক গুৰা-পান, ছিৰা-গুৰ প্ৰভৃতি আহাৰ্য দ্ৰব্য আগবঢ়াই বিবাহকাৰ্য সম্পন্ন কৰে। ইয়াৰ নাম 'গুৰা-পিঠা খোৱা বিয়া', আৰু যিসকলৰ উপৰোক্ত দ্ৰব্য প্ৰদানৰ সামৰ্থ নাই, তেওঁলোকে পূৰ্বোক্ত পদ্ধতি অনুসাৰে গাঁৱৰ মানুহৰ সন্মুখত দুৱৰি আৰু চাউলৰ স্ত্ৰীৰ পাণি গ্ৰহণ কৰে আৰু সমাগত বন্ধু-বান্ধৱক কেৱল তামোল-পাণেৰে আপ্যায়িত কৰিলেই চলি যায়। এই ধৰণৰ বিয়াৰ নাম 'আগ-চাউলীয়া বিয়া'।"

ৰামকুমাৰ বিদ্যাৰত্নই পৰিব্ৰাজকৰ ৰূপত অসমলৈ আহিছিল। এজন পৰিব্ৰাজকে এনে ঠাইতে সৰহদিন থকিব নোৱাৰে। গতিকে

গ্ৰন্থখন ৰচনাৰ উদ্দেশ্য সম্পৰ্কে তেওঁ কৈছে— "অসম দুৰ্গম। অসমত প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য আৰু মানৱ কীৰ্তিৰ অক্ষয় চিহ্ন থকা অসম্ভৱ। এই ধৰণৰ জন অপবাদৰ উন্মুলনেই এই ৰচনাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য। এই পুথিৰ জৰিয়তে অসমৰ গভীৰ তমসাচ্ছন্ন কোনো বিষয়ৰ ওপৰত যদি সামান্য পৰিমাণে হ'লেও আলোকপাত কৰিব পাৰো তেনেহ'লে মোৰ উদ্দেশ্য সফল হৈছে বুলি জানিম।"

সম্পৰ্কে তেওঁ কৈছে— "অসম দুৰ্গম। অসমত প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য আৰু মানৱ কীৰ্তিৰ অক্ষয় চিহ্ন থকা অসম্ভৱ। এই ধৰণৰ জন অপবাদৰ উন্মুলনেই এই ৰচনাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য। এই পুথিৰ জৰিয়তে অসমৰ গভীৰ তমসাচ্ছন্ন কোনো বিষয়ৰ ওপৰত যদি সামান্য পৰিমাণে হ'লেও আলোকপাত কৰিব পাৰো তেনেহ'লে মোৰ উদ্দেশ্য সফল হৈছে বুলি জানিম।"

গ্ৰন্থকাৰে তেনেদৰে কৈছে যদিও ভ্ৰমণকাহিনীখনত অসমৰ কোনো বিষয়েই তেওঁৰ চকুত নপৰাকৈ থকা নাই। প্ৰকৃততে অসম সম্পৰ্কীয় গৱেষণাত ৰামকুমাৰ বিদ্যাৰত্নক অন্যতম বাটকটীয়া

বুলিব পাৰি। অসমৰ ইতিহাসৰ কথা লিখোতে ৰবিনচন, গুণাভিৰাম প্ৰভৃতিৰ পৰা সমল গ্ৰহণ কৰিছে যদিও ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নত বিভিন্নজনৰ লগত আলোচনাৰ উপৰিও নিজৰ মেধা আৰু কৌতুহলী মনৰ বাবে তেওঁ এই ভ্ৰমণ কাহিনী গৱেষণাধৰ্মী ৰচনাৰ পৰ্যায়লৈ লৈ গৈছে। সেই গৱেষণাক্ষেত্ৰখন ইমানেই বিশাল যে ইতিহাস, প্ৰত্নতত্ত্ব, সমাজ, সংস্কৃতি, কৃষি, অৰ্থনীতি, শিক্ষা, ধৰ্ম, লোকাচাৰ, ভূগোল আদি প্ৰায়বোৰ প্ৰয়োজনীয় বিষয়কে সামৰি লৈছে।

ৰামকুমাৰ বিদ্যাৰত্ন এগৰাকী লিপি বিশেষজ্ঞও আছিল। ক'বলৈ গ'লে এইগৰাকী লিপি বিশেষজ্ঞই অসমৰ শিলালিপি অধ্যয়নৰ বাটকটীয়া আছিল। মহামহোপাধ্যায় পদ্মনাথ ভট্টাচাৰ্য বিদ্যাবিনোদে প্ৰাচীন কামৰূপৰ ৰজাসকলৰ তাম্ৰফলিৰ পাঠৰ প্ৰকাশ কৰিছিল ১৮৩৮ বংগীয় চন অৰ্থাৎ ১৯৩১ খ্ৰীষ্টাব্দত। ৰামকুমাৰে ১৮৮০ খ্ৰীষ্টাব্দতে অসমৰ মঠ-মন্দিৰ কেইখনো শিলালিপিৰ পাঠ প্ৰকাশ কৰিছিল। সেইবোৰৰ ভিতৰত হাজোৰ হয়গ্ৰীৱ-মাধৱ, কেদাৰেশ্বৰ, গুৱাহাটীৰ বশিষ্ঠ, কামাখ্যা, উত্তৰ গুৱাহাটীৰ অশ্বকান্ত আদিৰ নাম উল্লেখযোগ্য। হাজোৰ পোৱামৰ্কা মহাজিদৰ চূজাউদ্দিনৰ শিলালিপিখনৰ পাঠোদ্ধাৰ কৰি তাৰ অনুবাদ কৰা প্ৰথম ব্যক্তিগৰাকীও ৰামকুমাৰ বিদ্যাৰত্নই আছিল। শিৱসাগৰৰ ধ্বংসপ্ৰাপ্ত স্থাপত্য-ভাস্কৰ্যবোৰ লিখিত বিৱৰণ প্ৰকাশ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁক আগৰণুৱা

বুলিব পাৰি। এইগৰাকী অনুসন্ধিৎসু ভ্ৰমণকাৰীৰ দৃষ্টিৰ পৰা কলিকতাৰ পৰা ডিব্ৰুগড়লৈ স্ত্ৰীমাৰৰ ভাড়া আৰু খোৱা-বোৱাৰ খৰছো সাৰী যোৱা নাই, আৰু সেই তথ্য লিপিবদ্ধ কৰিবলৈকো তেওঁ পাহৰা নাই। বিষয়ৰ লগতে প্ৰদেশখনৰ প্ৰাকৃতিক এনে প্ৰয়োজনীয় তথ্যৰ লগত অসমৰ নয়ন জুৰোৱা প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰ বৰ্ণনাই উদাসীন সত্যশ্ৰবাৰ আসাম ভ্ৰমণ কাহিনীক এখন অৱশ্যপাঠ অনুপম গ্ৰন্থৰ ৰূপ দিছে।

পণ্ডিত ৰামকুমাৰ বিদ্যাৰত্নই বঙলা ভাষাত কুলি কাহিনী শীৰ্ষক এখন উপন্যাস ৰচনা কৰিছিল। কুলি কাহিনীত বৃটিছসকলে চাহবাগানবোৰত কুলি হিচাপে নিয়োগ কৰা মজদুৰসকলৰ ওপৰত কৰা অত্যাচাৰ উৎপীড়ন আৰু শোষণৰ কাহিনী বৰ্ণনা কৰা হৈছে। উপন্যাসখনে বংগত এটিৰ জোকাৰণিৰ সৃষ্টি কৰিছিল যদিও অসমত তেনে প্ৰতিক্ৰিয়া নহ'ল। হয়তো আজিও সেই উপন্যাসখন আমাৰ বহুতো পাঠকৰ অগোচৰে আছে। উদাসীন সত্যশ্ৰবাৰ আসাম ভ্ৰমণ গ্ৰন্থতো লেখকে অসমৰ চাহ উদ্যোগ আৰু চাহ মজদুৰসকলৰ বিষয়ে ভালেমান তথ্য লিপিবদ্ধ কৰিছে। ■■

★ অসমৰ জাতীয় সঙ্গীত "অ' মোৰ আপোনাৰ দেশ" ১৯০৯ চনত বাঁহী আলোচনীত 'মোৰ দেশ' নামেৰে প্ৰকাশ হৈছিল।

কলেজীয়া শিক্ষা সংশোধনৰ প্ৰয়োজনীয়তা

ড° ৰমেন তালুকদাৰ

অধ্যক্ষ, সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়

কলেজীয়া শিক্ষা হ'ল উচ্চ শিক্ষাৰ আদিপাঠ। উচ্চ শিক্ষাত ভৰ্তিহোৱা সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ভিতৰত প্ৰায় শতকৰা ৮৮ ভাগ কলেজীয়া শিক্ষাই দখল কৰি আহিছে। স্বাধীনতাৰ পিছত আমাৰ দেশত উচ্চ শিক্ষাৰ লক্ষ্য কৰিবলগীয়া ধৰণে বিকাশ ঘটিল। দেশৰ সৰ্বমুঠ ৭০৪ খন বিশ্ববিদ্যালয় বা ইয়াৰ সমপৰ্যায়ৰ শিক্ষানুষ্ঠান আৰু ৩৬ হাজাৰতকৈ অধিক মহাবিদ্যালয় গঢ় লৈ উঠিল। প্ৰাক্ স্বাধীনতাৰ সময়ত যাৰ সংখ্যা আছিল মাত্ৰ ১৫ খন বিশ্ববিদ্যালয় আৰু ৫০০ খন মহাবিদ্যালয়। সেইদৰে উচ্চশিক্ষাত নামভৰ্তি কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা আছিল মাত্ৰ ০.২ মিলিয়ন আৰু বৰ্তমান সময়ত ইয়াৰ সংখ্যা হৈছেগৈ ২০ মিলিয়ন।

সেইদৰে আমাৰ অসমতো উচ্চশিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰখন বিকাশ হ'ল। সংখ্যাত বৃদ্ধি হ'ল বিশ্ববিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ। আই আই, টি, এন, ই, টিকে ধৰি ব্যক্তিগত আৰু চৰকাৰী হিচাপত মুঠ ২০ খন বিশ্ববিদ্যালয় আৰু এইসমূহ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত প্ৰায় ৫০০ খন মহাবিদ্যালয়ত অসমৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অধ্যয়ন কৰে। যদিও চকুত লগা ধৰণে বিশ্ববিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সংখ্যা অসমত বৃদ্ধি হ'ল কিন্তু গুণগতভাৱে কলেজীয়া শিক্ষা বৰ্তমান সময়ত গভীৰ সংকটৰ সন্মুখীন হ'ল। বিশ্ববিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সংখ্যাবৃদ্ধিৰ কথা আমি যিমানে নকও লাগিলে অসমৰ ক্ষেত্ৰত কিন্তু কলেজীয়া শিক্ষাৰ অৱস্থা অতি পুতৌজনক বা অক্ষকাৰক বুলি কলেও ভুল কোৱা নহয়।

বহুতৰ বাবে উচ্চ শিক্ষাত প্ৰৱেশৰ বাটতো সুগম নহয় আৰু

এই শিক্ষাই গুণগত বিকাশ আৰু যুক্তিযুক্ততাৰ ক্ষেত্ৰত এটি বৃহৎ প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হৈছে। বিশেষকৈ এই গোলকীকৰণৰ সময়ত ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা আয়োগে (National Knowledge Commission) ভাৰতবৰ্ষত ১৫ খন বিশ্ববিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ পোষকতা কৰিছে যাতে এই বিশ্ববিদ্যালয়সমূহৰ দ্বাৰা ব্যৱসায়িক আৰু জীৱিকা নিৰ্বাহৰ শিক্ষা আহৰণৰ উদ্দেশ্যে অধিক সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰী নামভৰ্তিৰ বাবে আগবাঢ়ি আহে আৰু এই ধৰণে উচ্চশিক্ষাত প্ৰৱেশৰ পথটো অনেকৰ বাবে সুগম হৈপৰে। এই আয়োগে দেশৰ অধিক সংখ্যক মহাবিদ্যালয়ত স্বতন্ত্ৰ অধিকাৰ দিয়াটো বিচাৰিছে। অসমত মাত্ৰ এখন মহাবিদ্যালয়ে স্বতন্ত্ৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মৰ্যদা পাবলৈ সক্ষম হৈছে। অসমৰ সৰ্বমুঠ ৫১৭ খন মহাবিদ্যালয়ৰ ভিতৰত ২৫৯ খন মহাবিদ্যালয়ে বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ 2(f) আৰু 12 (B) ধাৰামতে স্বীকৃতি পাবলৈ সক্ষম হৈছে। তদুপৰি অসমৰ উচ্চ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰখনৰ পৰিসৰ অতি সীমিত এই অৰ্থত যে ১৭ ৰ পৰা ২৩ বছৰ বয়সৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাত্ৰা ১৩.৪ শতাংশহে এই শিক্ষা ক্ষেত্ৰখনত অৱতীৰ্ণ হয় যত ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত ইয়াৰ সংখ্যা ১৯.৪ শতাংশ। এই তথ্য প্ৰকাশ পাইছে Annual Status of Higher Education in States and Union Territories, ২০১৩ ৰ সমীক্ষাত। এই ক্ষেত্ৰত মণিপুৰ যথেষ্ট আগবঢ়া য'ত উচ্চ শিক্ষাত মুঠ নামভৰ্তিকৰণ (Gross Enrolment Ratio) অনুপাতে শতকৰা ৩৫.৪ ভাগ। দুৰ্ভাগ্যৰ কথা যে আমাৰ মহাবিদ্যালয়সমূহ গতানুগতিক শিক্ষা প্ৰদানৰ আওতাৰ পৰা ওলাই আহিবলৈ আজিও সমৰ্থ হোৱা নাই। সেইদৰে এইটো

সত্য যে আমাৰ বৰ্তমান শিক্ষা পদ্ধতিয়ে দলবদ্ধ কাৰ্য (Team-work) আৰু জ্ঞাপন কৌশল (Communication Skill) প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত সম্পূৰ্ণ ব্যৰ্থ হৈছে। NASSON Report, 2011 ৰ অনুযায়ী কাৰিকৰী স্নাতকৰ মাত্ৰ ১০ ৰ পৰা ১৫ শতাংশহে চাকৰিৰ বাবে যোগ্য বুলি বিবেচিত হৈছে। কাৰিকৰী শিক্ষা গ্ৰহণ স্বত্বেও কাৰিকৰী দিশৰ কৌশল আহৰণত ব্যৰ্থ শিক্ষাৰ্থীয়ে ব্যৱসায় আৰু অন্যান্য দিশত বেছি মনোনিৱেশ কৰাৰ বাবে নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট জটিলতা আহি পৰিছে। নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত নিয়োগকাৰী প্ৰাৰ্থীৰপৰা বিচৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ গুণাণুসমূহ যেনে— সততা, বিশ্বাসযোগ্যতা, সংঘবদ্ধভাৱে কাম কৰাৰ স্পৃহা জনাৰ আগ্ৰহ, উদ্যমশীল আৰু জ্ঞাপন মনোভাৱৰ সততে অভাৱ। অতি দুৰ্ভাগ্যৰ কথা যে আমি বিশ্ববিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষকে এনেকুৱা গুণবিশিষ্ট প্ৰাৰ্থী সৃষ্টি কৰাৰ শিক্ষা প্ৰদান নকৰি মাত্ৰ পৰীক্ষাত কেনেধৰণে উত্তীৰ্ণ হ'ব পাৰি সেই বিষয়ৰহে শিক্ষা প্ৰদান কৰি আহিছে।

শিক্ষা গুণাগুণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।

বিশেষকৈ আমাৰ অসমৰ ক্ষেত্ৰত নিয়োগৰ বাবে ওপৰত উল্লেখিত গুণসমূহৰ অধিকাৰী ব্যক্তিক শিক্ষক পদলৈ আকৰ্ষিত কৰিব পৰা নাই। শিক্ষকসকলক গুণগত শিক্ষা প্ৰদানৰ বাবে উপযোগী কৰি তুলিবলৈ কোনো বিহিত প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা নাই। ৰাজনৈতিক হস্তক্ষেপৰ লগতে দুৰ্নীতিৰ বাবে যোগ্য ব্যক্তিক শিক্ষক পদত মকৰল কৰাটো এটা অন্তৰায় হৈ পৰিছে। দুৰ্নীতি ৰোধৰ বাবে চৰকাৰে বাচনি প্ৰক্ৰিয়াই সলনি কৰিলে যদিও সম্পূৰ্ণ নিৰ্মূল আজি পৰ্যন্ত হোৱা নাই যাৰ বাবে কলেজ শিক্ষক প্ৰত্যাহ্বানী বহুতো প্ৰাৰ্থী আদালতৰ দ্বাৰস্থ হ'বলগীয়া হৈছে। ফলস্বৰূপে শিক্ষাৰ মানদণ্ড অৱনমীত হৈছে। এই সমস্যাটো কিমান দিনলৈ বৰ্তি থাকে সেইটোৱেহে চিন্তাৰ কাৰণ হৈ পৰিছে।

এইটো স্বীকাৰ্য যে অসমত কলেজ শিক্ষকৰ চাকৰি বিধি সন্তোষজনক নহয়। যদিও কলেজ শিক্ষকসকলে বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ নিৰ্দ্ধাৰিত বেতন ভোগ কৰি আহিছে, বহুতো প্ৰাদেশীকৃত কলেজ শিক্ষকে বিশেষকৈ গ্ৰাম্যাঞ্চলৰ এই চাম শিক্ষকে বহুতো অসুবিধাৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হৈছে। বহুতো মহাবিদ্যালয়ত শিক্ষকৰ বাবে উপযুক্ত বহা ঠাইৰ অভাৱ, উপযুক্ত প্ৰসাৰণাৰ, কেণ্টিন, গ্ৰন্থাগাৰ

অভাৱ। এইটো স্বীকাৰ্য যে একাদশআৰু দ্বাদশ পৰিকল্পনাত ভালেসংখ্যক মহাবিদ্যালয়ে বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ পৰা বৃজন পৰিমাণৰ আৰ্থিক সাহায্য লাভ কৰাৰ ফলত এই মহাবিদ্যালয়সমূহৰ আন্তঃগাথনি যথেষ্ট উন্নত হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। মহাবিদ্যালয় সমূহত স্নাতক পৰ্যায়ত বাস্তবিক পদ্ধতি প্ৰয়োগৰ ফলত শিক্ষকসকল যথেষ্ট ব্যস্ত থাকিবলগীয়া হৈছে। চৰকাৰ আৰু বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগে নিৰ্দ্ধাৰণ কৰি দিয়া প্ৰতিদিনে ছয় ঘণ্টা চল্লিশ মিনিট সময় থকাটো বাধ্যতামূলক কৰা হৈছে, কিন্তু শিক্ষকসকলৰ এটি কামকৰা উপযুক্ত পৰিৱেশ বহুতো মহাবিদ্যালয়ত নাই।

মহাবিদ্যালয়সমূহত বহুতো শিক্ষক আৰু অন্যান্য কৰ্মচাৰীৰ পদ খালি হৈ আছে। চৰকাৰে ক্ষিপ্ৰতাৰে এই পদসমূহ পূৰণ কৰাৰ ব্যৱস্থা লোৱা নাই। ফলত এই সময়ছোৱাৰ বাবে অস্থায়ীভাৱে শিক্ষক নিযুক্ত কৰিবলৈ কৰ্তৃপক্ষ বাধ্য হয়। এনেবিধ শিক্ষকৰ দৰমহা

অতি নিম্ন, যিখিনি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ নামভৰ্তি কৰাৰ সময়ত সংগ্ৰহ কৰাৰ টকাৰে যোগান ধৰা হয়। অধিক সংখ্যক শিক্ষক বা কৰ্মচাৰীক এই প্ৰকাৰে নিয়োজিত দা-দৰমহা দিবৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ ভৰ্তি মাচুল বৃদ্ধি কৰিবলৈ বাধ্য হোৱাৰ ফলত ইয়াৰ বোজা অভিজাৰক সকলৰ ওপৰত পৰে আৰু এনেকৈয়ে এটি অস্বাস্থ্যকৰ পৰিৱেশৰ সৃষ্টি হয় মহাবিদ্যালয়সমূহত। তদুপৰি অতি নিম্নমানৰ দৰমহাৰে যি দৰমহাৰ পৰিমাণ দৈনিক হাজিৰা কৰা বনুৱাতকৈও কম এইখিনি শিক্ষকে কি মানসিকতাৰে শিক্ষাদান কাৰ্যত মনোনিৱেশ কৰিব এইটো সকলোৰে অনুমেয়। আজি প্ৰায় বিশ বছৰে চৰকাৰে মহাবিদ্যালয়সমূহলৈ এটিও মঞ্জুৰিপ্ৰাপ্ত কলেজ শিক্ষকৰ পদ সৃষ্টি কৰা নাই। অসম কলেজ শিক্ষক সন্থাই অতি কমেও ১২০০ টা কলেজ শিক্ষকৰ পদ চৰকাৰে মঞ্জুৰী কৰি প্ৰত্যেক মহাবিদ্যালয়লৈ অন্ততঃ ৪/৫ টাকৈ এই পদ যোগানৰ বাবে সময়ে সময়ে যোগান ধৰি আহিছে। কিন্তু চৰকাৰৰ তিলমাত্ৰ কাণসাৰ নাই এই দিশত।

মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে মহাবিদ্যালয়সমূহত সময়োপযোগী বৃত্তিমুখী বা স্বনিয়োজনমুখী বিষয় খুলিবলৈ পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছে। কিন্তু এই বিষয়সমূহ পঢ়ুৱাবলৈ প্ৰয়োজনীয় শিক্ষকৰ

কলেজীয়া শিক্ষাত প্ৰশাসনিক সংস্কাৰৰ প্ৰয়োজন আহি পৰিছে। বহুক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে মহাবিদ্যালয় এখন পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি বা সদস্যজন উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠানৰ বিষয়ে জ্ঞাত নহয় বা যোগ্য নহয়। মহাবিদ্যালয় এখনৰ সৰ্বস্তৰৰ উন্নতিৰ বাবে জনাবুজা, দায়িত্বশীল, উদ্যোগী, উৎসৰ্গীত আৰু পক্ষপাতিত্বহীন ব্যক্তিকহে মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি আৰু সদস্য পদত দায়িত্ব অৰ্পণ কৰিব লাগে যাতে একচাম ব্যক্তিৰ সফল নেতৃত্বত সকলোৰে নিজ নিজ কৰ্তব্য পালন কৰি যাবলৈ আগ্ৰহী হয়।

নিযুক্ত ব্যৱস্থা কৰা নাই। মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষসকলক এই বিষয়ে যাৰতীয় প্ৰস্তাৱ জমা দিবলৈ কোৱা হ'ল কিন্তু এবছৰৰ অধিক সময় পাৰ হৈ গ'ল কোনো সঁহাৰি নাই চৰকাৰৰ পক্ষৰ গতিৰে বিষয়সমূহ খুলিও অধ্যক্ষসকলে বাধ্য হৈছে বন্ধ কৰিবলৈ। বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগে কিছু সংখ্যক মহাবিদ্যালয়লৈ বৃত্তিমুখী বিষয় খোলাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছে আৰু ইয়াৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় ধনৰো যোগান ধৰিছে যদিও এই বিষয়সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে পঢ়িবলৈ সমূলি আগ্ৰহী নহয়। বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগে যোগান ধৰা এনেকুৱা বহুতো আচনি ব্যৰ্থ হৈছে আৰু কোটি কোটি টকাৰ অপচয় হৈছে। বিশ্ববিদ্যালয়ত স্নাতক পৰ্যায়ত চেমিষ্টাৰ পদ্ধতি প্ৰৱৰ্তন কৰিলে কিন্তু চৰকাৰে এই পদ্ধতি ফলপ্ৰসূ কৰি তুলিবৰ বাবে মহাবিদ্যালয়সমূহৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নীতকৰণ ব্যৱস্থা লোৱা পৰিলক্ষিত হোৱা নাই। চৰকাৰে অনিয়মিতভাৱে মহাবিদ্যালয়সমূহলৈ যিখিনি আৰ্থিক সাহায্য আগবঢ়ায় সেইখিনি ধন পূৰ্ণ আন্তঃগাঁথনি প্ৰস্তুতিৰ বাবে যথেষ্ট নহয়।

অনতি পলমে মহাবিদ্যালয়খনলৈ প্ৰয়োজনীয় শিক্ষক নিযুক্তিৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। শিক্ষকৰ কৰ্তব্য আৰু দায়িত্ব স্পষ্টভাৱে নিৰ্দ্ধাৰণ কৰি দিব লাগে। এজন শিক্ষক বা শিক্ষয়িত্ৰীয়ে মহাবিদ্যালয়ত দিনটোত ৬ ঘণ্টা ৪০ মিনিট সময় উপস্থিত থাকিলেও তেও কৰ্তব্যপৰায়ণ

বা দায়িত্বশীল শিক্ষকত নপৰিবও পাৰে। গুণগত শিক্ষাৰ সপোন অদূৰ গৰাহত যদিহে শিক্ষক বাছনি প্ৰক্ৰিয়া নিকা আৰু দুৰ্নীতিমুক্ত নহয়। কলেজীয়া শিক্ষাত প্ৰশাসনিক সংস্কাৰৰ প্ৰয়োজন আহি পৰিছে। বহুক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে মহাবিদ্যালয় এখন পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি বা সদস্যজন উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠানৰ বিষয়ে জ্ঞাত নহয় বা যোগ্য নহয়। মহাবিদ্যালয় এখনৰ সৰ্বস্বত্বৰ উন্নতিৰ বাবে জনাবুজা, দায়িত্বশীল, উদ্যোগী, উৎসৰ্গীত আৰু পক্ষপাতহীন ব্যক্তিকহে মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি আৰু সদস্য পদত দায়িত্ব অৰ্পণ কৰিব লাগে যাতে একচাম ব্যক্তিৰ সফল নেতৃত্বত সকলোৱে নিজ নিজ কৰ্তব্য পালন কৰি যাবলৈ আগ্ৰহী হয়। বছৰ বছৰ ধৰি একোজন ব্যক্তিয়ে একোখন মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ পদত বাহাল ৰখাৰ বিপৰীতে অধ্যক্ষ পদত বদলি ব্যৱস্থা থকাটো প্ৰয়োজন। নাকৰ দ্বাৰা যদিও নাটকীয়ভাৱে প্ৰতি পাঁচ বা দহবছৰৰ অন্তৰে অন্তৰে মহাবিদ্যালয় এখনৰ মূল্য নিৰূপন কৰা হয়, সঁচা অৰ্থত নিয়মীয়া ভিত্তিত বছৰে বছৰে মহাবিদ্যালয় সমূহৰ নিয়মীয়াকৈ মণিটাবিং কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। মুঠৰ ওপৰত এই গোলকীকৰণৰ দিনত এক বিংশ শতিকাৰ প্ৰত্যাহ্বানসমূহৰ মুখামুখী হ'বপৰাকৈ অসমৰ উচ্চশিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰখনৰ আমূল পৰিবৰ্তনৰ সময় আহি পৰিছে। ■■■

★ “আমি দুখীয়া হ'ব পাৰো, কিন্তু লক্ষ্য ৰাখিব লাগে যাতে আমি অসৎ নহওঁ।”

— মাও চে টুং

ঐতিহ্যমণ্ডিত হাজো

পুলেন ডেকা
প্ৰথম বাৰ্ষিক

‘হাজো হেন নাম পৰিত্ৰ উত্তম
স্থান কামৰূপৰ মাজে।
মণিকূট গিৰি শিখৰত আছে
হয়গ্ৰীৰ দেৱ ৰাজে।।’

(অযোধ্যা কাণ্ড ৰামায়ণ, অনন্ত কন্দলি)

উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ দুৱাৰ স্বৰূপ অসমৰ ঐতিহ্যমণ্ডিত কামৰূপ জিলাৰ গুৱাহাটী মহানগৰৰ পৰা প্ৰায় ২৫ কি.মি. দূৰত অৱস্থিত সমন্বয়ৰ তীৰ্থ ‘হাজো’। ইয়াৰ প্ৰতিডোখৰ শিলেই বুৰঞ্জী আৰু প্ৰতিডোখৰ মাটিয়েই কাহিনী কয়। আৰু গোটেই বিশ্ববাসীলৈ প্ৰেৰণ কৰে, প্ৰেম সম্প্ৰীতিৰ বাণী।

হাজো অঞ্চলৰ চাৰিওফালে এক অতি মনোৰম প্ৰাকৃতিক পৰিবেশ আছে। ইয়াৰ পূবে আজ্জাইৰী পৰ্বত, পশ্চিমে যোৱা নদী, উত্তৰে বৰবৈ পাহাৰ, পুঠিমাৰী নদী, লখাই তৰা নদী, চাউলখোৱা নদী আৰু দক্ষিণে মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰ।

‘হাজো’ নামৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে বিভিন্ন বিশ্লেষকে বিভিন্ন ধৰণৰ মত পোষণ কৰিছে। তাৰ ভিতৰত ভাষাতত্ত্ববিদ ড° বাণীকান্ত কাকতি আৰু উপেন্দ্ৰনাথ গোস্বামীয়ে ‘হাজো’ শব্দটো বড়ো ভাষাৰ পৰা অহা বুলি মত পোষণ কৰিছে। বড়ো ভাষাত ‘হা’ মানে ‘মাটি’ আৰু ‘জো’ মানে হ’ল ‘ওখ ঠাই’। আনহাতে হিন্দু মুনিসকলে হাজোত যোগ সাধনাত বহিছিল। কিন্তু যোগ সাধনা সম্পূৰ্ণ নহ’ল। আৰু ভগ্ন মনেৰে ‘হা যোগ’ বুলি কৈছিল। কালক্ৰমত এই শব্দৰ পৰাই হাজো নামৰ উৎপত্তি হয় বুলি বহুতেই ক’ব খোজে। আনহাতে এচাম লোকৰ মতে বুদ্ধদেৱৰ মহাপ্ৰয়াণ হৈছিল। বুদ্ধদেৱৰ মহাপ্ৰয়াণত শিষ্যসকলে ‘হ-অ-জু’ বা ‘হা-জু’ বুলি কান্দিছিল আৰু তাৰ পৰাই কালক্ৰমত হাজো নামৰ উৎপত্তি হয়। আৰু হাজোতেই

অৱস্থিত ইছলামধৰ্মীসকলৰ পৱিত্ৰ স্থান ‘পোৱামৰ্কা’। এই পোৱা মৰ্কা দৰ্শন কৰিলে হজ কৰাৰ দৰে পুণ্য হয় আৰু এই হজ শব্দৰ পৰাই হাজো নামৰ উৎপত্তি হয় বুলি প্ৰচলিত আছে।

ধৰ্মীয় দৰ্শন আৰু সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাৰ বাবে প্ৰাক্ ঐতিহাসিক যুগৰে পৰা হাজোক পুণ্যভূমি ৰূপে জ্ঞান কৰি অহা হৈছে। এই হাজোত হয়গ্ৰীৰ মাধৱ, কেদাৰ, কামেশ্বৰ, কমলেশ্বৰ, গণেশ মন্দিৰ বিদ্যমান— যি পঞ্চতীৰ্থ নামেৰে খ্যাত।

পৌৰাণিক তথ্য অনুসৰি হয়গ্ৰীৰ মাধৱ মন্দিৰ কলি আৰু দ্বাপৰৰ সন্ধিক্ষণৰ সময়ত উৰ্ব ঋষিয়ে প্ৰতিষ্ঠা কৰে। হয়গ্ৰীৰ মাধৱ হৈছে— বিষ্ণু মূৰ্তি ভগৱান বিষ্ণুৰ এটা অৱতাৰ। মণিকূট পাহাৰত অৱস্থিত এই মন্দিৰটোৰ বেদীত পাঁচটা বিগ্ৰহ আছে— বুঢ়া মাধৱ, হয়গ্ৰীৰ মাধৱ, গৰুড়পক্ষী, গোবিন্দ মাধৱ বা চলন্ত মাধৱ, আৰু বাসুদেৱ। মূৰ্তি কেইটাৰ আগত তিনিগজ অখণ্ড প্ৰদীপ জ্বলি থাকে। তাতে দিনে নিশাই একো গছি চাকিত পাঁচপোৱা তেল পোৱা যায়। এই অক্ষয় বন্তি তিনি গছি দ্বাপৰৰ শেষত আৰু কলিৰ আদি ভাগতে উৰ্ব ঋষিয়ে প্ৰজ্বলন কৰিছিল আৰু তেতিয়াৰ পৰা আজিলৈকে এই চাকি তিনি গছি জ্বলি আছে বুলি জনা যায়।

হয়গ্ৰীৰ মাধৱৰ পূব দক্ষিণ দিশত প্ৰায় তিনিকিলোমিটাৰ দূৰত অৱস্থিত মদনাচল পাহাৰত ‘কেদাৰ’ মন্দিৰ অৱস্থিত। কেদাৰ শিৱপীঠ। ইয়াৰ নিৰ্মাণ কাল ৬৬০ খ্ৰীষ্টাব্দৰ পৰা ৯৯০ খ্ৰীষ্টাব্দ বুলি অনুমান কৰা হয়। ১৭৫১ খ্ৰীষ্টাব্দৰ পৰা ১৭৬৯ খ্ৰীষ্টাব্দৰ ভিতৰত ৰাজেশ্বৰ সিংহৰ ৰাজত্বকালত কেদাৰ মন্দিৰ পুনৰ নিৰ্মাণ কৰে। শিলেৰে নিৰ্মিত এই মন্দিৰটো স্বয়ম্ভু আৰু অক্ষয় বুলি কোৱা হয়। লিংগটোত শিৱ পাৰ্বতীক দেখা যায়। কেদাৰ মন্দিৰৰ পূবত বৰ শালগছ, কমলেশ্বৰ আৰু কেদাৰ পুখুৰী, দক্ষিণত শ্ৰী শ্ৰীজয় দুৰ্গা-দেৱালয়, পশ্চিমত গোকৰ্ণ-বিকৰ্ণ, ভীমৰ চৰিয়া, নেতাই ধুবুনী,

সাপ যোৱা বাস্তা আদি অৱস্থিত।

কেদাৰ মন্দিৰৰ পৰা প্ৰায় ১০০ ফুট দূৰত্বত কমলেশ্বৰ মন্দিৰ অৱস্থিত। হাজোৰ পঞ্চতীৰ্থৰ এই মন্দিৰৰ কিছু অৱহেলিত অৱস্থাত আছে। কমলেশ্বৰ মন্দিৰ নিৰ্মাণ ৫৬০ খ্ৰীষ্টাব্দৰ পৰা ১১৩৮ খ্ৰীষ্টাব্দ বুলি ধৰা হয়। কমলেশ্বৰ শিৱপীঠ। এই শিৱপীঠ মঠত শিৱৰাত্ৰি পালন কৰা হয়।

হাজোৰ পঞ্চতীৰ্থৰ অন্যতম কামেশ্বৰ মন্দিৰ। কামেশ্বৰ পাহাৰত এই দেৱালয় স্থাপিত। এই পীঠত মদন কামদেৱৰ উপাসনা কেন্দ্ৰ আছিল বুলি কোৱা হয়। যোগিনীতন্ত্ৰ আৰু কালিকাপুৰাণত ইয়াত কামপীঠ থকাৰ বিষয়ে পোৱা যায়। পূৰ্বৰ কামপীঠ ধ্বংস হোৱাত ৩ঠৰ শ শতিকাৰ মাজভাগত প্ৰমত্ত সিংহ ৰজাই নতুনকৈ মন্দিৰ সজায়। ১৮৯৭ চনত এক ভূমিকম্পত পুনৰ মন্দিৰ ক্ষতি সাধন কৰাত এই শতিকাৰ তৃতীয় দশক মানত পুনৰ মন্দিৰ নিৰ্মাণ কৰে। কামেশ্বৰত শিৱলিংগ আৰু পঞ্চানন দশভূজা মূৰ্তি আছে। মদন ব্ৰহ্মোদশী আৰু শিৱৰাত্ৰি ইয়াৰ প্ৰধান উৎসৱ।

‘গণেশ মন্দিৰ’ হাজোৰ পঞ্চতীৰ্থৰ অন্যতম এক উল্লেখযোগ্য মন্দিৰ। বাগৰি থকা এটা প্ৰকাণ্ড শিলত গণেশ মূৰ্তি খোদিত কৰা হৈছে। শিলটো দীঘলে প্ৰায় ৩০ ফুট আৰু ওখই ১৫ ফুট, বহল প্ৰায় ১৮ ফুট। শিলটো শুই থকা হাটীৰ আকৃতিৰ। উত্তৰফালে হাতীটোৰ শুৰডাল। এই শুৰডালতে খোদিত কৰা হৈছে গণেশৰ মূৰ্তি। এই গণেশ মন্দিৰক ‘দেৱভৱন’ আখ্যা দিয়া হয়।

হিন্দু, বৌদ্ধ আৰু ইছলাম ধৰ্মৰ মহামিলনৰ স্থান ‘হাজো’। এনে নিদৰ্শন পৃথিৱীৰ প্ৰায় কতো দেখিবলৈ পোৱা নাযায়। হাজোৰ গৰুড়াচল পাহাৰৰ শিখৰত হয়গ্ৰীৱ মাধৱ মন্দিৰৰ পূৰ আৰু কেদাৰ মন্দিৰৰ পশ্চিমত ইছলামধৰ্মীসকলৰ পৱিত্ৰ তীৰ্থ ‘পোৱামক্কা’। ‘পোৱামক্কা’ নামটোৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে কেইবাটাও জনশ্ৰুতি প্ৰচলিত আছে। পোৱামক্কা তীৰ্থস্থাপনৰ সময়ত গিয়াচুদ্দিন আউলিয়াই ইয়াত ৯০ টা মূৰ্তি উদ্ধাৰ কৰিছিল। এই সংখ্যা মক্কাৰ ৩৬০ টা মূৰ্তিৰ

এক চতুৰ্থাংশ কাৰণে ইয়াক পোৱামক্কা অৰ্থাৎ মক্কাৰ চাৰিভাগৰ এভাগ বুলি কোৱা হয়।

মাঘ মাহত মুছলমানসকলে পোৱামক্কা দৰ্গাহ স্বৰীফত ‘উৰ্কা’ উৎসৱ পালন কৰে। এই উৎসৱ প্ৰথম মাঘ মাহৰ পৰা ব’হাগলৈ চলে। উৰ্কাৰ লগত সংগতি ৰাখি গিয়াচুদ্দিনৰ সমাধিত ফতিহাপাঠ, জিকিৰ জপ আৰু দোৱা-প্ৰাৰ্থনা কৰে। সেই সময়ত দেশৰ উপৰিও বিদেশৰ পৰা ধৰ্মপ্ৰাণ মুছলমান লোকসকল পোৱামক্কা দৰ্শন কৰিবলৈ আহে।

পঞ্চতীৰ্থ হাজোৰ ঐতিহ্যময় মঠমন্দিৰ, শিল্প-ভাস্কৰ্যসমূহ অসম তথা ভাৰতৰেই নহয় পৃথিৱী বিখ্যাত। যুগে যুগে হাজোৰ বৰ্ণময় ঐতিহ্যই পৰ্যটকসকলক আকৰ্ষণ কৰি আহিছে। হাজোৰ পঞ্চতীৰ্থ, পোৱামক্কা, বুদ্ধদেৱৰ মহাপৰিনিৰ্বান লাভ কৰা বুলি জনশ্ৰুতি থকা স্থান, নেতাই ধুবুনী ঘাট, ভীমৰ ভাতখোৱা চৰিয়া, সৰগ দুৱাৰা বেউলা লখিন্দৰৰ ডেলৰ খুন্দা খোৱা ঘাট ইত্যাদি দৰ্শন কৰিবলৈ বিশ্বৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ লোকৰ আগমন হয়। সমন্বয়ৰ তীৰ্থ হাজোৰে আহি নিজকে গৌৰৱ অনুভৱ কৰে আৰু নিজ দেশলৈ লৈ যাব সম্প্ৰীতিৰ বাৰ্তা।

‘কামৰূপ অনুপম হাজো হেন যাৰ নাম
যাত মহাপঞ্চতীৰ্থ আছে।
মহামণিকূট গিৰি উঠি যাত জন্ম পৰি।
লোহিত বহন্ত যাৰ কাছে।’

(শেষ দশম)

সহায়ক গ্ৰন্থ :

- ১) হাজো অঞ্চলৰ ইতিবৃত্ত— সমীন কলিতা
- ২) অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ আলোচ্য— সৰ্বেশ্বৰ বৰুৱা

উচ্চ শিক্ষা সম্প্ৰসাৰণত সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ ভূমিকা

ভৃগু দাস

উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা শাখা)

‘হাজো হেন নাম পবিত্ৰ উত্তম
থান কামৰূপ মাজে।
মণিকূট গিৰি শিখৰত আছে
হয়গ্ৰীৱ দেৱৰাজে।’

পুণ্যভূমি হাজোৱে শিক্ষা-সংস্কৃতিৰ জগততো অতীজৰে পৰা গৌৰৱ ধ্বজা উৰুৱাই আহিছে। ধৰ্মানুষ্ঠানসমূহে যিদৰে এই ঠাইৰ ধ্বজা বহন কৰিছে, সেইদৰে ঐতিহাসিক প্ৰসিদ্ধতায়ো এই ঠাইক মহীয়ান কৰি তুলিছে। মোগল, আহোম আৰু কোচ এই তিনি ৰাজতন্ত্ৰৰ কালছোৱাতে হাজো শিক্ষা আৰু সংস্কৃতি বিষয়ত গুৰুত্ব লাভ কৰিছিল। বিংশ শতিকাৰ প্ৰথম বছৰতে অসমত উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰথমটো অনুষ্ঠান কটন কলেজ গুৱাহাটীত স্থাপন হ’ল। ইয়াৰ আগৰ চামৰ শিক্ষাৰ্থীসকলে উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে কলিকতা, ঢাকা আদিলৈ গৈ উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিবলগীয়া হৈছিল। হাজো অতীজৰে পৰা শিক্ষাকেন্দ্ৰ। ১৯১৬ চনত মধ্য ইংৰাজী আৰু ১৯৩৬ চনত হাইস্কুল স্থাপন কৰি হাজোত আধুনিক শিক্ষাৰ দ্বিতীয় আৰু তৃতীয় পৰ্যায় শুভাৰম্ভ কৰা হৈছিল। সমগ্ৰ অঞ্চলটোৰ ছাত্ৰসকলৰ বাবে হাজো হৈ পৰিছিল অন্যতম আকৰ্ষণৰ কেন্দ্ৰ। পঞ্চাশৰ দশকৰ পৰাহে অসমৰ গাঁৱে-ভূঞে হাইস্কুল স্থাপন হ’বলৈ ধৰিলে। ঠিক সেইদৰে ষাঠি দশকৰ পৰা অসমৰ প্ৰধান ঠাইসমূহত কলেজ স্থাপন হ’বলৈ ধৰিলে।

ষাঠিৰ দশকতে এই অঞ্চলৰ প্ৰথম কলেজ শুৱালকুছিত স্থাপন হ’ল। হাজোৰ নেতৃস্থানীয় লোকসকলে হাজোত এখন কলেজ স্থাপনৰ উদ্দেশ্যে সভা আহ্বান কৰিলে। সমগ্ৰ অঞ্চলটোৰ মুখিয়াল লোকসকল সভাত গোট খালে। আৰু সমূহীয়া ৰাইজৰ প্ৰচেষ্টাত লগতে হাজো অঞ্চলৰ উদ্যোগী তথা বিদ্যোৎসাহী এচাম লোকৰ অশেষ কষ্টৰ ফলত ১৯৭৯ চনত হাজো আঞ্চলিক মহাবিদ্যালয় নামে উচ্চ শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰ হিচাপে এই অনুষ্ঠানখনৰ জন্ম হয়। জনসাধাৰণৰ কাৰিক্ৰম, মানসিক তথা আৰ্থিক বদন্যতাৰ ফলত মাত্ৰ ৪২ জন ছাত্ৰৰে হাজোৰ শিক্ষা বিস্তাৰ সমিতিৰ কাণ্ডাৰাম উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ চৌহদত ১৯৭৯ চনৰ ২৯ আগষ্ট তাৰিখে আনুষ্ঠানিকভাৱে এই মহাবিদ্যালয়খনৰ শুভাৰম্ভ হয়। স্থাপনৰ পৰিকল্পনাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি আজিলৈকে যিসকল ব্যক্তিয়ে এই অনুষ্ঠানৰ গুৰি ধৰি মহাবিদ্যালয়খন প্ৰতিষ্ঠা হোৱাত সহায় কৰিলে তেওঁলোকৰ শ্ৰম, অৱদান আমি শ্ৰদ্ধাৰে সুঁৱৰিছো। বিশেষকৈ কেইগৰাকীমান উদ্যোগী ব্যক্তিৰ নেতৃত্বত মহাবিদ্যালয়খন প্ৰতিষ্ঠাৰ প্ৰস্তুতি সমিতিয়ে যেনেধৰণে অশেষ কষ্ট কৰি নানান ঘাত-প্ৰতিঘাতৰ মাজেৰে অতি বিচক্ষণতাৰে উচ্চ শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰৰূপে এই মহাবিদ্যালয়খন প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে আৰু পৰৱৰ্তীকালত যিসকল ব্যক্তিয়ে মহাবিদ্যালয় পৰিচালনাত বিভিন্ন ধৰণে সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়ালে সেই সকলোলৈকে আমি ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো। নিচেই চালুকীয়া অৱস্থাৰ পৰা আজিৰ এই পৰ্যায়লৈ মহাবিদ্যালয়খন উত্তৰণ

ঘটাত সমগ্র জনসাধারণৰ লগতে ১ নং হাজো গাওঁ পঞ্চায়ত সমবায় সমিতিখনে যি অৱদান আগবঢ়াইছে তেনে দৃষ্টান্ত বিৰল।

হাজো আঞ্চলিক মহাবিদ্যালয়' নামেৰে গঢ় লোৱা এই মহাবিদ্যালয়ৰ নামেই বৰ্তমান 'সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়'। ৰাজহুৱা উদ্যোগত মহাবিদ্যালয় এখন স্থাপন কামটো অতি দুঃসাধ্য। আমাৰ এই ঠাই অৰ্থনৈতিক দিশত অতি পিছপৰা। বুজন পৰিমাণৰ দান-বৰঙনি দিব পৰা লোক নিচেই তাকৰ। সেয়েহে এই ক্ষেত্ৰত হাজোৰ ৰাইজে কৃতী ব্যৱসায়ী গুৱাহাটী নিবাসী সুবেন দাসৰ ওপৰত ভেজা দিছিল। শ্ৰদ্ধেয় দাসেও এই ক্ষেত্ৰত উদাৰ মনোভাৱেৰে আগবাঢ়ি আহিছিল। আৰম্ভণীৰ পৰা তেওঁ এই অনুষ্ঠানৰ কোষাধ্যক্ষ আছিল। প্ৰাক্ বিশ্ববিদ্যালয় শ্ৰেণীৰ কাৰণে আৱশ্যকীয় ভৱনটো তেওঁ সাজি দিবলৈ ইচ্ছা কৰিছিল প্ৰতিদান বিহীনভাৱে। নিয়তিৰ নিষ্ঠুৰ পৰিহাস। ভৱন নিৰ্মাণৰ কাম আৰম্ভ নৌহও তে অকালতে আকস্মিকভাৱে এই জনা সমাজসেৱী আমাৰ মাজৰ পৰা গুচি গৈছিল। এওঁৰ স্মৃতি ৰক্ষার্থে প্ৰস্তুতি সমিতিয়ে মহাবিদ্যালয়ৰ নাম সলনি কৰাৰ সিদ্ধান্ত ললে। বিনিময়ত স্বৰ্গীয় সুবেন দাস পৰিয়ালৰ লোকসকলে আগহেৰে এই ভৱন নিৰ্মাণ কামত ব্ৰতী হয়। আৰু খুব সোনকালে এই ভৱন গঢ় লৈ উঠে।

নিৰ্মাণৰ কাৰণে ১৪ বিঘা ৩ কঠা ৭ লেচা ৰেজিষ্টাৰ্ড দলিল যোগে দান কৰিলে। তদপুৰি ইয়াৰ গাতে লাগি থকা স্থানীয় পট্টাদাৰসকলেও মহাবিদ্যালয়ৰ পূৰ্ণতাৰ্থ হবলৈ কিছু দান-বৰঙনি আগবঢ়ালে। সুবেন দাসৰ অশেষ দান বৰঙনিক বাদ দি যিহেতু মহাবিদ্যালয়খনৰ একো পূৰ্ণতাই স্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি, সেয়েহে

হাজো অঞ্চলৰ উদ্যোগী তথা বিদ্যোৎসাহী এচাম লোকৰ অশেষ কষ্টৰ ফলত ১৯৭৯ চনত হাজো আঞ্চলিক মহাবিদ্যালয় নামে উচ্চ শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰ হিচাপে এই অনুষ্ঠানখনৰ জন্ম হয়। জনসাধাৰণৰ কাৰ্যিক, মানসিক তথা আৰ্থিক মনোভাৱৰ ফলত মাত্ৰ ৫২ জন ছাত্ৰেৰে হাজোৰ শিক্ষা বিজ্ঞান সমিতিৰ কাৰ্য্যকৰণ উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ সৈতে ১৯৭৯ চনৰ ২৯ আগষ্ট তাৰিখে আনুষ্ঠানিকভাৱে এই মহাবিদ্যালয়খনৰ শুভাৰম্ভ হয়। স্থাপনৰ পৰিকল্পনাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি আজিলৈকে যিসকল ব্যক্তিয়ে এই অনুষ্ঠানৰ গুৰি ধৰি মহাবিদ্যালয়খন প্ৰতিষ্ঠা হোৱাত সহায় কৰিলে তেওঁলোকৰ কাম অৱদান আমি সন্মান পূৰ্বকৈ। বিশেষকৈ কেইগৰাকীমান উদ্যোগী ব্যক্তিক নেতৃত্বত মহাবিদ্যালয়খন প্ৰতিষ্ঠাৰ প্ৰস্তুতি সমিতিয়ে যেনেদৰে অশেষ কষ্ট কৰি মানান মাত-প্ৰতিমাতৰ মাজেৰে অতি নিচেনভাৱে উচ্চ শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰৰূপে এই মহাবিদ্যালয়খন প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে আৰু পৰৱৰ্তীকালত যিসকল ব্যক্তিয়ে মহাবিদ্যালয় পৰিচালনাত বিভিন্ন ধৰণে সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়ালে সেই সকলোলৈকে আমি মনোৰাম আগ্ৰহ কৰিছোঁ। নিচেই চাৰুকীয়া অৱস্থাৰ পৰা আজিৰ এই পৰ্যায়লৈ মহাবিদ্যালয়খন উন্নয়ন ঘটাত সমগ্ৰ জনসাধাৰণৰ লগতে ১ নং হাজো গাওঁ পঞ্চায়ত সমবায় সমিতিখনে যি অৱদান আগবঢ়াইছে তেনে দৃষ্টান্ত বিৰল।

নতুনকৈ ২৫/৫/৮৩ তাৰিখে মহাবিদ্যালয় গৃহ নিৰ্মাণৰ শুভাৰম্ভ কৰা হয়। আৰু তেতিয়াৰ পৰা হাজো আঞ্চলিক মহাবিদ্যালয় নামৰ পৰিবৰ্তে সুবেন দাস কলেজ হয়। ইং ১৯৭৯ চনত জন্ম লাভ কৰা মহাবিদ্যালয়খনে ১৯৮৩-৮৪ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্ভুক্ত হয় আৰু ১৯৯৪ চনত স্থায়ীভাৱে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ভুক্ত হয়। ১৯৮৭ চনত এই মহাবিদ্যালয়খনে অসম চৰকাৰৰ ঘাটী মঞ্জুৰী প্ৰাপ্ত মহাবিদ্যালয় হিচাপে স্বীকৃতি লাভ কৰে। ১৯৯৮ চনত মহাবিদ্যালয়খনে আনুষ্ঠানিক আয়োগৰ ২ (এফ) আৰু ১২ (বি) আঁচনিৰ আধাৰত পূঞ্জীভূত হয়। ইয়াৰ ফলস্বৰূপে মহাবিদ্যালয়খনে বিভিন্ন সময়ত চৰকাৰৰ অনুদান লাভ কৰিবলৈ

সক্ষম হৈছিল। মহাবিদ্যালয়খনত বৰ্তমান উচ্চতৰ মাধ্যমিক আৰু কলা শাখাৰ স্নাতক পৰ্যায় প্ৰদানৰ সুবিধা আছে। সমবায় সমিতিৰ অশেষ চেষ্টাৰ ফলত মহাবিদ্যালয়খনত এটা সুবৃহৎ বিজ্ঞান ভৱন নিৰ্মাণ

কৰা হৈছে। বৰ্তমান উচ্চতৰ মাধ্যমিক পৰ্যায়ৰহে বিজ্ঞান শাখাৰ শিক্ষাৰ সুবিধা পৰিলক্ষিত হৈছে। মহাবিদ্যালয়ত এটা পৰিপূৰ্ণ পুথিভঁৰাল আছে। মহাবিদ্যালয়ত স্নাতক পৰ্যায়ৰ পাঠ্যক্রমৰ উপৰিও অসমীয়া, ইংৰাজী, অৰ্থনীতি, ৰাজনীতি বিজ্ঞান, বুৰঞ্জী, ভূগোল আৰু শিক্ষা বিভাগৰ গুৰু পাঠ্যক্রমত পাঠদানৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। মহাবিদ্যালয়ত বৰ্তমান বিভিন্ন বিভাগত পাঠদান কৰাৰ বাবে সৰ্বমুঠ ৪৪ গৰাকী শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আছে। লগতে অধ্যক্ষৰ উপৰিও প্ৰায় ১০ গৰাকী অনাশিক্ষক কৰ্মচাৰী আছে। বৰ্তমান মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা প্ৰায় ১৪০০ গৰাকী। মহাবিদ্যালয়খনত পুথিভঁৰালৰ কাষতে এটি কিতাপ পঢ়াৰ কোঠাৰো ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। যিয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মন আকৰ্ষিত কৰিছে। এই অঞ্চলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক স্নাতকোত্তৰ মহলাৰে শিক্ষা আহৰণ কৰাৰ সুবিধা দিয়াৰ উদ্দেশ্যে মহাবিদ্যালয়ত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ 'পোষ্ট গ্ৰেজুৱেট কৰচপণ্ডেল স্কুল'ৰ এটা অধ্যয়ন কেন্দ্ৰ খোলা হৈছে। ইয়াত শিক্ষা গ্ৰহণৰ পৰিসৰ শ্ৰেণীকোঠাতে আৱদ্ধ নাৰাখিছিল। আনুষ্ঠানিক বিদ্যায়তনিক শিক্ষা প্ৰদান কৰাৰ উপৰিও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত সুস্থ, সামাজিক, দায়িত্ববোধ আৰু শৃংখলাবোধ জগাই তোলাৰ উদ্দেশ্যে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বাবে বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ খেল-খেমালিৰ

লগতে এন, এন, এচ, তথা স্কাউট গাইড সংগঠনৰ ব্যৱস্থাও আছে। ঐতিহ্য, পৰম্পৰাৰ লগত কোনো সংঘাত নোহোৱাকৈ সুস্থ, সৱল, বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিসম্পন্ন তথা গণতান্ত্ৰিক মূল্যবোধ যুক্ত এখন সমাজ গঢ়াৰ ভাৱাদৰ্শ লৈ প্ৰতিষ্ঠিত এই মহাবিদ্যালয়খনে বিগত ৩৬টা বছৰ ধৰি হাজোৰ তথা ইয়াৰ পাৰ্শ্বৱৰ্তী অঞ্চলত উচ্চ শিক্ষাৰ সম্প্ৰসাৰণত বিশেষ অৰিহণা যোগোৱাৰ লগতে সমাজৰ আৰ্থ সামাজিক দিশতো গুৰুত্বপূৰ্ণভাৱে প্ৰভাৱ পেলাবলৈ সক্ষম হৈছে।

বৃহত্তৰ হাজো অঞ্চলৰ ভৌগোলিক অৱস্থান, ঐতিহাসিক আৰু আৰ্থসামাজিক দিশ তথা ভৱিষ্যত সম্ভাৱনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি অদূৰ ভৱিষ্যতে মহাবিদ্যালয়ত মীন-পালন, ফল-মূল শাক পাচলিৰ খেতি, ফুলৰ খেতি, পৰ্যটন ব্যৱস্থাপনা, আদি বিবিধত বৃত্তিমূলক প্ৰশিক্ষণৰ চিন্তা-চৰ্চা কৰি থকা হৈছে।

বিদ্যোৎসাহী এচাম লোকৰ প্ৰচেষ্টাৰ ফলত সৃষ্টি হোৱা মহাবিদ্যালয়ে এই অঞ্চলৰ সমূহ ৰাইজক লগতে সমূহ শিক্ষাৰ্থীক উপকৃত কৰি আজি যি স্তৰত ভৰি দিছে সি়েই উন্নতিৰ আন এক চিহ্ন বুলিব পাৰি। বৃহত্তৰ হাজো অঞ্চলৰ একমাত্ৰ উচ্চ শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰ হোৱা বাবে মহাবিদ্যালয়খনে অঞ্চলটোৰ সৰ্বস্বৰ ৰাইজৰ শৈক্ষক ক্ষেত্ৰত উপকাৰ সাধন কৰিছে। ■■

★ "অসম্ভৱ শব্দটো মূৰ্খৰ অভিধানতহে পোৱা যায়।"
— নেপোলিয়ন বোনাপাৰ্ট

প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা আৰু আন্তৰ্জাতিক সাক্ষৰতা দিবস

ড° বীণাপাণি তালুকদাৰ
সহযোগী অধ্যাপিকা, শিক্ষা বিভাগ

নিৰক্ষৰ প্ৰাপ্তবয়স্ক পুৰুষ আৰু মহিলাক লিখিব পৰা পঢ়িব পৰা, আৰু অংক কৰিব পৰাকৈ ন্যূনতম জ্ঞান দিয়া শিক্ষাই হৈছে প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা। প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা হৈছে প্ৰতিজন বয়স্ক লোকৰ বাবে মৌলিক আৰু অনিবাৰ্য শিক্ষা। নিৰক্ষৰতা হৈছে দেশৰ লোকৰ অজ্ঞতা, আৰ্থ-সামাজিক অনগ্ৰসৰতা আৰু ৰাজনৈতিক চেতনাহীনতাৰ মূল কাৰণ। দেশৰ কাৰ্যক্ষম মানৱ সম্পদক দেশৰ বিভিন্ন উন্নয়নমূলক আঁচনিত জড়িত কৰিবলৈ হ'লে গৰিষ্ঠসংখ্যক নিৰক্ষৰতা তথা অশিক্ষিত মানৱ সম্পদক বৰ্তমান যুগৰ আধুনিক প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ ন ন কলা কৌশলত খাপ খুৱাই লবলৈ হ'লে সেইসকল নিৰক্ষৰ কৰ্মঠ মানৱ সম্পদক সাক্ষৰতাৰ জ্ঞানৰ লগতে ব্যৱহাৰিক জ্ঞান প্ৰদান কৰাটো অতিকৈ আৱশ্যক। দেশৰ গৰিষ্ঠ সংখ্যক মানৱ সম্পদক দেশৰ উন্নয়নত জড়িত কৰি দেশৰ গতিশীলতা আনিবলৈ হ'লে তেওঁলোকক শিক্ষিত কৰাটো দেশৰ প্ৰতিজন শিক্ষিত ব্যক্তিকে দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্য। দেশৰ নাগৰিকসকলক নিজৰ অধিকাৰ আৰু কৰ্তব্য সম্পৰ্কে সচেতন কৰি দেশখনক উন্নয়নৰ পথত আগবাঢ়াই নিয়াৰ বাবে সাক্ষৰতাৰ প্ৰয়োজন। ভাৰতবৰ্ষ এখন বিশাল দেশ। এইখন দেশৰ জনসংখ্যাৰ প্ৰায় আধাখিনিয়েই এতিয়াও প্ৰায় নিৰক্ষৰ হৈ আছে বা স্কুল, কলেজৰ শিক্ষাৰ পৰা বঞ্চিত হৈ আছে। জনসাধাৰণক সাক্ষৰ কৰি তোলাৰ বাবে সাৰ্বজনীন শিক্ষাৰ লগতে প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ প্ৰয়োজন। সাৰ্বজনীন প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ সম্পূৰ্ণ কৃতকাৰ্যতা লাভ কৰিবলৈ হ'লে অভিভাৱকসকল সাক্ষৰ হোৱাটো প্ৰয়োজন। জনসাধাৰণৰ অজ্ঞতা,

নিৰক্ষৰতা আৰু দৰিদ্ৰতা নিৰ্মূলৰ বাবে সাক্ষৰতাৰ প্ৰয়োজন। সাক্ষৰতাই সমাজৰ পৰা অন্ধবিশ্বাস, কু-সংস্কাৰ, সামাজিক সংকীৰ্ণতা, বৈষম্য আদি আঁতৰ কৰাত সহায় কৰে। সাক্ষৰতাই নাগৰিকসকলক নিজৰ অধিকাৰ আৰু কৰ্তব্য সম্পৰ্কে সচেতন কৰি তোলে।

প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য আৰু আদৰ্শ হৈছে সাক্ষৰতা দানৰ যোগেদি প্ৰতিজন লোকৰে নিজ নিজ ব্যক্তিক সামগ্ৰিক ৰূপত বিকাশৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা। সমাজৰ নিৰক্ষৰ, দুৰ্বীয়া, আৰু অৱহেলিত প্ৰতিজন লোকৰে ব্যক্তিক সন্মানৰ চকুৰে চোৱা আৰু দেশ আৰু জাতি গঠনত তেওঁলোকক সমানে অংশীদাৰ কৰি তোলাটো হৈছে প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ অন্তৰ্নিহিত দৰ্শন। বৰ্তমান বিজ্ঞান আৰু কাৰিকৰী বিজ্ঞানৰ প্ৰয়োগেৰে দ্ৰুত পৰিবৰ্তনৰ যুগত অনগ্ৰসৰ শ্ৰেণী লোকক আধুনিকীকৰণ কৰি তোলাৰ বাবে প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ প্ৰয়োজন। এই শিক্ষাইহে সমতা, ভাতৃত্ব, বন্ধুত্ব, আৰু সামাজিক ন্যায্য প্ৰতিষ্ঠাৰ গণতান্ত্ৰিক আদৰ্শ সত্ত্ব কৰি তুলিব পাৰে। নিজ দেশৰ ভাষা, সংস্কৃতি আৰু ঐতিহ্য আদিৰ প্ৰতি সন্মান আৰু গৌৰৱৰ ভাৱ অনুভৱ কৰি তোলাটো এই শিক্ষাৰ আন এটা উদ্দেশ্য।

ভাৰতবৰ্ষত প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা ব্যৱস্থা অধিক পুৰণি নহ'লেও কুৰি শতিকাৰ দ্বিতীয় দশকতহে এই শিক্ষাৰ প্ৰচলন হৈছিল। স্বাধীনতাৰ পূৰ্বে ভাৰতৰ বিভিন্ন ৰাজ্যত প্ৰাপ্তবয়স্কসকলৰ বাবে সাক্ষৰতাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। দেশ স্বাধীন হোৱাৰ পাছত প্ৰাপ্ত বয়স্ক

শিক্ষাই এক নতুন উৎসাহ-উদ্দীপনা আৰু নতুন ধাৰণা লাভ কৰি উঠিছিল। স্বাধীন ভাৰতৰ প্ৰথম শিক্ষামন্ত্ৰী মৌলানা আবুল কালাম আজাদে প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাক নতুন নামেৰে নামাকৰণ কৰি 'সামাজিক শিক্ষা' ৰূপে অভিহিত কৰি পাঁচদফীয়া আঁচনি যুগত কৰিছিল। সেই আঁচনিসমূহ হ'ল : (১) সাক্ষৰতা প্ৰদান, (২) সু-নাগৰিকতাৰ শিক্ষা, (৩) অৰ্থনৈতিক উৎপাদনশীলতাৰ শিক্ষা, (৪) মৌলিক স্বাস্থ্য ৰক্ষাৰ শিক্ষা, (৫) সৌন্দৰ্যবোধক আৰু সাংস্কৃতিক ৰুচি বিকাশৰ যোগে অৱসৰ সময়ৰ শিক্ষা। ভাৰত চৰকাৰে ১৯৭৮ চনৰ ২ অক্টোবৰ তাৰিখে ৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা আঁচনি (National Adult Education Programme) কাৰ্যকৰীকৰণৰ কথা ঘোষণা কৰিছিল। ১৫ বছৰৰ পৰা ৩৫ বছৰ বয়সৰ প্ৰায় ১০ কোটি প্ৰাপ্তবয়স্ক নিৰক্ষৰ লোকক ১৯৮৩-৮৪ চনৰ ভিতৰত সাক্ষৰতা দান কৰিবৰ বাবে লক্ষ্য স্থিৰ কৰি সমগ্ৰ দেশত প্ৰায় ৭০,৪০০ শিক্ষাকেন্দ্ৰ স্থাপন কৰিছিল। এই আঁচনিখনৰ মুখ্য উদ্দেশ্য আছিল

প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য আৰু আদৰ্শ হৈছে সাক্ষৰতা দানৰ যোগেদি প্ৰতিজন লোকৰে নিজ নিজ ব্যক্তিক সামগ্ৰিক ৰূপত বিকাশৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা। সমাজৰ নিৰক্ষৰ, দুৰ্বীয়া, আৰু অৱহেলিত প্ৰতিজন লোকৰে ব্যক্তিক সন্মানৰ চকুৰে চোৱা আৰু দেশ আৰু জাতি গঠনত তেওঁলোকক সমানে অংশীদাৰ কৰি তোলাটো হৈছে প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ অন্তৰ্নিহিত দৰ্শন। বৰ্তমান বিজ্ঞান আৰু কাৰিকৰী বিজ্ঞানৰ প্ৰয়োগেৰে দ্ৰুত পৰিবৰ্তনৰ যুগত অনগ্ৰসৰ শ্ৰেণী লোকক আধুনিকীকৰণ কৰি তোলাৰ বাবে প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ প্ৰয়োজন। এই শিক্ষাইহে সমতা, ভাতৃত্ব, বন্ধুত্ব, আৰু সামাজিক ন্যায্য প্ৰতিষ্ঠাৰ গণতান্ত্ৰিক আদৰ্শ সত্ত্ব কৰি তুলিব পাৰে। নিজ দেশৰ ভাষা, সংস্কৃতি আৰু ঐতিহ্য আদিৰ প্ৰতি সন্মান আৰু গৌৰৱৰ ভাৱ অনুভৱ কৰি তোলাটো এই শিক্ষাৰ আন এটা উদ্দেশ্য।

প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা লোকসকলৰ পৰিৱেশৰ লগত খাপ খুৱাই তোলা, নমনীয় নীতি গ্ৰহণ কৰা, পাঠ্যক্ৰম শিক্ষা দানৰ পদ্ধতি আৰু শিক্ষা সজুলি আদি ভিন্নমুখী আৰু গতিশীল বিধৰ কৰি তোলা। ১৯৮৪-৮৮ এই সময়ছোৱাৰ ভিতৰত প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ ব্যাপক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। গাওঁ আৰু পিছপৰা অঞ্চলৰ লোকসকলক এই শিক্ষাৰ লগত প্ৰত্যক্ষভাৱে জড়িত কৰি তোলাটো ইয়াৰ মূল উদ্দেশ্য আছিল। ১৯৮৮ চনত ৰাষ্ট্ৰীয় সাক্ষৰতা মিছন (National Literacy Mission) আৰু ১৯৮৯ চনত পূৰ্ণ সাক্ষৰতা অভিযান আঁচনিৰ কাৰ্যব্যৱস্থা হাতত লৈছিল। প্ৰয়াত যুৱ প্ৰধান মন্ত্ৰী ৰাজীৱ গান্ধীয়ে ভাৰতবৰ্ষক গতিশীল কৰি গঢ়ি তুলিবৰ বাবে ১৯৮৮ চনত পাঁচটা মিছনক অধিক গুৰুত্ব দি তাক বাস্তৱত ৰূপায়ন কৰাৰ এক বলিষ্ঠ পদক্ষেপ লোৱা দেখা গৈছিল। সেই পাঁচটা মিছনৰ ভিতৰত লিটাৰেচী মিছন (Literacy Mission) বা সাক্ষৰতা অভিযানক

সৰ্বাধিক গুৰুত্ব দিছিল। সাক্ষৰতা অভিযানৰ সফলতা অবিহনে দেশৰ কোনো এখন উন্নয়নমূলক আঁচনিতে সফল ৰূপায়ন হ'ব নোৱাৰে। সেয়েহে প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা আঁচনিখনত অধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল।

সাক্ষৰতাই হৈছে সামাজিক বা ব্যক্তিগত উন্নয়নৰ মূল চাবিকাঠি। আমাৰ দেশখনৰ সাক্ষৰতাৰ ছবিখনলৈ চালে দেখা যায় যে এতিয়াও ৩৫ শতাংশ নিৰক্ষৰ ব্যক্তি আছে। ২০০১ চনৰ লোকপিয়ল মতে ভাৰতবৰ্ষৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ হৈছে ৬৫.৩৮ শতাংশ। ইয়াৰে পুৰুষ ৭৫.৮১ শতাংশ আৰু মহিলা ৫৪.১৫ শতাংশ। অসমত সাক্ষৰতাৰ হাৰ হৈছে ৬৪.২৮ শতাংশ (পুৰুষ ৭১.৯৩ শতাংশ আৰু মহিলা ৫৬.০৩ শতাংশ)। ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে ভাৰতৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ ৭৪.০৪ শতাংশ (পুৰুষ ৮২.১৪ শতাংশ আৰু মহিলা ৬৫.৪৬ শতাংশ)। ঠিক তেনেদৰে অসমৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ হৈছে ৭৩.১৮ শতাংশ। ইয়াৰে পুৰুষ (৭৮.৮১ শতাংশ

আৰু মহিলা ৬৭.২৭ শতাংশ)। ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাজ্যসমূহৰ ভিতৰত আটাইতকৈ সাক্ষৰতাৰ হাৰ বেছি কেৰালা ৰাজ্যত। আৰু দ্বিতীয় হ'ল মিজোৰাম। ভাৰতবৰ্ষৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ আটাইতকৈ কম হল বিহাৰত। ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে কেৰালাৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ হ'ল ৯৩.৯ শতাংশ (পুৰুষ ৯৬.৬ শতাংশ আৰু মহিলা ৯২.০ শতাংশ)। তেনেদৰে মিজোৰামৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ হ'ল ৯১.৬ শতাংশ। ইয়াৰে পুৰুষ ৯৩.৭ শতাংশ আৰু মহিলা ৮৯.৪ শতাংশ)। বিহাৰত সাক্ষৰতাৰ হাৰ ২০০১ চনৰ লোকপিয়ল মতে ৪৭.৫৩ শতাংশ। পুৰুষ ৬০.৩২ শতাংশ আৰু মহিলা ৩৩.৫৭ শতাংশ। ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে সাক্ষৰতাৰ হাৰ হ'ল ৬৩.৮ শতাংশ। (পুৰুষ ৭৩.৫ শতাংশ আৰু মহিলা ৫৩.৩ শতাংশ)। ঠিক তেনেদৰে ২০০১ চনৰ লোকপিয়ল মতে অসমৰ ভিতৰত সাক্ষৰতাৰ দিশত যোৰহাট প্ৰথম। (পুৰুষ ৭৭.৯১ শতাংশ আৰু মহিলা ৭২.৫৪

শতাংশ)। দ্বিতীয় শিৱসাগৰ জিলা ৭৫.৩৩ শতাংশ (পুৰুষ ৮২.০৪ শতাংশ আৰু মহিলা ৬৮.০০ শতাংশ) আৰু কামৰূপ জিলা তৃতীয় স্থানত ৭৪.৬৯ শতাংশ (পুৰুষ ৮১.২৮ শতাংশ আৰু মহিলা ৬৭.৩১ শতাংশ)। আটাইতকৈ কম সাক্ষৰতাৰ হাৰ হ'ল ধুবুৰী জিলাত ৪৯.৮৬ শতাংশ (পুৰুষ ৫৬.৬১ আৰু মহিলা ৪২.৬৪ শতাংশ)।

উল্লিখিত তথ্যৰ পৰা এটা কথা উপলব্ধি কৰিব পৰা যায় যে এতিয়াও ভাৰতবৰ্ষৰ উন্নয়নশীল দেশসমূহত প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা আঁচনিখনৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছে। বাষ্ট্ৰসংঘৰ অন্তৰ্গত ইউনেস্কোৰ সৌজন্যত সমগ্ৰ বিশ্বতে উন্নয়নশীল দেশসমূহৰ লগতে অনুন্নত দেশসমূহৰ বাবে বয়স্ক শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুভৱ কৰি ইবাগৰ তেহৰাণত ১৯৬৫ চনত এখন শিক্ষা সম্বন্ধীয় বৈঠক অনুষ্ঠিত কৰিছিল। এই বৈঠকত বিশ্ব শিক্ষামন্ত্ৰীসকল উপস্থিত আছিল আৰু এই সভাতেই প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ জন্মদাতা পিতৃস্বৰূপ ডেনামাৰ্গ নিবাসী গ্ৰাণ্ট ডিগ্ৰী নিকোলাই ফিডাৰিক' (Grant wing Nikolai Fiderika) জন্মদিনটোক, অৰ্থাৎ ৮ ছেপ্তেম্বৰৰ দিনটোক আন্তৰ্জাতিক সাক্ষৰতা দিৱস হিচাপে উদ্‌যাপন কৰাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে। যিজন ব্যক্তিয়ে একক প্ৰচেষ্টাৰে ১৮৪৪ চনতেই নিৰক্ষৰ জনগণৰ মুক্তিৰ কাৰণে ফক্ হাইস্কুল (Folk High School), শ্বেছাৰেবী আবাসিক ফক্ স্কুল (Voluntary Residential Folk school) স্থাপন কৰি এক আলোড়নৰ সৃষ্টি কৰি পাবিছিল, এইজনা সমাজ সংস্কাৰক শিক্ষাবিদ, ধৰ্ম যাজকৰ জন্মদিনটোক নিৰক্ষৰ জনগণৰ উদ্দেশ্যে উজ্জ্বল কৰি ১৯৬৭ চনৰ পৰাই আন্তৰ্জাতিক সাক্ষৰতা দিৱস হিচাপে প্ৰতিবছৰে উদ্‌যাপন কৰি আহিছে যাতে দেশৰ প্ৰতিজন শিক্ষিত ব্যক্তিয়েই নিৰক্ষৰ অশিক্ষিত ব্যক্তিসকলৰ বাবে কিছু কৰাৰ প্ৰয়াস কৰে। এয়াই হৈছে আন্তৰ্জাতিক সাক্ষৰতা দিৱসৰ এক বিশেষ তাৎপৰ্য।

স্বাধীনতাৰ পিছৰ পৰাহে অসমত প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ বিকাশ সাধন হয়। নিৰক্ষৰ জনগণৰ কাৰণে অসমত প্ৰথম অৱস্থাত 'জনশিক্ষা' নামৰ বিভাগ এটা সৃষ্টি কৰি জন নিৰক্ষৰতাৰ দূৰীকৰণৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছিল যদিও ভাৰতৰ প্ৰথমজন শিক্ষা মন্ত্ৰী মৌলানা আবুল কালাম আজাদৰ পৰামৰ্শ অনুযায়ী জনশিক্ষাক সামাজিক শিক্ষা বিভাগলৈ ৰূপান্তৰিত কৰাৰ পিছতে জনতা চৰকাৰৰ দিনত এই বিভাগক প্ৰাপ্ত বয়স্ক শিক্ষা বিভাগলৈ ৰূপান্তৰিত কৰা হয়। ১৯৯০ চনৰ ২ অক্টোবৰ তাৰিখে গোটেই দেশত 'জ্ঞান বিজ্ঞান

যাত্ৰা'ৰ জৰিয়তে দেশৰ পৰা নিৰক্ষৰতা দূৰীকৰণৰ বাবে এক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰিছিল।

আজি অসম তথা ভাৰতবৰ্ষত সার্বজনীন প্ৰাথমিক শিক্ষা ব্যৱস্থাই যেনেধৰণে ৰাইজৰ পৰা সঁহাৰি পাব লাগিছিল তেনেদৰে পোৱা বুলি ক'ব নোৱাৰি। ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ হ'ল নিৰক্ষৰ পিতৃ-মাতৃ তথা অভিভাৱকৰ শিক্ষাৰ প্ৰতি থকা সচেতনতাৰ অভাৱ। Education for all অৰ্থাৎ 'সকলোৰে বাবে শিক্ষা' অভিযানটোৰ ভাৰতবৰ্ষ তথা অসমত 'সৰ্বশিক্ষা অভিযান' নামকৰণেৰে নামাংকিত কৰি শিক্ষা ব্যৱস্থা জোৰদাৰ কৰিলেও নিৰক্ষৰ পিতৃ-মাতৃৰ বাবেই এই অভিযানে বিশেষভাৱে সফলতা আনিব পৰা নাই। প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ আঁচনিখন এখন সৰ্ববৃহৎ আৰু সুদূৰপ্ৰসাৰীবিধৰ শিক্ষা আঁচনি আছিল। ইয়াক সু-পৰিকল্পিত পৰিৱেশ আৰু পৰিস্থিতি সাপেক্ষে নমনীয়, গতিশীল, আৰু সময় সাপেক্ষ আঁচনি বুলিব পাৰি। কিন্তু বিভিন্ন সামাজিক সমস্যাৰ লগত প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা গভীৰ ভাৱে জড়িত যাৰ ফলস্বৰূপে এই আঁচনিখন কাৰ্যকৰীকৰণত নানা অসুবিধাৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হৈছিল। দৰিদ্ৰতা, নিৰক্ষৰতা, সাংস্কৃতিক অনগ্রসৰতা, সাম্প্ৰদায়িক সংকীৰ্ণতা, জনসংখ্যাৰ অত্যধিক বিস্ফোৰণ, শিক্ষিত লোকৰ উদাসীনতা, বৃত্তিয় শিক্ষাৰ অভাৱ চৰকাৰৰ স্থিৰ নীতিৰ অভাৱ, অৰ্থৰ অভাৱ, ইত্যাদি বিভিন্ন সমস্যাৰ বাবে এই প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা আঁচনিখন কাৰ্যকৰীকৰণত নানা অসুবিধাৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হৈছিল। এখন আঁচনিৰ সফলতা বিফলতা ঘাইকৈ নিৰ্ভৰ কৰে আঁচনিখনৰ কাৰ্যকৰীকৰণৰ ওপৰত। ৰাজ্যচৰকাৰৰ ইতিবাচক মনোভাৱ, উপযুক্ত প্ৰশাসনীয় ব্যৱস্থা আৰু দক্ষতাপূৰ্ণ পৰিচালনাৰ অবিহনে এখন আঁচনি ৰূপায়ন কৰা সম্ভৱ নহয়। চৰকাৰৰ হেমাৰ্হি আৰু আন সকলো লোকৰ আন্তৰিকতাপূৰ্ণ সহযোগিতাৰ অভাৱত আঁচনিখনৰ সফল ৰূপায়ন সম্ভৱ নহল। সেয়ে আন্তৰ্জাতিক সাক্ষৰতা দিৱসত প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা বিভাগৰ জৰিয়তে অসম তথা ভাৰতবৰ্ষৰ কাৰ্যক্ষম নিৰক্ষৰ জনগণক সাক্ষৰতাৰ জ্ঞান, ব্যৱসায়িক জ্ঞান, তথা সচেতনতাৰ জ্ঞান প্ৰদান কৰি মানৱ সম্পদক দেশৰ কাৰণে যাতে সদ্ব্যৱহাৰ কৰি দেশৰ প্ৰগতিত অবিহণা যোগাব পৰা যায় তাৰ বাবে প্ৰচেষ্টা হাতত ল'ব লাগে। ■■

অসমীয়া লোকাভৰণ পৰম্পৰা

ড° গীতা ডেকা

সহযোগী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ

লোক সংস্কৃতিয়ে সাধাৰণতে পৰম্পৰাগতভাৱে প্ৰবাহিত বৈচিত্ৰপূৰ্ণ জীৱন ধাৰাকেই সূচায়। ভৌতিক সংস্কৃতি (Natural Culture) লোক সংস্কৃতিৰ অন্তৰ্গত এটা বিশেষ দিশ। এই ভৌতিক সংস্কৃতিৰ অন্তৰ্গত লোকাভৰণ হ'ল মানুহৰ বাহ্যিক ৰুচিৰ প্ৰকাশক। সেই ফালৰ পৰা লোকাভৰণ হ'ল জাতি এটাৰ সামাজিক পৰিচয়। লোকাভৰণে এটা জাতিৰ স্বকীয়তা নিৰ্ণয় কৰে যদিও ই নান্দনিক সৌন্দৰ্য প্ৰকাশৰো মাধ্যম। আদিম অৱস্থাত মানুহে শীত-তাপৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ গছৰ বাকলি পৰিধান কৰিছিল। নিজক সজাবলৈ জীৱ জন্তুৰ পাখি, নখ, গছৰ ফুল, পাত আদি পৰিধান কৰিছিল। লাহে লাহে বস্ত্ৰ শিল্পৰ লগতে ধাতুৰ ব্যৱহাৰো শিকিলে। সভ্যতাৰ বিকাশৰ লগে লগে মানুহৰ ৰুচিৰ পৰিবৰ্তনত নান্দনিক দিশটো সাজপাৰ, আ-অলংকাৰ আৰু প্ৰসাধন সামগ্ৰী আদিত প্ৰকট হৈ উঠে। লোক জীৱনৰ পৰম্পৰাগত সাজপাৰ, আ-অলংকাৰ আৰু প্ৰসাধন সামগ্ৰী আদিৰ সমষ্টিয়েই হ'ল লোকাভৰণ।

প্ৰত্যেক জনগোষ্ঠীৰে লোকাভৰণ পদ্ধতিৰ এটা পৰম্পৰা আছে। উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল, নাগালেণ্ড, অৰুণাচল, মিজোৰাম, মণিপুৰ আদিৰ দৰে অসমীয়া জাতিৰ জাতীয় বৈশিষ্ট্যও অসমীয়া লোকাভৰণৰ মাজেৰে উজলি উঠিছে আৰু ইয়েই অসমীয়া জাতিক অন্য জনগোষ্ঠীৰ পৰা পৃথক কৰি ৰাখিছে। লোকাভৰণৰ ক্ষেত্ৰত সাজপাৰ বিশেষভাৱে উল্লেখনীয়। স্বভাৱজাত সহজ-সৰল অসমীয়া লোকৰ সুৰুচি আৰু সৌন্দৰ্যবোধ অসমীয়া মাজিত সাজপাৰত স্পষ্টকৈ প্ৰকাশ পাইছে। অসমৰ হস্ত-তাত বস্ত্ৰশিল্পৰ এক স্বকীয়

পৰম্পৰা আছে। 'বৃন্দাবনী বস্ত্ৰ' অসমীয়া সংস্কৃতিৰ এটা উজ্জ্বল দিশ। 'ছাতে শুকুৱা মুঠিতে লুকোৱা' অসমীয়া পাটকাপোৰৰ এক বিশেষ জাতীয় মৰ্যাদা আছে। পুৰণি কালৰে পৰা অসমীয়া সাজপাৰৰ পৰম্পৰা আছে যদিও আহোম ৰজাসকলৰ দিনত অসমীয়া জাতীয় সাজপাৰে স্বকীয় ৰূপ গ্ৰহণ কৰে। সাজপাৰৰ লগতে তাতশিল্পৰ উন্নতিতো আহোম ৰজাসকলৰ বিশেষ অৱদান আছে। অসমত থকা ষ্টপা গছ, মেজাংকৰী গছ, নুনীগছ, এৰাগছ আদিৰ পাত পলুক খুৱাই তাৰ পৰা সূতা উলিয়াই ষ্টপাপতীয়া, মেজাংকৰী, মুগা, এৰি কাপোৰ আদি বোৱা হৈছিল। বিশেষভাৱে আহোম যুগতেই সাজপাৰৰ ক্ষেত্ৰত এৰি, মুগা, পাট আদি ৰেচম শিল্পৰ সম্প্ৰসাৰণ ঘটিছিল। আহোম যুগত ৰজাসকলৰ লগতে ডাঙৰীয়াসকলে জামা, পাগ, পাটমুগাৰ চাপকন আদি পৰিধান কৰিছিল। স্বৰ্গদেউসকলে মূৰত পাণ্ডুৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। তিব্বোতাৰ ৰিহা, মেখেলা-চাদৰ জাতীয় সাজ হিচাপে পৰিগণিত হয়। সম্ভ্ৰান্ত মহিলাসকলে গোমচেং, মেজাংকৰী, কিংখাপ আদিৰ মেখেলা চাদৰ, ৰিহা আৰু কঁকাললৈকে পৰা বিশেষ ধৰণৰ হাতদীঘল চোলা পৰিধান কৰিছিল।

অসমীয়া দৈনন্দিন সাজ-পাৰৰ ভিতৰত— পুৰুষসকলে কঁপাহী সূতাৰ ধুতী, চেলেং আৰু মহিলাই মেখেলা চাদৰ আৰু ৰিহা পৰিধান কৰে। পুৰণি কালত তিব্বোতাই ব্লাউজৰ সলনি বুকুত মেখেলা পিন্ধি তাৰ ওপৰত মেঠনি মাৰি 'আণ্ডৰণ' ব্যৱহাৰ কৰিছিল। ড° বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাই উল্লেখ কৰাৰ দৰে— 'ধাৰ্মিক আৰু সামাজিক জীৱনৰ লগতো সাজপাৰৰ বিশেষ সম্বন্ধ আছে।' ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানসমূহৰ নাম-

প্রসংগ আদিত ভকতসকলে ধুতি চোলাৰ লগত গামোছা লয়। সৰ্বসাধাৰণ লোকেও নামঘৰত বা মান্যজনক সেৱা-সংকাৰ কৰোঁতে ডিঙিত গামোছা লয়। অসমীয়া বোৱাৰীয়ে বাতিটোৰ ভিতৰতে সূতা কাটি পুৰুষসকলক যুদ্ধত পৰিধান কৰা সাজ- 'কৰচ' বৈ দিছিল। অসমীয়া সমাজত বিয়াৰ দৰে কইনাই বিশেষ সাজ পৰিধান কৰে। কইনাই গুণাৰ কাম কৰা পাটৰ মেখেলা চাদৰ ব্লাউজ আৰু দৰাই পাটৰ হাট দীঘল চোলা, ধুতি চেলেং আৰু কাপোৰৰ বিশেষ আকৰ্ষণীয় জোতা পৰিধান কৰে। দৰা কইনাই বিয়াৰ শ্ৰাদ্ধ সময়ত নৱ বস্ত্ৰ লগতে 'আনাকাটা কাপোৰ পৰিধান কৰাতো সামাজিক নিয়ম। বহাগ বিহুত বিহুৱান লোৱাতো অসমীয়া সমাজৰ সামাজিক পৰম্পৰা। জনবিশ্বাস আছে যে বছৰেকত লোৱা বিহুৱানখনে মানুহক ৰোগমুক্ত কৰাৰ লগতে আয়ুস বৃদ্ধি কৰে।

লোকাভৰণৰ ক্ষেত্ৰত আ-অলংকাৰে এক বিশেষ স্থান অধিকাৰ কৰি আছে। অলংকাৰে নাৰীৰ সৌন্দৰ্য বৰ্দ্ধন কৰাৰ লগতে ৰুচি তথা নান্দনিক অনুভূতিও প্ৰকাশ কৰে। 'কালিকাপুৰাণ'ত পুৰণি অসমৰ আ-অলংকাৰৰ পৰম্পৰা আছে। পুৰণি অসমীয়া সাহিত্যত উৰাটি, কুণ্ডল, কৰধ্বনি, মুকুট, নুপুৰ আদি ভিন ভিন অলংকাৰৰ উল্লেখ আছে। প্ৰাচীন কালৰ পৰা আ-অলংকাৰৰ পৰম্পৰা আছে যদিও আহোমসকলৰ ৰাজত্বতহে অসমীয়া আ-অলংকাৰৰ সম্প্ৰসাৰণ ঘটে আৰু নিজস্ব ৰূপ পৰিগ্ৰহণ কৰে। অলংকাৰসমূহ সাধাৰণতে সোণ আৰু ৰূপেৰে নিৰ্মিত। আহোম ৰজাসকলৰ লগত ডা-ডাঙৰীয়াসকলে মতামণি, মগৰদানা, খাৰু, বাজু, আঙঠি লোকাপাৰ আদি অলংকাৰ পৰিধান কৰিছিল। সন্তান মহিলাই কাণত পিন্ধা অলংকাৰসমূহৰ ভিতৰত কেৰু, কানফুল, থুৰীয়া, জাংফাই, কেৰু আদি উল্লেখযোগ্য। ডিঙিত পিন্ধা অলংকাৰসমূহৰ ভিতৰত শিলিখামণি, মটৰ মণি, সাতসৰী, গলপতা আদিৰ লগতে জোনবিবি, ডুগডুগি, ঢোলবিবি, গেজেৰা আদি লটকনবোৰ বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। হাতত পিন্ধা অলংকাৰসমূহৰ ভিতৰত গামখাক, মুঠিখাক, কঁকালত কৰধনি, শিৰত চিতপতি, কঁপালত কপালী, নাকত নাকফুল আদি অলংকাৰৰ পৰম্পৰা আছে।

পৰম্পৰাগত সমাজৰ আচাৰ-ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰতো আ-অলংকাৰসমূহৰ গুৰুত্ব মন কৰিবলগীয়া। অসমীয়া বিয়া-বাৰুৰ ক্ষেত্ৰত আ-অলংকাৰৰ বিশেষ ভূমিকা আছে। বিয়াৰ ক্ষেত্ৰত জোৰণত কইনাৰ সাজপাৰৰ লগতে আ-অলংকাৰো দৰা ঘৰৰ পৰা পিন্ধোৱাতো সামাজিক নিয়ম। বিয়াৰ দিনাখন দৰাই সোণৰ 'হাৰ' আৰু আঙঠি পৰিধান কৰে।

লোকাভৰণ পৰম্পৰাত প্ৰসাধন সামগ্ৰীসমূহৰো বিশেষ গুৰুত্ব আছে। প্ৰাচীন কালৰে পৰা অসমীয়া লোকসমাজত নাৰীসকলে

দেহৰ সৌন্দৰ্য বঢ়াবৰ কাৰণে বিভিন্ন ধৰণৰ প্ৰসাধনৰ সামগ্ৰী ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে। চালৰ সৌন্দৰ্য আৰু সুগন্ধৰ কাৰণে নাগেশ্বৰৰ কেশৰী কলীয়া অগৰু চন্দন, তেজপাত আদি মিহিকৈ বটি গাত প্ৰলেপ সনাৰ পৰম্পৰা আছে। চুলিৰ সৌন্দৰ্য আৰু পুষ্টিসাধনৰ কাৰণেও ঔ-টেঙাৰ বীজ, জবাফুল, আমলখিৰ ৰস আদি ব্যৱহাৰ কৰা হয়। আনহাতে কেশ-সজ্জাও নাৰীৰ সৌন্দৰ্য বৰ্দ্ধন কৰে। সাধাৰণতে বিবাহিতা নাৰীয়ে খোপা বান্ধে। খোপাৰ ধৰণ অনুযায়ী কলডিলীয়া খোপা, উখনীয়া খোপা আদি বিভিন্ন খোপাৰ পৰম্পৰা আছে। জেতুকা আৰু বহুমথুৰীও অংগবাগৰ উল্লেখযোগ্য সামগ্ৰী। বিশেষভাৱে ব'হাগ বিহুত গাভৰুসকলে হাত ভৰিৰ নখ আৰু হাতৰ তলুৱাত জেতুকা সানি নিজক সজাই তোলে। বহুমথুৰি গছৰ কোমল পাৰু চোৱাই ওঠ ৰঙা কৰা হয়। সময়ৰ পৰিবৰ্তনৰ লগে লগে প্ৰকৃতি পৰম্পৰাগত এই সামগ্ৰীসমূহৰ প্ৰচলন প্ৰায় নোহোৱা হৈ আহিছে।

বৰ্তমান সময়ত অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সৰ্বদিশৰ পৰিবৰ্তন বাককৈয়ে লক্ষণীয়। পৰিবৰ্তনৰ এই প্ৰক্ৰিয়াত বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ আৰু ব্যৱসায়িক সংস্কৃতিৰ স্বৰূপ বিশেষভাৱে প্ৰকটিত। সাজপাৰৰ ক্ষেত্ৰত যেনেকৈ বহিঃসংস্কৃতিৰ প্ৰভাৱ পৰিছে, তেনেদৰে আ-অলংকাৰৰ ক্ষেত্ৰতো অনুৰূপ প্ৰতিক্ৰিয়া পৰিলক্ষিত হৈছে। পৰিণতিত পৰম্পৰা সাজপাৰ আ-অলংকাৰ আদিও এখন বিশেষ সমাজৰ পৰিচায়ক হৈ ৰ'ব পৰা নাই। বৰঞ্চ সংস্কৃতিৰ পাৰম্পৰিক আদান-প্ৰদান তথা সমাহাৰণ ঘটিছে। বহুক্ষেত্ৰত পৰম্পৰাগত সাজপাৰ আ-অলংকাৰ আদি অধিক মূল্যৰ হোৱা বাবেই সাধাৰণ মানুহৰ এইবোৰ পৰিধান কৰাটো দুৰ্ব্বাহ হৈ পৰিছে। পৰিণতিত বিশ্ব বজাৰত সহজলভ্য আৰু কম মূল্যৰ সাজপাৰ আৰু আ-অলংকাৰ বৰ্তমান সমাজত প্ৰসাৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। তদুপৰি আধুনিকতাৰ মোহগ্ৰস্ততাৰ সামাজিক পৰম্পৰাৰ ভেটি শিথিল কৰিছে। এই ক্ষেত্ৰত সামাজিক পৰম্পৰাক ক্ৰিয়াশীল কৰি ৰখাৰ ক্ষেত্ৰত দেশৰ প্ৰশাসনিক ব্যৱস্থাতো দায়িত্ব আছে। আনহাতে এই পৰম্পৰাৰ প্ৰতি লোকসমাজতো শ্ৰদ্ধাশীল মনোভাৱ থাকিব লাগিব। ■■

পাদটীকা :

১। বৰুৱা ড° বিবিধি কুমাৰ : অসমৰ লোক সংস্কৃতি, পৃঃ ১০৬

সহায়ক গ্ৰন্থপঞ্জী :

১। ড° বিবিধি কুমাৰ : অসমৰ লোক সংস্কৃতি
২। যুগল দাস : অসমৰ গহনা গাঁঠৰি
৩। ড° পৰমানন্দ ৰাজবংশী (সম্পা.) : অসমীয়া জাতি আৰু সংস্কৃতি

গান্ধী পুতলা : তিনিটা জ্ঞানী বান্দৰ

ড° বীণিমা বুজৰবৰুৱা

সহযোগী অধ্যাপিকা, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

চকু, কাণ, মুখ ঢাকি থকা তিনিটা বান্দৰৰ মূৰ্তি ভাৰতত গান্ধী পুতলা হিচাপে খ্যাত। নৈতিকতাৰ প্ৰতিমূৰ্তি এই পুতলাকেইটা ভাৰতৰ জাতিৰ পিতা মহাত্মা গান্ধীৰ প্ৰিয় আছিল বাবেই গান্ধী পুতলা হিচাপে জনা যায়। গান্ধী পুতলাৰ গুৰুত্ব ইমানেই বেছি যে গুজৰাটৰ সবৰমতী আশ্ৰমত গান্ধী পুতলাৰ কিছু সংগ্ৰহ প্ৰদৰ্শন কৰি ৰখা হৈছে। সবৰমতী আশ্ৰমত গান্ধীজীয়ে ১৯১৫ চনৰ পৰা ১৯৩০ চনলৈ বাস কৰিছিল আৰু ইয়াৰ পৰাই লোণ আইন ভংগৰ বাবে দাণ্ডী যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিছিল।

গান্ধীজীৰ নামৰ সৈতে ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত হৈ থকা গান্ধী পুতলাকেইটা কিদৰে গান্ধীজীৰ ওচৰলৈ আহিল সেই বিষয়ে এটি কাহিনী পোৱা যায়। গান্ধীজীক দৰ্শন কৰিবলৈ আৰু তেওঁৰ পৰামৰ্শ লাভ কৰিবলৈ নিতৌ তেওঁৰ ওচৰলৈ বহু লোকৰ আগমন ঘটিছিল। এবাৰ চীন দেশৰ দৰ্শনাৰ্থী কেইজনমান গান্ধীজীৰ ওচৰলৈ আহিছিল। তেওঁলোকে কৈছিল— "বাপু, আমি আপোনাৰ বাবে এটা সৰু উপহাৰ আনিছো। এইটো শিশুৰ পুতলাৰ দৰেই, কিন্তু ই আমাৰ দেশত বৰ বিখ্যাত।" ক্ৰমে চকু, কাণ আৰু মুখ ঢাকি থকা তিনিটা বান্দৰৰ মূৰ্তিৰ পুতলাকেইটা দেখি গান্ধীজী অতি আনন্দিত হৈছিল আৰু গোটেই জীৱন তেওঁ অতি আদৰেৰে এইকেইটা নিজৰ লগত ৰাখিছিল।

সততা আৰু নৈতিকতাৰ প্ৰতিমূৰ্তিস্বৰূপ এই বান্দৰকেইটাই কি শিক্ষা দিয়ে? বান্দৰ তিনিটাৰ প্ৰথমটোৱে চকু ঢাকি আছে— ই নিৰ্দেশ কৰে যে 'বেয়া নাচাবা'। দ্বিতীয়টোৱে কাণ ঢাকি আছে। ই

'বেয়া নুশুনিবা' অৰ্থ বহন কৰে। মুখ ঢাকি থকা তৃতীয় বান্দৰটো 'বেয়া নকৰা'ৰ প্ৰতীক। এইদৰে এই বান্দৰ তিনিটাই নিজৰ অঙ্গভঙ্গীৰ জৰিয়তে আনকো নিজৰ কৰ্তব্য আৰু অকৰ্তব্যৰ বিষয়ে সজাগ কৰি দিয়ে।

এই জ্ঞানী বান্দৰ তিনিটাৰ নাম হৈছে মিজাক, কিকাজাক আৰু ইৰাজাক। মিজাকৰে চকু ঢাকি অনবৰতে সকলোকে সোঁৱৰাই থাকে যে কেতিয়াও বেয়া বস্তু দৰ্শন কৰিব নালাগে, কেৱল ভাল বস্তুহে চাব লাগে। কিকাজাকৰে কাণ দুখন ঢাকি ৰাখি বেয়া কথা শুনিব নালাগে, কেৱল ভাল কথাহে শুনিব লাগে সেই কথা সকলোই থাকে। সেইদৰে ইৰাজাকৰে মুখত হাত দি বেয়া কথা নকৈ কেৱল ভাল কথা কোৱাৰ শিক্ষা দিয়ে।

কিন্তু কিয় বেয়া চাব নালাগে বা শুনিব নালাগে? মানুহে জানি-শুনি বেয়া বস্তু বা গেলা-পঁচা, দেই যোৱা আদি বস্তু ভক্ষণ নকৰে। কেতিয়াবা এনে বস্তু অজ্ঞাতসাৰে ভক্ষণ কৰিলেও সেইবোৰে শৰীৰত বিষক্ৰিয়া কৰি অপকাৰ সাধন কৰে আৰু শৰীৰটোক অসুস্থ কৰি তোলে। সেই একেদৰে চকুৰে দৰ্শন কৰিব নলগীয়া আৰু কাণেৰে শ্ৰৱণ কৰিব নলগীয়া বস্তু শৰীৰত প্ৰৱেশ কৰালে মানুহ মানসিকভাৱে অসুস্থ হৈ পৰে। বিভিন্ন গৱেষণাই ইতিমধ্যে প্ৰমাণ কৰি দেখুৱাইছে যে সংবাদ মাধ্যমৰ দ্বাৰা প্ৰচাৰিত বিভিন্ন হিংসাত্মক ঘটনা দৰ্শন আৰু শ্ৰৱণ কৰি থকা বাবেই মানুহৰ হিংসাত্মক প্ৰবৃত্তি আৰু অসহিষ্ণুতা বৃদ্ধি পাইছে আৰু পৃথিৱীত হিংসাত্মক ঘটনাৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ ঘটিছে।

অৱশ্যে 'বেয়া নাচাবা' আৰু 'বেয়া নুশুনিবা'তকৈ 'বেয়া নক'বা' কিছু পৃথক। কিয়নো প্ৰথম দুবিধৰ দ্বাৰা শৰীৰৰ অভ্যন্তৰত বাহিৰৰ বস্তু প্ৰৱেশ কৰোৱাৰ বিপৰীতে মুখেৰে কথা কোৱাৰ অৰ্থ হৈছে ভিতৰৰ বস্তু বাহিৰলৈ উলিয়াই দিয়া। কিন্তু মুখেৰে কি কোৱা যাব সেয়া প্ৰকৃততে সম্পূৰ্ণৰূপে চকুৰে কি দৰ্শন কৰা হৈছে আৰু কাণেৰে কি শ্ৰৱণ কৰা হৈছে সেই কথাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। চকুৰে যদি ভাল বস্তু দৰ্শন কৰা যায় আৰু কাণেৰে যদি ভাল কথা শ্ৰৱণ কৰা যায়, তেনেক্ষেত্ৰত মুখেৰে কোৱা কথা নিশ্চিতভাৱে ভালেই হ'ব। আনহাতে বেয়া বস্তু দৰ্শন আৰু শ্ৰৱণ কৰিলে মুখেৰেও বেয়া বাক্যই নিৰ্গত হোৱাটোৱেই স্বাভাৱিক। বেয়া বস্তু দৰ্শন আৰু শ্ৰৱণ নকৰা ব্যক্তিৰ অন্তৰ নিৰ্মল আৰু পৱিত্ৰ হয়। ফলত শুদ্ধ অন্তঃকৰণৰ পৰা নিৰ্গত হোৱা তেওঁৰ কথা বা বাক্যও তেওঁৰ নিজৰ আৰু আনৰ বাবে হিতকৰ হয়।

এই জ্ঞানী বান্দৰ তিনিটাৰ নাম হৈছে মিজাৰু, কিকাজাৰু আৰু ইয়াজাৰু। মিজাৰুৱে চকু ঢাকি অনববতে সকলোকে সোঁৱৰাই থাকে যে কেতিয়াও বেয়া বস্তু দৰ্শন কৰিব নালাগে, কেৱল ভাল বস্তুহে চাব লাগে। কিকাজাৰুৱে কাণ দুখন ঢাকি ৰাখি বেয়া কথা শুনিব নালাগে, কেৱল ভাল কথাহে শুনিব লাগে সেই কথা সকলোমাই থাকে। সেইদৰে ইয়াজাৰুৱে মুখত হাত দি বেয়া কথা নকৈ কেৱল ভাল কথা কোৱাৰ শিক্ষা দিয়ে।

সমগ্ৰ পৃথিৱীতে অতি জনপ্ৰিয় এই জ্ঞানী বান্দৰ তিনিটাৰ উৎস হিচাপে জাপানৰ নিকট থকা সপ্তদশ শতিকাৰ ট'ছ'গু তীৰ্থস্থানৰ দুৱাৰত খোদিত থকা এনে মূৰ্তি কেইটাৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰা হয়। এই তীৰ্থক্ষেত্ৰখন ছিণ্ট' ধৰ্মৰ লোকসকলৰ কাৰণে অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। বান্দৰক এই ধৰ্মৰ বাৰ্তাবাহক হিচাপে গণ্য কৰা হয়। সেইবাবে 'বেয়া নাচাবা, বেয়া নুশুনিবা আৰু বেয়া নক'বা' বাণী প্ৰচাৰ কৰিবলৈও বান্দৰক প্ৰতীক হিচাপে গ্ৰহণ কৰা হৈছে।

ভাৰতীয় শিল্পী সুবোধ গুপ্তাই 'গান্ধীৰ বান্দৰ তিনিটা' নামেৰে ২০০৮ চনত কেইটামান স্থাপত্য গঢ়ি তুলিছে। সামৰিক শিৰস্ত্ৰাণ পৰিধান কৰি থকা এই মূৰ্তি তিনিটাই জাতিৰ পিতা গান্ধীৰ জ্ঞানী বান্দৰ তিনিটালৈ মনত পেলাই দিয়ে। এই মূৰ্তি তিনিটাৰ এটাৰ মুখ গেছ মাস্কৰে, এটাৰ মূৰ হেলমেটেৰে আৰু আন এটাৰ চকু চশমাৰে ঢাকি দিয়া হৈছে। গুপ্তাৰ এই স্থাপত্য কেইটাই উপনিবেশ, নিৰ্যাতন আৰু অন্যায়ৰ বিৰুদ্ধে গান্ধীৰ শান্তিপূৰ্ণ সংগ্ৰামৰ বিষয়ে সোঁৱৰাই দিয়ে। পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দেশৰ প্ৰদৰ্শনীত প্ৰদৰ্শন কৰি বৰ্তমান এই স্থাপত্য দুটাৰ কাটাৰত 'কাটাৰা সাংস্কৃতিক গ্ৰাম'ত (Katara Cultural Village) স্থায়ীভাৱে সংস্থাপন কৰা হৈছে। এইদৰে এই মূৰ্তিকেইটাৰ আদৰ্শই এতিয়াও শান্তি আৰু সহিষ্ণুতাৰ প্ৰতীক হিচাপে গুৰুত্ব লাভ কৰি আছে।

বেয়াই মানুহক অধিক বেয়াই আৰু ভালে অধিক ভাললৈ পৰিচালিত কৰে বুলি কোৱা হয়। দৰ্শনেন্দ্ৰিয় আৰু শ্ৰৱণেন্দ্ৰিয়ৰ জৰিয়তে নেতিবাচক কথা শৰীৰৰ অভ্যন্তৰত প্ৰৱেশ কৰালে মানুহৰ চিন্তাধাৰাও স্বাভাৱিকতে নেতিবাচক হয় আৰু মানুহজন বিকৃত চিন্তা আৰু অসুস্থ মানসিকতাৰ গৰাকী হয়। তেনেক্ষেত্ৰত মুখেৰে অসৎ বাক্য নিৰ্গত হোৱাত আচৰিত হ'বলগীয়া নাই। সেইবাবে ইন্দ্ৰিয়সমূহক সকলো ধৰণৰ নেতিবাচক কথাৰ পৰা আঁতৰাই ৰাখিব পাৰিলে এটা সুস্থ মনৰ গৰাকী হোৱাৰ লগতে আত্মনিয়ন্ত্ৰণ কৰাটো সহজ হৈ পৰে। ■■

ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ কবিতাত ভাৰতীয় ঐতিহ্য আৰু আদৰ্শ

ড° ৰঞ্জু ঠাকুৰীয়া
সহঃ অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ

ভাৰতীয় সাহিত্য আৰু ভাৰতীয় সাহিত্যত ভাৰতীয়তা : ভাৰতীয় সাহিত্য মূলতঃ ভাৰতীয় মন আৰু আত্মাৰ ধ্বনি— প্ৰতিধ্বনিৰে সমৃদ্ধ সাহিত্য। ভাৰতীয় সাহিত্য কেৱল ভাষাৰ ভিত্তিত নহয়, ই এক উমৈহতীয়া প্ৰমূল্যৰ উমৈহতীয়া অভিজ্ঞতাৰ ফল। আঞ্চলিক ভিন্নতাই ইয়াৰ বহু বৰ্ণময়তাত ৰহণ চৰাইছে, কিন্তু মূল জুমুঠিটো সকলোৰে পৰিচিত। পৰিৱেশৰ সাদৃশ্য, কৃষিভিত্তিক জীৱন যাত্ৰা, পৰিয়াল আৰু ভূমিৰ সৈতে নৈকট্য, জন্ম-মৃত্যু-বিবাহ সংক্ৰান্তীয় ৰীতি-নীতি অন্য কথাত জীৱন যাত্ৰা পদ্ধতিৰ সাদৃশ্যই এই ঐক্যৰ প্ৰতি সজাগতা বৃদ্ধি কৰাই নহয়, সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ গ্ৰহণ-বৰ্জনৰ ক্ষেত্ৰতো সচেতনতা জগাইছে। ভাৰতীয় সাহিত্যই বিভিন্ন ভাষাত যুগে যুগে এই সাদৃশ্যৰ বিভিন্ন আঞ্চলিক ৰূপ প্ৰকাশ কৰে। যিকোনো ভাৰতীয় ভাষাত ৰচিত সাহিত্যই অন্য এটা ভাষাৰ পাঠকৰ মাজত এক আত্মীয়তা আৰু পূৰ্ব পৰিচিতবোধ জন্মায়। প্ৰায় সংখ্যক ভাৰতীয় ভাষাৰে সাহিত্যিক প্ৰমূল্য আৰু ধাৰণাসমূহ এক উমৈহতীয়া উৎসৰ পৰা আহত। সেয়ে বিভিন্ন ভাষাত প্ৰকাশিত হ'লেও ইবোৰৰ মাজত একৰূপতা থাকে। পাঁচ হাজাৰ বছৰীয়া প্ৰাচীন ভাৰতীয় সাহিত্যৰ পৰম্পৰাই এই ঐক্য সূত্ৰ ৰক্ষা কৰি আহিছে আৰু কৰি থাকিব। ধৰ্ম, অৰ্থ, কাম, মোক্ষৰে ত্যাগৰ আৰু ভোগৰ সমন্বয় সাধন, সৌন্দৰ্য, তথা আনন্দ আৰু নীতিবোধৰ সুসমন্বয় যি আঞ্চলিক ৰূপতেই প্ৰকাশ নাপাওক, সেয়ে ভাৰতীয় সাহিত্য। বিশাল ভাৰতৰ জনচিন্তাত মহাকাব্যিক পৰম্পৰা, পুৰা-বৃত্ত, ধৰ্মীয় ভাৱধাৰা লোকসাহিত্য আৰু বিভিন্ন সম্ভৱ দাৰ্শনিক চিন্তাৰ প্ৰভাৱত উদ্ভৱ হোৱা এক সদৃশ অনুভূতিৰ অস্তিত্ব ভাৰতীয় সাহিত্যৰ মাজত বিৰাজমান।

চৌধাৰীৰ কবিতাত ভাৰতীয় ঐতিহ্য : এই দৃষ্টিভঙ্গী

আগত ৰাখি ভাৰতীয় আঞ্চলিক ভাষাসমূহৰ অন্যতম অসমীয়া ভাষাৰ এগৰাকী খ্যাতনামা কবি ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ কবিতাত আমি ভাৰতীয় ঐতিহ্য আৰু আদৰ্শ কেনেদৰে প্ৰকাশমান হৈছে তাৰ বিষয়ে বিশ্লেষণত প্ৰবৃত্ত হ'ম।

অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰাচীন কাব্য প্ৰায়বোৰৰে অনুপ্ৰেৰণা স্থল বুলি ক'বলৈ গ'লে প্ৰথমখনেই ৰামায়ণ আৰু মহাভাৰত— এই দুই মহাকাব্যৰ লগতে বিভিন্ন পুৰাণ, উপ-পুৰাণৰ লগতো অসমীয়া প্ৰাচীন কবি সাহিত্যিকসকল ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত আছিল। প্ৰাক্ শংকৰী যুগৰ পৰা সাম্প্ৰতিক কাললৈকে এই ঐতিহ্য প্ৰেমৰ ধাৰাটি প্ৰত্যক্ষ ভাৱে নহ'লেও পৰোক্ষভাৱে অসমীয়া সাহিত্যত প্ৰভাৱিত হৈ থকা দেখা যায়। আধুনিক যুগৰ কবিসকলেও প্ৰতীক ৰূপত হ'লেও প্ৰাচীন কাব্য সাহিত্যৰ চৰিত্ৰৰ বা ঘটনাৰ বা পৰিৱেশৰ বৰ্ণনাদি নিজৰ বৰ্ণনীয় বিষয়ক সজীৱ ৰূপত দাঙি ধৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছে।

ভাৰতীয় আদৰ্শৰ ওপৰত গভীৰ বিশ্বাস থকা তেনে এজন কবি ৰঘুনাথ চৌধাৰী। অসমীয়া সাহিত্যৰ ৰোমান্টিক যুগৰ কবি গৰাকীৰ ধ্যান ধাৰণাৰ মাজেৰে পাশ্চাত্যৰ ৰসিক ধ্যান ধাৰণা আৰু ভাৰতীয় আদৰ্শৰ সুপ্ৰকাশ ঘটাইছে বুলি ক'ব পাৰি। প্ৰকৃতিৰ বিচিত্ৰ জীৱন চৰাইকলৈ বেছি ভাগ কবিতা ৰচনা কৰা চৌধাৰীদেৱক প্ৰকৃতি কবি, বিহগী কবি আদি আখ্যাৰে বিভূষিত কৰা হৈছে যদিও তেওঁৰ কবিতাত কেৱল বিহগ সুৰেই প্ৰকাশ পোৱা নাই, বিহগ সুৰৰ মাজেৰে প্ৰবাহিত হৈ আহিছে প্ৰাচীন ভাৰতীয় সাহিত্যৰ বেদ-উপনিষদত নিহিত থকা কিছুমান দাৰ্শনিক চিন্তা-ধাৰা সাদৰী, কেতেকী, দহিকতৰা, কাৰৱালা আৰু গদ্যকাব্য নৱমল্লিকাৰ কবিতা সম্ভাৱে ঐতিহ্য আৰু পৌৰাণিক আখ্যানৰ জীপ লৈ অতীত আৰু

বৰ্তমানৰ ভেদ ভাঙি দি যুগ-যুগান্তৰৰ সোঁৱৰণিৰে আমাৰ মন বসসিক্ত কৰি তোলে। বিশাস সংস্কৃত সাহিত্যৰ উপনিষদ, ইতিহাস, পুৰাণ, আৰু কাব্যভাগে কবি চৌধাৰীৰ মন এনেদৰে আলোড়িত কৰি ৰাখিছিল যে সেই আলোড়নেৰে প্ৰতিধ্বনি কবিৰ সমগ্ৰ কাব্য-সাহিত্য জুৰি আছে।

চৌধাৰীদেৱৰ প্ৰথম প্ৰকাশ 'সাদৰী'ত তেখেতৰ ঐতিহ্য প্ৰীতিৰ চানেকি পোৱা যায়। 'সাদৰী'ৰ 'কণ্ঠ' আৰু 'বশিষ্ঠাশ্ৰম' কবিতা দুটি পৌৰাণিক আখ্যানক আশ্ৰয় কৰি কবিকল্প মূৰ্ত হৈ উঠিছে। গংগা নৈৰ এটা নাম ত্ৰিপথগা। ই স্বৰ্গ, মৰ্ত, আৰু পাতাল তিনিও ঠাইৰ মাজেদি প্ৰবাহিত। স্বৰ্গৰ গংগাৰ নাম মন্দাকিনী। পৃথিৱীৰ গংগাৰ নাম জাহ্নবী আৰু পাতালৰ গংগাৰ নাম ভোগৱতী। ভোগৱতীক অন্তঃসলিলা নামেৰেও জনা যায়। কবিয়ে সম্ভৱতঃ অন্তঃসলিলা এই ফল্লৰ জীৱন কাহিনী লৈয়ে কল্পনাৰ সবগ ৰচিছে। কল্যাণময়ী সবগনন্দিনী ফল্লৰ বিবাদপূৰ্ণ জীৱনৰ বৰ্ণনাত কৰুণ ৰসৰ সৃষ্টি হৈছে। আৰ্য-সংস্কৃতিৰ গৌৰৱময় অতীতৰ সোঁৱৰণিত 'বশিষ্ঠাশ্ৰম' কবিতা ৰচিত। ঋকবেদৰ মন্ত্ৰদ্রষ্টা ঋষিসকলৰ অন্যতম ব্ৰহ্মাৰ মানসপুত্ৰ বশিষ্ঠৰ তপোবনৰ কথা পুৰাণ ভাৱত প্ৰসিদ্ধ। কবিৰ ঐতিহ্যপ্ৰিয় মনে পুৰাণ খ্যাত বশিষ্ঠৰ আখ্যানৰে আলাম লৈ প্ৰাচীন ভাৰতৰ তপোবনৰ সভ্যতাৰ গুণ কীৰ্তন কৰিছে :

বনৰ চৰাই পহ প্ৰেম মুগ্ধ হই।
কানপাতি শুনিলি সমাবেদ গান।।'

আকৌ :

বহল শ্যামল ক্ষেত্ৰ শিলনীৰে গথা।
লেখা আছে বশিষ্ঠৰ হৃদয়-দুৰ্গত।।

কবিৰ অপূৰ্ব কাব্যগ্ৰন্থ 'কেতেকী' ৰ তৃতীয় স্তৱকত কেতেকী চৰাইৰ কণ্ঠত ধ্বনিত হোৱা সঞ্জীৱনী সুৰৰ পম খেদি কবিয়ে কৌশলেৰে কাব্যমোদী পাঠকক ভাৰতীয় কাব্য-কাননলৈ লৈ গৈছে।

প্ৰথমে কবি সত্ৰাট কালিদাসৰ অমৰ নাট্য কাব্য শকুন্তলাৰ আখ্যানটো বৰ্ণনা কৰিছে। নায়িকা শকুন্তলাৰ হৃদয়ত বিষাদৰ ধল নমা, দুঃস্বপ্নৰ ৰাজাধানীলৈ যাত্ৰা কৰা— কবিৰ বৰ্ণনাত এই সকলোবোৰ ঘটে কেতেকীৰ প্ৰাণস্পৰ্শী সুৰৰ ৰাগীত :
পাহৰি আছিল
নিপুৰ ৰজাই
অঙ্গৰা কন্যাৰ কথা,
লনি সুৰ ধৰি
ৰজাৰ আগত
জনালি বিবহ কথা।

কালিদাসৰ অভিনৱ খণ্ডকাব্য মেঘদূত। অভিসপ্ত যক্ষৰ কাহিনীক কেন্দ্ৰ কৰি শোক মন্থৰ কৰি মন্দক্ৰান্ত ছন্দত ৰচিত এই অদ্বিতীয় কাব্যৰ ৰস পানৰ আনন্দত আঞ্চলিক কবিয়ে আমাকো কেতেকীৰ লগতে মেঘৰ আঁৰে আঁৰে অলকা পুৰীলৈ লৈ গৈছে। এনেদৰে :

'মেঘৰ লগতে উৰি গই দিলি

অলকা পুৰীত জন।'

'দহিকতৰা'ত প্ৰকাশ পোৱা একমাত্ৰ ফুল বিষয়ক কবিতা 'গিৰিমল্লিকা'। কবিয়ে গিৰিমল্লিকাত অলৌকিকতা আৰোপ কৰি স্বৰ্গৰ শাপভ্ৰষ্টা অঙ্গৰী বুলি অভিহিত কৰিছে :

'মদন কামনৰ আছিল নে প্ৰিয়া

গিৰি কৈলাশত যিদিনা মোহিনী ৰূপ

ধৰিছিল ধূৰুটিৰ ধ্যান ভংগ হেতু।'

'গিৰিমল্লিকা'ত সংস্কৃত শব্দৰ প্ৰয়োগ আৰু প্ৰাচীন কাব্যৰ উল্লেখ প্ৰাচীন ভাৰতৰ চিত্ৰ এখন সুন্দৰকৈ দাঙি ধৰিছে লগতে মহাকবি কালিদাসৰ প্ৰভাৱৰো ইংগিত দিয়ে।

ওপৰত কৈ অহা হৈছে যে বিহগী কবিৰ কবিতাৰ মাজেৰে প্ৰকাশ পাইছে ভাৰতীয় চিন্তা। তেওঁৰ কবিতাত প্ৰকাশ পোৱা পৰজন্মা, পূৰ্বজন্ম, কৰ্মফল, অনিত্যতা, নিয়তি, বিধিৰ বিধান, ভগৱৎ প্ৰেম, মুক্তিলাভ আদিয়ে তাকেই সূচায়

'দহিকতৰা' পুথিৰ ফুলশয্যা কবিতাটি ইন্দ্ৰিয়গ্ৰাহ্য সুৰ ভোগৰ আকাংক্ষা ইন্দ্ৰিয়াতীত অৱস্থালৈ গতি কৰিছে। 'ফুলশয্যা' কবিতাটোত মৃত্যুৰ মাজেৰে অনন্ত শয়ন কৰিব বিচৰা কবিৰ মৃত্যু চেতনা প্ৰকাশ পাইছে এনেদৰে :

জ্বলিছে দূৰত সট্ প্ৰলয়ৰ শিখা

ধৰিছে কি ৰূপ বিতোপন

সেয়ে মোৰ ফুল শয্যা বক্ত কমলৰ

লম তাতে অনন্ত শয়ন।'

—ইও যেন উপনিষদীয় চিন্তাৰেই প্ৰকাশ। চৌধাৰীৰ বৈৰাগ্য মনোভাৱৰ কবিতাকেইটিতো ভাৰতীয় আদৰ্শ হৈ ফুটি উঠিছে—

'নালাগে সংসাৰৰ সুখ নাচাও মানুহ মুখ

জীৱনত পালো বহু বেজাৰ আমানি।'

বিশ্বৰূপ কবিতাটোত কবিৰ ভগৱৎ প্ৰীতি, মুক্তি আৰু মায়াৰ বাস্কোন সুন্দৰ ৰূপত প্ৰকাশ পাইছে :

'অৰূপ ৰূপৰ স্বৰূপ তোমাৰ

নুবুজিলো মই হৰি,

অলীক ভাওনা দেখাই মাথোন

বিবেক নিলা হৰি।।'

এনেদৰে ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ কবিতাৱলীৰ বিচাৰ কৰিলে আমাক ভাৰতীয় ঐতিহ্যৰ সুন্দৰ প্ৰকাশ দেখা পাওঁ। লগতে দেখা পোৱা অতীতৰ লগত বৰ্তমানৰ এটা নিৰৱচ্ছিন্ন ধাৰাবাহিকতা আৰু একত্ব হ'ব। ■■

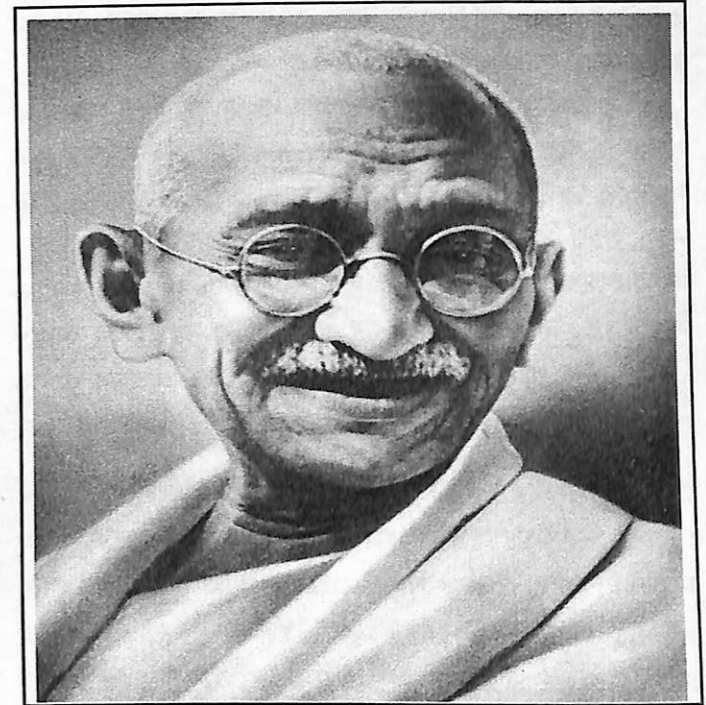
পৰিৱেশবিদ মহাত্মা গান্ধী

সবিতা কলিতা

সহকাৰী অধ্যাপিকা, দৰ্শন বিভাগ

১৮৯৬ চনৰ ২ অক্টোবৰ তাৰিখে গুজৰাটৰ পোৰবন্দৰত মহামানৱ মহাত্মা গান্ধীৰ জন্ম হৈছিল। সমগ্ৰ পৃথিৱীতে তেওঁ এজন ৰাজনীতিবিদ আৰু অসাধাৰণ বিপ্লৱী হিচাপে বিখ্যাত আছিল। ইয়াৰ উপৰিও তেওঁ আছিল এজন মানৱতাবাদী যিটো সকলোৰে জ্ঞাত আছিল। কিন্তু বহুত কম মানুহেহে জানে যে তেওঁ এজন পৰিৱেশবিদো আছিল। অৱশ্যে ইয়াৰ কৰাণ নথকা নহয়। পৰিৱেশ সম্প্ৰদায়মূহ গান্ধীৰ মৃত্যুৰ পিছতহে আৰম্ভ হৈছিল আৰু পৰিৱেশ সম্প্ৰদায় চিন্তা-চৰ্চাসমূহে অলপ দিনৰ আগৰ পৰাহে গুৰুত্ব লাভ কৰিছিল। কিন্তু মহাত্মা গান্ধী এনে এজন ব্যক্তি আছিল যিজনে বহুত আগতে ভৱিষ্যতটো কল্পনা কৰিব পাৰিছিল আৰু পশ্চিমৰ অনুকৰণেৰে দেশে কৰিব খোজা বিকাশৰ পৰিণতি অনুধাৱন কৰিব পাৰিছিল।

পৰিৱেশ প্ৰদূষণজনিত সকলো বিপদৰ মূলতে হৈছে পৃথিৱী জুৰি হোৱা সামাজিক, সাংস্কৃতিক উত্থানৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত দ্ৰুত উদ্যোগীকৰণ আৰু বিজ্ঞান। প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ প্ৰয়োজনীয়তা মানৱ সমাজৰ অগ্ৰগতিৰ ক্ষেত্ৰত নুই কৰিব নোৱাৰি। উদ্যোগীকৰণে এফালে মানৱ সমাজলৈ যিদৰে প্ৰচুৰ বস্তুবাদী আনন্দ প্ৰাচুৰ্য কঢ়িয়াই আনিছে, ঠিক সেইদৰে আনফালেদি মানৱ জীৱনৰ অপূৰণীয় ক্ষতিসাধন কৰিছে। পৰিকল্পনাহীন আৰু নিয়ন্ত্ৰণহীন উদ্যোগীকৰণে মানৱ জাতিক সংকটৰ মুখলৈ ঠেলি দিছে। ইতিমধ্যে বহুতো প্ৰাণী, পশু-পক্ষী, উদ্ভিদ প্ৰজাতি লুপ্ত হৈ গৈছে। দ্ৰুত গতিৰে মৰুভূমিৰ সৃষ্টি হৈছে আৰু সময়ৰ লগে লগে ই প্ৰসাৰিত হৈ গৈছে। বনাঞ্চল ধ্বংস, ধূলি

ধোঁৱা, দূষিত গেছ আদিয়ে কেৱল পৰিৱেশ প্ৰদূষিত কৰাই নহয় জলবায়ুৰো পৰিবৰ্তন ঘটাইছে। এয়াই আধুনিকতাৰ বাস্তৱ ৰূপ আমাৰ সমুখত জল্জল পটপটকৈ দেখা দি আছে।

মহাত্মা গান্ধীয়ে আধুনিকতাত ভোল নাযাবলৈ দেশবাসীক আহ্বান জনাইছিল। তেওঁৰ মতে আধুনিক সভ্যতাৰ মূলতে হৈছে

ভোগ বিলাসৰ প্ৰতি মানুহৰ অদমনীয় হেঁপাহ। সকলো বস্তুৰে এটা নিৰ্দিষ্ট সীমা আছে। মানুহে যদি নিৰ্দিষ্ট সীমাতকৈ প্ৰকৃতিৰ পৰা বেছি বিচাৰে তেতিয়া নিশ্চয় প্ৰকৃতি নিঃশেষ হৈ যাব। সেয়েহে প্ৰকৃতিৰ লগত ভাৰসাম্য ৰাখি চলিলেহে সুন্দৰ আৰু অৰ্থপূৰ্ণ জীৱন সম্ভৱ হ'ব। প্ৰকৃতিৰ লগত মানুহৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে তেওঁৰ যি ধাৰণা আছিল সেইটো তেওঁৰ লিখনিৰ পৰাহে পোৱা যায়। 'হৰিজন'ত তেওঁ উল্লেখ কৰিছিল 'ভগৱান সৃষ্ট সকলো জীৱৰে জীয়াই থকাৰ অধিকাৰ মানুহৰ যিমান আছে, সিমানই আছে।' অহিংসাৰ লিখনিৰ মাধ্যমেদিও 'সকলো জীৱই এক' এই ধাৰণা প্ৰকাশ পায়। তেওঁৰ মতে অহিংসা মাত্ৰ মানুহৰ কাৰণে নহয় সকলো জীৱৰ কাৰণে প্ৰযোজ্য। পৃথিৱীৰ আটাইতকৈ শক্তিশালী জীৱ মানুহে প্ৰাণী আৰু উদ্ভিদকে ধৰি অন্য সংবেদনশীল জীৱক হিংসা কৰিব নালাগে। ইয়াৰ অৰ্থ হৈছে পৰিৱেশ ভাৰসাম্য আৰু শান্তি। তেওঁ বাবে বাবে কৈছিল যে ভাৰতবৰ্ষৰ আত্মা গাঁৱতহে আছে আৰু গ্ৰাম্য জীৱন হৈছে আদৰ্শ জীৱন। কাৰণ এইটোৱে শান্তি আৰু সুস্থিতাৰ জীৱন, সহজ আৰু সৰল জীৱন য'ত আছে প্ৰকৃতিৰ সৈতে নিবিড় সম্পৰ্ক। আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়টো হৈছে নৈতিকতা, যাক আমি গাঁৱলীয়া সহজ-সৰল জীৱনত দেখিবলৈ পাওঁ।

গান্ধীজীয়ে যে পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ সপোন দেখিছিল, পশ্চিমীয়া সভ্যতাক অগ্ৰাহ্য কৰিছিল আৰু পৰিৱেশৰ লগত সহযোগিতা কৰি নচলিলে কি কি বিপদ হ'ব তাৰ বিষয়ে সচেতন কৰিছিল এনে নহয়, তেওঁ নিজৰ জীৱনত পালন কৰি আদৰ্শ দাঙি ধৰিছিল। তাৰ উদাহৰণস্বৰূপে সৰৱমতী আশ্ৰমৰ কথা ক'ব পাৰি। আশ্ৰমত যাতে সকলোৱে নিজৰ পাইখানাবোৰ পৰিষ্কাৰ কৈ ৰাখে তাৰ কাৰণে তেওঁ নিজৰ পাইখানা নিজে পৰিষ্কাৰ কৰিছিল। আশ্ৰমৰ ওচৰত থকা সৰৱমতী নদীত মহাত্মা গান্ধীয়ে স্নান কৰিছিল আৰু তাৰ

কাৰণে নুন্যতম পানী ব্যৱহাৰ কৰিছিল। কাৰণ তেওঁ জানিছিল নদীখন সকলোখিনি পানী তেওঁৰ নহয়। এয়াই আছিল 'অপৰিগ্ৰহ' আৰু আনৰ বস্তুৰ প্ৰতি মোহ নকৰা অভ্যাস আৰু প্ৰাকৃতিক সম্পদ সংৰক্ষণৰ উদাহৰণ।

গান্ধীজী এনে এজন পৰিৱেশবিদ আছিল যিজনে অৰ্জনস্বৰূপ অৱক্ষয়ৰ কাৰণ আৰু ফলাফল বিশ্লেষণ কৰিছিল। প্ৰদূষণ প্ৰতিকৰণ পৰামৰ্শ আগবঢ়াবলৈ আৰু সকলো ধৰাৰ পাৰিৱেশিক সংকট বিৰুদ্ধে প্ৰতিৰক্ষা গঢ়ি তুলিবলৈ তেওঁ উপযুক্ত ব্যক্তি আছিল। তেওঁ বিশ্বাস কৰিছিল প্ৰতিৰোধতহে আৰোগ্যত নহয়। আদৰ্শ ৰাষ্ট্ৰ পৃষ্ঠপোষক প্লেটোই তেওঁৰ জীৱনত চিকিৎসাৰ স্থান নাই বুলি কৈছিল। কাৰণ তেওঁ এনে এটা জীৱন যাত্ৰাৰ অভ্যাস কৰাৰ পৃষ্ঠপোষক কৰিছিল য'ত কোনো এজনে অসুখত নোভোগে। গান্ধীজীও তেনেকুৱা চিন্তাধাৰাৰে মানুহ আছিল। তেওঁ এনে এক জীৱন ধাৰণা সংস্কৃতি আৰু সমতা গঢ়ি তোলাৰ কথা চিন্তা কৰিছিল য'ত কেতিয়াও পাৰিৱেশিক সমস্যা নাথাকিলহেঁতেন।

শেষত এটা কথাই ক'ব লাগিব যে গান্ধীজী এজন ব্যক্তিত্ব পৰিৱেশবিদ আছিল। যিজনে প্ৰকৃতিপ্ৰেমৰ বাণী জনগণলৈ কঢ়িয়াই নিব পাৰিছিল নিজৰ জীৱন যাত্ৰাৰ মাধ্যমেদি। তেওঁ গ্ৰাম্য জীৱন পোষকতা কৰিছিল যদিও ইয়াৰ দৰিদ্ৰতা, নিৰক্ষৰতা, অস্বাস্থ্যকৰ পৰিৱেশ আদি দেখি মনত গভীৰ দুখ অনুভৱ কৰিছিল। সেয়েহে গোটেই জীৱন তেওঁ মানুহক স্বাস্থ্য, পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতা আৰু অসুখৰ ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে শিক্ষা দি নাইবা প্ৰশিক্ষণ দিয়েই কটাইছিল। পৰিষ্কাৰ হয়তো এনে দ্বিতীয়জন ৰাজনৈতিক নেতা নোলাব, যি আনৰ পৰা ইমান নিষ্ঠাৰে সমৰ্পিত ভাৱেৰে ইমান সময় ব্যয় কৰিব।

মানৱ অধিকাৰ

আকাশী কলিতা
ষষ্ঠ যান্মাসিক

যিবোৰ অধিকাৰ সকলো ব্যক্তিয়ে জন্মগতভাৱে লাভ কৰে আৰু জাতি ধৰ্ম-বৰ্ণ-লিংগ, স্থান, ৰাজনৈতিক আদৰ্শ নিৰ্বিশেষে কেৱল মানুহ হিচাপে জন্মগ্ৰহণ কৰাৰ বাবেই ভোগ কৰিব পাৰে তাকেই মানৱ অধিকাৰ বোলে। এই অধিকাৰবোৰ মানুহৰ প্ৰকৃতিত সহজাতভাৱে থাকে আৰু এইবোৰৰ অবিহনে এজন ব্যক্তিয়ে প্ৰকৃত অৰ্থত মানুহ হিচাপে জীয়াই থাকিব নোৱাৰে। মানৱ অধিকাৰে মানৱীয় গুণসমূহ প্ৰজ্ঞা, প্ৰতিভা আৰু বিবেকক উপযুক্তভাৱে ব্যৱহাৰ কৰাত আৰু আধ্যাত্মিক আৰু আন প্ৰয়োজনসমূহ পূৰণ কৰাত সহায় কৰি ব্যক্তিক পূৰ্ণভাৱে বিকশিত কৰি তোলে। কোনোধৰণৰ চৰ্ত পূৰণ নকৰাকৈ প্ৰত্যেক ব্যক্তিয়ে নুন্যতম অধিকাৰ হিচাপে এইবোৰ ভোগ কৰে। প্ৰকৃত অৰ্থত সমাজত মানুহ হিচাপে জীয়াই থাকিবলৈ হ'লে ব্যক্তিৰ বাবে মানৱ অধিকাৰ অতি প্ৰয়োজন। মানৱ অধিকাৰ সকলো সময়তে, সকলো ঠাইৰ সকলো ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত সমানে প্ৰযোজ্য হয়। মানৱ অধিকাৰ প্ৰত্যেক ব্যক্তিৰ জীৱনৰ এটা এৰাব নোৱাৰা অধিকাৰ। এই অধিকাৰবোৰ প্ৰত্যেক ব্যক্তিয়ে সহজাতভাৱে লাভ কৰে আৰু সেইবাবে পুৰুষ, মহিলা, বৃদ্ধ, ডেকা, শিশু, ক'লা-বগা, ধনী-দুখীয়া, জাতি-ধৰ্ম, ভাষা, সামাজিক মৰ্যাদা নিৰ্বিশেষে সকলোৱে সমানে ভোগ কৰিব পাৰে। কিয়নো প্ৰত্যেক ব্যক্তিয়ে মুক্তভাৱে জন্মগ্ৰহণ কৰে আৰু মৰ্যাদা আৰু অধিকাৰৰ ক্ষেত্ৰত সকলো সমান। কোনো ব্যক্তিৰ পৰা মানৱ অধিকাৰ কাঢ়ি আনিব পৰা নাযায়। আনকি ৰাষ্ট্ৰয়ো ব্যক্তিৰ মানৱ অধিকাৰ লংঘন কৰিব নোৱাৰে। ৰাষ্ট্ৰীয় আইনে স্বীকৃতি নিদিলেও বা ৰাষ্ট্ৰই ব্যক্তিৰ মানৱ

অধিকাৰত হস্তক্ষেপ কৰিলেও ব্যক্তিজনৰ মানৱ অধিকাৰ নোহোৱা হৈ নাযায়। ই অক্ষুণ্ণ হৈ থাকে। মানৱ অধিকাৰ ভোগৰ ক্ষেত্ৰত সকলো মানুহ সমান। এই অধিকাৰ প্ৰত্যেক ব্যক্তিৰ অধিকাৰ আৰু প্ৰত্যেক ব্যক্তিৰ মাজত নিহিত হৈ থকা মানৱতাৰ বাবে সকলোৱে ইয়াক সমানে ভোগ কৰিব পাৰে। মানৱ অধিকাৰে মানৱ জীৱন আনন্দময় কৰি তোলে, মানৱৰ কল্যাণ জড়িত অধিকাৰসমূহ য'ত স্নেহ, মমতা, প্ৰেম বাধাহীনভাৱে ভোগ আৰু নিশ্চিতভাৱে ভৌগোলিক সীমাৰ পাৰপাৰ নমনাকৈ ভোগ কৰি আত্মসন্তুষ্টি লাভিব পৰা যায়, য'ত ব্যক্তিত্বৰ পূৰ্ণ বিকাশ সম্ভৱপৰ হয়, সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক জীৱন সংঘাতহীনভাৱে যাপন কৰিব পাৰি। এই অধিকাৰবোৰে ব্যক্তিক সহনশীলতা আৰু ক্ষমতাশীলতাৰ শিক্ষা দিয়ে আৰু এইদৰে ব্যক্তিক আনৰ অধিকাৰৰ প্ৰতি সচেতন কৰি তোলে। ব্যক্তিৰ ব্যক্তিত্ব আৰু প্ৰতিভা বিকাশৰ বাবে মানৱ অধিকাৰ অপৰিহাৰ্য। প্ৰত্যেক ব্যক্তিয়ে মানৱ সমাজৰ সদস্য হিচাপে নিজৰ অস্তিত্ব ৰক্ষা কৰিবলৈ আৰু জীৱনটো সুন্দৰভাৱে যাপন কৰিবলৈ মানৱ অধিকাৰসমূহ ভোগ কৰে। এই অধিকাৰবোৰ ব্যক্তিৰ অত্যাৱশ্যকীয় প্ৰয়োজনবোৰৰ লগত জড়িত, যিবোৰ অবিহনে এজন ব্যক্তিয়ে প্ৰকৃত মানুহ হিচাপে জীয়াই থকাটো সম্ভৱ নহয়।

বৰ্তমান যুগত মানৱ অধিকাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে জনসাধাৰণক সজাগ কৰি তোলাটো অতি প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছে। কিয়নো আধুনিক যুগত সমাজ-সংস্কৃতি সকলো দিশতেই মানৱ

অধিকাৰ লংঘনৰ জঘন্য ৰূপ পৰিলক্ষিত হৈ আহিছে। সামাজিক, এতিয়াও বঞ্চিত হৈ আছে। অধিকাৰ লংঘনৰ বিভিন্ন ঘটনাক্ৰমে অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক আদি বিভিন্ন ক্ষেত্ৰতসমূহত নিতৌ মানৱ জনসাধাৰণ ৰাজপথলৈ ওলাই আহিছে যদিও বা আদালতৰ অধিকাৰ লংঘন হ'ব ধৰিছে। সমাজৰ বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ লোকে বিভিন্ন অধিকাৰ ভোগৰ পৰা সদায়ে বঞ্চিত হৈ আহিছে। বিশেষকৈ আমাৰ সমাজখনত নাৰীসকলৰ অধিকাৰ ভংগৰ বিভিন্ন ঘটনা সংঘটিত হৈ থকা দেখা গৈছে। নাৰীসকলে বিভিন্ন অধিকাৰ ভোগৰ পৰা আনকি নিজৰ জীয়াই থকাৰ অধিকাৰখিনিও হেৰুৱাবলগীয়া হৈছে। নাৰীৰ

কিয়নো প্ৰত্যেক ব্যক্তিয়ে মুক্তভাবে জন্মগ্ৰহণ কৰে আৰু মৰ্যাদা আৰু অধিকাৰৰ ক্ষেত্ৰত সকলো সমান। কোনো ব্যক্তিৰ পৰা মানৱ অধিকাৰ কাঢ়ি আনিব পৰা নাযায়। আনকি ৰাষ্ট্ৰয়ো ব্যক্তিৰ মানৱ অধিকাৰ লংঘন কৰিব নোৱাৰে। ৰাষ্ট্ৰীয় আইনে স্বীকৃতি নিদিলেও বা ৰাষ্ট্ৰই ব্যক্তিৰ মানৱ অধিকাৰত হস্তক্ষেপ কৰিলেও ব্যক্তিজনৰ মানৱ অধিকাৰ নোহোৱা হৈ নাযায়। ই অক্ষুন্ন হৈ থাকে। মানৱ অধিকাৰ ভোগৰ ক্ষেত্ৰত সকলো মানুহ সমান। এই অধিকাৰ প্ৰত্যেক ব্যক্তিৰ অধিকাৰ আৰু প্ৰত্যেক ব্যক্তিৰ মাজত নিহিত হৈ থকা মানৱতাৰ বাবে সকলোৱে ইয়াক সমানে ভোগ কৰিব পাৰে। মানৱ অধিকাৰে মানৱ জীৱন আনন্দময় কৰি তোলে, মানৱৰ কল্যাণ জড়িত অধিকাৰসমূহ য'ত স্নেহ, মমতা, প্ৰেম বাধাহীনভাৱে ভোগ আৰু নিশ্চিতভাৱে ভৌগোলিক সীমাৰ পাৰপাৰ নমনাকৈ ভোগ কৰি আত্মসন্তুষ্টি লাভিব পৰা যায়, য'ত ব্যক্তিত্বৰ পূৰ্ণ বিকাশ সম্ভৱপৰ হয়, সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক জীৱন সংঘাতহীনভাৱে যাপন কৰিব পাৰি। এই অধিকাৰবোৰে ব্যক্তিক সহনশীলতা আৰু ক্ষমতাশীলতাৰ শিক্ষা দিয়ে আৰু এইদৰে ব্যক্তিক আনৰ অধিকাৰৰ প্ৰতি সচেতন কৰি তোলে।

অধিকাৰৰ কাৰণে ৰাষ্ট্ৰই বিভিন্ন ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে যদিও হত্যা, ধৰ্ষণ, আদিৰ দৰে বিভিন্ন ঘটনাৰ সম্মুখীন হৈ আহিছে। নিৰীহ মহিলা এগৰাকীক ডাইনী সজাই হত্যা কৰা ঘটনা বৰ্তমান সমাজখনত চলি থকা পৰিলক্ষিত হয়। যৌতুকৰ কাৰণে বোৱাৰী হত্যা, নাৰী সৰ্ব্বস্বাৰ্থ এনেধৰণৰ আৰু বিভিন্ন ঘটনা সংঘটিত হৈ আহিছে। এইদৰে মানৱ অধিকাৰ লংঘনৰ ঘটনা ঘটি থকা আমি দেখিবলৈ পোও। সেইদৰে সমাজৰ সৰ্বসাধাৰণ শ্ৰেণীটোও বিভিন্ন অধিকাৰ ভোগৰ পৰা

অধিকাৰৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাশীল হ'বলৈ শিকায়। মানৱ অধিকাৰৰ জনসাধাৰণ অৱগত হ'ব পাৰিলেহে তেওঁলোকে অধিকাৰ ঘটনাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিকাৰৰ বাবে আদালত বা আন অনুষ্ঠানৰ কাৰ্য চাপিব পাৰিব। সেয়েহে মানৱ অধিকাৰৰ বিষয়ে জনসাধাৰণক জনোৱাৰ আৰু শিক্ষা প্ৰদান কৰাৰ যথেষ্ট প্ৰাসংগিকতা গতিকে মানৱ অধিকাৰৰ বিষয়ে জনসাধাৰণ সচেতন হ'লেহে অধিকাৰ ৰক্ষা কৰিব পাৰিব আৰু আনৰ অধিকাৰৰ শ্ৰদ্ধাশীল হ'ব পাৰিব আৰু তেতিয়াহে এখন শান্তিপূৰ্ণ সমাজ প্ৰতিষ্ঠা হ'ব। ■■

চাপিছে যদিও হয়তো ভাৱেছিভাগ নাগৰিক উচিত ন্যায় নাপায়। গতিতে মানৱ অধিকাৰ ব্যক্তিৰ জীৱন লগত জড়িত প্ৰত্যেক অপৰিহাৰ্য অধিকাৰ বিষয় হিচাপে মানৱ অধিকাৰ অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ বিবেচিত হৈছে মানৱ অধিকাৰ শিক্ষাই প্ৰত্যেক ব্যক্তিকে নিজ অধিকাৰৰ সচেতন ওপৰিও

হিন্দু কি মুছলমান একে আল্লাৰ ফৰমান

ছফিকুল ইছলাম
উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ

সুদূৰ বাগদাদৰ পৰা সোতৰ শতিকাতে হজৰত আজান পীৰ চাহাব অসমলৈ আহি ইছলাম ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ অৰ্থে অসমীয়া জাতি-জনগোষ্ঠীৰ সৈতে মিলিত হৈ ভাৱৰ আদান প্ৰদান কৰি অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে অসমীয়া ভাষা শুদ্ধকৈ আয়ত্ত কৰি ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ দিশত আগবাঢ়িছিল। আজান পীৰ আৰু জিকিৰ এই দুটি শব্দ অসমীয়া মানুহৰ চেতনাৰ সৈতে সংযুক্ত হ'ল। এইজনা পীৰে অৰ্থাৎ মহামানৱে অসমত প্ৰচলিত মহাপুৰুষীয়া সংহতিৰ আৰ্হিত যথেষ্ট অনুপ্ৰেৰণা পাইছিল লগতে কীৰ্তনৰ অধ্যায়ৰ মাজেদি অসমীয়া ভাষাৰ লগতে মহাপুৰুষীয়া সংস্কৃতি গ্ৰহণ কৰি সম্প্ৰীতিৰ বান্ধোন কটকটীয়া কৰিছিল। আজান ফকীৰে অসমীয়া সাহিত্যক তেওঁৰ ৰচনাৰে সমৃদ্ধ কৰি যোৱা নাই যদিও তেওঁ জাতীয় জীৱনক এটি গুৰুত্বপূৰ্ণ বিশিষ্টতা দান কৰি গ'ল। হিন্দু-মুছলমানৰ মাজত ভেদাভেদ নাৰাখিবলৈ আৰু এক ঈশ্বৰৰ সন্তানৰূপে সকলোকে সমান বুলি গ্ৰহণ কৰিবলৈ আজান পীৰৰ শিকনি সম্প্ৰতি অধিক প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে।

আজিৰ যুৱপ্ৰজন্মই আজান পীৰৰ সৃষ্টিৰাজিক অধ্যয়নৰ যোগেদি সংস্কৃতি আৰু সম্প্ৰীতিৰে সমাজখনলৈ অৱদান দিয়ক। অন্যথা কালৰ সোঁতত বিলীন হৈ যাব এই নীতি-আদৰ্শ। সাহিত্য-সংস্কৃতি অবিহনে এটা জাতি যে অস্তিত্বহীন, এই কথা গুৰুজনাই উপলব্ধি কৰিছিল। অসমৰ বাহিৰৰ পৰা মানে সুদূৰ বাগদাদৰ পৰা আহিও সম্পূৰ্ণ জঁতুৱা ভাষা প্ৰকাশভংগী আৰু লোকগীত আৰু বৈষ্ণৱধৰ্মমূলক গীতৰ সুৰকে ধৰি অসমীয়া ভাষাৰ স্বকীয় সুৰ কিমান পৃথকতাহীনভাৱে নিৰ্ভাঁজকৈ আয়ত্ত কৰিছিল তাৰ প্ৰমাণ তেওঁ ৰচিত জিকিৰসমূহৰ শব্দ আৰু সুৰেই আজিও ধৰি ৰাখিছে। প্ৰকৃততে তেওঁ মনে প্ৰাণে যিদৰে ইছলাম সাধক সেইদৰে এগৰাকী আধ্যাত্মিক গুৰু হৈ মানৱীয় প্ৰেমৰ গুৰু হৈ উঠিছিল। ধৰ্ম গুৰু আৰু সমাজ সংস্কাৰক হিচাপে শঙ্কৰদেৱ, মাধৱদেৱ আৰু দামোদৰদেৱৰ লগতে আজান পীৰৰ নামো সঘনে উচ্চাৰিত হয়। শঙ্কৰদেৱ, মাধৱদেৱ আৰু দামোদেৱৰ বহু বছৰৰ পাছত আজান পীৰৰ আবিৰ্ভাৱ হৈছিল। তেওঁ ইছলাম চুফিবাদৰ প্ৰচাৰক যদিও ভাৰতৰ অন্যান্য প্ৰচাৰকতকৈ তেওঁৰ কৌশল আছিল সুকীয়া। জনসাধাৰণৰ ঘনিষ্ঠ সংস্পৰ্শ, ধ্যান-ধাৰণাত ঘনিষ্ঠ হৈ ধৰ্ম প্ৰচাৰত ব্ৰতী হৈছিল। শঙ্কৰ-মাধৱৰ দিনৰ ভাষাক সৰলীকৃত কৰি আজান

হজৰত আজান পীৰে তত্ত্বগধুৰ কবিতা, জিকিৰৰ মাজেৰে অসমীয়া মুছলমানক যি অৱদান দি গ'ল, সেয়া চিৰযুগমীয়া হৈ ৰ'ব। সেই সৃষ্টিৰে অসমীয়া সাহিত্যৰ ভৰালো চহকী কৰি ৰাখিছে।

পীৰে অসমীয়া ভাষালৈ আনি দিছিল এক অভূতপূৰ্ব সাৱলীলতা।

‘কোৰাণে পুৰাণে একে কৈছে
বুজিবা মহন্তৰ লোক
এই দুনিয়াতে আছে দুয়ো বেষে
বুজিবা মহন্তৰ লোক।
নীতিও ধৰ্ম আচৰণ প্ৰবৰ্তন
মনেই মহন্তৰ সঙ্গ
সন্তজনলৈ আশাও কৰিছে
আশা নকৰবি ভঙ্গ।’

আমি হিন্দু-মুছলমান ভিন্ন ভিন্ন ধৰ্ম হ’লেও লক্ষ্য আমাৰ এটাই। আমি যি নামেৰে নামাতো কিয় একেজন নিৰাকৰ ভগৱানক ‘এবাদত’ বা উপাসনা কৰো। ইছলাম আৰু বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ মূল এক। ‘এক দেৱ এক সেৱ এক বিনে নাই কেৱ।’ ইছলামৰ মূলমন্ত্ৰ ‘আল্লাৰ বিনে কেও নাই আন ও আন’।

আজান ফকীৰে সেই সময়ৰ অসমীয়া সমাজখন ভালদৰে অধ্যয়ন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। তেওঁ বুজিব পাৰিছিল যে স্থানীয় ভাষাৰ উপৰিও স্থানীয় মহান ধৰ্মীয় নেতাৰ সহায় অবিহনে নিজৰ কৰ্তব্য সাধন কৰা সম্ভৱ নহয়। সেয়েহে তেওঁ বৰগীতৰ আধাৰত জিকিৰ ৰচনা কৰিলে। তাৰ ফলশ্ৰুতিত হিন্দু-মুছলমানৰ মাজত এক-সংহতিৰ বাতাবৰণ সৃষ্টি হ’ল। আহোম ৰজাই বিভিন্ন প্ৰকাৰে সহায় কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিল।

কেৱল নামে কেৱল নাম কেৱল নামে ৰাতি
ৰাতি-দিনে ল’বা নাম নকৰিবা ক্ষতি।
একমাত্ৰ চন্দ্ৰ-সূৰ্য দুই লক্ষ তৰা
তাৰ মাজে খেলি খেলাই বিনন্দী ভোমোৰা।
পানী মৰে পিয়াহত, অগ্নি মৰে জাৰে
খোদা ৰচুল লুকাই আছে মোমিনৰ আৰে।

বৰ্তমান ৰাজনৈতিক তথা সামাজিক পৰিস্থিতিৰ পৰিশ্ৰেষ্ঠিত আজান ফকীৰৰ পুনৰ মূল্যায়ণৰ অধিক প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে। শঙ্কৰদেৱ আজান-ফকীৰে যদি একে সময়তে দুটা পৃথক ধৰ্ম প্ৰচাৰত সহজে লাগি থাকিব পাৰিছিল, সেয়া আজি কিয় সম্ভৱ নহয়?

ঘৰো ভাগিব মাড়লি হালিব
চতিত ধৰিব ঘুণে
মৌৱতৰ টেকেলাই ধৰি লৈ যাব
জামিন হৈ ৰাখিব কোনে।

বৈষ্ণৱ যুগৰ গীত-পদৰ ভাৱ আৰু ভাষাৰ সৈতে সাদৃশ্য থকা জিকিৰ গীতত কোৱা হৈছে :

চিন্তো হেৰা মোৰ মন আল্লাৰে নামত
ভজো হেৰা মোৰ মন গুৰুৰে পাৱত।
পানী মৰে পিয়াহত অগ্নি মৰে জাৰত
খোদাৰ ৰচুল লুকাই আছে মোমিনৰ আৰত।

শঙ্কৰ-মাধৱ আজান পীৰৰ নান্দনিক সৃষ্টিৰাজিয়ে জনমানসত অভূত প্ৰভাৱ পেলোৱাৰ লগতে উচ্চ পৰ্যায়লৈ মন-প্ৰাণ জ্যোতিৰ কৰাৰ উপৰি জীৱনক সংস্কাৰ প্ৰধান কৰিলে।

মানৱীয় চেতনা, ব্যতিক্ৰমীধৰ্মী ৰুচিবোধ, সন্তোষ বিলাপ তাড়না তথা পৰিবৰ্তনৰ চাকনৈয়াত সমাজখনক ধূসৰিতৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ তেৰাসৰৰ সৃষ্টিৰাজি যুগান্তকাৰী হৈ ৰ’ব।

মহাপুৰুষজনাই কোৱাৰ দৰে—

কুকুৰ শৃগাল গৰ্দভৰো আত্মাৰাম।
জানিয়া সবাকো কৰিও প্ৰণাম।।
সেই সূৰত সুৰ মিলাই আজান ফকীৰে গাইছিল :
হিন্দুৱে বিলালে মাহে পৰসাদে
মুছলমানে বিলালে ৰুটি
আল্লা ৰহমৰ গিৰিহঁত
তুমি আল্লাহ চাহেব ঐ
যদি কৰা দৰিয়াৰ পাৰ।

মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে প্ৰচাৰ কৰা তত্ত্বৰ আৰ্হিতে জিকিৰ মাজেৰে এনেদৰে কৈছিল :

নেৰিবা কলিমা ধৰিবা কলিমা
কলিমা ধৰমৰ গুৰু
এই নিৰন্তন সত্যক মাধৱদেৱেও কৈছে এনেদৰে :
সমস্ত শাস্ত্ৰৰ তত্ত্বক জানিয়া
নেৰয় নাম মুখত।
যিটো মহাজনে অপ্ৰয়াসে তৰে
সংসাৰ ঘোৰ দুঃখত।।

ভকতিবিহীন ধৰ্মাচৰণে জীৱনক উদ্ধাৰ কৰিব নোৱাৰে। পৰম মোহে মানুহক এনেকৈ আছন্ন কৰি ৰাখে যে পৰম অমৃত্যু ইহকাল পৰকালৰ চৰ্চা কৰিবলৈকে আহৰি নাই। সেয়েহে আজান ফকীৰে কৈছে :

মানৱী জনম আৰু নাহে যেন দুনাই।

সুদূৰ পশ্চিমৰ পৰা অগম্য পথেৰে আহি যিজন ফকীৰে অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে অসমীয়া ভাষা-জ্ঞান আয়ত্ব কৰি মহাপুৰুষ শঙ্কৰ-মাধৱৰ আদৰ্শেৰে আধ্যাত্মিকতাবাদ প্ৰচাৰ কৰি যিডাল সম্প্ৰীতিৰ এনাজৰী গঢ়িলে সেয়া আমাৰ চিৰ পূজ্য। সংসাৰ অনিত্য, জীৱন-মৃত্যুৰ অধীন, আল্লাহৰ নাম নিত্য আৰু শাস্ত-তাৰ হৰণ-ভগন নাই। মৃত্যুৰ কথা পাহৰি যোৱাৰ কাৰণে ফকীৰে সৰ্বসাধাৰণক সকাইয়াই দিছিল।

খেৱালি জালেৰে গুড়া বাৰে কুৰি
পাহৰ লেখে-খোজে নাই,
টকানিতে ধৰি চৌচেনি মাৰিব
স্বাকো একে ঠাই পাই।

সঁচাই বিচিত্ৰ শঙ্কৰ-মাধৱ, আজান পীৰৰ দেশ এই অসম।
ব্ৰাহ্মণৰ চাণ্ডালৰ নিবিচাৰি কুল।
দাতাত চোৰত যাৰ দৃষ্টি এক তুল।।

দুয়োজনা গুৰুৰ উদ্ধৃতিৰে বিহংগম দৃষ্টিত সামৰিব খুজিছে—
যেতিম্বণে পুত্ৰে ঐত হৰিত ভকতি কৰি
ধৰে গুণ নাম একমতি।

চিৰকাল নৰকত আছে পৰি পিতৃ য’ত
তাৰক্ষণে হৌৱৈ স্বৰ্গগতি।।

আজান পীৰ চাহাবে জিকিৰত লিখিছে :

সেইটি নাম যিজন মমিনে
সদায় কৰি আছে ৰতি
মাৰৰ সাতাপুৰুষ
সিও পাই যবে গতি।

অসমত মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে আৰু আজান ফকীৰে হিন্দু-মুছলমান উভয়কে প্ৰকৃত পথৰ সন্ধান দি গৈছে। এই পথৰ পৰা বিচলিত হ’লেই দ খাৱৈত সোমাব লাগিব। দুয়োজনা মহাপুৰুষক সমমৰ্যাদা দিয়াটো আমাৰ কাম্য। তেতিয়াই বিভেদকামী শক্তিবোৰ নিমাত হৈ যাব।

‘মনকে বাঞ্চিবা মনকে চাট্টিবা
মনকে নিদিবা লাই
অবুজন মনকে বুজাব নোৱাৰি
যেন গজমূৰী গাই।’ ■■

প্ৰসংগ :

১) ৰাইজৰ বাতৰি

★ “এখন বিদ্যালয়ৰ দুৱাৰ খোলাৰ অৰ্থ হৈছে, কাৰাগাৰৰ দুৱাৰ বন্ধ কৰা।”

— ভিক্টৰ হিউগো

সাম্প্রদায়িকতা : মানৱতাৰ শত্ৰু

আজিজা বেগম
স্নাতক পঞ্চম বাৎসৰিক

‘সাম্প্রদায়িকতা’ বৰ্তমান ভাৰতৰ এক ভয়াবহ সামাজিক ব্যাধি। দেশৰ আৰ্থ সামাজিক তথা ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰত সাম্প্রদায়িকতাই এনেদৰে ছাতি ধৰিছে যে তাৰ পৰিণতিৰ কথা ভাবিলে আমাৰ মন আতঙ্কিত হৈ উঠে।

সম্প্রদায় আৰু সাম্প্রদায়িকতা বেলেগ বেলেগ বিষয়। নানা ঐতিহাসিক, সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক বিকাশৰ পটভূমিত একোটি সম্প্রদায় গঢ় লৈ উঠে। প্ৰতিটো সম্প্রদায়ৰ একোটি নিজস্ব ৰূপ থাকে। ধৰ্মীয় আচাৰ-আচৰণ, খোৱা-লোৱা, পিন্ধা-উৰা আদি সাংস্কৃতিক ৰূপৰ মাজেদি প্ৰকাশ পায় সম্প্রদায় একোটিৰ পৰিচয়। এনে সম্প্রদায় একোটিৰ নিজস্ব ৰূপৰ কথা ক’লে এটা সম্প্রদায়ৰ লগত সেই সম্প্রদায়ৰ বিভেদক নুবুজায়। এটা সম্প্রদায় আৰু আন এটা সম্প্রদায়ৰ মাজত বিভেদ, বিদ্বেষ ৰচনা কৰাই হৈছে সাম্প্রদায়িকতাৰ মূল উপজীব্য। যি নিজৰ সম্প্রদায়ৰ প্ৰতি অত্যধিক প্ৰীতি প্ৰকাশ কৰে আৰু নিজৰ সম্প্রদায়ৰ আছুতীয় পৰিচয় তুলি ধৰি একগোট কৰাত উগ্ৰভাৱ সচেপ্ত হয়, তেওঁৰ মানসিক জগতত সাম্প্রদায়িক চেতনাৰ বীজ নিহিত হৈ থাকে আৰু তাৰ ফলত এটা সময়ত আক্ৰমণাত্মক ৰূপ ধাৰণ কৰে। এনে চেতনাই সম্প্রদায়সমূহৰ মাজত সম্প্ৰীতিৰ পৰিবেশ ৰচনা নকৰে, মানৱতাৰ আদৰ্শও দাঙি নধৰে।

‘সাম্প্রদায়িকতা’ ধৰ্মৰ লগত সাঙোৰ হয় যদিও সাম্প্রদায়িকতা আৰু ধৰ্ম কেতিয়াও একে নহয়। ধৰ্মবিশ্বাস আৰু সাম্প্রদায়িকতা দুটা বেলেগ ধাৰণা। ধৰ্মৰ মূল ভিত্তি হ’ল

মানৱতাবোধ। সমাজ বিবৰ্তনত ধৰ্মৰ এক প্ৰগতিশীল ভূমিকা আনহাতে সাম্প্রদায়িকতাৰ মূল ভিত্তি কেতিয়াও মানৱতাবোধ নহয়। ই মানৱতাৰ শত্ৰুহে। কিয়নো সাম্প্রদায়িকতাৰ ধ্যান-ধাৰণা প্ৰতি কৰা সকলে সমাজত উদাৰ মানৱতাবোধৰ প্ৰসাৰ হোৱাটো নিৰ্বাহ কৰা বৰং ঘৃণা আৰু বিদ্বেষ বিয়পাই দি সমাজত সংহতি বিনষ্ট কৰে। এজন ধাৰ্মিক ব্যক্তি যিদৰে ধৰ্মনিষ্ঠ হয়, এজন সাম্প্রদায়িকতাৰ ধৰ্মনিষ্ঠ নহ’বও পাৰে। হোৱা হ’লে অযোধ্যাত বাবাৰি মছজিদ ধ্বংস কৰাৰ দৰে পাৰ্শ্বিক ঘটনা আৰু পাকিস্থান আৰু বাংলাদেশত কিছুমান উন্নতলোকে হিন্দু মঠ মন্দিৰত আক্ৰমণ কৰাৰ ঘটনা নঘটিলাহেঁতেন। এইবোৰ প্ৰকৃত ধাৰ্মিক লোকৰ কাম হ’ব নোৱাৰে। এইবোৰ সাম্প্রদায়িকতাৰ লোকৰ কাম, অথবা নিজৰ ক্ষুদ্ৰ স্বার্থ বা ৰাজনৈতিক স্বার্থ ব্যৱহাৰ কৰাৰ পৰিণতিহে। এইবিলাকক সাম্প্রদায়িকতাবাদী হিচাপে জনা যায়।

সাম্প্রদায়িকতা এটা ভ্ৰান্ত আদৰ্শ। সাম্প্রদায়িকতাৰ মূলতঃ মধ্যশ্ৰেণীৰ মাজত দেখা যায়। সমাজৰ আচল সমস্যাক সাম্প্রদায়িকতাৰে সমাধান সূত্ৰ উলিয়াবলৈ সাম্প্রদায়িকতাবাদীসকলে মানুহক ভ্ৰান্ত চেতনাবে সংগঠিত কৰিব বিচাৰে।

সাম্প্রদায়িকতা হ’ল সমাজৰ শত্ৰু, ই মানৱতাৰ চৰম পৰ্যায়ত নানা ধৰ্ম, জাতিৰ সংমিশ্ৰণত গঢ়ি উঠা ভাৰতীয় ঐতিহাসিক যাদুতীযুগীয়া কৰিবলৈ হ’লে সাম্প্রদায়িক চেতনাক সকলোৰে মন কৰা উচিত। ■■

ডাইনী হত্যা— এক সামাজিক ব্যাধি

পূৰ্বী হালৈ
তৃতীয় বাৎসৰিক

ডাইনীৰ ধাৰণাটো হৈছে এটা অন্ধবিশ্বাস। পৃথিৱীৰ প্ৰতিটো প্ৰান্তৰ প্ৰায় প্ৰতিটো অঞ্চলৰ জনসমষ্টিৰ মাজতে কম বেছি পৰিমাণে এই অন্ধবিশ্বাস আছে। ডাইনী বিশ্বাস হৈছে আদিম মানুহৰ কোনো অপদেৱতা কল্পনাৰ এটা বিশেষ ৰূপ। এই বিশ্বাস একেবাৰে অন্ধ, কাৰণ ডাইনীৰ অস্তিত্ব বৈজ্ঞানিক উপায়েৰে প্ৰমাণ কৰিবলৈ সম্ভৱ হোৱা নাই। ইতিহাসে কয় পাশ্চাত্য সমাজৰ ডাইনী টেষ্টামেণ্ট, য’ত ডাইনীৰ শাস্তি হৈছে একমাত্ৰ মৃত্যু। বাইবেলৰ সূত্ৰ ধৰি পশ্চিমীয়া সমাজে ডাইনীক চয়তানৰ দূত বুলি চিহ্নিত কৰিছিল।

ডাইনীৰ ইংৰাজী প্ৰতিশব্দ হৈছে ‘Witch’। যাৰ অৰ্থ হৈছে প্ৰথম অৱস্থাত সন্মোহিনী বিদ্যা জনা লোক, Sourcerror এই মানুহজন পুৰুষ বা মহিলা হব পাৰে। ইংৰাজী ভাষাৰ ইতিহাসে কয় যে, এশ খ্ৰীষ্টাব্দমান আগলৈ ‘Witch’ শব্দটো পোৱা নাযায়। Wicee, Wiceehe, Wicca আদি শব্দহে পোৱা যায়। ডাইনী শব্দটো স্ত্ৰীলিংগবাচক শব্দ হৈ উঠাৰ পাছত এশ খ্ৰীষ্টাব্দমানৰ পৰা ‘Witch’ শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

পৃথিৱীৰ প্ৰায় প্ৰতিটো জনসমষ্টিতে ডাইনী অন্ধবিশ্বাসৰ প্ৰভাৱ আছে যদিও ইউৰোপ মহাদেশৰ দৰে ডাইনী চিনাক্তকৰণ আৰু শাস্তি প্ৰদানৰ কোনো পদ্ধতিগত ব্যৱস্থা থকাৰ কথা জনা নাযায়। অসমত ডাইনী বিশ্বাস কম যদিও জনজাতীয়, আদিবাসী অঞ্চলসমূহৰ মাজত দেখা যায় আৰু ই হৈছে অসমত চিনাক্তকৰণ আৰু শাস্তিবিধানৰ এটা হুজুগৰ কাম। দৈত্য-দানৱ তথা ভূত-প্ৰেতৰ বিশ্বাস অসমৰ বিভিন্ন জনসমষ্টিৰ মাজত বিভিন্ন ধৰণে আছে। এই

বিশ্বাস মতে গছ, নিৰ্জন হাবি আদি অপশক্তিবোৰৰ থকা ঠাই আৰু এই শক্তিবোৰ সাধাৰণতে মানুহৰ সমাজত বাস নকৰে। এই অপশক্তিবোৰৰ মানুহৰ লগত সম্পৰ্কক এক ‘দুৰ্ঘটনা’ ৰূপে চিনাক্ত কৰি আহিছে অসমৰ জনবিশ্বাসে। একেখন ঠাইতে দুখন সমাজ একেলগে বাস কৰা কথাটো বা কল্পনাটো এহাতে যথেষ্ট উৰ্বৰ মস্তিষ্কপ্ৰসূত, আনহাতে আমোদজনক। জনবিশ্বাসে এই দুখন সমাজৰ মাজত সংঘাত নহবলৈ কিছুমান উপায়ো উলিয়াই থৈছে। অপশক্তিসমূহৰ এই বিশাল জগতখনতে ডাইনী-যথিনীও আছে।

সাম্প্ৰতিক সময়ত বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিৰ অভূতপূৰ্ব অৱদানৰ পিছতো আমেৰিকাৰ দেশবিলাকো কিন্তু এই বিশ্বাসৰ কৱলৰ পৰা মুক্ত নহয়। ডাইনী বিশ্বাস হৈছে এটা সু-প্ৰাচীনতম অন্ধবিশ্বাস। মানুহ উৎপত্তি হোৱা প্ৰক্ৰিয়াটোৰ সমান্তৰাল ভাৱেই কিছুমান বিশ্বাসতো বিশ্বাস স্থাপনৰ প্ৰক্ৰিয়াটো আৰম্ভ হৈছিল। এনেবোৰ বিশ্বাসৰ ৰূপেই আছিল— প্ৰকৃতিৰ পূজা। যেনে—গছ-গছনি, শিল-পাহাৰ-নদী আদিকে দেৱত্ব আৰোপ কৰি পূজা কৰা মানুহে বিশ্বাস কৰিবলৈ লৈছিল যে দৃশ্যমান আৰু অদৃশ্যমান এই দুয়োবিধৰ প্ৰকৃতিয়েই মানুহৰ জীৱন নিয়ন্ত্ৰণ কৰে। কালক্ৰমত মানুহে অদৃশ্যমান প্ৰকৃতি জগতখনক দুটা ভাগ থকাৰ কথা কল্পনা কৰিবলৈ ধৰিলে। ইয়াৰে এটা ভাগ মানুহৰ বাবে হিতকাৰী আনটো অনিষ্টকাৰী। ইয়াৰে হিতকাৰী অধীশ্বৰবোৰ হল ভগৱান, গড, আত্মা, আনহাতে অনিষ্টকাৰী— চয়তান, দৈত্য, দানৱ, জীন আদি আৰু ইয়াৰ অনুচৰবোৰ হ’ল— ভূত-প্ৰেত-ডাইনী ইত্যাদিবোৰ। সভ্যতাৰ

যান্ত্ৰিকীকৰণ আৰু বৈজ্ঞানিক বা দাৰ্শনিক বিশ্বাসৰ সমান্তৰালভাৱে ইয়াৰে বহু অন্ধবিশ্বাস আঁতৰি গ'ল, কিন্তু কিছুমান বিশ্বাস এতিয়াও থাকি গ'ল। এই থাকি যোৱা বিশ্বাসসমূহৰ ভিতৰত ডাইনী বিশ্বাস অন্যতম বুলিব পাৰি।

কথা হ'ল এনে বিশ্বাসৰ আঁৰত থকা কথাবোৰনো কি? কিয় হঠাতে এজনী তিৰোতাক ডাইনী বুলি চিনাক্ত কৰা হয়? কেনেধৰণৰ তিৰোতাক ডাইনী বুলি কোৱা হয়? কিন্তু আশ্চৰ্যজনকভাৱে পুৰুষকো ডাইনী বুলি হত্যা কৰাৰ ঘটনা পোহৰলৈ আহিছে আমাৰ অসমতে। অসমত হাজাৰ বছৰীয়া দৈত্য-দানৱ, ভূত-প্ৰেত আদিৰ অন্ধবিশ্বাসৰ পৰম্পৰা আছে যদিও ডাইনী বুলি কোনো তিৰোতাক চিহ্নিত কৰি সমাজচ্যুত কৰা বা প্ৰাণে মৰাৰ পৰম্পৰা উদাহৰণ এই ৰাজ্যত নাছিল। আনকি অসমৰ যিকোনো বিশেষ অঞ্চলত এই ঘটনাই সঘনাই হৈ আছে সেই অঞ্চলসমূহতো এনে পৰম্পৰা থকাৰ সন্ধান উদাহৰণ পোৱা নাযায়।

পুৰণি পৰম্পৰা পালনৰ কিছু ৰীতি-নীতি থাকে, সেই পৰম্পৰা লাগিলে অন্ধবিশ্বাসজনী হওক বা পৰিতাজই হওক আমাৰ ৰাজ্যৰ সম্প্ৰীতিক প্ৰতিটো ডাইনী কাণ্ড ৰাজহুৱা উদ্ভাৱনা ফল। সাধাৰণতে দেখা যায় যে দুখীয়া, নিছলা, বিধৱা, অসহায় তিৰোতাসকলক ডাইনী বুলি অভিহিত কৰা হয়। এই ঘটনাৰ আঁৰত থাকে এচাম স্বাৰ্থৰেখী আৰু সুযোগ সন্ধানী লোকৰ চক্ৰান্ত। ইয়াৰ অন্যতম কাৰণ পুৰুষ বা মহিলা গৰাকীৰ সম্পত্তি গ্ৰাস, পাৰিবাৰিক শত্ৰুতা, পুৰণি কাজিয়া-পেচাল ইত্যাদি।

জনজাতীয় জনগোষ্ঠীৰ বসতিস্থল ভীমাজুলি। সেই ভীমাজুলি অঞ্চলেৰে এটা অৱস্থাসম্পন্ন পৰিয়ালৰ মহিলা পুৰ্ণি ওৰাং। এখন সৰু চাহ-বাগিছাৰে সৈতে কেইবাশবিঘা মাটিৰ গৰাকী আছিল পুৰ্ণি ওৰাংৰ পৰিয়ালটো। পাঁচটা পুত্ৰৰ চাৰিটাই উপাৰ্জনক্ষম, গিৰিয়েক মুকুল ওৰাং নিৰ্জু যদিও উদ্যমী লোক আছিল। অঞ্চলটোৰ অধিকাংশ লোকেই দৰিদ্ৰ তাৰোপৰি বহুকেইটা পৰিয়ালেই মুকুল ওৰাংৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল আছিল। ইয়াৰে বহুকেইটা পৰিয়ালৰে মাটি-বাৰী মুকুল ওৰাংৰ ওচৰত বন্ধকত আছে। এইজন মুকুল ওৰাংৰ পত্নী পুৰ্ণি ওৰাং আছিল এজনী সাদৰী তিৰোতা। তেওঁ অঞ্চলটোৰ তিৰোতাসকলক সহায় কৰিছিল বহুতো কামত। কিন্তু এইজনী পুৰ্ণি ওৰাংকে ডাইনী বুলি ৰাইজে সন্দেহ কৰি অতি নিৰ্মমভাৱে হত্যা কৰিছিল। এই ঘটনাটো পৰিয়ালৰ লোকৰ বাবে অতি অবিশ্বাস্য

আছিল। কিয়নো পৰিয়ালৰ লোকৰ মতে তেওঁক যে ডাইনী বুলি সন্দেহ কৰা হৈছে সেই কথা ঘটনাটো সংঘটিত হোৱাৰ পিছতৰে গম পাইছিল।

এই ঘটনাসমূহ ঘটিবলৈ অতি বেছি চাৰিটা দশক অতিক্ৰম কৰিছে। শেহতীয়া দুই-আঢ়ৈটা দশকত ইয়াৰ প্ৰাৱল্য বৃদ্ধি পাইছে। ২০০৮ চনৰ আৰম্ভণিৰ পৰা ২০১৩ চনৰ অক্টোবৰ মাহলৈকে অসমত ডাইনী কাণ্ডৰ সৰ্বমুঠ সংখ্যা ৮৪ টা গোচৰ আৰম্ভ কৰিছিল। আৰম্ভীৰ অন্তৰ্গতে আৰু দুই এটা ঘটনা থাকি যোৱাৰ সম্ভাৱনা কৰি সংখ্যাটো ১০০ লৈ নিব পাৰি। বৰ্তমান অসম চৰকাৰে ডাইনী অন্ধবিশ্বাসবিৰোধী আইন এখন প্ৰণয়ন আৰু বলৱৎ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। ইতিমধ্যে এনে আইন এখনৰ খচৰাত অসম মন্ত্ৰীসভাই অনুমোদন দিছে। খচৰাখনৰ ভালেমান সংশোধনী বিত্তীয় ব্যক্তি আৰু সংগঠনে বিচাৰিছিল আৰু এই বিষয়ে চৰকাৰক অৱগতও কৰাইছিল।

ডাইনী কেতিয়াও নিজে নহয়, তেওঁক সজোৱাহে হয়। গতিকে এই অন্ধবিশ্বাসটো নিৰ্মূল কৰিবৰ কাৰণে প্ৰথমে ষড়যন্ত্ৰকাৰীসকলক চিনাক্তকৰণ আটাইতকৈ প্ৰয়োজনীয়। কাৰণ এওঁলোক অন্ধবিশ্বাসী নহয়, তেওঁলোক নিজ স্বাৰ্থ পূৰণৰ বাবে অন্ধবিশ্বাসটোক ব্যৱহাৰ কৰে সচেতন আৰু পৰিকল্পিতভাৱে।

ডাইনী বুলি চিহ্নিত হোৱা পুৰুষ বা মহিলাগৰাকীৰ আশ্ৰয়, চিকিৎসা আৰু পুনৰ সংস্থাপন অতি প্ৰয়োজনীয়। তাৰোপৰি ডাইনী চিহ্নিতসকলৰ সন্তানসকলক ভীতিমুক্ত কৰাৰ লগতে সিহঁতৰ আশ্ৰয় আৰু শিক্ষাদানৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাটো অতি জৰুৰী। কাৰণ ডাইনী বুলি চিনাক্ত কৰা মহিলাগৰাকীৰ মৃত্যু হওকে বা নহওকে ইয়াৰ পিছত তেওঁলোকৰ সন্তানবোৰ নিঃসংগ হৈ পৰে। ডাইনী বিশ্বাস বুলি ভৱা অন্ধবিশ্বাসটো নিৰ্মূল কৰাটো সকলোৰে এক সামাজিক দায়িত্ব। ■■

সহায়ক গ্ৰন্থপঞ্জী :

- ১) প্ৰান্তিক, ১-১৫ ছেপ্তেম্বৰ
- ২) দৈনিক অসম
- ৩) আনন্দজ্যোতি

বিহুগীতৰ সৌন্দৰ্য

মন্নি কাকতি
সহকাৰী অধ্যাপিকা
লোক সংস্কৃতি বিভাগ

অসমীয়া জাতিৰ পৰিচয় বহন কৰে অসমৰ চিৰপৰিচিত বিহুটিয়ে। আন দুটি বিহুতকৈ ৰঙালী বিহুৰ মাদকতা বেছি। ৰঙালী বিহুত নৃত্য আৰু গীতৰ অপৰূপ সমাহাৰ ঘটে। অসমীয়া লোকগীতৰ ভড়াল সুসমৃদ্ধ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত বিহুগীতৰ ভূমিকা অপৰিসীম। বিহুগীতত অসমৰ বিনন্দীয়া প্ৰকৃতিৰ বৰ্ণনা, অসমীয়া মানুহৰ চিন্তা-চৰ্চা, উপলব্ধি, হৃদয়ৰ অনুভূতি তথা সমগ্ৰ সংস্কৃতিৰ ৰং সঞ্চিত হৈ থাকে। তাৰোপৰি এই গীতবোৰে অসমৰ সামাজিক, অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক, ধৰ্মীয় আদি বিবিধ দিশৰ জীৱন্ত চিত্ৰ পৰিস্ফুটিত কৰে। এই গীতবোৰৰ পটভূমি আছিল, অসম দেশ, অসমৰ প্ৰকৃতি, অসমীয়া সমাজ, আৰু অসমীয়া মানুহ। আৰু ৰচক হৈছে চহা কবিসকল।

বিহুগীতৰ কথা বৰ্ণনা কৰাৰ আগতে অসমত বিহুনো কেতিয়াৰ পৰা আৰম্ভ হয়, সেই বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ প্ৰয়োজন। পণ্ডিতসকলে অনুমান কৰিছে যে বিহুৰ সংক্ৰান্তিৰ পৰা বিহু শব্দৰ উদ্ভৱ হৈছে। অসমীয়া সংস্কৃতি যৌগিক সংস্কৃতি। অতীজৰে পৰা অসমৰ বুকুয়েদি বিভিন্ন জাতিৰ স্ৰোত বিভিন্ন সময়ত প্ৰবাহিত হৈছিল। নৃত্যবিদসকলে ঠাৱৰ কৰিছে যে অসমত অষ্ট্ৰেলয়ড, দ্ৰাবিড়ী, মঙ্গলয়ড আৰু ককেচাচ প্ৰজাতিৰ মানুহৰ আগমন ঘটিছিল।

আহোম স্বৰ্গদেউসকলৰ ৰাজত্বকালত অৰ্থাৎ ১৩ শ শতিকাৰ পৰা বিহুয়ে অসমত জনপ্ৰিয়তা পায়। সেয়ে উজনি অসমত এই বিহুয়ে ৰাজকীয় পোষকতা পায় অসমীয়া জাতীয়ত্বৰ প্ৰতীক হৈ উঠিল। স্বৰ্গদেউসকলে ৰংপুৰত সাত বিহু পতাৰ আয়োজন কৰিছিল

আৰু তেতিয়াৰে পৰা ৰঙালী বিহু এক সুকীয়া উৎসৱলৈ ৰূপান্তৰিত হয়।

লোকগীতসমূহক কেইটামান শ্ৰেণীত অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব পাৰি। যেনে— কাহিনী গীত, বা মালিতা, ধৰ্মমূলক গীত, প্ৰণয় গীত, শ্ৰম গীত, চিকাৰ গীত, উৎসৱ- অনুষ্ঠান গীত, ধেমেলীয়া গীত, বিদ্ৰূপাত্মক গীত, নিচুকণি গীত, ল'ৰা-ছোৱালীৰ খেল-ধেমালি গীত, আদি উপশ্ৰেণীত ভাগ কৰিব পাৰি। আকৌ জনগোষ্ঠীসমূহৰ মাজতো স্বকীয় বৈশিষ্ট্যমূলক লোকগীতৰ প্ৰচলন লক্ষ্য কৰিব পাৰি। বিহুগীতসমূহ লোকগীতৰ উৎসৱ অনুষ্ঠানৰ গীতৰ অন্তৰ্গত কৰিব পাৰি।

লোকগীতৰ প্ৰসংগত কেইগৰাকীমান পণ্ডিতে এনেদৰে কৈছে—

ড° বীৰেন্দ্ৰ নাথ দত্তৰ ভাষাত— লোকগীতৰ প্ৰসঙ্গৰ লগতে আনুষ্ঠানিকভাৱে লোকসংগীতৰ আৰু কিছুদূৰ লোক নৃত্যৰ প্ৰসঙ্গও নিহিত থাকে।” ৰিচমণ্ডৰ ভাষাত— ‘Folksongs concentrate on a single episode, develop their stories dramatically and are impersonal in their approach to the subject matter.’

ড° প্ৰফুল্ল দত্ত গোস্বামীৰ ভাষাত— ‘লয় হৈছে কবিতাৰ প্ৰধান লক্ষণ। সেই কাৰণে কবিতাৰ জন্ম হয় তেতিয়াই যেতিয়া আদিম মানুহে গোট পিট খাই ৰ'দ বৰষুণৰ কাৰণে নাচ আদি অনুষ্ঠান পাতিছিল। তেওঁলোকৰ যি কামনা তাক তেওঁলোকে মন্ত্ৰ কৰি

উত্তেজিত হৈ উচ্চাৰণ কৰিছিল সমূহ বাইজে এটা লয় অনুসৰণ কৰি।”

লোকসংগীতৰ বিশেষজ্ঞ জৰ্জ লিষ্টৰ মতে—‘এটা জনগোষ্ঠীৰ লোকসংগীতৰ ক্ৰমবিবৰ্তনৰ ইতিহাসলৈ লক্ষ্য কৰিলে ধাৰাবাহিকতা, পাঠ ভিন্নতা আৰু নিৰ্বাচন — এই তিনিটা বৈশিষ্ট্য পৰিলক্ষিত হয়।’

সাধাৰণতে বিষয়বস্তু আৰু আংগিকৰ প্ৰতি লক্ষ্য কৰি বিহুগীতক দুভাগত ভগোৱা হয়— বনগীত আৰু ছচৰি গীত। গহীনভাৱৰ আশীৰ্বাদকসূচক গীতবোৰেই হৈছে ছচৰি।

ছচৰি গীত :

“ছবাই লৌ সৰগৰ তৰা

চাই থাক ঔ নিলগৰ পৰা।”

কৃষ্ণৰ মূৰতে বকুল ফুল এপাহি

নিয়ৰ পাই মুকলি হ’ল হৈ গোবিন্দই ৰাম।”

আনহাতে নিৰ্জন বননিত ডেকা-গাভৰুৱে গোৱা প্ৰেম-প্ৰীতি সম্বলিত গীতসমূহ হৈছে বনগীত।

‘জৰা খাই বাকলি

দলিয়াই পেলাবা

কামুৰি নাখাবা জিম,

যি কৰে কৰিব

আয়ে বোপায়ে

তোমাক বিয়া কৰি নিম।”

কিছুমান বিহুগীতত ভগৱানৰ ওচৰত আত্মোৎসৰ্গৰ অনুভূতি প্ৰকাশ পাইছে।

‘বিধি হৈ স্ৰজোতা

তেঁৱে পালোঁতা

তেওঁৰে ওপৰত ভৰ,

যদি যোৰা আছে

তোমাৰ মোৰে

তেওঁ পাতি দিব ঘৰ।’

বিহুগীতত মাজে মাজে প্ৰেমৰ সুৰাস পোৱা যায়। বসন্তৰ

আগমনৰ লগে লগে প্ৰকৃতিয়ে নতুন যৌৱন লাভ কৰে। যৌৱন চঞ্চল কৰি তোলে প্ৰকৃতিক। আকৌ প্ৰকৃতিৰ সৈতে মানুহৰ সৰ্ব ওতঃপ্ৰোত। সেয়ে ডেকা-গাভৰুৰ মনত জাগি উঠে প্ৰেমৰ আঁটি আৰু নিৰ্ভাজ বাসনা।

প্ৰথমে ঈশ্বৰে

সৃষ্টি সৰজিলে,

তাৰ পাছত সৰজিলে জীৱ,

তেনেজন ঈশ্বৰে

পীৰিতি কৰিলে

আমি বা নকৰিম কিয়?’

অসমত এটা সময় আছিল, যেতিয়া আমাৰ গাওঁসমূহ বিহুগীত, বনগীতেৰে সমগ্ৰ অঞ্চল ৰজনজনাই আছিল। বিহু আজিকালি আৰু সেই আগৰ বিহু গাব পৰা লোক নাই। উজ্জ্বল অসমৰ দুই এঠাইত কেইজনমান ব্যক্তি বিহু গাব পৰা আছে। সেই আমাৰ নতুন প্ৰজন্মই সেইসকলৰ পৰা গীতসমূহ সংগ্ৰহ কৰিব পাৰে। চৰ্চাৰ অভাৱত আমাৰ সমাজত থকা বহুখিনি বিহুগীত বিলুপ্ত হ’ব ধৰিছে। বৰ্তমানৰ যিখিনি বিহুগীত জীয়াই আছে সেইখিনি কেইজনমান পণ্ডিতৰ প্ৰচেষ্টাৰ ফলত। সেই ব্যক্তিকেই জনম আৰু আমি ল’বই লাগিব। তেওঁলোক হৈছে— ডিম্বেশ্বৰ নেওগ, নৰু চন্দ্ৰ ভূঞা, লীলা গগৈ, হালিৰাম হাজৰিকা আদি। এই গীতসমূহ বিজ্ঞানসন্মতভাৱে বিচাৰ-বিশ্লেষণ কৰি সংৰক্ষণ কৰাৰ দায়িত্ব মুমুকু চৰকাৰৰ সাংস্কৃতিক সঞ্চালকালয়, অসমৰ আটাইকেইটা বিশ্ববিদ্যালয় আৰু গৱেষকসকলৰ। তাৰোপৰি লোকগীতৰ গায়িকাৰ লগতে সচেতন বাইজ আৰু প্ৰচাৰ মাধ্যমৰ সহযোগিতা এই গীতসমূহৰ কোনো বিকৃত নকৰি আমি আপুৰুগীয়া সৰ্ব কৰি গঢ়ি তুলিব পাৰো। ■■

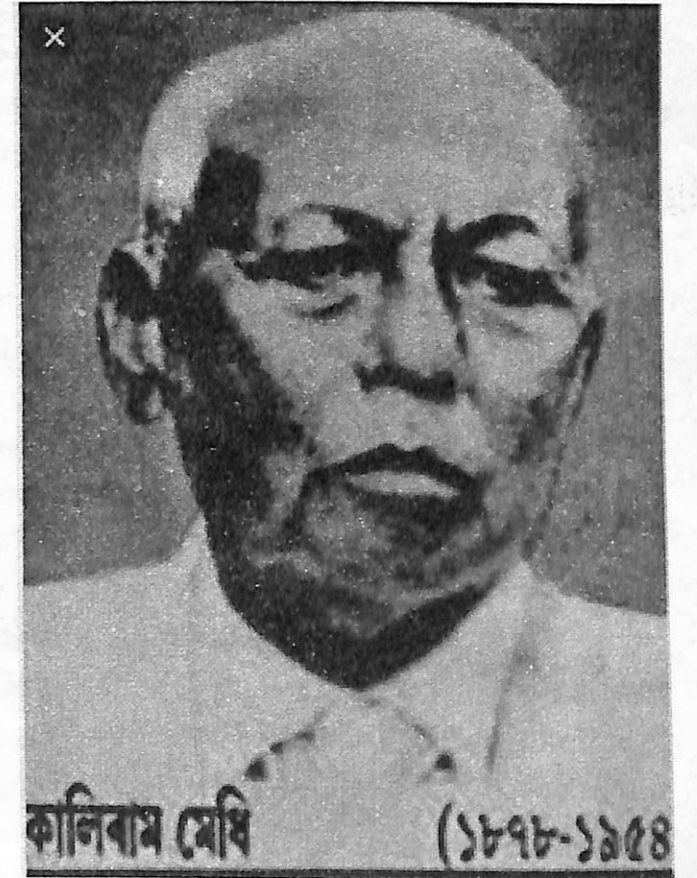
সহায়ক গ্ৰন্থ :

- ১) অসমীয়া লোকসাহিত্য— ড° প্ৰহ্লাদ কুমাৰ বৰুৱা
- ২) অসমৰ উৎসৱ-পাৰ্বণ বুটলি— ড° অংশুমান দাস
- ৩) বৰ অসমৰ বৰ্ণিল সংস্কৃতি— ড° উপেন ৰাভা
- ৪) অসমৰ লোক সংস্কৃতি— ড° বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা

কালিৰাম মেধিৰ সাধনা আৰু সাহিত্য কৃতি

সঞ্জয় কুমাৰ ডেকা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ

অসমৰ স্বাধীনতাৰ আগত অসমৰ পৰা কলিকতালৈ কলেজীয়া শিক্ষা-গ্ৰহণ কৰিবলৈ যোৱা আগ্ৰহী আৰু প্ৰতিভাবান ছাত্ৰসকলৰ ভিতৰত হাজোৰ ওচৰৰ ৰামদিয়া গাঁৱৰ কালিৰাম মেধিও অন্যতম। ঊনবিংশ শতিকাত অসমৰ ঐতিহ্যপূৰ্ণ গাওঁবোৰত তেনেকৈ আধুনিক শিক্ষাৰ প্ৰভাৱ পৰা নাছিল। ইংৰাজী শিক্ষাৰ প্ৰতি বৃষ্টি চৰকাৰে কিছুমান গাঁৱত ছাত্ৰ ঘৰ স্থাপন কৰিছিল যদিও ইংৰাজী শিক্ষা নগৰ কেন্দ্ৰিকহে আছিল। গাওঁসমূহলৈ বিস্তাৰিত হোৱা নাছিল। তথাপিও যি যি গাঁৱত বিদ্যালয় স্থাপিত হৈছিল, তাত নগন্যসংখ্যক ছাত্ৰ হ’লেও ধাৰ্মিক আৰু সামাজিক কঠোৰতা ভেদ কৰি লিখা-পঢ়া কৰিবলৈ লৈছিল। সৌভাগ্য যে কালিৰাম মেধিৰ জন্মৰ (১৮৭৮ খৃষ্টাব্দ) পূৰ্বে পৰা বিৰাট ৰামদিয়া অঞ্চলত প্ৰাথমিক স্তৰৰ বিদ্যালয় এখনি ঊনবিংশ শতিকাত ভাৰতত এক শিক্ষা নীতি প্ৰবৰ্তনৰ বাবে উদ্ভৱ হোৱাৰ ১৮৫৪ ৰ পিছতেই যাঠি-সত্তৰৰ দশকত প্ৰতিষ্ঠা হয়। সেই বিদ্যালয়তে কালিৰাম মেধিদেৱে (১৮৮৭-৯১) পঢ়া-শুনা কৰি প্ৰাথমিক শিক্ষা সমাপ্ত কৰে। সেই সময়ত ঘৰতে থাকি সেইখিনি শিক্ষাৰে আখৰ কেইটা চিনা, লিখা আৰু কীৰ্তন পুথি, ভাগৱত, মহাভাৰত, ৰামায়ণ পঢ়িব পৰা ডাঙৰ কথা বুলি গাঁৱৰ মানুহে গণ্য কৰিছিল। সেই সময়ত হাইস্কুল শিক্ষা গ্ৰহণ, পৰ্বতত কাছকণী বিচৰাৰ দৰে আছিল। সেই সময়ত অসমৰ জিলাকেইখনত মাত্ৰ বাৰখনহে হাইস্কুল আছিল বুলি জনা যায়। গতিকে গুৱাহাটীত থকা চৰকাৰী হাইস্কুলত গাঁৱৰ পৰা খৰালি খোজকাটি, বাৰিষা নাৱেৰে গৈ (১৮৯১ চনত) শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল, মেছত থাকি মেধিদেৱে ১৮৯৭ চনত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ে

পৰিচালনা কৰা প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হয় আৰু অসমীয়া ছাত্ৰৰ ভিতৰত সংস্কৃতত সকলোতকৈ বেছি

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় আলোচনী

নম্বৰ পাই 'হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা পদক' আৰু 'হেমধৰ বৰুৱা পদক' দুটা লাভ কৰে। কালিৰাম মেধিদেৱে সুখ্যাতিৰে প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ খবৰ পাই পিতৃ ভুকলি মেধি আৰু মাতৃ সোণতৰা মেধি আনন্দত আত্মহাৰা হৈছিল।

সেই সময়ত উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে ব্যৱস্থা নোহোৱা বাবে উচ্চ শিক্ষা লাভ কৰিবলৈ কালিৰাম মেধিদেৱে কলিকতালৈ গৈছিল। তাতে চিটি কলেজৰ পৰা ১৮৯৯ চনত প্ৰথম বিভাগত এফ, এ (ফাৰ্ষ্ট এনট্ৰেন্স) আৰু ১৯০২ চনত বিজ্ঞান শাখাত পদার্থ বিজ্ঞান আৰু ৰসায়ন বিষয়ত অনাৰ্ছত চতুৰ্থ স্থান পাই বি, এ, ডিগ্ৰী লাভ কৰি অসমীয়া ছাত্ৰৰ ভিতৰত সৰ্বোচ্চ সন্মান কৰা বাবে 'বিষুগ্ৰপ্ৰিয়া দেৱী' বঁটা লাভ কৰে। পিছত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা পদার্থ বিজ্ঞানত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰি ঘৰৰ ল'ৰা ঘৰলৈ উভতি আহে। কলিকতাৰ পৰা উভতি আহিয়েই তেখেতে উপ-প্ৰতি সমাৰ্থতা হিচাপে চাকৰিত যোগদান কৰে। মেধিদেৱৰ কৰ্মদক্ষতা আৰু নিষ্ঠাৰ বাবে শেষত ই এল চি পদলৈ উন্নীত হয়। উচ্চ পদস্থ চৰকাৰী বিষয়া হৈ সুখ-স্বচ্ছন্দে জীৱন-নিৰ্বাহ কৰি, সহজ-সবল জীৱন যাপন কৰি উচ্চ চিন্তাৰে মেধিয়ে বিজ্ঞান, ভাষা, সাহিত্য, সংস্কৃতি বিষয়ক প্ৰবন্ধ আৰু গ্ৰন্থ ৰচনা কৰি অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ উৰাল চহকী কৰি থৈ গৈছে।

কালিৰাম মেধিদেৱৰ ৰচনাৰাজিয়ে প্ৰমাণ কৰে যে তেওঁ আছিল একেধাৰে প্ৰবন্ধকাৰ, সমালোচক পণ্ডিত, ভাষাবিদ আৰু জাতীয় সাহিত্যিক। অসমীয়া আৰু ইংৰাজী দুয়োটা ভাষাতে তেওঁৰ ৰচনা সমৃদ্ধ। ছাত্ৰাৱস্থাত মেধিৰ ৰচনা প্ৰকাশ পোৱা কথা তেনেকৈ জনা নাযায়। অৱশ্যে জীৱনীকাৰ স্বৰ্গীয় নন্দ তালুকদাৰে মেধিদেৱে এম, এ. পঢ়ি থাকোতে সত্যানাথ বৰা সম্পাদিত 'জোনাকী'ত 'প্ৰলয়' নামৰ এটি প্ৰবন্ধ প্ৰকাশ পোৱাৰ কথা উল্লেখ কৰে। সেয়া মেধিদেৱৰ প্ৰথম ৰচনা বুলি উল্লেখ কৰিছে। তেওঁৰ ৰচনাৰাজি প্ৰকাশ পোৱা আলোচনাৰাজিৰ ভিতৰত ১৯০৯ চনত জন্ম পোৱা 'আসাম বান্ধৰ' উল্লেখযোগ্য। ইয়াৰ উপৰি 'চেতনা', 'বঁহী', 'আৱাহন', 'জয়ন্তী' 'সুৰভি', 'অসম সাহিত্য সভা পত্ৰিকা', 'ৰামধেনু' আদিত অসমীয়াত আৰু 'অসম অনুসন্ধান সমিতি'ৰ মুখপত্ৰ 'The Journal of the Assam Research Society' ত ইংৰাজীত নানা বিষয়ক লেখা প্ৰকাশ হৈছিল।

অসমীয়া সাহিত্যত বিজ্ঞান বিষয়ক ৰচনাৰ আজিও অভাৱ পূৰ্ণ হোৱা নাই। কালিৰাম মেধিদেৱৰ সময়তো বিজ্ঞানক সাহিত্য

ৰূপে পৰিচিত কৰাৰ প্ৰয়াস কৰা হোৱাই নাছিল বুলিব পাৰি। পদ বিজ্ঞানৰ মেধাৱী ছাত্ৰ মেধিদেৱে অসমীয়া বিজ্ঞান সাহিত্য প্ৰয়োজনীয়তা উপলব্ধি কৰি নিৰস বিজ্ঞানৰ কথাৰে শুকা জেওবাতো ৰসৰ সৃষ্টি কৰাৰ দৰে কেইবাটাও প্ৰবন্ধ ৰচনা কৰি তেখেতৰ সাহিত্যিক জীৱনৰ প্ৰথম স্তৰত বিজ্ঞান সম্পৰ্কীয় ৰচনাই 'আসাম বান্ধৰ' আলোচনীত প্ৰকাশ পায়। 'সূৰ্য', 'পৃথিৱী', 'হেলী নেজাল তৰা', 'মূল পদার্থ', আদি তেখেতৰ বিজ্ঞান বিষয়ক প্ৰবন্ধ

অসমীয়া ধৰ্ম-ভাষা, সাহিত্য, সংস্কৃতিমূলক নানা প্ৰবন্ধ ভিতৰত 'মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ', 'মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ প্ৰচাৰি ধৰ্ম', 'পুৰুষোত্তম গজপতি', 'শঙ্কৰদেৱ আৰু চৈতন্যদেৱ', 'শ্ৰীমন্ত দাস বুঢ়া আতা', 'অসমীয়া নাট', 'প্ৰাচীন কামৰূপীয়া গীত', 'ভাৰৱীয়া' আদি উল্লেখযোগ্য। বিজ্ঞানৰ প্ৰবন্ধৰ উপৰিও 'গৌৰ তপ', 'পৰিশ্ৰমৰ সন্মান' আদি অনেক চিন্তামূলক প্ৰবন্ধ মেধিদেৱে লিখি থৈ গৈছে। মেধিদেৱৰ এক অনবদ্য অবদান হ'ল অসম বিভিন্ন স্তৰৰ পৰা মহাপুৰুষীয়া নাট সংগ্ৰহ কৰি সম্পাদনা কৰি 'অংকাৱলী'।

অসম সাহিত্য সভাৰ বৰপেটাত ১৯১৯ চনত বহা তৃতীয় অধিবেশনৰ সভাপতিৰ অভিভাষণ, মহাপুৰুষ, শঙ্কৰদেৱৰ জন্মোৎসৱৰ সভাপতিৰ ভাষণ, মথুৰা দাস বুঢ়া আতাৰ সৌৰভ সভাৰ ভাষণ আদিত মেধিদেৱে জাতীয় ধৰ্ম, ভাষা সাহিত্য-সংস্কৃতি বিষয়ে ৰাইজক সজাগ কৰিবলৈ অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ আলোচনা পৰিছিল। কামৰূপ অনুসন্ধান সমিতিৰ লগত ১৯৩৭ চনৰ মেধিদেৱে ওতপ্ৰোতভাৱে জড়িত হয়। তেখেত সমিতিৰ সদস্য কৌষাধ্যক্ষ আদি পদত আছিল। বিশেষ উল্লেখযোগ্য কথা হ'ল কামৰূপ অনুসন্ধান সমিতিৰ মুখপত্ৰ (The Journal of the Assam Research Society) ত মেধিদেৱে লিখা কেবাটাও গ্ৰন্থ প্ৰবন্ধ ইংৰাজীত প্ৰকাশ হয়। The kalites, The Brajvali, Literature of Assam, Philosophic Aspect of the Prva Brajvali Literature, The Impression of the Prva Banga Sahitya Sanmillion, আদি মেধিদেৱৰ উল্লেখযোগ্য ৰচনা।

গবেষক, পণ্ডিত, সাহিত্যিক কালিৰাম মেধিদেৱে ১৯১৭ চনত ইহ সংসাৰৰ পৰা বিদায় মাগে। কালিৰাম মেধিদেৱৰ আদৰ্শৰে অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতি তথা জাতীয় জীৱনৰ উন্নয়ন কৰাটো প্ৰত্যেকৰে কৰ্তব্য হোৱা উচিত। ■■

জে. কে. ৰাউলিঙৰ অপূৰ্ব সৃষ্টি : হেৰী পটাৰ

পলাশ ঠাকুৰীয়া
প্ৰথম বান্ধাসিক

হেৰী পটাৰ বিশ্ব সাহিত্যৰ এটি যেন উজ্জ্বল নক্ষত্ৰ। যাৰ পোহৰত জ্যোতিস্মান হৈ উঠিছে লক্ষ লক্ষ সাহিত্যপ্ৰেমীৰ মুখবোৰ। ইলেকট্ৰ'নিক মাধ্যমে সকলো দিশতে বিনাধিধাই গ্ৰাস কৰি পেলোৱাৰ সময়তে হেৰী পটাৰে মানুহক কিতাপৰ কাষলৈ টানি আনিবলৈ সক্ষম হৈছে। হেৰী পটাৰ হ'ল জ'ৰেন কথেন ৰাউলিঙ নামৰ সাহিত্যিকগৰাকীয়ে সৃষ্টি কৰা এলানি যাদুকৰি ঘটনা আধাৰিত উপান্যাস। হেৰী পটাৰৰ পুথিবোৰ শিশুক উদ্দ্যেশি কৰি লিখা হৈছিল। কিন্তু কিতাপবোৰৰ যাদুকৰি আকৰ্ষণে সকলো বয়সৰ লোককে আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

হেৰী পটাৰৰ মূল কাল্পনিক চৰিত্ৰটো হ'ল হেৰী জেমছ পটাৰ নামৰ এটি ল'ৰা। জেমছ পটাৰ আৰু লিলী পটাৰৰ সন্তান হেৰী পটাৰৰ জন্ম হৈছিল ১৯৮০ চনৰ ৩১ জুলাইত। তেওঁ 'হগৱাৰ্টছ স্কুল অৱ উইচছৱাফট এণ্ড উইজাৰড্ৰি' নামৰ এখন স্কুলত অধ্যয়ন কৰিছিল। প্ৰত্যেকখন উপন্যাস এইখন কাল্পনিক স্কুলত কটোৱা প্ৰতিটো বছৰৰ ওপৰত আধাৰিত। এই কাল্পনিক স্কুলত হেৰীয়ে যাদু শিকে, খেল খেলাৰ উপৰিও বিভিন্ন বাধা অতিক্ৰম কৰিবলৈ শিকে। স্কুলত তেওঁৰ সৈতে থকা বন্ধুবোৰ হৈছে বনৰেছিলি, হাৰমনি গ্ৰিঞ্জাৰ আদি।

হেৰী পটাৰৰ ছিৰিজৰ গ্ৰন্থসমূহ : ১৯৯১ চনৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ১৯৯৮ চনলৈ প্ৰতিটো বছৰে আধাৰত লেখিকা ৰাউলিঙে মুঠ সাতখন গ্ৰন্থ প্ৰকাশ কৰিছে। ১৯৯২ চনৰ ২৬ জুনত প্ৰকাশ পোৱা প্ৰথম গ্ৰন্থ হ'ল 'হেৰী পটাৰ এণ্ড দ্য ফিল'ছফাৰ্ছ ষ্টোন'।

ফনিঞ্জ' (২০০৩), 'হেৰী পটাৰ এণ্ড দ্য হাফ ব্লাড প্ৰিন্স' (২০০৫) আৰু 'হেৰী পটাৰ এণ্ড দ্য ডেডলি হলজ' (২০০৭-২০০৮)।

এই গ্ৰন্থকেইখনৰ অভিলেখ সংখ্যক বিক্ৰীয়ে জে.কে. বাউলিঙক এগৰাকী বিশাল ব্যক্তিত্ব কপাৰিত কৰে। কিন্তু বেল যাত্ৰাৰ সময়ত তেওঁৰ মনলৈ অহা হেৰী পটাৰৰ প্ৰথমখন গ্ৰন্থৰ কাম হোটেলত সম্পূৰ্ণ কৰিছিল। এতিয়ালৈ সাতশ নিযুতৰো অধিক এই গ্ৰন্থবোৰৰ কপি বিক্ৰী হৈছে।

ৰুপালী পৰ্দাত হেৰী পটাৰ : ২০০১ চনত 'হেৰী পটাৰ এণ্ড দ্য ফিল'ছফাৰ্ছ ষ্টোন' ছবিখনে চিনেমা জগতত আৰম্ভ কৰা যাত্ৰাৰ সামৰণি পৰে ২০১১ চনৰ ১৫ জুলাইত মুক্তি লাভ কৰা 'হেৰী পটাৰ এণ্ড দ্য ডেডলি হলজ' দ্বিতীয় খণ্ডৰে। শেষৰ উপন্যাসখনক দুটা ভাগত ভাগ কৰি মুঠ সাতখন উপন্যাসৰ আঠখন

চিনেমা নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। বৰ্তমানলৈ মুঠ চাৰিগৰাকী পৰিচালনা কৰিছে এই চিৰিজৰ চিনেমাসমূহ। তেওঁলোক হৈছে ব্ৰীছ কলম্বাছ, এলফনছো চুৰাৰণ, মাইক নিৰেল আৰু য়েটছ। আটাইকেইখন ছবিতে হেৰী পটাৰৰ চৰিত্ৰত অভিনয় কৰিছে ডেনিয়েল ৰেডক্লিফে। তেওঁৰ লগতে বন ৰেছলি আৰু হৰ্মায়ণ গ্ৰিঞ্জাৰৰ চৰিত্ৰত আছে ৰুপাৰ্ট গ্ৰীণ্ট আৰু এমা ৱাটছ। সামগ্ৰিকভাৱে Highest grossing film এই তালিকাত হেৰী পটাৰ চিৰিজৰ আটাইকেইখন ছবিয়ে স্থান লাভ কৰিছে। হেৰী পটাৰ পৰিচালনা পাৰ্ক গ্ৰন্থ আৰু ছবিৰ জৰিয়তে হেৰী পটাৰ এতিয়া পৰিচালনা হৈছে Global Icon ৰূপে। ■■

উৎস : ইণ্টাৰনেট

★ "সাজ-পোছাকে মানুহক ভদ্ৰ কৰি নোতোলে। সজ চিন্তা আৰু শিক্ষাৰ দ্বাৰাহে এজন প্ৰকৃত ভদ্ৰলোক হ'ব পাৰি।"

— মহাত্মা গান্ধী

প্ৰেৰণা

অৰুণিমা কলিতা
তৃতীয় বাৰ্ষিক

মানুহৰ জীৱনৰ খলা-বমা পথ মসৃণ কৰি তুলি, জীৱনৰ বাটত দ্ৰুতবেগে আগবাঢ়ি যাবলৈ আৰু সফলতাৰ উচ্চ শিখৰত উপনীত হ'বলৈ প্ৰেৰণাৰ প্ৰয়োজনীয়তা উপলব্ধি কৰিব পাৰি।

মানুহে যি বিশ্বাস কৰে, সেই বিশ্বাসটোৱে তেওঁক অনুপ্ৰাণিত কৰে। "ঈশ্বৰে মানুহক প্ৰেৰণা অনুযায়ী চলিবৰ বাবে সৃষ্টি কৰিছে" (এইচ. ডব্লিউ, বিচাৰ্ডে কৈছিল)। এটা বেলুন যেনেদৰে বায়ু নোহোৱাকৈ উৰিব নোৱাৰে, এখন নাও যেনেদৰে বৰ্ঠা নোহোৱাকৈ চলিব নোৱাৰে, ঠিক তেনেদৰে প্ৰেৰণা নোহোৱাকৈ মানুহে কোনো কাম কৰিব নোৱাৰে।

মানুহৰ জীৱনত ছটা প্ৰয়োজন আছে বুলি চিণ্ডালে তেওঁৰ 'হাউ টু লিভ থ্ৰ' ছিষ্টমটি ফাইভ ডে ইয়াৰ' গ্ৰন্থত উল্লেখ কৰিছে। এই প্ৰয়োজন কেইটা এনেধৰণৰ :

- (১) প্ৰথম প্ৰয়োজনটো হ'ল ভালপোৱাৰ প্ৰয়োজন।
- (২) দ্বিতীয় প্ৰয়োজনটো হ'ল নিৰাপত্তা।
- (৩) তৃতীয়টো হ'ল সৃষ্টিশীলতাৰ প্ৰকাশ ঘটোৱাৰ প্ৰয়োজন।
- (৪) চতুৰ্থ প্ৰয়োজনটো হ'ল পৰিচিত বা স্বীকৃতি লাভ কৰা।
- (৫) পঞ্চমটো হ'ল নতুন নতুন অভিজ্ঞতা লাভৰ প্ৰয়োজন।
- (৬) ষষ্ঠটো হ'ল আত্মমূল্যায়নৰ প্ৰয়োজন।

প্ৰেৰণাৰ চাৰিটা নীতি :

(১) আত্ম সংৰক্ষণ : প্ৰেৰণাৰ চাৰিটা নীতিৰ ভিতৰত এইটোৱেই আটাইতকৈ শক্তিশালী। যেতিয়া কোনো মানুহৰ দেৱালত পিঠি ঠেক খাই যায়, অৰ্থাৎ তেওঁৰ আৰু পিছোওৱাৰ কোৱা উপায় নাথাকে, তেতিয়া তেওঁ পৰাক্ৰমী বীৰৰ দৰে যুঁজিবলৈ সক্ষম হয়।

(২) স্বীকৃতি লাভ : এইটো হ'ল গুৰুত্বৰ ফালেদি দ্বিতীয়। কোনো মানুহেই অচিহ্নিত হৈ থাকিব নিবিচাৰে। কিন্তু বেছিভাগ মানুহেই তেনেদৰে অচিহ্নিত হৈ থাকে। তেওঁলোকে ক্ৰমে আত্মমৰ্যাদাবোধ হেৰুৱাই পেলায়।

(৩) বোমাঞ্চ : মানুহৰ কৰ্মক্ষেত্ৰত আৰু ব্যক্তিগত জীৱনত বোমাঞ্চে এটা ডাঙৰ ভূমিকা পালন কৰে। সি মানুহক বিশেষভাৱে অনুপ্ৰাণিত কৰে। তেওঁৰ জীৱন উৎসাহেৰে ভৰপূৰ হৈ উঠে।

(৪) অৰ্থ : এই প্ৰেৰণাটোৱেই আটাইতকৈ কম গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু দুৰ্বল। প্ৰতিগৰাকী মানুহেই ব্যক্তি স্বতন্ত্ৰবাদী। সকলোবোৰ মানুহেই ইজনেৰ পৰা সিজন পৃথক। এই মানৱ-চৰিত্ৰক বুজাটো আমাৰ বাবে অত্যন্ত জৰুৰী। আমি যদি বুজিব পাৰো, এই প্ৰেৰণাসমূহৰ ভিতৰত কোনটোৱে কোনজন মানুহক উদ্বুদ্ধ কৰিব পাৰে, তেনেহ'লে তেওঁক সেই দিশত অনুপ্ৰাণিত কৰি তোলাটো সহজসাধ্য হৈ পৰিব।

গ্যেটেই কৈছিল— "আপুনি যদি কোনো মানুহৰ লগত

তেওঁ যেনে, ঠিক তেনেদৰেই আচৰণ কৰে, তেনেহ'লে তেওঁ তেনেদৰেই থাকিব। কিন্তু যদি তেওঁ যি হোৱা উচিত বা যি তেওঁ হৈ উঠিব পাৰে, তেনেদৰে আচৰণ কৰে তেনেহ'লে তেওঁ ধীৰে ধীৰে সেই ধৰণৰ মানুহেই হৈ উঠিব।

ইউ. এছ. এছ. খেছাৰ নামৰ এটামিক ছাবমেচিনটো সমুদ্ৰৰ গৰ্ভত নিমজ্জিত হৈছিল। দুৰ্ঘটনাৰ পিছত জানিব পৰা গৈছিল যে, কাৰিকৰী দক্ষতাৰ অভাৱৰ বাবেই সেই ছাবমেচিনটোত বহু গঠনগত ত্রুটি ৰৈ গৈছিল। অৰ্থাৎ তাক নিৰ্মাণ কৰা ইঞ্জিনিয়াৰসকলৰ যথাযোগ্য দক্ষতা তথা প্ৰেৰণাহীনতাৰ বাবেই সমুদ্ৰৰ বুকুত ১০০ জন মানুহৰ মৃত্যু হৈছিল।

কাৰ্ণেগী ফাউণ্ডেশ্যনৰ ড° জন ডব্লিউ গাৰ্ডনাৰে কৈছিল— “এজন সুদক্ষ দমকল মিস্ত্ৰী, এজন অকৰ্মণ্য দাৰ্শনিকতকৈ হেজাৰ গুণে শ্ৰেয়। যি সমাজত দমকল ঠিক কৰাৰ কামক আৰু কৃতিত্বক হেয় দৃষ্টিৰে চোৱা হয় আৰু এজন দাৰ্শনিকক উচ্চ শ্ৰেণীৰ ব্যক্তি বুলি ধৰি লৈ তেওঁৰ অসমৰ্থতাকো মানি লয়— অচিৰেই সেই সমাজত ভাল দমকল মিস্ত্ৰী আৰু কৃতবিদ্য দাৰ্শনিক দুয়োৰে অভাৱ দেখা দিব।” যথাসহভাৱে অনুপ্ৰাণিত মানুহৰ জীৱনত নিৰ্দিষ্ট লক্ষ্য বা উদ্দেশ্য থাকে, আৰু সেই বিষয়ত তেওঁ নিবেদিত প্ৰাণ হৈ থাকে।

বৰ কংকলিনে কৈছিল— “মানুহে নিজৰ বিশ্বাসৰ দ্বাৰা যিমানখিনি অনুপ্ৰাণিত হয়, লাভৰ সম্ভাৱনাৰ বাবে সিমানখিনি নহয়।”

সাৰ্থকতাৰ বাবে এটা সম্প্ৰসাৰিত পৰিকল্পনাৰ দৰকাৰ। কাৰণ পৰিকল্পনাই মানুহক প্ৰেৰণা যোগায়। যি মানুহ নিজৰ চেষ্টাত অনুপ্ৰাণিত হ'ব নোৱাৰে, তেওঁ আৰ্থিকভাৱে ক্ষতিগ্ৰস্থ হ'ব লগা হয়। এটা ডাঙৰ কোম্পানীৰ প্ৰেছিডেণ্টে প্ৰচুৰ উপাৰ্জন কৰে। কাৰণ, তেওঁ নিজেই নিজক অনুপ্ৰাণিত কৰিব পাৰে, আৰু অন্যান্য সহযোগী কৰ্মীসকলকো অনুপ্ৰাণিত কৰিব পাৰে। ফলত অন্যান্য কৰ্মীৰ দৰমহাৰ কিছু অংশ তেওঁ পৰোক্ষভাৱে অতিৰিক্ত দৰমহা হিচাপে পায়।

অনুপ্ৰাণিত মানুহে তেওঁ কি কৰিব বিচাৰে সেই বিষয়ে এটা সুনিৰ্দিষ্ট পৰিকল্পনা কৰি লয়, আৰু সেইমতে নিৰৱচ্ছিন্ন প্ৰচেষ্টাৰ মাজেদি কৃতিত্ব অৰ্জন কৰে। লক্ষ্যবস্তু তেতিয়া তেওঁৰ হাতৰ মুঠিলৈ গুচি আহে।

ব্যক্তিগত সাফল্য লাভৰ বাবে মানুহে নিজকে অনুপ্ৰাণিত কৰি তুলিব লাগিব। তেনে কৰিব পাৰিলেহে মানুহে অন্যান্য

লোককো অনুপ্ৰাণিত কৰিব পাৰিব। কম-বেছি পৰিমাণে সকলো কামেই অনুপ্ৰেৰণাৰ ফলশ্ৰুতি।

অৰ্চিবন ৰাটলেজে এজন ইঞ্জিনিয়াৰৰ গল্প কৈছিল। এই সৰু টাগবোটত উঠি পশ্চিমৰ নদী পাৰ হোৱাৰ সময়ত তেওঁ ইঞ্জিন-কমটো বেছ পৰিস্কাৰ পৰিচ্ছন্ন কৰি ৰাখিছিল, আৰু প্ৰায় উৎসাহেৰে কাম কৰিছিল। তেওঁ তেনেদৰে কাম কৰাৰ কাৰণনো বুলি সোধাত তেওঁ কৈছিল যে, তেনেদৰে কাম কৰি তেওঁৰ গৰ্ববোধ হয়।

বেঞ্জামিন ফ্ৰেঙ্কলিনে তেওঁৰ আত্মজীৱনীত লিখিছিল যে দাৰিদ্ৰ্যৰ মাজত জন্মগ্ৰহণ কৰিও তেওঁ আমেৰিকাৰ অন্যতম ব্যক্তিত্ব পৰিণত হৈছিল। ছপাশালৰ কাম আৰম্ভ কৰি অৱশেষত তেওঁ প্ৰসিদ্ধ লেখকৰ সন্মান অৰ্জন কৰিছিল। তেওঁ মূল দুবছৰমানহে স্কুললৈ যোৱাৰ সুযোগ পাইছিল। কিন্তু তেওঁ তেওঁ সময়ৰ মানুহৰ ভিতৰত আটাইতকৈ বেছি জ্ঞান অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

সম্ভ্ৰান্ত বংশত জন্মগ্ৰহণ নকৰিলেও ফ্ৰেঙ্কলিন ফ্ৰান্সৰ প্ৰায় বাষ্ট্ৰদূতৰ পদত অধিষ্ঠিত হোৱাৰ সুযোগ পাইছিল। তেওঁ বৈজ্ঞানিক হোৱাৰ কোনো আনুষ্ঠানিক যোগ্যতা নাছিল। তথাপি আৱিষ্কাৰক হিচাপে তেওঁৰ নাম ইতিহাসৰ পাতত উজ্জ্বল হৈ আছে। তেওঁক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই আমেৰিকাৰ প্ৰথম সাৰ্থকতাৰ কাহিনীৰ জন্ম হৈছিল।

চাৰ্লছ কিংছলেই কৈছিল— “আপোনাৰ মাজত কি শক্তি লুকাই আছে তাক আপুনি কল্পনাও কৰিব নোৱাৰে। অতীত এনে বহু কাম কৰিব পাৰে, যি আপোনাৰ চিন্তাৰে সক্ষম হ'ব। “নোৱাৰো”— এই কথাটো কেতিয়াও মনলৈ নানিব। সকলো সময়তে ভাবিব যে, আপুনি পাৰিব। সেই ‘পৰ্জ্জিত’ আপোনাক সাফল্যৰ শিখৰলৈ টানি লৈ যাব।”

সঁচা অৰ্থত অনুপ্ৰেৰণা অত্যন্ত উদ্ভেজনাপ্ৰসূৰণ অনুপ্ৰাণিত মানুহে পুৰা জঁপিয়াই বিছনাৰ পৰা উঠে। কৰ্মস্থলীলৈ যায়। সহকৰ্মীসকলক উৎসাহসহকাৰে জনায়। নিজৰ কামখিনি যিমানেই সমস্যাপীড়িত নহওক সাহসেৰে তাৰ মুখামুখি হ'ব পাৰে। এই সাৰ্থক, সানন্দ, উৎসাহ মানুহজনে জীৱনক পৰিপূৰ্ণভাৱে উপভোগ কৰিব পাৰে।

— আমিনুৰ ৰহমানৰ দ্বাৰা অনুবাদিত, ডেল কাম্পাৰ্ণাৰ ‘আত্মবিশ্বাস, প্ৰেৰণা আৰু সফলতা’ নামৰ গ্ৰন্থখনৰ আধাৰত

সমাজ আৰু নৈতিকতা

অনামিকা কলিতা
তৃতীয় বাণাসিক, ৰাজনীতি বিজ্ঞান

আদিম অৱস্থাত মানুহৰ কোনো ধৰণৰ সমাজ ব্যৱস্থা নাছিল। তেওঁলোকে কেৱল হাবিয়ে-জংঘলে ঘূৰি-ফুৰি, গছৰ ফল-মূল খাই, গছৰ বাকলি পিন্ধি চিকাৰ কৰি খাদ্য সংগ্ৰহ কৰিছিল। লাহে লাহে ক্ৰমবিকাশ (Evolution) ঘটি প্ৰয়োজনীয় বস্তুৰ কথা মনলৈ আহিব ধৰিলে।

“Evolution is a Slow, Continuous and irreversible process of change. Everything that we see in our daily life is the result of origin and evolution of Life” প্ৰয়োজনীয় বস্তুবোৰ অকলে যোগাৰ কৰিব নোৱাৰি ইজনে আনজনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবলগীয়া হোৱাত সমাজক আৱশ্যক হ'ল আৰু লাহে লাহে সমাজ পাতি বাস কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। এই সমাজ বিকশিত হৈ বৰ্তমান অৱস্থা পালে।

মানৱ সমাজ সদায় পৰিৱৰ্তনশীল আৰু বিকাশশীল। ইয়াৰ মূলতে শিক্ষা। শিক্ষাক বৰ্তমান সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ আহিলা বোলা হয়। শিক্ষা অবিহনে সামাজিক পৰিৱৰ্তন হ'ব নোৱাৰে। আমাৰ সমাজৰ বংশগতি স্বৰূপে লাভ কৰা জ্ঞান-অভিজ্ঞতাসমূহ ভৱিষ্যত সমাজৰ বাবে সংৰক্ষণ কৰাত শিক্ষাই আমাক সহায় কৰে। পূৰ্বপুৰুষসকলৰ কলা, সাহিত্য বিজ্ঞান আৰু তাৰ ইতিহাসৰ লগত পৰিচয় কৰাই দিয়াই হৈছে শিক্ষাৰ ভূমিকা। শিক্ষাৰ এনে কাৰ্যৰ দ্বাৰাই মানৱ সভ্যতা-সংস্কৃতি এজন লোকৰ পৰা আন এজন লোকলৈ গতি কৰে।

বৰ্তমান এই বিশ্বত এফালে যেনেকৈ বিজ্ঞানৰ উন্নতি দ্ৰুত

গতিৰে হৈছে, তেনেকৈ দিনে দিনে মানুহৰ চৰিত্ৰৰ অধঃপতন ঘটিব ধৰিছে। আজি মানুহৰ দৈনন্দিন জীৱন তথা সংসাৰ যি অৱস্থাত চলি আছে সত্যযুগ আৰু ত্ৰেতাযুগত তেনেকুৱা নাছিল আৰু বৰ্তমান সময়ৰ পৰা কিছু বছৰৰ আগলৈ কলি যুগতো প্ৰাণ নাছিল। আজি বিজ্ঞানে পৃথিৱী চমক খুৱাই চন্দ্ৰ বা মঙ্গল গ্ৰহ আদিত অৱতৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। কিন্তু মানুহৰ নৈতিক চৰিত্ৰৰ পৰিৱৰ্তন হোৱা নাই। আজি আমি বাতৰি কাকতখন হাতত লৈ বা টি. ভিটো অন কৰি চাবলৈ ল'লে সুখবৰৰ বিপৰীতে হত্যা, ধৰ্ষণ, লুণ্ঠন আদিহে দেখিবলৈ পাওঁ। বৰ্তমানৰ সমাজখন নৈতিক দিশতো অৱনমিত হৈছে। যাক আমি হয়টো কেতিয়াও ভাল কৰিব নোৱাৰিম। সত্যযুগ বা ত্ৰেতাযুগৰ সমাজত মানুহৰ যেনে আচৰণ ব্যৱহাৰ আছিল আজিৰ সমাজত তেনেকুৱা একো নাই। আজি সৰুৰে ডাঙৰক সন্মান কৰিব নাজানে। সত্যযুগত একলব্যই গুৰু দ্ৰোণাচাৰ্যক গুৰুদক্ষিণা হিচাপে নিজৰ হাতৰ আঙুলি কাটি দিছিল কিন্তু আজিৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে শিক্ষকক কেনে ধৰণে মান-সন্মান কৰিব লাগে তাকে নাজানে। বাঢ়ি গৈছে মাদক দ্ৰব্যৰ ব্যৱহাৰ। আজিৰ ল'ৰাই মদৰ বটল নহ'লে ৰাতি শুব নোৱাৰে। অলপ একাৰ হ'লেই ছোৱালী-তিৰোতাই ঘৰৰ পৰা ওলাব নোৱাৰা হৈছে। বৰ্তমান দেখা যায় যে বিশ্বক ধ্বংস কৰিবলৈ আনৱিক বোমা, হাইড্ৰ'জেন বোমা আদি তৈয়াৰ কৰি থোৱা হৈছে। পৃথিৱীখন আজি দুখ-বেদনাৰে জৰ্জৰিত হৈ ক'লামেয়ে আৱৰি ধৰাৰ দৰে অৱস্থা হৈ পৰিছে।

মানৱতাৰ এই চূড়ান্ত অৱনতিৰ সময়ছোৱাত আমি

প্রত্যেকগৰাকী সচেতন তথা দায়িত্বশীল নাগৰিকৰ প্ৰধান কৰ্তব্য হ'ল— প্ৰথমে নিজকে নৈতিকভাৱে সবল কৰা আৰু নৱ-প্ৰজন্মক মূল্যবোধৰ শিক্ষাৰে শিক্ষিত কৰি তোলা। বিদ্যালয়ৰ লগতে ঘৰুৱা পৰিৱেশতো নৱ-প্ৰজন্মক নৈতিক শিক্ষা দিয়াটো আমাৰ কৰ্তব্য। পৰিয়ালৰ লোকসকলৰ সত্যবাদিতা পৰস্পৰৰ বুজাবুজি, শৃংখলাবদ্ধতা, স্পষ্টবাদিতা, ধৰ্মনিৰপেক্ষতা আৰু অহিংসা নীতিয়ে শিশুৰ নৈতিক চৰিত্ৰত বিশেষ মাত্ৰা প্ৰদান কৰিব পাৰে। কেৱল মানৱতাইহে পশু আৰু মানুহৰ মাজত সীমাৰেখা নিৰ্ধাৰণ কৰে।

মানৱতাৰ বিকাশে মানুহৰ মনত নৈতিকতাৰ উন্মেষ ঘটাবলৈ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। সমাজত সুস্থ বাতাবৰণ সৃষ্টি কৰিবলৈ হ'লে নৱ-প্ৰজন্মক আনুষ্ঠানিক অথবা অনানুষ্ঠানিক নৈতিক শিক্ষা দিয়াটো আমাৰ সকলোৰে এক দায়িত্বপূৰ্ণ কৰ্তব্য। এনেকুৱা কৰিলেহে মানুহৰ জীৱনলৈ পৰিৱৰ্তন আহিব আৰু মানৱ প্ৰকৃত সুখ অনুভৱ কৰিব পাৰিব।

শেষত ইয়াকে আশা কৰিছোঁ যে নৈতিক শিক্ষাৰ জৰিয়তে সমাজখন শুদ্ধ, নিকা হৈ এখন আদৰ্শ সমাজত পৰিণত হওক—।

গল্পৰ জোঁলোঙা

“.....গল্পৰ এক নিজস্ব সনাতন ধৰ্ম আছে। ইয়াৰ মাজতো জীৱনৰ সম্পূৰ্ণতাৰ এক বিণিকি বিণিকি পোহৰ আমি দেখিবলৈ পাব লাগিব। এটা অতি সৰু গল্পতো আমি সমগ্ৰ মানৱতাৰ এক মহাকাব্যিক সুৰ অতি ক্ষীণকৈ হ'লেও শুনিবলৈ পাব লাগিব। নহ'লে আজিৰ গল্পই পিছৰ যুগৰ মানুহৰ মন, হৃদয় স্পৰ্শ কৰিব নোৱাৰিব।.....”

★ “দুৰ্বলীয়ে কেতিয়াও ক্ষমা কৰিব নোৱাৰে, ক্ষমাশীলতা শক্তিশালীৰহে গুণ।।”
— মহাত্মা গান্ধী

★ “তুমি নিজেই তোমাৰ ভাগ্যৰ নিৰ্মাণকৰ্তা।”
— স্বামী বিবেকানন্দ

কলিতে মৰহা পাপৰি

মনিষা কলিতা

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

আবেলিৰ হেঙুলী আভাই সমগ্ৰ পৰিৱেশটো উজ্জ্বল কৰি তুলিছে। নীলিম আকাশৰ সেন্দূৰীয়া ফোঁটাটিও ধাপলি মেলিছে দূৰ দিগন্তত বিলীন হ'বলৈ। সামগ্ৰিক সত্তা পাহৰি প্ৰকৃতিৰ সৌন্দৰ্য উপভোগৰ এই সুমধুৰ ক্ষণতো অনুৰাধাৰ হৃদয়ত যেন এক অব্যক্ত বিষাদৰ নৈ বৈ আছে। দুচকুত ভাহি উঠিছে সেই মৰমলগা মুখখন, সেই চকুহাল য'ত আছে জীয়াই থকাৰ অসীম হেঁপাহ, নতুন দিনৰ অলেখ বঙীন সপোন আৰু দৃঢ়তাৰ স্পষ্ট আভাষ। দুটি ওঁঠ উপচি থকা সকলোৰে হৃদয় জীনা হাঁহিটিয়ে আজিও আমনি কৰেহি অজান পৰত।

এতিয়াও স্পষ্ট মনত আছে... অক্টোবৰ মাহৰ এটি সন্ধিয়া। সেইদিনা আছিল মংগলবাৰ। চাৰিওপিনে সমাগত দুৰ্গা পূজাৰ উলহ-মালহ। সময় তেতিয়া সাতমান বাজিছে। আমি আটাইয়ে চাহ খাবলৈ লৈছো। এনেতে ফোনটো বাজি উঠিল। মায়ে লৰালৰিকৈ ৰিচিভ কৰি 'কি' বুলি সৰগ পৰা মানুহৰ দৰে থিয় হৈ ব'ল। মই দৌৰি গৈ ফোনটো মাৰ হাতৰ পৰা আনিছোহে মাত্ৰ সেইফালৰ পৰা ভাহি আহিছে কাড় লগা শব্দকেইটা..... "শুনিছনে! টিনাই চুইচাইড কৰিছে। সন্ধিয়া ৫ মান বজাত। টিনা আৰু নাই। আমাক এৰি গুচি গ'ল তাই!" নাই এয়াটো সঁচা হ'ব নোৱাৰে। ছমাহ আগত লগ পোৱা ভৰ যৌৱনৰ উন্মাদনা নৱ বসন্তক আদৰিবলৈ অহা ফাগুণৰ উন্মনা বতাহজাকৰ দৰে চঞ্চল দুচকুৰ তীব্ৰতা। হাঁহি হাঁহি তাই কোৱা 'জোকছ'বোৰ, একেলগে ফুৰিবলৈ যোৱা, খোৱা, একেলগে ভৱিষ্যতৰ সপোন দেখা মুহূৰ্তবোৰ। এয়া কেনেকৈ সম্ভৱ.....!

মানি ল'ব নিবিচাৰিলেও জীৱনৰ কিছুমান নিষ্ঠুৰ বাস্তৱতাৰ ওচৰত যেন সকলোৱে হাৰ মানিবলৈ বাধ্য। আচলতে টিনাইত দূৰত থকা বাবে আমাৰ সিমান যোৱা নহয় যদিও সদায় আবেলি তাইৰ ফোনৰ বাবে মই বৈ থাকো, উমাল হৈ পৰে সন্ধিয়াটো।

পিছদিনা ৰাতিপুৱাই মাহঁতৰ লগত টিনাৰ ঘৰ পালোগৈ। দূৰৰ পৰাই মানুহৰ জুম। অলপ গৈয়েই এটি হিয়াভগা কান্দোনৰ ৰোল শুনি এক অজান শংকাত কঁপি উঠিল অন্তৰাত্মা। দুখৰ সমবেদনা জনোৱা মানুহেৰে উপচি পৰিছে চোতাল, ঘৰ। বন্ধু-বান্ধৱীবোৰে অতীত ৰোমন্থন কৰি চকুলো টুকিছে। সমুখৰ কোঠাটো বান্ধৱীৰে ভৰি পৰিছে। আত্মীয়-কুটুম এফালে, দেউতাকে এচুকত নীৰৱে চকুলো টুকিছে। লাহে লাহে ভিতৰলৈ গৈ ক্ৰমে হৈ অহা ভগা মাতৰ দুটিমান শব্দ "অ.... মাতু, মাতু, এ..... অ'..... মাতু"..... কোক গেলি অ' মাতু মাতু এ....." এখন বিচনা চাৰিওপিনে তিৰোতাবোৰে আগুৰি ধৰি আছে টিনাৰ মাকক। আউলি-বাউলি চুলি, সুলকি পৰা আঁচল, শুকান ওঁঠ, বহুবাৰৰ অন্তত মাজে মাজে ওলোৱা ওপৰোক্ত শব্দকেইটাই দেখাইছিল অকাল মৃত্যুৰ তাণ্ডৰ নৃত্য।

এনেতে গাড়ীৰ শব্দ শুনি সকলো উধাতু খাই বাহিৰলৈ আহিল। খন্তেকৰ বাবে নীৰৱতাই ধাস কৰা পৰিৱেশটোত মুহূৰ্ততে কান্দোনৰ ৰোল উঠি গ'ল। মাজেৰে দুচেও কৰা ভৰ যৌৱনা শৰীৰৰ ওপৰত পৰি কান্দিছে আত্মীয়ই, নিঃসহায় দুহাতেৰে চুই চাইছে হালধীয়া হোৱা মুখখন, কজলা হোৱা ওঁঠজুৰি। পিছে পিছে

চুচৰি চুচৰি অহা মৰমৰ জীয়েকক বুকুৰ উমেৰে ৰাখিবলৈ বিচৰা মাকজনী পৰি ৰৈছে চোতালনৰ মাজমজিয়াত। ধূপৰ গোন্ধটোৱেও যেন এক অসহ্য যন্ত্ৰণা কঢ়িয়াই আনিছে। কিযে জীয়া যন্ত্ৰণা এয়া!

সময়েটো ৰৈ নাথাকে জীৱনত ভালপোৱাজনকো হেঁপাহ পলুৱাই বুকুৰ উমেৰে ওৰে জীৱন ৰাখিবলৈ। সেইদিনা আমি ঘৰ পাৰ্শ্বতে চাৰে-আঠমান বাজিছিল। আহোতে ৰাস্তাত দেখা দুৰ্গা পূজাৰ 'উলহ-মালহেও যেন অকণো বিবাদ গুচাব পৰা নাছিল হৃদয়ৰ পৰা। কিছুমান কথাই, কিছুমান বিষাদেৰে হৃদয় ভৰি থাকিলে ভোকৰ অনুভৱ নহয় সঁচাকৈ। গা-পা ধুই শুই থাকিলো যদিও টোপনি অহা নাছিল বিবাদগ্ৰস্থ ক্লান্ত দুচকুত। মনৰ দুখ পাতলাবলৈ হৃদয়ৰ বিবাদ আৰু বাস্তৱতাবোৰক শব্দৰ ৰূপ দিবলৈ যত্ন কৰিছিলোঁ ওচৰত থকা বহীখনত:

“এদিন স্পন্দহীন ফুলৰ পাপৰিত পৰি

কোনেনো উচুপি নুঠিব

কাক সাবতি লওঁ

দুটোপাল চকুলো, দুটামান শব্দ

যি শব্দই কঢ়িয়াইছিল

কাৰোবাৰ নিঃসহায় জীৱনৰ স্পন্দন

কাৰোবাৰ আকাংক্ষাৰ, গোপন বেদনাৰ

শব্দহীন জীৱনৰ সোণালী ভৱিষ্যত।

এনেকৈয়ে শেষ হৈ যায়

পোৱালমণি যেন আশাৰ টুকুৰাৰে গঢ়া জীৱনটিৰ

মাথো পৰি ৰয়

কাৰোবাৰ হৃদয়ৰ নিখুঁত কোণত

স্মৃতিৰ পাপৰি।”

আজি এবছৰেই হ'ল। এটি সোণালী সপোন সপোন হৈয়ে ৰ'ল। আঁচলতে তাই নিজক হত্যা কৰা নাছিল, হত্যা কৰিছিল ভোগ বিলাসী, নাৰীক ভোগ্য সামগ্ৰী বুলি গণ্য কৰা মানুহকপী জন্তুৱে।

নিজৰ আত্মক হত্যা কৰিবলৈ মানুহৰ মনত জীৱনৰ প্ৰতি কিমান তিক্ততা উপলব্ধি হ'ব লগা হয় সেইজনেহে জানে।

স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষৰ ছাত্ৰী টিনাই মেট্ৰিকত ডিষ্টিন্‌ক্‌ছন, হাৰ ছেকেণ্ডাৰীত ষ্টাৰ মাৰ্ক লৈ দেউতাকৰ সপোনক বাস্তৱ ৰূপ দিবলৈ কিযে কৰা নাছিল তাই। সদায় দেখা হাঁহিবোৰৰ মাজতেই ছাত্ৰী থাকে জীৱনৰ কৰুণতম বিষাদবোৰ।

ফাগুণৰ উন্মাদ বতাহজাকৰ বাবে গোটেই দিনটো ফৰ সোমাই থকাৰ বাবে মনটো বাৰে বাৰে এটা কথাই আমনি কৰি আছে। সঁচাকৈ এয়া মানুহৰ সমাজ বুলিব পাৰি জানো! কাৰোবাৰ যদি ডাইনী সজাই হত্যা কৰিছে, কাৰোবাক বলাৎকাৰ কৰি হত্যা কৰিছে, কাৰোবাক যৌতুকৰ বাবে জীৱন্তে জ্বলাই দিছে, কোনো আকৌ মাতৃগৰ্ভত পৃথিৱীৰ ৰং নেদেখাকৈয়ে গুচি গৈছে, কোনো হয়তো প্ৰেম প্ৰত্যাখ্যান কৰা বাবে এছিড ঢালিছে। যি অনুভৱ কৰিব বাবে সৃষ্টিৰ মাদকতা এয়া জানো আনটি ৰূপ...! টিনা ডামিনী, সবিতাৰ দৰে কত সোণালী ভৱিষ্যতৰ অকালতে নুমাই জীৱন চাকি।

আজি বহুদিনৰ পিছত আকৌ টিনাৰ সজীৱতাই তাইৰ ল'ৰা কটোৱা মুহূৰ্তবোৰে অশান্ত কৰি তুলিছে হৃদয়খন। মনটো কঢ়িবলৈ চেষ্টা কৰিও যেন বাৰে বাৰে ব্যৰ্থ হৈছে। হতাশ হৈ সময়ৰ নিষ্ঠুৰতাৰ সম্মুখত। উৰি যাব বিচাৰে মনটো অজান পেন্সন মৰমৰ টিনাক যেন উভতাই আনিব মাক-দেউতাকে অন্ধকাৰৰ পেন্সন পৃথিৱীখনত এগটি আশাৰ চাকি জ্বলাবলৈ, য'ত বিচাৰিব পাৰি হয়তো বাকীচোৱা জীৱন কটোৱাৰ উৎস।

হঠাৎ সম্মুখৰ আইনাখনত চকু পৰাত অনুভৱ হৈছে যেন অন্য কোনো নাৰী। ফাগুণৰ প্ৰেমময় অনুভূতি কঢ়িয়া বতাহজাকত টো খেলি থকা খোলা চুলিতাৰি, মনত অবুজ সোণালী লৈ চলচলীয়া দুচকুৰে ৰ-লাগি চাই ৰৈছে খিৰীকীৰ সিঁপাত নাৰীৰ ৰাতিৰ অন্ধকাৰত ডুবিবলৈ লোৱা ধৰিত্ৰীৰ আগমুহূৰ্ত্তৰ হেঙুলী আভাৰ কৰুণ-মধুৰ দৃশ্যটিলৈ। ■■

ভিক্ষাৰীৰ সপোন

(লোককথাৰ আলমত)

ৰজব আলী

তৃতীয় ষাণ্মাসিক

এটা সময়ত এখন গাঁৱত এজন দুখীয়া ব্ৰাহ্মণৰ 'মাউৰা' ল'ৰা আছিল। ঘৰে ঘৰে ভিক্ষা মাগি জীৱন-নিৰ্বাহ কৰিছিল। এদিন তেওঁ ভিক্ষা মাগি আহি ঘৰ পালে। ভাগৰ লগাত বিছনাত বাগৰ দিলে। সুন্দৰ টোপনি আহিল। টোপনিত এটা সুন্দৰ সপোন দেখিলে। সপোনৰ কথাখিনি এনেকুৱা—

তেওঁ মাগি অনা চাউলৰ ৰাহিখিনি জমা কৰি থৈছিল। জমা কৰোঁতে কৰোঁতে বহু চাউল জমা হৈছিল। এবাৰ দেশত খাদ্যসংকটৰ ফলত খাদ্য-সামগ্ৰীৰ দাম বৃদ্ধি হোৱাত তেওঁ জমা চাউলবোৰ বিক্ৰী কৰিলে। বিক্ৰী কৰি পোৱা টকাৰে চাৰিটা ছাগলী কিনিিলে। এবছৰত পোৱালি দিলে আঠটা ছাগলী হ'ব। পোৱালিবোৰ ডাঙৰ হোৱাত আঠটা ছাগলী বিক্ৰী কৰিম। এই টকাৰে এটা গাইগৰু কিনিম। গাইগৰুটোৱে এবছৰত এটা পোৱালি দিব। পোৱালি হোৱাৰ পিছত আগতকৈ বেছি গাখীৰ পাম। গাখীৰ বিক্ৰী কৰি বহু টকা পাম। পিছত দুয়োজনী গৰু বিক্ৰী কৰি দিম। এই টকাৰে দুটা ঘোঁৰা কিনিম। ঘোঁৰা দুটাৰে ভাড়া মাৰিম। ভাড়া মাৰি বহু টকা পাম। মই ধনী মানুহ হৈ পৰিম। মোৰ ঘৰ-দুৱাৰ পকী হ'ব। ঘৰত চাকৰ-বাকৰ থাকিব। ইয়াৰ পিছত এজনী ধুনীয়া ছোৱালী চাই বিয়া কৰাম। বিয়া

হোৱাৰ এবছৰৰ পিছত আমাৰ এটা সন্তান হ'ব। ল'ৰাজনৰ নাম ৰাখিম সোম শৰ্মা। যেতিয়া সি খোজ কাঢ়িব পৰা হ'ব, তাক মই কোলাত লৈ সাধুকথা শুনাম। সি ঘোঁৰাশালত থকা ঘোঁৰাৰ ওচৰলৈ যাব। ঘোঁৰাই তাক লথিয়াব বুলি মোৰ ভয় হ'ব। ঘৈণীক তাৰ পৰা তাক আঁতৰাই অনাৰ বাবে আদেশ দিম। ঘৈণীয়ে আন কামত ব্যস্ত থকাত মোৰ কথাত মনোযোগ নিদিব। ইয়াৰ ফলত মোৰ খং উঠিব আৰু মই চিঞৰি আকৌ কম ল'ৰাজনক তাৰপৰা আঁতৰাই নিয়া। এইবোৰো মোৰ কথাত মনোযোগ নিদিয়াত মই বিছনাৰ পৰা উঠি গৈ ঘৈণীক জোৰেৰে লাথ মাৰি দিম। এইবুলি ভাবি এটা ডাঙৰ লাথ মাৰি দিলে।

বিছনাৰ ওপৰত এটা মাটিৰ কলহ আঁৰি থোৱা আছিল। তাত পিঠাগুড়ি আছিল। লাথ মাৰি দিয়াত কলহটো ভাঙি গোটেই গাত পিঠাগুড়ি সিঁচৰতি হৈ পৰিল। সাৰ পাই দেখিলে, তাৰ গোটেই শৰীৰটো পিঠাগুড়িৰে বগা হৈ পৰিছে।

'সপোন দেখা সহজ, কিন্তু বাস্তৱত ৰূপায়ণ হোৱা কঠিন' ■■

নিঃসঙ্গতা

আমিকুল হাচান
স্নাতক তৃতীয় বাৎসরিক

পুহমহীয়া ঠাণ্ডা, বাহিবত কুঁবলীয়ে সকলো বেড়ি ধৰিছে। সূৰ্য দেবতাক কুঁবলীয়ে যেন আজি ওলাব দিয়া নাই। মোৰ ঘৰত কাম কৰা ল'ৰা হৰিয়ে মোক চাহকাপ দি গুচি গ'ল। মই চাহকাপ খাই থাকোঁতে চিন্তা কৰিলো যে আজি মোৰ জীৱনভিত্তিক উপন্যাসখনৰ শেষৰ অধ্যায়টো লিখি শেষ কৰিম। বহুদিন হ'ল উপন্যাসখনৰ সামৰণি কৰিব পৰা নাই। জীৱন কি আঁচৰিত বস্তু। কেতিয়া কি খেল খেলে ক'বই নোৱাৰো। মোৰ বিয়াৰ দুবছৰলৈ কোনো সন্তান নাছিল। মই আৰু মোৰ পত্নীয়ে মন্দিৰে মন্দিৰে গৈ পূজা-অৰ্চনা বহুত কৰিলো। আৰু দুবছৰ মূৰত এটি কন্যা সন্তান জন্ম দি মোৰ পত্নীয়ে ইহলীলা সম্বৰণ কৰিলে। মই তেতিয়া কান্দিম নে হাহিম? ইফালে মোৰ কণমানি কন্যা সন্তান, যিয়ে জন্ম পালে পৃথিবীক চাইছে আৰু আনফালে মোৰ মৃত পত্নী, যিয়ে জীৱনটো এৰি জড় পদাৰ্থৰ দৰে শুই আছে। মই মোৰ পত্নীৰ কাবলৈ গৈ ক'লো— "তুমি কিয় ইমান নিষ্ঠুৰ? মোৰ দুখৰ সময়ত দুখৰ সমভাগী হ'লা আৰু মোৰ সুখৰ সময়ত তুমি মোক অকলে সুখী হ'বলৈ দিলা। নহও মই সুখী। মোকো তোমাৰ লগত লৈ যোৱা। মই তেওঁক অন্তিমবাৰৰ বাবে সাৱটি ধৰিলো। এনেতে মোৰ কণমানি মইনাজনীয়ে কান্দিলে আৰু মোৰ মৃত পত্নীৰ মূৰত চুম্বন এটি কৰি গুৱাই লৈ মইনাক কোলাত তুলি লৈ মেডিকেলৰ পৰা আহিলো। মোৰ মৃত পত্নীৰ সৎকাৰ কৰিলো। তেওঁ এনেভাৱে চকু মুদিছিল যে তেওঁ নিদ্রাত মগ্ন হৈ আছে আৰু ক্ষণেক সময়ৰ পিছতেই টোপনিৰ পৰা উঠিব।

মোৰ ছোৱালীজনীৰ নাম ৰাখিলো 'বিশ্বাসী'। তাই লাহে

লাহে ডাঙৰ হ'বলৈ ধৰিলে। তাইক মই আমাৰ গাঁৱৰ পৰা পৰি দূৰত থকা জাতীয় বিদ্যালয়ত নাম লগাই দিলো। যত্ন কৰি মুছলমানৰ ল'ৰা-ছোৱালী সকলো একেলগে পঢ়ে। তাইক ভালকৈ পঢ়াত গুৰুত্ব দিবলৈ ধৰিলো। তাইৰ সৰুতে বোলা এক আছিল। অষ্টমমানত তাইৰ বোল নম্বৰ ১০ মান আছিল। তাই পঢ়া বেয়া হোৱাত যদিও মই ভিতৰি ভিতৰি দুখ পাইছিলো। তাইক মই সেইটো দেখুওৱা নাছিলো কাৰণ, তাইৰ মাক নাই। তাইক কেতিয়াবা সুধিছিল— "দেউতা, মোৰ মা আৰু ঘূৰি আহিব নাই। মই উত্তৰত কৈছিলো— "তোমাৰ মা য'ত আছে তাত বহুত সুখ আছে। আৰু তাত বহুত সুখ আছে। সেই সুখবোৰ উপভোগ কৰি থাকিলে আৰু পৃথিবীলৈ আহিবৰ মন নাযায়। তাই ক'লে— "তাৰমানে মায়ে তোমাক আৰু মোক ভাল নাপায়। আমাক ভাল মাক কেতিয়াবা লগ পালে ক'বা যে মই তেওঁক বেয়া ক'বো। বিশ্বাসীৰ এই কথাষাৰ শুনি ময়ো নিৰুত্তৰ হৈছিলো কাৰণ মনে মনে তেওঁৰ ওপৰত অভিমান ৰাখিছিলো মোক অকলে যোৱা কাৰণে।

বিশ্বাসী দশম শ্ৰেণীলৈ উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ লগে লগে মই স্নাতক পঢ়িবলৈ ক'বলৈ আৰম্ভ কৰিলো। সেইদিনা তাইক পৰা অহা নাছিল। মই স্কুললৈ বিচাৰি যোৱাত স্কুল কতৃপক্ষক মই যে বিশ্বাসী দেখোন, কেতিয়াবাই ঘৰলৈ গৈছে। মই স্নাতক পঢ়িবলৈ গৈ দেখো তাত এখন চিঠি আছে। মোক

কিবা এটা ভয়ত চিৰিবকৈ গ'ল। সাহস কৰি চিঠিখন খুলি দেখিলো তাই ইমৰান হুছেইন নামৰ মুছলমান ল'ৰা এজনৰ লগত পলাই গৈছে বিয়া হোৱাৰ উদ্দেশ্যে। চিঠিখনৰ শেষত তাই মোক ক্ষমা বিচাৰি কৈছিল— 'মোক বিচাৰিবলৈ চেষ্টা নকৰিবা দেউতা। মই ইমৰানৰ লগত সুখি হ'ম বুলি মোৰ বিশ্বাস আছে। তুমি যদি আইনৰ সহায় লৈ মোক নিবৰ কাৰণে চেষ্টা কৰা তেন্তে মোৰ মৃত শৰীৰটো দেখা পাবাঙ্গ' মই ভাবিবলৈ ধৰিলো— 'মোৰ ক'ত ভুল হৈ গ'ল যে তাই ইমান নিষ্ঠুৰ শব্দ প্ৰয়োগ কৰিব পৰা হ'ল। মই তাইক মোৰ ছোৱালী নহয় বুলি ক'ব নোৱাৰো কাৰণ, তাইৰ দেহত মোৰেই তেজ প্ৰবাহমান হৈ আছে। তাই যেতিয়া সৰু আছিল, মই তাইক মোৰ চকুৰ আগত ৰাখিছিলো আৰু তাই টোপনিত সপোনত উছপ খাই উঠিলে মই ওৰে ৰাতি উজাগৰে কটাইছিলো। তাই যদি মোক এবাৰৰ বাবে হ'লেও ক'লেহেঁতেন যে তাই এজন মুছলমান ল'ৰাৰ সৈতে বিয়া হ'ব তেন্তে মই হয়তো মান্তি হ'লোহেঁতেন কাৰণ, তাই মোৰ নিঃসঙ্গ জীৱনত একমাত্ৰ মৌনতা ভংগ কৰিব পৰা সাৰথি আছিল।

এনেতে ঘৰত কলিং বেল বাজি উঠিল। বোধহয় কোনোবা আলহি আহিছে। মোৰ উপন্যাসখনৰ সামৰণিৰ বাবে চিন্তা কৰিবলৈ ধৰিলো। আচলতে কাহিনী এটা সঠিকভাৱে শেষ কৰিব পৰাটো বৰ টান যদিও ইয়াক আৰম্ভ কৰাটো সহজ। হৰিয়ে মোৰ কৰ্মলৈ দৌৰি অহাৰ নিচিনাকৈ আহি মোৰ টেবুলৰ সন্মুখত থিয় হ'ল। তাৰ মুখত হতাশ আৰু আনন্দৰ স্পষ্ট চিন ফুটি উঠিছে। সি মোক ভয় আৰু আনন্দৰ মাজত ক'লে, "ছাৰ, বিশ্বাসী বাইদেউ আহিছে। মই তাক সুধিলো— 'কোন বিশ্বাসী?' সি ক'লে— আপোনাৰ ছোৱালী। মই লিখা টেবুলৰ পৰা উছপ খাই থিয় হ'লো। মোৰ আনন্দৰ চকুলো চকুৰ পৰা ভাঙি ওলাই আহি টোপ টোপকৈ মাটিত পৰিবলৈ ধৰিলে। মই চকুৰ পানীখিনিক বাধা দি তাক অলপ সন্দেহৰ ভাৱেৰে সুধিলো— 'তই কেনেকৈ তাইক চিনি পাৰ?' সি ক'লে— 'মই কোন বুলি সোধাত তেওঁ মোক আপোনাৰ ছোৱালী 'বিশ্বাসী' বুলি ক'বলৈ কৈছে' মই এক মুহূৰ্তৰ কাৰণেও পলম নকৰি তাইক চোৱাৰ হেঁপাহত ড্ৰয়িং কৰ্মলৈ বুলি খোজ ল'লো। হৰিয়েও মোৰ পিছে পিছে ওলাই আহিল। মই ভাবিলো, তাই কিজানি এতিয়া বৰ শকত হৈছে। ইমৰানৰ লগত খুব সুখী তাই। নাতি বা নাতিনীৰ সুখ দেখা পালে মই জীৱনত বৰ সুখী হ'ম। মই গৈ ড্ৰয়িং কৰ্ম পালো। মই দেখি আচৰিতঙ্গ বিশ্বাসী হাড়ে-ছালে লাগি গৈছে। তাইৰ শৰীৰৰ মাংস বুলিবলৈ একোৰেই নাই। মোৰ মুখৰ পৰা থোকাথুকি মাতেৰে ওলাই আহিল— 'মাজনী'। তাইৰ মোক দেখি হাতৰ ডি আই পি বেগটো মাটিত পৰি গ'ল আৰু মোক সাৱটি ধৰি হুকুকাই

কান্দিবলৈ ধৰিলে। মই তাইক ভিতৰলৈ লৈ আহি কৰ্মত কাপোৰ সলাবলৈ দি মই অকণমান জিৰণী লোৱাৰ বাবে টোপনি মৰাৰ উদ্দেশ্যে চকু দুটা মুদিবলৈ ধৰিলো। এনেতে হৰিয়ে মোক চিঞৰিলে— 'ছাৰ, বিশ্বাসী বাইদেউৰ মূৰ ঘূৰাইছে।' মই একেজাৰে বিছনাৰ পৰা উঠি তাইৰ কৰ্মলৈ গৈ দেখো তাই চেতনা হেৰুৱাই পেলাইছে। মই তাইক বিছনালৈ লৈ গৈ গুৱাই দিলো। আৰু মোৰ চিনাকি বন্ধু ডাক্তৰ এজনক মাতি আনিলো। তেওঁ আহি কিবা-কিবি চাই ক'লে যে শাৰীৰিক দুৰ্বলতাৰ বাবেই তাই অচেতন হৈছে আৰু বহুদিন তাই একো খোৱা নাই। তাই সাৰ পালে কিবা অলপ খুৱাই দিব আৰু মই দি থৈ যোৱা দৰৱখিনি খুৱাই দিব বুলি ডাক্তৰে ক'লে আৰু গুচি গ'ল।

মই তাই সাৰ পোৱাৰ আশাত তাইৰ কাষতে বহি ৰ'লো। ৰাতি ন-মান বজাত হৰিয়ে মোক খাবলৈ মাতিলে। মই তাক ক'লো— 'মাজনী টোপনিৰ পৰা উঠিলে একেলগে খাম। বহু বছৰ একেলগে আমি দুটাই ভাত খোৱা নাই। তই খাই শুই থাক যা।' হৰিয়ে তাৰ পৰা গুচি গ'ল। কিছু সময় পিছত চাৰিওপিনে নীৰৱতা। আমাৰ ঘৰৰ সন্মুখৰ নাৰিকল গছডালত ফেঁচাই চিঞৰিব ধৰিছে। মোৰো লাহে লাহে চকু লাগিল। মই হঠাৎ সাৰ পাই দেখো বিশ্বাসীয়ে উশাহ-নিশাহ ল'ব পৰা নাই। তাই হাত-ভৰি কোঁচাই আনিছে। হাত দুখনেৰে জোৰকৈ বিচনাত ধৰিছে। মই হৰিক প্ৰাণফালি চিঞৰিলো, এনেতে কাৰেণ্ট গুচি গ'ল। সি মম এডাল লগাই লৈ দৌৰা-দৌৰিকৈ আহিল। তাই বৰ চেষ্টা কৰি আছে উশাহ ল'বলৈ, কিন্তু ব্যৰ্থ হৈছে। মই হৰিক ফোন কৰিবলৈ ক'লো ডাক্তৰক। সি ফোন কৰিবলৈ গৈ দৌৰি আহি ক'লে— ছাৰ, ফোন লগা নাই। এনেতে কুকুৰবোৰে খুব জোৰেৰে চিঞৰা শুনিবলৈ পালে। মই জানিলো যে বিশ্বাসীৰ অন্তিম সময় আহি পৰিছে। মই দৌৰি গৈ মোৰ পৰা কৰ্মৰ পৰা ইছলাম ধৰ্মৰ কিতাপ এখন লৈ আহিছিলো কাৰণ, মই জানিছিলো যে ইছলাম ধৰ্মৰ লোকক মৃত্যুৰ আগমুহূৰ্তত কলিমা দিয়াটো মংগলজনক বুলি বিবেচনা কৰা হয়। মই কিতাপখনৰ পৰা চাই ক'বলৈ ধৰিলো— "লা ইলাহা ইল্লালাহ মোহাম্মাদুৰ ৰচুলুছাহ।" মই বাৰে বাৰে এইখিনি ক'বলৈ ধৰিলো, তায়ো স্পষ্টকৈ ওঠ দুটা লৰাই দিলে। লাহে লাহে তাইৰ ভৰি দুখন চিধা কৰি দিলো। হাতৰ মুঠিতো বিচনাৰ পৰা এৰি দিলে আৰু চকু দুটা লাহেকৈ মুদি দিলে বিশ্বাসীয়ে ঠিক মাকৰ দৰে চকু মুদিলে যেন অলপ পিছতে তাই চকু দুটা মেলি দিব আৰু মোক দেউতা বুলি মাত দিব। মই কান্দোনে কি কৰো একো ক'ব নোৱাৰিলো।

মই তাইক ইছলাম ধৰ্মৰ নীতি-নিয়ম মতে সৎকাৰ কৰিলো। তাইৰ মৃত্যুত শহুৰেকৰ ঘৰকো খবৰ দিয়া নহ'ল কাৰণ, মই যে তাইৰ শহুৰেকৰ ঘৰৰ যোগাযোগ নাজানো। ইতিমধ্যে সমাজত বু-বা ওলাবলৈ ধৰিলে— মই তাইক ইছলাম ধৰ্মৰ নীতি মতে কিয় সৎকাৰ কৰিলো? মোক সমাজৰ পৰা এঘৰীয়া কৰিলেও কোনো কথা নাই কাৰণ, মোৰ দৃষ্টিত মই এজন পিতৃৰ দায়িত্বহে পালন কৰিছো।

তাইৰ মৃত্যুৰ ছদিন হ'ল। মই লিখা টেবুলত বহি মোৰ জীৱনভিত্তিক উপন্যাসখন পঢ়িবলৈ ধৰিলো। এনেতে হৰিয়ে আহি

এখন চিঠি দি গ'ল। চিঠিখন গুৱাহাটীৰ পৰা আহিছে। চিঠিখন খামটো খুলি পঢ়িবলৈ ধৰিলোঁ, চিঠিখন ইমৰানে লিখিছে বিশ্বাসীয়া চিঠিখনৰ শেষত লিখা আছে যদি দেউতাৰ পৰা মই বিচৰা বস্তু আনিব নোৱাৰা তেন্তে মোৰ ঘৰৰ দৰ্জা তোমাৰ কাৰণে চিৰদিন বন্ধ। চিঠিখন পঢ়াৰ পিছত মোৰ মূৰত বজ্ৰপাত পৰা যেন পাতো কিছু সময় পিছত চকুৰ পৰা পাৰ ভাঙি অবিৰাম চকুলো বৰ ধৰিলে। কিছু সময় পিছত নিজকে শান্ত কৰিলো আৰু জীৱনভিত্তিক উপন্যাসখনৰ সামৰণি বিচাৰি পাই সামৰণিটো লিখিবলৈ আৰম্ভ কৰিলোঁ। ■■

এজাক ধুমুহা

মইদুল হক
প্রথম বাণ্যায়িক

ৰাজু আৰু শেৱালি দুয়োৱে একেলগে পঢ়ে। দুয়োৱে সৰুৰে পৰা পঢ়া-শুনাত বৰ মেধাৱী আছিল। শিক্ষক-শিক্ষয়ত্ৰীসকলে সিহঁত দুয়োকে মৰমো কৰিছিল। শেৱালিৰ ঘৰ ৰাজুহঁতৰ ঘৰৰ পৰা কিছু দূৰত আছিল। শেৱালিৰ দেউতাক সুমন্ত চলিহা এজন চাকৰিয়াল ব্যক্তি আছিল, ৰাজুৰ দেউতাক শেৱালীৰ দেউতাকৰ সমান ধনী নাছিল যদিও কিন্তু সাহসী আৰু বুদ্ধিসম্পন্ন লোক আছিল। সময়ৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে সিহঁত দুয়োৱেও যেন যৌৱনৰ দুৱাৰডলিত খোজ পেলালে। এতিয়া সিহঁত দুয়ো কলেজৰ ছাত্ৰ জীৱনটোক কোনোদিনে উপলব্ধিৰ দৃষ্টিৰে চাবলৈ নিশিকা শেৱালীয়ে এতিয়া ৰাজুৰ লগত বাৰুকৈয়ে ব্যস্ত হৈ পৰিছে। এনেকৈয়ে মাক-দেউতাকৰ মৰম-স্নেহৰ মাজেৰে ডাঙৰ হোৱা শেৱালীয়ে এতিয়া ৰাজুৰ অনুপস্থিতিত থাকিব নোৱাৰা হ'ল কিন্তু বহুদিন পিছত ৰাজুৰ সৈতে হোৱা প্ৰেমৰ কথাবোৰ গম পাই দেউতাকে এদিনাখন গধূলি পঢ়া টেবুলৰ ওচৰলৈ গৈ জীয়েকক বুজায়—

“চোৱা শেৱালী, তুমি আমাৰ একমাত্ৰ সন্তান”, তোমাৰ দুখ হোৱাটো আমি কেতিয়াও নিবিচাৰো আৰু তুমি আমাৰ মান-সন্মান হানি কৰাটো আমি কেতিয়াও মানি ল'ব নোৱাৰো। গতিকে শুদ্ধ পথ বুলি তুমি যি পথ বাছি ল'বলৈ আগবাঢ়িছা সেই পথৰ পৰা তুমি আঁতৰি অহা আৰু চোৱা, তোমাৰ জীৱনলৈ এদিনাখন এনেকুৱা এজাক ধুমুহা আহিব সেই ধুমুহাৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ তোমাৰ কোনো নাথাকিব। কিন্তু অকণমান দাবি-ধমকি দিলেই তাই ভাত

নোখোৱা হয় আত্মহত্যাৰ মিছা ভাবুকি দিয়ে।

দেউতাকে ইমানখিনি বুজোৱাৰ পিছতো তাই জীৱনটোক কোনোপধ্যেই বুজিবলৈ চেষ্টা নকৰিলে। তাই এতিয়া ৰাজুক লৈয়ে ব্যস্ত হৈ পৰিছে, সদায় ৰাতিপুৱা কলেজলৈ বুলি ৰাজুৰ সৈতে ঘূৰি-ফুৰি দিনৰ দিনটো কটায় দিয়ে। মাকে ক্লাছ কৰি অহাৰ লগে লগে খোৱাৰ যোগান ধৰেহি। সিহঁতৰ বছৰেকীয়া পৰীক্ষালৈ আৰু বেছিদিন নাই, মাজত মাথো কেইটামান দিনহে বাকী আছে। মাকে তাইক সদায় ভালদৰে পঢ়া-শুনা কৰিবলৈ কয়। পিছে তাই আগতে পৰীক্ষা বুলি গম পালেই পঢ়াক লৈ যিমান ব্যস্ত হৈ পৰিছিল কিন্তু এতিয়া পিছে তাই পঢ়াৰ সলনি ৰাজুৰ সৈতে ফোনত কথা পাতি সময়বোৰ পাৰ কৰি দিয়ে, যিবোৰে উঠি অহা সমাজৰ যুৱক-যুৱতীসকলক নৈতিকভাৱে পতন হোৱাত প্ৰত্যক্ষভাৱে সহায় কৰে.....।

শেৱালীৰ দেউতাক চাকৰিৰ পৰা অৱসৰ লোৱাৰ প্ৰায় পোন্ধৰ বছৰেই হ'ল, যিকেইটা টকা পাইছিল সেইকেইটা ইতিমধ্যে শেষ হ'ল। কিছুদিনৰ পৰা হৈ থকা জ্বৰ আৰু জীয়েকৰ চিন্তাই দেউতাকক শাৰীৰিক আৰু মানসিকভাৱে বৰ কষ্টকৰ কৰি তুলিছে। শেৱালীৰ মাকে দেউতাকক হস্পিতাললৈ লৈ গৈ পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা কৰাত দেউতাকৰ ব্লাডকেম্পাৰ হোৱা বুলি গম পাই মাকে বলিয়াৰ দৰে হৈ পৰিল। কিন্তু মাকৰ হাতত এতিয়া টকা-পইচা বুলিবলৈ যেন একোৱেই নাই। কিছু সময় থমকি বৈ থাকি মাকে ভাবিলে— হাতত পিন্ধি থকা সোণৰ খাৰুজোৰ বিক্ৰী কৰি দিলে হয়তো

দেউতাকক উদ্ধাৰ কৰিব পাৰিম। কিছুদিন পিছত মাকে আকৌ হস্পিতাললৈ লৈ গৈ দেখুৱালে আৰু ডাক্তৰে ক'লে, এই ৰোগীজনক উদ্ধাৰ কৰিবলৈ বহুত টকাৰ প্ৰয়োজন হ'ব। মাকে এতিয়া ইমানবোৰ টকা ক'ত পায়, কি কৰে? মাকে ক'লে, এতিয়া এইখিনি লওঁক আৰু বাকীখিনি পিছত দিম, এইবুলি কৈ মাকে বাহিৰৰ ফালে ওলায় আহিল। ওলাই অহাৰ কিছুসময় পিছত দেউতাকৰ মৃত্যু হ'ল। ডাক্তৰে ক'লে যে সুমন্ত চলিহাৰ ইতিমধ্যে মৃত্যু হৈছে। তেতিয়া মাক আৰু শেৱালী কান্দি কান্দি ভাগৰি পৰিল। এতিয়া মাকে অকলশৰীয়া হৈ পৰিছে। অকলশৰীয়া মাকে এতিয়া আনৰ ঘৰে ঘৰে কাম-বন কৰে আৰু সি দুপইচা পায়। সেইকেইটাৰে কোনোপধ্যে দুবেলা দুমুঠি খাই জীয়াই আছে। মাকে এতিয়া তাইক পঢ়াৰ খৰচ দিব নোৱাৰে বাবে তাই কলেজ এৰিবলৈ বাধ্য হ'ল। টকা-পইচাৰ অভাৱ-অনুভৱ নকৰা মাক আৰু জীয়েকক এক প্ৰচণ্ড ধুমুহাই সৰ্বহাৰা পৰিৱেশত পেলাই থৈ গ'ল। ইতিমধ্যে ৰাজুৰ দেউতাক ৰহিমে শেৱালী আৰু ৰাজুৰ কথাবোৰ গম পাই ৰাজুক সোনকালে বিদেশত পঢ়ুৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে। কিন্তু তাৰ নাযাও বুলি কোৱাৰ সাহস নহ'ল যোৱাৰ সময়ত মাথো তাৰ দুখ লাগিল কিন্তু মানৱতাৰ খাতিৰত যোৱাৰ আগতে শেৱালীৰ বান্ধৱী ৰূপাৰ হাতত এখন চিঠি দি গ'ল। ৰূপাই আবেলি আহি শেৱালীহঁতৰ ঘৰ পালে। শেৱালীয়ে ৰূপাক দেখি আনন্দমনেৰে দৌৰি আহিল লগতে যোৱাকালিতে লিখি থোৱা চিঠিখন লৈ

আছিল, কিন্তু আজি ৰূপাই চিঠি নিবলৈ অহা নাই। চিঠিখন দি ৰূপা ঘৰলৈ উভতিল। শেৱালীয়ে ভয়ে ভয়ে খুলি পঢ়িবলৈ ধৰিলে—
মৰমৰ শেৱালী,
পাৰা যদি তুমি মোক ক্ষমা কৰি দিবা। ময়ো ভাবিছিলো
তোমাৰ সৈতে এখন ঘৰ সাজিম বুলি, কিন্তু মোৰ মা-দেউতাই
কথাত কেতিয়াও মান্তি নহয়। যাৰ বাবে আজি মই বিদেশ
পঢ়িবলগীয়া হৈছে।

গতিকে তুমি এতিয়া মোলৈ অপেক্ষা নকৰি জীৱনৰ গতি
নিজে বাছি লোৱা উচিত।

ইতি—

পুনৰ মৰমেৰে

ৰাজু,

চিঠিখন পঢ়ি তাই যেন একো দেখা নোপোৱা হৈ মা
বাগৰি পৰিল আৰু কিছু সময় পিছত উঠি তাই ঘৰৰ ভিতৰলৈ গৈ
গ'ল, দুৱাৰখন ভালদৰে বন্ধ কৰি তাই মাকলৈ দুশাৰী লিখিলে
মা, পাৰা যদি তুমি মোক ক্ষমা কৰি দিয়া। আজি মোৰ মৃত্যু
মই নিজে দায়ী। আপোনালোকক মই মিছাতে ভুল বুজিছিলো।
বাৰে আজি মই অকলশৰীয়া হৈ পৰিছোঁ। তাৰ পিছত তাই
লিখিব নোৱাৰিলে। কিছু সময় পিছত তাই নিজে নিজৰ আত্মহত
পথ বাছি ল'বলৈ বাধ্য হ'ল। ■■

পৰিণাম

ডেইজী বেগম

সাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

মানুহবোৰে কিয় জানি-বুজি এনেদৰে ধ্বংসৰ পথলৈ যাব
ধৰিছে? এই মানুহবোৰৰ হৈছে কি? এই মানুহবোৰে নাজানে নেকি
যে এইবোৰৰ পৰিণাম অতি ভয়াবহ। জানি-বুজিও মানুহবোৰে
এইবোৰৰ প্ৰতি আসক্তি কিয় কমোৱা নাই? হে ভগৱান, এই
মানুহবোৰক সুমতি দিয়া। ৰাতিপুৱাই ৰাতিপুৱাই সুমনে মাকক
সুধিলে— “মা, তুমি কিয় এনেকৈ আছা? তোমাৰ হৈছে কি? বেলি
ওলাইছেহে মাত্ৰ।”— পুতেকৰ কথা শুনি মাকে কান্দি কান্দি
ক'বলৈ ধৰিলে— “মোৰ কি হৈছে, তই সুধিছ? সৌৱা বাপেৰাক
চোৱা মৃত্যুৰ ক্ষণ গণি আছে। ইমান জনা-বুজা মানুহজনে ধপাত
চিগাৰেট সেৱন কৰি আজি এই অৱস্থাত উপনীত হৈছে। নিজৰটো
মৃত্যু মাতিছেই, জীয়াই থকাহেঁটাবো মৃত্যু মাতি আনিছে।” সুমনে
মাকৰ সকলো কথা শুনি থাকিল। সিনো মাকক কি বুলি সাঙুনা
দিব। তথাপি সি মাকক বিচনাত বহুৱাই মাকৰ চকুপানী মচি ক'বলৈ
ধৰিলে— “চোৱা মা, সকলো জানি-বুজিও মানুহজনে এনেদৰে
নিচাজাতীয় বস্তুত হাত দিলে আমিনো কি কৰিব পাৰো? তেওঁৰ
নিজৰ কি বিবেচনা শক্তি নাই নেকি? তেওঁৰোতো বিবেচনা শক্তি
আছে। মা, ‘তুমি মোক আশীৰ্বাদ দিয়া, এদিন হ'লেও মই ইয়াৰ
বিৰুদ্ধে জনসাধাৰণক সজাগ কৰিহে এৰিম।’ পুতেকৰ কথা শুনি
কিছু আশাৰ ৰেঙণী দেখি মাকে চকুপানী টুকি ক'বলৈ ধৰিলে—
‘তোৰ ওপৰত মোৰ আশীৰ্বাদ সদায়েই আছে, বাচা। তই এদিন
হ'লেও তোৰ লক্ষ্যত উপনীত হবি।’

সুমনৰ দেউতাক এজন খেতিয়ক আছিল। সুমনৰ জন্মৰ
পিছত সিহঁতৰ পৰিয়ালটো কোনোমতে সুখত খাই-বৈ দিন
কটাইছিল। সুমন যেতিয়া ডাঙৰ হৈছিল দেউতাকে তাক এখন

ব্যক্তিগত খণ্ডৰ স্কুলত নামভৰ্তি কৰাই দিছিল। কাৰণ, দেউতাকৰ
সপোন সুমনক পঢ়ি-শুনি ডাঙৰ মানুহ কৰাৰ। কিন্তু দিনকদিনে
সুমনহঁতৰ পৰিয়ালৰ অৱস্থা বেয়া হৈ আহিল। দেউতাকে তাৰ পঢ়া
খৰচ দিব নোৱাৰা হ'ল। সেই কাৰণে সুমনে পঢ়া বাদ দিব লগা
হ'ল। এইবিলাক দেখি সুমনৰ দেউতাকে অসহ্য যত্নগত ভাঙি
পৰিল। তেওঁ এইবোৰৰ পৰা হাত সাৰিবৰ বাবে মদ, ভাং, চিগাৰেট,
ড্ৰাগচ আদি নিচাজাতীয় দ্ৰব্য সেৱন কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে।
দিনকদিনে সুমনৰ দেউতাকৰ এইবোৰৰ প্ৰতি আসক্তি বাঢ়ি আহিল
আৰু মদ, ভাং, চিগাৰেট আদিৰ মাজতেই তেওঁৰ জীৱনটো আৱদ্ধ
কৰি ৰাখিলে। ইয়াৰ ফলত তেওঁ আক্ৰান্ত হৈছিল মাৰাত্মক ‘কেম্বাৰ’
ৰোগত আৰু আজি তেওঁ মৃত্যুৰ ক্ষণ গণি আছে।

সঁচাকৈ, এনেকৈ কত মানুহে ধ্বংসৰ পথলৈ যাব ধৰিছে।
মানুহবোৰে হেনো ‘টেনচন’ত এইবোৰ সেৱন কৰে। মই ভাবো,
এইবোৰ সেৱন নকৰা মানুহৰ কি টেনচন নাই? তেওঁলোক কি
জীয়াই থকা নাই? এই নিচাজাতীয় বস্তুবোৰ যদি নোলালেহেঁতেন
তেওঁলোকে টেনচন দূৰ কৰিবলৈ কি খালেহেঁতেন? কিয় এনেকুৱা
হৈছে আজিৰ এই সমাজ? বাস্তৱত চিগাৰেটৰ ধোৱা উৰুৱাই ফুৰা
ল'ৰাবিলাকক দেখিলে মোৰ বুকু কঁপি উঠে। সিহঁতক মোৰ
বুজাবলৈ ইচ্ছা যায় যে এইবোৰ সেৱন কৰাৰ পৰিণাম কিমান
ভয়াৱহ। এইবোৰ নিচায়ুক্ত দ্ৰব্য সেৱন কৰাৰ আগতে তাৰ
পৰিণামৰ কথা ভাবি যাতে এইবোৰৰ পৰা মানুহবোৰে আঁতৰি থাকে
এয়াই মোৰ সকলোৰে ওচৰত সৰল মিনতি। ■■

এয়াই নেকি আমাৰ অস্তিত্ব

জেবিনা ইয়াছমিন
স্নাতক চতুৰ্থ বাৰ্ষিক

অনুৰাধাই তেতিয়া তাইৰ অফিচৰ কামত ব্যস্ত আছিল। এনেতে তাইৰ কোঠাৰ দুৱাৰমুখৰ পৰা কোনোবাই মাত লগালে “May I come in” মাতটো তাইৰ চিনাকি যেন লাগিছিল, তাই উত্তৰ দিলে “Come in”। ভিতৰলৈ সোমাই অহাত তাই দেখিলে যে এইজন ল’ৰা তাইৰ চিনাকি যেন লাগিছে, অ’ তাই চিনি পায়। তাই সুধিলে— ‘তুমি, তুমি নিৰ্বাণ নহয়নে?’

ঃ অ’ মইয়ে নিৰ্বাণ। কথাষাৰ শুনৰ পিছত যেন তাই নিজৰ মাজতে হেৰাই গ’ল। তাই সুধিলে— ‘তুমি, তুমি ইয়ালৈ বাকু কিয় আহিলা?’

ঃ মই.... মই মানে....। বুলি কৈ সি তাইৰ কোঠাটোৰ মেজখনৰ ওপৰত এটা লেফাফা থৈ গুচি গ’ল, আৰু যোৱাৰ সময়ত কৈ গ’ল যে মোৰ ক’বলগা কথাখিনি ইয়াতেই আছে। তুমি পঢ়ি ল’বা।’

অনুৰাধা আচৰিত হ’ল, কিয়নো আজি ৭ বছৰৰ পিছত তাই নিৰ্বাণক দেখিলে, সি তাইৰ অফিচলৈ নিজে আহিছিল, কিন্তু একো নোকোৱাকৈ এনেকৈ গুচি গ’ল। তাই ভাবিলে যে ইয়াৰ উত্তৰ তাই সেই কাগজখনতে পাব। কিছুসময় পিছত তাই সেই কাগজ টুকুৰাটো মেলিলে আৰু তেতিয়া যেন তাই তাইৰ অতীতলৈ উভতি গ’ল।

তেতিয়া ধাৰাসাৰে বৰষুণ হৈ আছিল। গাড়ীৰ পৰা নামি ছাতিটো মেলি তাই কলেজৰ দুৱাৰত প্ৰৱেশ কৰিলে। এনেতে তাইক পিছফালৰ পৰা কোনোবাই মাত লগালে। ‘এক মিনিট ব’বচোন’— মাতটো ল’ৰা মানুহৰ আছিল। তাই বৈ গ’ল আৰু

অলপ খবধৰীয়া ভাবে ক’লে— ‘অ’ কি হ’ল কোৱা সোনক মোৰ পলম হৈছে ক্লাছৰ বাবে।’

ঃ অ’ নহয়.... মানে মই বৰষুণৰ কাৰণে জিৰণি কোঠা ক্লাছৰমলৈ যাব পৰা নাই। বেয়া নোপোৱা যদি তোমাৰ ছাতি তলত যাব পাৰিম নে?

তেতিয়া অনুৰাধাই পিছুৱায় গৈ কয়— আহা অ’ ইয়াৰ পিছত দুয়ো গন্তব্য স্থান পায় বেলেগ বেলেগ কোঠালৈ কৰে। দুয়োজনে ইজনে সিজনক আগৰ পৰা চিনি পাইছিল। কোনোদিন দুয়োৰে মাজত কথা বতৰা হোৱা নাছিল। কিন্তু পিছৰ পৰাই সিহঁত দুজনৰ মাজত মাত-কথাৰ আদান-প্ৰদান সময়ৰ লগত দুয়োৰে ভাল বন্ধু হৈ পৰিছিল।

কেইদিনমান পিছৰ কথা। তেতিয়া অনুৰাধাই ক্লাছৰ ঘৰলৈ বুলি গৈ আছিল। বাটতে দেখিলে যে এজনী ছোৱালীজনীক দুজনমান ল’ৰাই জোকাই আছিল। কিন্তু ছোৱালীজনীক আওকাণ কৰি গৈ থাকিল। সেই ল’ৰাকেইজনে আৰু পিছে পিছে গৈ থাকিল। অনুৰাধাই ছোৱালীজনীক চিনি নাপায় যদিও তাইও সিহঁতৰ পিছে পিছে গৈ থাকিল। তাই হতাশ ক’লে ল’ৰাকেইজনক মাতিলে “এ ব’বা.....—খঙেৰে দেখি বিশ্বাস কৰি আৰু সিহঁতে পিছপিনে ঘূৰি চালে। অনুয়ে দেখি বিশ্বাস কৰি নাছিল যে সিহঁতৰ মাজত নিৰ্বাণও আছিল। তাই হতাশ ক’লে নিৰ্বাণ যাক তাইৰ ভাল বন্ধু বুলি মানিছিল সিও সেই দুৰ্ভাগ্য মাজেৰে এজন ওলাল।

‘নিৰ্বাণ.... তুমিও। ছিঃ অন্ততঃ তোমাক মই এইসকল

বুলি ভবা নাছিলোঁ। আজিৰ পৰা তোমাৰ মোৰ লগত কোনো সম্পৰ্ক নাই।’— এইবুলি কৈ তাই পিছ দি গুচি গ’ল।

“অনু ব’বচোন, শুনাচোন প্লিজ, অনু একবাৰ শুনাচোন”— বুলি নিৰ্বাণে তাইক মাত লগাই আছিল যদিও তাই বখা নাছিল।

এনেতে এখন বাছ বহুত ডাঙৰকৈ ব্ৰেক মৰা শব্দ শুনা গ’ল তাৰ লগত এজনী যুৱতীৰ চিঞৰ। অনু থমকি ব’ল আৰু সেই স্থানলৈ বুলি দৌৰি গ’ল। দেখিলে সেইগৰাকী যুৱতীক, যাৰ পিচে পিচে ল’ৰাকেইজন গৈ আছিল। আত্মবক্ষাৰ ভাৱতে তাই বাস্তা পাৰ হ’ব বিচাৰিছিল যদিও খবধৰকৈ যাব বিচাৰাত তীব্ৰবেগী বাছখনে তাইক খুন্দিয়ায় থৈ গ’ল। যাৰ বাবে তাই নিজৰ প্ৰাণ হেৰুৱাব লগা হ’ল। কিন্তু ইয়াত বাকু দোষ কাৰ সেই তীব্ৰবেগী বাছখনৰ, খবধৰীয়াইকৈ যোৱা যুৱতী গৰাকীৰ নে সেই অসং যুৱককেইজন যাৰ লগত অনুৰাধাৰ বন্ধু নিৰ্বাণও আছিল?

অনুৰাধাই বহুত হতাশ হৈছিল। কিয়নো এজনী ছোৱালীৰ মূল্য, তাইৰ জীৱনৰ মূল্য বৰ্তমান সমাজখনৰ যুৱ প্ৰজন্মই নুবুজে। এজনী ছোৱালীৰ লগত দুৰ্ব্যৱহাৰ, অভদ্ৰামী কৰিলে হয়তো সেই অভদ্ৰামী কৰা ব্যক্তিজনক ছোৱালীজনীৰ ভাতৃয়ে বা আত্মীয়ই মাৰিবৰ সময়ত আইনৰ হ’লেও ব্যৱস্থা ল’ব। কিয়নো সেইজনী ছোৱালী তাৰ ভনীয়েক আৰু তাইৰ লগত বেয়া হোৱাটো কেতিয়াও নিবিচাৰে। কিন্তু যদি সেই ল’ৰাজনেই আন কোনোবা ছোৱালীৰ লগত অভদ্ৰামী কৰে তেতিয়া বাকু কি বাকু কেতিয়া ক’ত যাব তাৰ পুৰুষত্ব। সি তাৰ যি মন তাকে কৰিব পাৰিব কিয়নো, ছোৱালীজনী তাৰ ভনীয়েক নহয় আৰু যিজনী ছোৱালী তাৰ ভনীয়েক তাইৰ লগত একো বেয়া হ’ব নিদিয়। কিয় এনেকুৱা পৃথক নিয়ম সৃষ্টি হৈছে। দুয়োজনীয়েই ছোৱালী আৰু দুয়োৰে সমান অধিকাৰ আছে আত্মসন্মানৰ সৈতে জীয়াই থাকিবলৈ। যিজনী ছোৱালী পৰিচিত তাইৰ জীৱনৰ মূল্য আছে, তাইক বক্ষণাবেক্ষণ দিব পাৰা যদি আন এজনীক কিয় বক্ষণ কৰিব বিচাৰ তাইৰ জীৱনৰ কি কোনো মূল্য নাই। তাইও কাৰোবাৰ ভনীয়েক তাইৰও আত্মসন্মান আছে। কাৰোৱে কোনো অধিকাৰ নাই তাইৰ আত্মসন্মানক আঘাত দিয়াৰ। এনেদৰেই বহুতো প্ৰশ্নই আঙুৰি ধৰিছিল অনুৰাধাক যাৰ উত্তৰ তাই অভদ্ৰ প্ৰজন্মৰ যুৱকসকলৰ পৰা বিচাৰিছিল। সেইবাবেই তাই মনতে ঠিক কৰিছিল যে জীৱনত যদিও একো কৰিব নোৱাৰো তথাপিও এনে এটা কৰ্ম কৰিম যাৰ বাবে প্ৰত্যেক যুৱতীয়ে, মহিলাই আত্মসন্মানেৰে স্বাধীনভাৱে জীয়াই থাকিব পাৰিব।

“Madam..... Madam.....”— এজন চকীদাৰে মাত

লগালে আৰু অনুৰাধায় উভতি আহিল তাইৰ বৰ্তমানলৈ।

“হ...., Yes”— আকস্মিকভাৱে তাই ক’লে।

“আপোনাক কোনোবায় লগ কৰিব বিচাৰিছে।”— বুলি ক’লে।

“অ’ পঠিয়াই দিয়া ভিতৰলৈ”— গহীনভাৱে উত্তৰ দিলে।

এনেতে অনুৰাধাই দেখিলে যে নিৰ্বাণ আৰু নিৰ্বাণৰ ভনীয়েকজনী সোমায় আহিছে। তেতিয়া অনুৰাধাই নিৰ্বাণৰ ভনীয়েকক সুধিলে— “অ’ তুমিয়েই নিহাৰিকা নহয়নে?” নিহাৰিকাই হুমুনিয়াহ কাটিলে। “অ’ মই জানো, তোমাক নিৰ্বাণে প্ৰায়েই তোমাৰ কথা শুনাইছিল। তুমি একোৱেই চিন্তা নকৰিবা নিহা, মই আছো এতিয়া তোমাৰ লগত, একোৱেই ভয় কৰিব নালাগে। এতিয়া তুমি বাইদেউৰ লগত ওলায় যোৱাচোন আমাৰ অফিচটো চাই অহা— তোমাৰ মনটোও অলপ ভাল লাগিব।” এইবুলি অনুৰাধাই নিহাৰিকাক জুনিয়ৰ অফিচাৰ এজনীৰ লগত পঠিয়াই দিলে আৰু নিৰ্বাণৰ লগত ৰুমতে থাকিল।

“অনু...., মোৰ সকলোখিনি শেষ হৈ গ’ল। আজি নিহাৰৰ এনে অৱস্থা দেখি মই প্ৰতিটো ছেকেণ্ডত জীয়াই জীয়াই মৰি আছো অনু। খাই পেলালে মোৰ নিহাক। সেই ভোকাটুৰ ৰাক্সকেইজনে খাই পেলালে মোৰ নিহাক।”— এইখিনি কৈয়ে নিৰ্বাণে হুক হুক কান্দি পেলালে। অনুৰাধাই নিৰ্বাণক সাহস দিবলৈ ক’লে— “চোৱা নিৰ্বাণ, হ’ব এতিয়া নাকাণ্ডিবা। তুমিয়েই যদি ইমান ভাঙি যোৱা, নিহাৰ কি হ’ব? তাইক তুমি জীয়াই থকাৰ নতুন আশা এটি দিব লাগিব। তাই এইটো বয়সতে বহুত দুখ ভোগ কৰিবলগীয়া হৈছে। তাইক তুমিয়েই সাহস দিব লাগিব। এতিয়া কান্দি কোনো লাভ নাই। হ’বলগীয়াখিনি হৈ গ’ল, এতিয়া ভৱিষ্যতৰ কথা ভবাৰহে সময়।”

“কিন্তু নিহাই কিয়? মোৰ কু-কৰ্মৰ ফল আজি নিহাক কিয় দিছে ভগৱানে? দোষ মোৰ, শাস্তিও মোকে দিয়ক, তাইক কিয়? মই আজি তোমাৰ লগত কথা পাতিব লাজ পাইছো। সেইবাবে নিহাৰ সকলো কথা লিখি দিছিলো। আজিয়ে বুজিলো যে মই যিমান আনক আঘাত দিছো আজি মোৰ নিহা আৰু মইও ভুগিব লগাত পৰিছো। ভগৱানে কাৰো লগতে এনে নকৰক।”— বুলি দুখ মনেৰে ক’লে নিৰ্বাণে।

“তুমি এতিয়াও বুজি পোৱা নাই নিৰ্বাণ। ভগৱানে কি ফল দিছে নুবুজিলা তুমি। তোমাক যদি তোমাৰ দোষৰ বাবে শাস্তি দিলেহেঁতেন তুমি তেতিয়া ইমান আঘাত নাপালা হয়, এতিয়া নিহাৰ লগত হোৱা কাৰণে যিমান শাস্তি পাইছো। ভগৱানৰ বিচাৰ

এনেকুৱাই। কোনোৱে কু-কৰ্ম কৰিলে তাৰ পৰিয়ালৰ নাইবা বংশধৰৰ লগত হ'লেও ভগৱানে একেই দশা কৰে। কিয়নো ভগৱানৰ দৃষ্টিত সকলো সমান। নিজৰ লগত বেয়া হোৱাৰ পিছত পশ্চাতাপ কৰাতকৈ যদি তাৰ আগতে আমি এবাৰ হ'লেও ভাবো তেন্তে ছাগে কেইটিমান জীৱন ধ্বংস হোৱাৰ পৰা ৰক্ষা পৰিছিলোহেঁতেন কিন্তু আমাৰ দোষত এই নৰপিশাচবোৰ নোহোৱা হোৱাটো অসম্ভৱ বুলি নকও, কিন্তু ইমান সহজো নহয়।”

ধৰ্ষণ, হত্যা, নিৰ্যাতন, অন্যায়, অপৰাধৰ ওপৰত লিখি কিমান যে লিখিলে। আইনে কিমান ব্যৱস্থা ল'লে, কিন্তু অপৰাধীয়ে কত শাস্তি পালে, কত জীৱন ধ্বংস হ'ল, কিন্তু এই দেখি-শুনিও ইয়াৰ পৰিমাণ কমি যোৱা নাই। সময়ৰ সেই এইবোৰ বাঢ়িহে আহি আছে। গান্ধীজীৰ 'অহিংসাই পৰম বাণীটো কেৱল বাণীয়ে হৈ ৰ'ল। বাস্তৱত কেতিয়া প্ৰতিফলিত সেইটো খোদাৰ বাহিৰে কোনেও নাজানে। ■■

ব্যৰ্থতা

মস্তফা কামাল বিন্খবিৰ
স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

৩ জুলাই : ২০১৪

..... একান্তমনে নগেনে নাটকৰ কাহিনীভাগ লিখাত ব্যস্ত। নাটকখন লিখি শেষ কৰিবই লাগিব, নহ'লে যে কাহিনীটো পাহৰি যোৱাৰ ভয় তাৰ। বহুতো গল্প, কবিতা তাৰ আধৰুৱা হৈ আছে সেইবোৰ পূৰ্ণ কৰিবলৈ যেন তাৰ একেবাৰে সময় নাই। তথাপিহে সেই সকলোবোৰ বাদ দি সি নাটকখন লিখাত ব্যস্ত। জীৱনত প্ৰথমবাৰ নাটক লিখাত হাত দিছে আৰু সফল হোৱাৰ স্বপ্ন জিলিকি উঠিছে তাৰ দুচকুত। সেইবাবেই চাগে জোৰ দিছে নাটকখন লিখাত।

‘টক্ টক্’....। দুৱাৰত কোনোবাই টুকুৰিয়াইছে। বৰ অস্বস্তি লাগিল তাৰ। তথাপিহে মাত লগালে, “দুৱাৰ খোলা আছে, সোমাই আহ কোন আহিছ?” আকৌ সি নাটকখন লিখাত ব্যস্ত হ'ল। কোনোবাই সোমাই আহিয়েই দুৱাৰত হুক লগাই দিছে। সি ভয়ত কলমটো এৰি লাহে লাহে পিছপিনে ঘূৰি চালে— “বিশ্বাসী তই....? এই ভৰ দুপৰীয়া আহিছ কেলেই মোৰ কোঠালৈ? আৰু আহিয়েই দুৱাৰত হুক লগাইছা কিয়? কোনোবাই দেখিলে কি হ'ব?” সি বৰ ভয় খালে।

“অ’ হয় নেকি, গাঁৱৰ কোনে নাজানে মই তোক... ..” বাকীখিনি ক'ব খুজি তাই ৰৈ গ'ল। সি পঢ়া টেবুলত একসোপা কাগজ দেখি সুধিলে, “এনেকৈ কাগজ কিয় দমাই ৰাখিছ টেবুলত?

এতিয়াও মোলৈ চিঠি লিখাৰ বয়স আছেনে?” নগেনে বৰ আমনি পালে তাইৰ পৰা। তথাপিহে তাইকটো আমনি পোৱা দেখুৱালে কিমানদিন যে সেই একেবাৰে কথাত লাগি থাকিব তাৰ হিচাপ নোহোৱা হ'ব। তাইক কি বুদ্ধি কৰি কোঠাটোৰ পৰা উলিয়াব পৰা যায় তাকে ভাবিবলৈ ধৰিলে। সি এনেদৰে কিবা ভাবিবলৈ ধৰাত বিশ্বাসীয়ে ক'লে, ‘এনেকৈ কি ভাবিব ধৰিছ? সি ক'লে, “বৰ জোৰকৈ প্ৰস্ৰাৱ কৰা লাগিছে, যদি তই দুৱাৰৰ হুকটো খুলি দিয় বৰ ভাল পালো হয়।” তাই বুজি পালে সি যে কিবা কামত বৰ ব্যস্ত আৰু তাইক কোঠাটোৰ পৰা উলিয়াব বিচাৰিছে। তাই ক'লে— “হ'ব, হ'ব। ইমান বাহানা বনাব নালাগে। মই ইয়াত থাকিবলৈ অহা নাই। গধূলি পাৰিলে নৈৰ পাৰলৈ এপাক যাবি। অলপ জৰুৰী কথা আছে।” কথাখিনি কৈয়েই তাই বেগাই গুচি গ'ল। নগেনে স্বস্তিৰ নিশ্বাস ল'লে। আকৌ নাটকৰ কাহিনীভাগ লিখাত ব্যস্ত হ'ল সি। “আজি শেষ কৰিবই লাগিব” বুলি সি মনতে থিৰাং কৰিলে আৰু সি লিখিবলৈ ধৰিলে। লাহে লাহে নাটক লিখি সি শেষ কৰিলে। পাতবোৰ ভালদৰে ঠিক কৰি নাটকখন এবাৰ পঢ়ো বুলি ঠিক কৰিলে। আৰম্ভণি পাতবোৰ চাই দেখে সি নাটকৰ নামেই দিয়া নাই। বহুতো ভাবি-চিন্তি সি নাটকখনৰ নাম দিলে ‘পথভ্ৰষ্ট’। যি নাটকখন এমূৰৰ পৰা পঢ়ি চাই শেষ কৰিলে। এটা দীঘলীয়া উশাহ লৈ সি

বাহিৰলৈ ওলাই আহি দেখে সূৰ্য ডুবি ইতিমধ্যে আন্ধাৰ হৈছে। সি নাটকৰ চিন্তাত থাকোতে বিশ্বাসীৰ কথা পাহৰিয়েই থাকিল। কি কথাত বা তাই তাক মাতিছিল ইমান জোৰে?

আঠ জুলাই : ২০১৪

ৰাতিপুৱা টিউচন দুটা শেষ কৰিয়েই নগেনে চাইকেলখন লৈ বিশ্বাসীহঁতৰ ঘৰলৈ বুলি ওলাল। চাইকেলখনত উঠিয়েই সি ভাবিবলৈ ধৰিলে, ইমানদিন তাইৰ লগত দেখা কৰা নাই নিশ্চয় তাই খঙতে জ্বলি-পকি তাক গালি পাৰিব। বিশ্বাসীহঁতৰ বাটত চাইকেল থৈ সি ভিতৰলৈ সোমাই গ'ল। বিশ্বাসীয়ে চোতাল সাৰি আছিল। তাক দেখিয়েই বিশ্বাসীয়ে হাঁহি মাৰি সন্তোষ জনালে আৰু তাক ভিতৰত বহিবলৈ দি তাই ওলাই আহি মাকক মাতিলে। সি মনতে ভাবিলে, “ইমানদিন দেখা কৰা নাই ভাবিছিলোঁ খঙতে মোক চোতালৰ পৰা কুকুৰে খেদা দি খেদিবা। কিন্তু ইমান মৰমেৰে মোক বহিবলৈ দিবা বুলি ভবাই নাছিলো।” তাৰ ভাবৰ অন্ত পেলাই মাক সোমাই আহিল কোঠালিলৈ। আহিয়েই ক’লে, “খুড়ী, আমি এখন নাটক কৰিম বুলি ভাবিছো, তাৰ কাৰণে এওঁক মাতিবলৈ আহিলো। আপুনি যদি অনুমতি দিয়ে....।” এইখিনি কৈ সি মূৰটো খজুৱালে। মাকে বিশ্বাসীৰ মুখলৈ এবাৰ চালে। তাইৰ মুখত নগেনৰ নাটকত অভিনয় কৰাৰ ইচ্ছা স্পষ্ট ৰূপত ভাঁহি উঠিল। মাকে ক’লে, “বোপা, এইবোৰ কৰিব ইচ্ছা আছে বুলি মই জানো। কিন্তু এইক চাবলৈ মানুহ অহাৰ কথা। এইক অভিনয় কৰা শুনিলে তেওঁলোকে বা কি কয়?” বিশ্বাসীয়ে প্ৰতিবাদৰ সুৰত ক’লে, “তই মানুহৰ কথা কিয় ভাব? সিহঁতে যি ভাবে ভাবক, তই নিজৰ মন্তব্যটো দে।” তাইৰ কথাত মাকে ক’লে, “বাক, কৰ এইবাৰ, কিন্তু এইবাৰেই তোৰ শেষ নাটক।” নগেনলৈ চাই সুধিলে, “বাক বোপা, আখৰা ক’ত হ’ব? আৰু কেতিয়া হ’ব?” সি ক’লে— “আবেলি ৪ বজাত আমাৰ সংঘতে আলোচনা হ’ব। এওঁক লৈ গ’লে হ’ল।” এইখিনি কৈয়েই সি বহাৰ পৰা উঠিল। মাকে তাক কিবা খাই যাবলৈ ক’লে যদিও খাবলৈ মন নকৰি গুচি গ’ল। সি মনতে অভিমানত ভাবিলে, “নতুন দৰাৰ মুখ দেখা পাৰতো, সেইকাৰণে এতিয়া মই দেখা নিদিলেও হয়, ঘৰলৈ আহিলে কাজিয়া নকৰি হাঁহি-মাত মাতে।”

সন্ধিয়া চাৰি বজাৰ লগে লগে সকলো আহি উপস্থিত হ’ল সংঘৰ ঘৰত। দিগন্ত, মহেশ, ৰবি, ভাগু, নগেন। কিন্তু এতিয়াও বিশ্বাসীয়ে আহি পোৱা নাই। নগেনে ক’লে, “বাক তাই আহিলে

আহিব দে, আমি বাকী কথাখিনি আলোচনা কৰো। আমি অহা আগষ্ট তাৰিখে এই ‘পথভ্ৰষ্ট’ নাটকখন গুৱাহাটীৰ ৰবীন্দ্ৰ ভৱন কৰিম বুলি ভাবিছো। আমাৰ বিধায়কে যি খৰচ হয় সকলো বহন কৰিম বুলি কৈছে। এতিয়া আমি আখৰা আৰম্ভ কৰিব লাগিব। আৰু।” নগেনৰ কথাত সকলোৱে হয়ভৰ দিলে। দিগন্তই লগালে, “নাটকৰ কথাটো যদি বাতৰিত দিয়া হয় কেনে হ’ব? ৰবীন্দ্ৰ ভৱনত মঞ্চস্থ হ’ব যেতিয়া অলপ প্ৰচাৰো হওক তেতিয়া মানুহ হ’ব। নহ’লে দেখা কোনো মানুহেই নাহিব। আমাৰ অখ্যাত অভিনেতাৰ অভিনয় কোনে চাব?” তাৰ কথাত সকলো হয়ভৰ দিলে। আৰু নগেনে ক’লে, “ঠিক আছে, বিধায়ক ছকক আমাৰ নাটকৰ কথাখিনি কোনোবা এখন বাতৰি কাকতত দিবলৈ ক’ম। এনেও তেখেতৰ হাতৰ মুঠিতে সাংবাদিক সকলোৱে নগেনৰ কথাত মূৰ লৰাই হয়ভৰ দিলে। আলোচনা ইমানতে অন্ত পৰিল। এনেতে বিশ্বাসী আহি ওলাল সংঘৰ ঘৰত।

বিশ জুলাই : ২০১৪

দিগন্তৰ একেটা সংলাপকে আজিলৈ ঘূৰি অহা নাই। সিহঁত ছৰ আখৰা চাবলৈ অহাৰ দিনাও সংলাপটো অহা নাছিল। সকলো কিন্তু বৰ দক্ষতাৰে অভিনয় কৰিছে। কিন্তু এতিয়া অলপ চিন্তা। সকলোৱে নাটক কৰি ভাগৰি পৰাত নগেনে অলপ ল’বলৈ সময় দিলে। আজিকালি সি বিশ্বাসীৰ কাৰণ পৰাও ফুৰে। বিশ্বাসীয়ে লগ দিব বিচাৰিলেও সি লগ নিদিয়। মহেশ লৈ অহা বাতৰিখন পঢ়িবলৈ বুলি বাতৰিৰ হেডলাইন ফুৰালে। হেডলাইন দেখি নগেনৰ চকু কপালত উঠিল। আগষ্টত গুৱাহাটীলৈ আহিব ছানী লিয়নী....” নগেনে সুধীয়া পঢ়িবলৈ বুলি বাতৰিৰ মাজৰ পৃষ্ঠা দেখা পাই চিঞৰি উঠিল। আমাৰ নাটকৰ কথা বাতৰিত দিছে, চোৱাহি সকলোৱে।” সকলো বাতৰি কাকতখন চাওঁ বুলি বাতৰি কাকতখন টনা-আঁতৰি লগাইছে। দিগন্তই উৎফুল্লিত হৈ ক’লে, “ঐ, আমাৰ নাটক চাবলৈ বহুত মানুহ আহিব বুজিছ। বাতৰিত আমাৰ নাটকৰ বিধায়ক ছাৰে বৰ ভাল কাম কৰিলে।” ভানুই ক’লে, “পনি আকৌ ভালদৰে সংলাপ মুখস্থ কৰ, নহ’লে সেইদিনাও মানুহৰ আগত তই ভয়তে সংলাপ পাহৰি থাক— আমি চেষ্টা কৰিম।” ভানুৰ কথাত সকলোৱে হাঁহি-মাত মাতে। এক নতুন উদ্যমেৰে নাটকৰ আৰম্ভ কৰিলে।

চৈধ্য আগষ্ট, ২০১৪, ৰবীন্দ্ৰ ভৱন :

নাটক সন্ধিয়া ৬ বজাৰ লগে লগে আৰম্ভ হ’ব। সিহঁতে দুবাৰমান তাত আখৰাও কৰিছে। অলপ হতাশাত ভূগিছে সিহঁত সকলোৱে। কাৰণ, মানুহ বহুত হ’ব। তাতে আকৌ ৰবীন্দ্ৰ ভৱনত নগেনে সাহস দি ক’লে, চাই থাক আমাৰ নাটকৰ প্ৰতিটো সংলাপ প্ৰক্ষেপণত হাত চাপৰি আহিব, দৰ্শকে চকুলো টুকিবই লাগিব। সকলোৱে তাৰ কথাত অলপ সাহস পালে।

সময় ৫.৪৫ হৈছে সন্ধিয়া সকলোৱে প্ৰসাধন সানি নিজৰ পোচাক পিন্ধি সাজু হৈছে। সকলোৱে অলপ দৌৰাদৌৰি হৈছে। নগেনে সকলো ঠিক-ঠাক আছনে খবৰ ল’লে। সকলো ঠিকেই আছে। আঁৰ-কাপোৰৰ পিছত দিগন্ত আৰু বিশ্বাসী সাজু হৈছে।

কাৰণ, প্ৰথম দৃশ্যত সিহঁত দুয়োটাই আছে। ছয় বজাৰ লগে লগে আঁৰ-কাপোৰ উঠিল আৰু সিহঁতে সংলাপ ক’বলৈ ধৰিলে। দুই-চাৰিটা সংলাপ কোৱাৰ পিছত দুয়োৰো চকুত পৰিল যে দৰ্শক এজনো উপস্থিত নাই। দৰ্শকৰ শাৰীত অকল নগেন বহি আছে আমন জিমনকৈ। বিশ্বাসীয়ে মঞ্চৰ পৰাই ক’লে নগেনক, “আমাৰ অভিনয় চাবলৈ দেখা কোনো দৰ্শক নাই নগেনদা।” নগেনে ক’লে, “মোৰ ‘পথভ্ৰষ্ট’ নাটক চাবলৈ আজি কি দৰ্শক আহিব অ’ বিশ্বাসী। আজি যে গুৱাহাটীলৈ ছানী লিয়নী আহিছে। ম’বাইলৈ ম’বাইলৈ বগাই ফুৰা ছানী লিয়নীক আজি মানুহে স্ব-চকুৰে দেখা পাব। মোৰ নাটক চাবলৈ কিয় আহিব বিশ্বাসী, কিয় আহিব’ সি এইখিনি কোৱাৰ পিছতে দুচকুৰে চকুলো ওলাল আৰু সকলোৱে মঞ্চৰ পৰা নামি আহি নগেনৰ কাষত থিয় দিলে তাক সানুনা দিয়াৰ উদ্দেশ্যে। ■■

বেয়া ল'ৰা

(এটি প্রচলিত সাধু)

আনোৱাৰ হুছেইন
উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ

অতি পুৰণি কথা। এখন গাঁৱত এজন বৰ ধনী মানুহ আছিল।
আৰু মানুহজনৰ এটা মাত্ৰ ল'ৰা আছিল। আৰু সেইখন গাঁৱত
কেইজনমান বেয়া ল'ৰা আছিল। সময়ত ল'ৰাটো বাকী কেইজন
বেয়া ল'ৰাৰ লগ লাগি বেয়াৰ পিনে ঢাল ল'লে। দেউতাকে বাবে
বাৰে বেয়া ল'ৰাৰ লগত ফুৰিবলৈ মানা কৰিছিল; কিন্তু সি
দেউতাকৰ কথা নুশুনিলে।

এদিনাখন দেউতাকে এটা বুদ্ধি পাউলিলে। তেওঁ কিছুমান
ভাল আপেল আৰু কেইটামান বেয়া আপেল বজাৰৰ পৰা কিনি
আনিলে। দেউতাকে ল'ৰাটোক সকলোখিনি আপেল একেলগে এটা
খৰাহিত থ'বলৈ ক'লে।

পিছদিনাখন দেউতাকে ল'ৰাটোক মাতি খৰাহিৰ পৰা
আপেলবোৰ বাছি আনিবলৈ ক'লে। ল'ৰাটো খৰাহিৰ ওচৰত
আচৰিত হ'ল আৰু দেউতাকক আহি জনালে যে খৰাহিত
সকলো আপেল গেলি-পছি আছে।

তাৰ উত্তৰ দি দেউতাকে ক'ল, "তুমি দেখিলানে
কেইটামান মাথোন বেয়া আপেলে সকলোখিনি ভাল আপেল
কৰি পেলালে। ঠিক তেনেদৰে এটা বেয়া ল'ৰাই বহুত ভাল
নষ্ট কৰিব পাৰে।"

এই ঘটনাৰ পাছত ল'ৰাটোৱে বেয়া সংগ এৰি পেলাল
সি শেষত এজন ভাল ল'ৰা হ'ল। ■■

কবিতাৰ কৰণি

“.....সাম্প্ৰতিক কবিতাৰ ধাৰাই যে আমাৰ কাব্য ইতিহাসলৈ
এটা নতুন যুগ আহান কৰি আনিলে, যাৰ ফলত কবিতা-কুঁৱৰীয়ে ৰূপ
সলালে, চকুত নতুন অঞ্জন সানিলে আৰু নতুন পদক্ষেপত গতি সলনি
কৰিলে, সেই বিষয়ে কাৰো দ্বিমত নাই। কবিৰ বাবে হেনো পৃথিৱীখনেই
কবিতা.....”

মা

ত্ৰিবেণী বিশ্বাসী
স্নাতক দ্বিতীয় বাৰ্ষিক

কৈ থাকিলেও ওৰকে নপৰে
মাতৃ হৃদয়ৰ কথা।
আমাৰ হৃদয়ত জিলিকি থাকে মা
তোমাৰ প্ৰতিচ্ছবিটি দেৱী গৌৰীৰ দৰে
মা তুমিয়েতো অধিষ্ঠাত্ৰী দেৱী জীৱনৰ
কোৱাচোন মা দেখিলোহেঁতেন নে
তোমাৰ অবিহনে এই ধুনীয়া ধৰণী
নতুবা থাকিলোহেঁতেন নে এই পৃথিৱীত
মানুহ নামৰ এটি জীৱ।
ক'ত পাম তোমাৰ দৰে
এনে আই চিৰ চেনেহী,
ক'ত পাম তোমাৰ দৰে
ইমান আপোন অতি মৰমী
তোমাৰ নিচুকণি গীতৰ আমেজত মজি
বুকুৰ উমত শুই দুখ খাই থাকোতে
কেনেকৈ টোপনি আনা তুমি মাতি
গমকে নাপাও।
মনত পৰিলে মা আজিও বুকু হম হম
কৰে
কিহেৰে শুজিম তোমাৰ ধাৰ ইহ জনমত
মা হৃদয়ত পাতিছো তোমাৰ বাবে
পূজাৰ বেদী তাতেই
তোমাৰ চৰণ দুখানি
পূজাৰ বেদীত থাপনা কৰি
আৰতি কৰিলে মা
ইমান ধুনীয়া দেখি। ■■

লক্ষ্য স্থিৰ হ'লে দৃষ্টি নেহেৰায়

ডেইজী বেগম
স্নাতক প্ৰথম বাৰ্ষিক

হে নাৰী তুমি ওলাই আহা
স্বপ্নৰ দুৱাৰ-দলিত খোজ দিয়া।
তুমি মহীয়ান হোৱা
অন্যায়ৰ বিৰুদ্ধে যুঁজা
তুমি ভাগৰি নপৰিবা
দুচকু মেলি তুমি স্বপ্ন দেখা
জীৱন গঢ়াৰ সংকল্পৰে
তুমি আগুৱাই যোৱা।
আগুৱাই যোৱা, আগুৱাই যোৱা।
তুমি মাথো চিন্তা কৰা
চিন্তাই হ'ব তোমাৰ
সাফল্যৰ মূল।
তুমি মানুহ হোৱা
অসমী আইৰ চোতাল
প্ৰতিভাত কৰা
তুমি দিগ্‌দৰ্শী হৈ
অসমীয়া জাতিৰ ইতিহাস
স্বৰ্ণিল কৰা।
সংকল্প লোৱা
এক মহাজীৱনৰ বুনীয়াদ গঢ়াৰ।
নিজকে আৱিষ্কাৰ কৰা।
দেখিবা তোমাৰ দৰে....
আৰু কোনো নাই
মাথো তোমাৰ লক্ষ্য স্থিৰ কৰা।
তুমি আগুৱাই যোৱা, আগুৱাই যোৱা। ■■

শিক্ষক

মোস্তাফিজুৰ ৰহমান
প্ৰথম বাৰ্ষিক

মহান জ্ঞান-দাতা, চকুৰ মণি.....
সকলোচোন আপুনিয়েই
'ক'ৰ চুক কেইটা হাতত ধৰি শিকাইছিল।
একৰ পিছত শূন্য লগাই দহলৈকে
গণিবলৈ শিকাইছিল আপুনিয়েই।
আজি আমি থাকো মহাকাশত.....
চন্দ্ৰত, মঙ্গল গ্ৰহত.....
আপোনাৰ জ্ঞান আউজি।
আপুনি পাৰি দিয়া জখালাডালেদি
ওপৰলৈ উঠিছে।
প্ৰতিটো খোজত চিন্তো আপোনাক
যাতে জখলাৰ তলৰ গাঁঠিটো
আৰু মজবুত হওক
মূল খুঁটি, চিৰ নমস্য আপুনি। ■■

সুগন্ধি

বিকুমানি দাস
স্নাতক তৃতীয় বাৰ্ষিক

ফুল আৰু কাঁইট
কাঁইট আৰু ফুল
প্ৰেমৰ জন্ম তেতিয়া
যেতিয়া হৃদয়ত ফুল ফুলে
ৰঙা, নীলা, হালধীয়া ফুল
প্ৰেমৰ ধ্বংসও তেতিয়া
যেতিয়া কলিজাত কাঁইট বিস্তে
তথাপি তোমাক পাহৰিব নোৱাৰো।
মোৰ সমস্ত সত্তা বিয়পি তুমি
তুমি নাথাকিলেও
তোমাৰ স্মৃতি
সদায় জীয়াই থাকিব
মোৰ দেহৰ বস্ত্ৰে বস্ত্ৰে ■■

নীল নক্ষত্ৰ

হিতেশ্বৰ দাস
প্ৰাক্তন ছাত্ৰ

দুহাতেৰে তুলি লও দুখৰ শব্দবোৰ
কলমৰ চিয়াঁহী ওলাই তিয়ায় মোৰ
বিপৰ্যস্ত কামিজ
শস্যহীন পথাৰত সৰি পৰে তৰাৰ
চকুলো।
তেজৰ তলত নীল নক্ষত্ৰৰ অনুবন।
অতিকৈ আপোন লাগে মেঘৰ দৰে বিষাদ
বুকুত বাজি থাকক তাৰ অস্তিত্বৰ আশ্ফালন!!
স্মৃতিৰ গধূলি জ্বলি ছাই হয়
আৰু ছাই হয় ফচলৰ অন্তহীন স্বপ্ন
কাঙাল প্ৰেমিক কি যে নিঃসংগ
নিৰ্বোধ। ■■

আমাৰ অসম

ৰইফুদ্দিন আহমেদ
উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ

এই পুৰণি অসমখনি
আমাৰ সকলোৰে জন্মভূমি
অসম শান্তিৰ দেশ
বৈচিত্ৰ্যৰ নাই শেষ।
তাৰে মাজত ঐক্য
এইখন মৰমৰ দেশ।
এই শান্ত দেশখনত কিমান যে হৈছিল যুদ্ধ
কিমান যে হৈছিল মানুহৰ জীৱনৰ অন্ত।
অসম আমাৰ দেশ
এইখন মৰমৰ দেশ
ইয়াতেই জন্মিছে, ইয়াতেই থাকিম,
ঈশ্বৰৰ ওচৰত কামনা কৰিছো
ইয়াতেই যেন মৰিব পাৰো।
জয় আই অসম। ■■

নীৰুলৈ এখন চিঠি

মস্তফা কামাল বিন খবিৰ

মৰমৰ নীক,

শব্দৰ অপেক্ষাত আজিও বহুত সময় গ'ল
তোলৈ চিঠি লিখিম বুলি
কেনে আছা নীক?
মোৰ অন্ধকাৰ হৃদয় চহৰৰ শ্মশানত
স্মৃতিৰ অলেখ শব্দধাৰ।
আমাৰ ভালপোৱাখিনি শৈশৱৰ
বালি চাপৰিৰ কোনোবাখিনিতে
চাগে উমলি থাকিল।
শোণিত স্মৃতিবোৰে ক্লান্ত শৰীৰত
বৰ নিৰ্দয়ভাৱে আঘাত কৰে অ' নীক!
বতাহৰ সুস্থৰিত নৈৰ পাৰত
আমি কৰা খেল-ধেমালি তোৰ মনত পৰেনে?
এতিয়া সেই লীলায়িত বতাহৰ
আঁৰ লৈ আহে বিয়াৰ সুৰভি।
তোৰ অনুপস্থিতিত নৈপৰীয়া চৰাইৰ
বিৰহ কাতৰ চিঞৰ
মই সহিব নোৱাৰো নীক।
আজি পুনৰ নিঃসংগতাৰ লগত
নিৰ্বাকভাৱে কথা পাতি
তোৰ অনুপস্থিতিত উদ্যাপন কৰিলো।
দুবৰি বন মেৰিয়াই তোৰ
অনামিকা আঙুলিত মই
আঙুঠি পিন্ধোৱাৰ কথা মনত আছেনে?
কেঞা বনৰ ওপৰত বহি বগৰী খোৱা
কহুৱাৰ আঁৰ লৈ চিঞৰা চৰাইৰ সৌন্দৰ্য
তই যে তৰ্জমা কৰিছিলি, মনত পৰিছেনে?
বগৰী চিঙিবলৈ তোৰ কঁকালত ধৰি
লোকে দেখাকৈ দাঙি দিব নোৱাৰাও হৈছিলো

কিয় বাক..... ?
কহুৱাৰ আঁৰ লৈ চিঞৰা কালত
দুপৰ নিশা মোৰ উচুপনিৰ মূৰ্চনা জাগে,
কেনে আছা নীক?
মোৰ মৃত্যু দিন উদ্যাপন কৰিবলৈ
দুটোপাল চকুলো সাঁচি ৰাখিবিচোন।
আজিলৈ সামৰো।
ইতি,
তোৰ অজলা প্ৰেমিক ■■

পবিত্ৰ ক্বৰআন শ্বৰীফ

ফজল আৰি
স্নাতক তৃতীয় বাৰ্ষাসিক

সকলোৱে পঢ়িবা ক্বৰআন
তেহে অৰ্জন কৰিবা জ্ঞান।
ক্বৰআনত পাবা দ্বীন ও ঈমান
বৰ্ণিত আছে তাত সকলোৱে সমান।
ক্বৰআন পঢ়ি পাহৰি নাযাবা
এটা হৰফ আয়াতো এৰি নাযাবা।
সকলো সময়তে পঢ়িবা ক্বৰআন
তেহে থাকিব স্মৃতিত ক্বৰআন।
ক্বৰআনেই আমাৰ দ্বীন-ঈমানৰ ভেটি
অৱহেলা কৰিলে হ'ব আমাৰ ক্ষতি। ■■

বিষাদ

আমিনুল ইছলাম
স্নাতক তৃতীয় বাৰ্ষাসিক

এতিয়া বিষাদ মোৰ সম্পদ
আকাশলংঘী আকাংক্ষাৰ নিবেদনো নাই।
গুপতে ৰাখিছো বুকুত
অস্তিত্বৰ অনুভূতিক আওকানেৰে
বান্ধিছো আকাশ
সীমাৰেখা আঁকিছো
মোৰ বিষাদ বদনামী নহওক বুলি।
দুঃখবোৰ এতিয়া ৰোগ
দুৰ্বলতাৰ গাত ভেজাদি দুখবোৰ উপজিছে।
এতিয়া
মই ভীষণ দুৰ্বল
দুঃখত
ভালপোৱাত
আৰু উভয়ৰে পৰা মুক্ত হোৱাত।
অপৈনত মনত ভালপোৱাৰ বীজ সিঁচোতে
গজালি নেমেলোতে ফচলৰ আশাই
দুৰ্বল কৰিছে মন।
দুঃখবোৰ থুপহৈ গোট মাৰিছে
আৰৰি ধৰিছে চৌদিশ।
ভাৰাক্ৰান্ত মন
দুঃখবোৰ ৰোগ হ'ল..... ■■

মোৰ বাঞ্ছিত জীৱন

আমিনুল হক
স্নাতক তৃতীয় বাৰ্ষাসিক

শৰীৰৰ উন্নতিলৈ লাগে পবিত্ৰতা
মানসিক উন্নতিৰ উপায় সততা
স্বার্থত্যাগ সামাজিক উন্নতিৰ মূল
মহৎ সেৱা ধৰ্মৰ সত্য অনুকূল
সমাজৰ উন্নতিত স্বার্থ পাহৰি
আধ্যাত্মিক উন্নতিত সেৱা ধৰ্ম কৰা।
সকলোকে নেভাবিলে নিজৰ আপোন
সেৱা, ধৰ্ম, বিশ্বাস নহয় যে সাধন
তুমি আমি সকলো অংশ ঈশ্বৰৰ
সাধ্যমতে কৰো হিত সকলো লোকৰ
আনন্দৰ জিলিঙনি পৰিব হিয়াত
সৰগৰ পাৰিজাত ফুলিব ধৰাত
আল্লাহৰ ৰঙৰ মহান জগতত
সততা, ধৰ্ম অবিহনে অস্তিত্ব ক'ত? ■■

স্বাধীনতা

মহিদুল ইছলাম
উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ

সকলোতকৈ ধুনীয়া
আমাৰ দেশ ভাৰতবৰ্ষ
কাৰো লগত তুলনা নাই
আমাৰ স্বাধীন ৰাষ্ট্ৰ।
এই দেশতে জন্ম পাইছিল
জাতিৰ পিতা মহাত্মাই
সত্য আৰু অহিংসাবে
দেশক নিলে আশুৱাই।
অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ নোহোৱাকৈ
অহিংসা ধৰ্মে
স্বাধীন কৰিলে দেশ
আমাৰ জাতিৰ পিতাই।
আমি আজি কণ কণ শিশু
কাইলৈ দেশৰ নাগৰিক
আমাৰ স্বাধীন ৰাষ্ট্ৰক
শ্ৰদ্ধা জনোৱা উচিত। ■■

প্ৰেমৰ প্ৰস্তাৱ

শশাংক ৰাজবৰ্ষ
ষষ্ঠ মাধ্যমিক

তোমাৰ হৃদয়ত কোনোবা আছে নেকি?
যদি নাই মোক অলপ জেগা দিবানে?
মই হাঁ হব বিচাৰো তোমাৰ,
লব বিচাৰো তোমাৰ সুখ দুখৰ বতৰা
মই তোমাৰ সপোন হ'ব বিচাৰো,
থাকিব বিচাৰো মৃত্যুলৈকে
মাথো তোমাৰ হৃদয়ত,
যদিহে জেগা হয়
মোৰ বাবে তোমাৰ হৃদয়ত
দেখিবা তুমি মোক
পাবা প্ৰতিটো উশাহত.....? ■■

মাথো তোমাৰ বাবে

ছাইফুল ইছলাম
স্নাতক তৃতীয় বাৎসৰিক

মাথো তোমাৰ বাবে জীয়াই আছে মই,
মই জীয়াই আছে
কেৱল তোমাৰ মিচিকীয়া হাঁহিটোৰ বাবে
বহুতো কষ্টৰ মাজতে
মই জীয়াই আছে
একমাত্ৰ তোমাৰ বাবে।
কিমান দিন যে হ'ল
তোমাৰ একোখবৰ নোপোৱাৰ
আকাশৰ ফালে চালে তোমাক দেখা পাওঁ,
তোমাৰ কথা ভাবি অন্ধকাৰ কোঠালিত
কোনেও নেদেখাকৈ মই কান্দো
কেতিয়াবা নিশা বিৰিকিৰে চাই
প্ৰশ্ন কৰো তুমি ক'ত আছা?
হয়তো তুমিও জীয়াই আছে
আন কাৰোবাৰ বাবে
কিন্তু মই জীয়াই আছে
মাথো তোমাৰ বাবে। ■■

উজ্জ্বল তৰাটি

আনোৱাৰ হুইছেন
উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ

হেৰা উজ্জ্বল তৰাটি তুমি জানা নেকি
মই তোমাক কিমান ভাল পাওঁ।
হৃদয়ৰ দুৱাৰ খুলি দিলো
আহিবা যেতিয়া তোমাক লম সাৱটি।
সন্ধিয়াৰ আকাশত হাঁহি মুখে ওলালা
তোমাৰ বুকুত মোক সাৱটি ধৰিলা।
তোমাৰ মুখখনত কিবা আছে
মই তাক অনুমান কৰিব পৰা নাই।
তুমি তোমাৰ ৰাজ্যৰ ৰজা
মই মোৰ দেশৰ সদস্য
যিয়ে নহওক কিয় মই তোমাক
ভাল পাওঁ
তুমিয়েই মোৰ উজ্জ্বল তৰা।
তোমাক ধন্যবাদ তুমি মোক দিলা দেখা
মোৰ হৃদয়ত তোমালৈ থাকিল
অনেক শুভেচ্ছা। ■■

সপোন

আছিক বহমান
মাতক পঞ্চম ষাণ্মাসিক

তোমাক লৈ দেখিছিলোঁ
হেজাৰ সপোন
এতিয়া সেই সপোন বোৰ
মোৰ বাবে
বিশাল শুকান মৰুভূমিত
হাতৰ মুঠিত পানী নি
বিশাল সাগৰ বনোৱাৰ দৰে।
সপোন মানে, সপোনে নেকি?
ই বাস্তৱৰ পথত
আহিব নোখোজে যে আগুৱাই।
বিচৰা নাই ছল কৰি
যৌৱনৰ উত্তাল টো
শীতল কৰিবলৈ।
বিচাৰো মাথো তোমাৰ
সুখ-দুখৰ ভাগী হ'বলৈ। ■■

মোৰ জীৱন

ৰিজুমা বেগম
মাতক দ্বিতীয় বৰ

মোৰ জীৱনটো
এটি শুকান পাতৰ দৰে
যাক লৈ ৰচিম কল্পনা
তেওঁ যায় বহুদূৰ
মোৰ জীৱনটো এটি
ব'ঠাবিহীন নাওৰ দৰে
বতাহৰ প্ৰবল টোঁৱে মোক লৈ যাব খোজে।
ইফাল-সিফাল।
মোৰ জীৱনটো এটি
মাতৃ বিহীন সন্তানৰ দৰে,
মোৰ অন্তৰৰ বেদনাবোৰ
বুজিব নো কোনে?
এচাম সুবিধাবাদী নৰ-পশুয়ে
কেতিয়াবা ৰক্তপান কৰিব বিচাৰে।
ভয়ত আতংকিত হৈ
জীৱনটো বচাও কোনোমতে।
তথাপিও, তথাপিও
মোৰ জীৱনটো গঢ়িব খুজিছোঁ।
এটি কুঁহিপাতৰ দৰে ■■

সপোনৰ প্ৰেমিক

জেহেৰুল ইছলাম
পঞ্চম ষাণ্মাসিক

শ্বহীদ প্ৰণামো তোমাক

ললিতা কাকতি
চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

বৰষুণৰ উচুপনিত জীপাল ৰাতি
মোৰ দুচকুৱেদি ধাৰাসাৰ বৰষুণ
কেনে আছা তুমি?
বুকুৰ মাজত ডাঁৱৰবোৰে গোট মাৰিছে
শিল যেন চেঁছা হৈ পৰিছে নিশাটো।
তিতা গাৰুটোক সারটি টোপনি যাব খোজো
ভাবিছিলো জেপত এপাহ গোলাপ লৈ
তোমাৰ কাষ চাপিম, আকাৰশৰ নীলাবোৰ
আৰু ডাঁৱৰৰ হাঁহিবোৰ লৈ আহিম
চাই থাকোতেই সময়বোৰ বাগৰিল
এজাক বতাহে উৰুৱাই নিলে তোমাৰ ঠিকনা
এতিয়া মনৰ ঠিকনাতে গোলাপবোৰ পঠাইছে
যদি সাৰে আছা সারটি লোৱা তাৰে এপাহি
মোৰ মনৰ ঠিকনাতো আছেই নহয়?
সময় পালেই সহাৰি জনাবা
ভাৰি লোৱা মই তোমাৰ সপোনৰ প্ৰেমিক
যদিও মই দিঠকৰ,
অসমৰ্থ পথ হেৰুৱা পথিক। ■■

সেউজী অসমীৰ কোলাত
ৰক্তাক্ত তোমাৰ দেহা
চৌদিশে অস্ত্ৰৰ কোলাহাল
নাভাবি নিচিন্তি মায়ামোহ
ত্যাগ কৰিলা আপোনজন
গ্ৰাস কৰিলা বিপু।
যজ্ঞ তোমাৰ অহৰ্নিশে
দেশ মাতৃৰ হকে
বীৰদৰ্পে আগুৱাইছিল
শত্ৰু ধ্বংসৰ ফালে।
জীৱন সফল কৰি
পুত্ৰ হিচাপে দি গ'লা
আত্ম বলিদান।
তোমাৰ শৰদেহক নকৰে অৱজ্ঞা
বীৰ মৰ্যাদাৰে দেশবাসীয়ে
মৃতদেহক কৰিব সৎকাৰ
ইতিহাসৰ পাতত
সোণালী আখৰেৰে জিলিকি ৰ'ব
তোমাৰেই নাম
হে! বীৰ শ্বহীদ
তোমাকেই অশেষ প্ৰণাম। ■■

অসমী আই

চৰিৰ হুছেইন
স্নাতক তৃতীয় বাৰ্ষিক

হে মোৰ অসমী আই
আজিৰ অসমীয়া আৰু
অসমীয়া হৈ থকা নাই।
পাহৰিলে আপোন ভাষা
পাহৰিলে আপোন দেশ
সকলোকে লাগে মাথোন
নিজা নিজা স্বদেশ
তোমাৰ বুকুৰ চাদৰ ফালি
মই মতালি কৰি
উৰুৱাইছে তোমাৰ বুকুত
বেদনাৰ অগনণ ধূলি।
কোনেনো বুজিব, কোনেনো বুজাব
কোনেনো সকলোকে আঁকোৱালি
তোমাৰ বুকুত উমলাব।
কাকনো বুজাম, কাকনো শুনাম
মোৰ বুকুৰ যন্ত্ৰণা
যিদিনা বিদেশীয়ে নিজ দেশ কাঢ়িব
সিদিনা বুজিব আপোনা বেদনা। ■■

প্ৰেম যন্ত্ৰণা

মুন্না আহুত
উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম

গোটেই নিশা টোপনি যাবলৈ দিয়া নাই.....
গোটেই নিশা মই কান্দি কান্দি
বলিয়া হৈ পৰিছো.....
এই প্ৰেম কিয় হয় বাকু?
কেৱল অন্তৰত দুখ দিয়াৰ বাবে।
মই তোমাক বহুত ভাল পাও.....
নিজৰ প্ৰাণতকৈও ভাল পাওঁ
ফেচবুকত কেৱল তোমাৰ বাবে আহো.....
তুমি আহিবা বুলি.....
কেৱল তুমি আহিবা বুলি....
তোমাৰ প্ৰতিটো কথায়ে মোক দিয়ে অবুজ আনন্দ.....
তুমি মোৰ ভালপোৱাক বুজি নাপালা ঐ চুমি.....
মোৰ পৰা দূৰত থাকি.....
ঠিক আছে তুমি সুখত থাকা।
তুমি মোক বুজি নেপালা,
নেপালেও নাই
মই সদায় তুমি সুখী হোৱাটোহে বিচাৰো। ■■

লৌহমানৰ বিষুৰাম মেধি

অনামিকা কলিতা
স্নাতক তৃতীয় বাৰ্ষিক

হে অসমৰ অমৰ লৌহমানৰ
হে অসমৰ তীখাপুৰুষ
হে অসমৰ জননেতা।
তোমালৈ শত শত প্ৰণাম
তোমালৈ শত শত স্মৰণ
তোমালৈ শত শত শ্ৰদ্ধাঞ্জলি
কোন সু-মাতৃৰ গৰ্ভত
কি অচিন ধাতুৰে তুমি গঢ় ল'লা
নাজানো, মাথো জানো
তোমাৰ দেশ সেৱা
তোমাৰ বলিষ্ঠ ভাষা
তোমাৰ সৰল মনৰ শিশু প্ৰেম
তোমাৰ সাহসেৰে
তোমাৰ দেশপ্ৰেমেৰে
তোমাৰ ত্যাগেৰে
তোমাৰেই মাতৃভূমিৰ বাবে
তুমি যি গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিছিলি
সেই গৌৰৱ আছিল
অতীততো
আছে বৰ্তমানো
আৰু থাকিব
অনাগত ভৱিষ্যতলৈ।
অসম মাতৃৰ সেউজী কোলাত
সেউজীয়া আশাৰে
সেইজীয়া ভাষাৰে
সেইজীয়া প্ৰাণেৰে
তুমি থাকিবা চিৰসেউজ হৈ
জন্ম-জন্মান্তৰৰ পৰা
যুগ-যুগান্তৰলৈ ■■

প্ৰেমৰ অপেক্ষা

নুৰ নেহাৰ বেগম
উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ

তুমি আহিছিলি এজাক শীতল বতাহ হৈ
ৰৈছিলি মোৰ হৃদয়ৰ কোমল পাহিত
দিছিলি তুমি মোক বহুত আনন্দ আৰু সপোন।
আলফুলে আঁকোৱালি লৈছিলো তোমাক
ভাবিছিলো তুমিয়েই মোৰ, যিয়ে মোক
এন্ধাৰত দিছিলি পোহৰ আৰু শীতত উত্তাপ
য'ত মই পাইছিলো জীৱনৰ আদিতম পাঠ।
কিন্তু.....
হঠাৎ তুমি আঁতৰি গ'লা।
অপাৰ অচিনাকি দিগন্তলৈ
পাহৰি গ'লা মোৰ প্ৰেমৰ স্মৃতি
লৈ গ'লা মোৰ জীৱনৰ সকলোবোৰ।
মৰিচীকা কৰি চিৰদিন চিৰন্তনলৈ,
মাথো দি গ'লা এবুকু দুখ-বেদনা
এবাৰো নাভাবিলা মোৰ কথা
মই আজিও ৰৈ আছো
তোমাৰ অপেক্ষাত ■■

বসন্ত কাল

সঞ্জয় কুমার ডেকা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ

প্ৰকৃতিৰ বুকুলৈ
বসন্ত আহিল।
জানো জানো জানো
এয়াই ফুল ফুলাৰ সময়।
বনে বনে বমক জমক কৈ
নাহৰ, কপৌ ফুলে।
আকাশে-বতাহে বজন জনাই
কুলি-কেতেকীয়ে মাতে।
গাঁবে-ভূঞে, চহৰে-নগৰে
ঢোল-পেঁপা, গগনাৰ শব্দে
ল'ৰা-বুঢ়া, ডেকা গাভৰুৰ মন
আনন্দত খৌঁকি বাথৌ কৰে। ■■

প্ৰিয়তমা

বৰজ আৰু
স্নাতক প্ৰথম শ্ৰাৱাসিক

আশাৰে বাটত তুমি
আছা জিলিকি বৈ।
গোলাপ ফুলৰ দৰে তুমি
আছা শুৱনি হৈ ॥
আদৰিছোঁ তোমাক মই
কোমল হৃদয়েৰে।
বাছি থৈছোঁ তোমাক মই
সকলোৰে মাজতে ॥
তোমাৰ খবৰ ভালেই থাকিলে
উলাহত উৰে পখিলী।
তোমাৰ খবৰ বেয়া হ'লে
চকুলো আহে নিগৰি ॥
শেৰালি ফুল ৰাতি ফুলে
ৰাতিয়েই সৰি পৰে।
তোমালৈ থকা মোৰ মৰমবোৰ
হ'ব নেকি শেৰালি ফুলৰ দৰে ॥ ■■

কৰ্মময় জগত

ছুৰং জামাল
স্নাতক তৃতীয় শ্ৰাৱাসিক

চোৱাচোন চোৱা ব্যস্ততাৰ জগত
সকলোকে কৰিছে ব্যস্ত
নানা কামতে এই মেদিনীত
মনুষ্য হৈছে ন্যস্ত।
মহাধৰণীত নাই কাৰো জিৰণি
সকলোৰে আছে কাম
জগত জিনি নিতৌ গণি
ধৰো প্ৰভুৰ নাম।
জগত বিভূতি বৈচিত্ৰৰে ভৰা
চৌদিশ হৈছে সৌন্দৰ্যময়
নানা দৃষ্টি পটন্তৰে গঢ়া
যিয়ে প্ৰেৰণা যোগায়।
হৰ্ব, উল্লাসিত ইয়াৰ পৰিৱেশ
বাজে নতুন ঘট।
কামৰ নহয় কেতিয়াও শেষ
মাথোঁ বাঢ়ে চিন্তা।
আনন্দ আনন্দিত দুঃখ দুঃখিত
জগত কৰ্মক লৈ।
কেনেকৈ ৰচিত কেনেকৈ গঠিত
সুখো হয় বিলৈ।
সুন্দৰ ৰাতিপুৱা চাৰি পাটি এৰো
নতুন আশা লৈ
মন জুৰোৱা দৃশ্য অপূৰ্ব
প্ৰকৃতি অমূল্য ৰতন।

কৃষক খুড়াই বাইছে হাল
গৰু নাঙল লৈ
পুৱাতে ককাই পাতিছে জাল
লৈ ডাঙৰ খালৈ।
গৰখীয়া গোৱাল চৰাইছে গৰু
খাই মিঠে লাড়ু
ন-বোৱাৰীয়ে চোতাল সাৰে
লৈ নতুন ঝাড়ু।
কোনোবাই দেখুৱাই আদৰ্শবান মানুহ
দিয়ে প্ৰৰঞ্চনা ফাঁকি।
তেওঁক ৰখিবলৈ মানুহ নাইনে,
জ্বলাবলৈ জোনাকৰ চাকি।
হৈছেনে জগত পৰিষ্কাৰ, পৰিচ্ছন্ন,
মানৱতা হৈছে বিপন্ন।
মাথো নিয়ম হৈছে উৎপন্ন
সেইয়া নহয় ধন্য।
কালিমাৰে ভৰি পৰিছে জগত
হ'বনে চাফ-চিকুন?
শান্তিৰ সম্ভাৱনা আছে নে পৃথিবীত
ইয়াৰ চুক কোণত?
সেয়ে মমতাই সদায় ব্যস্ত
কাতৰত হৈ ব্যস্ত
শান্তিৰ বাবে মন ন্যস্ত
কদাপি হয় বাধাগ্ৰস্ত।

গঢ়িছে মায়াৰ এখন শান্তিপুৰ
আৰু সুখৰ উদ্যান
নাই তাত ভ্ৰষ্টচাৰী অসুৰ
চেনেহ হ'ব প্ৰতিফলন।
এতিয়াও জগতত কত আৰ্তনাদ
চকুলোৰে হৈছে জলপ্ৰপাত
ভাগ্য যায় কপালৰ ফেৰত
পৃথিৱীৰ কোনোৱা কোণত।
পৰমেশ্বৰৰ এইয়া বিৰাট জগত,
কত কৃষ্টি সংস্কৃতি,
নিজৰ কাম ভাৰি মনত
কৰো এবাৰ দৃষ্টি।
জগতত ব'ব শান্তিৰ মলয়া
সবে হ'ব ভাই ভাই
ধৰিত্ৰী হ'ব সুখৰ আলায়
চিত্তাৰ কাৰণ নাই। ■■

বিবিধ শিতান

ড° এ পি জে আব্দুল কালামৰ মহৎ বাণী

তোহিদুৰ বহমান মোল্লা
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)

- ◆ তুমি যদি তোমাৰ কামক সন্মান কৰা তেতিয়াহ'লে আনেও তোমাক সন্মান কৰিব।
- ◆ সমাজ এখন পৰিবৰ্তন কৰে পিতৃ-মাতৃ আৰু শিক্ষকে।
- ◆ আনক পৰাস্ত কৰাটো বৰ সহজ, কিন্তু আনৰ অন্তৰ জয় কৰাটো খুৱেই কঠিন।
- ◆ নিদ্রামগ্ন অৱস্থাত দেখা সপোন সপোন নহয়, সেইটোহে সপোন যিয়ে তোমাক চিন্তাৰ অৱকাশ দিয়ে।
- ◆ তুমি যদি সূৰ্যৰ দৰে উজলি উঠিব খোজা, প্ৰথমে সূৰ্যৰ দৰে দহি যাব লাগিব।
- ◆ মানুহ কঠিনতাৰ মুখামুখি হ'ব লাগে, তেতিয়াহে জয়লাভৰ আনন্দ অনুভৱ কৰিব পাৰি।
- ◆ তোমাৰ সপোন বাস্তৱায়িত হোৱাৰ আগতে সপোন দেখিবা।
- ◆ দেশ মুক্ত হ'লেহে এখন সুন্দৰ ৰাষ্ট্ৰ পাব পাৰি।
- ◆ যি নিজকে চিনি পায় তেওঁ ভগৱানকো চিনি পায়।
- ◆ আনৰ বাবে মই নিজক নিদান হিচাপে প্ৰক্ষেপ কৰিব নোখোজোঁ। কিন্তু মই বিশ্বাস কৰো, কিছুমান
- ◆ আত্মাই তাৰ পৰা অনুপ্ৰেৰণা লাভ কৰিব পাৰে।
- ◆ তুমি টোপনিত সপোন নাচাবা, তুমি সেইটো সপোন চোৱা যিটোৱে তোমাক টোপনি মাৰিব নিদিয়ে। ■■

ম'বাইল ফোন নথকা গাওঁখন

বাহিনী
স্নাতক চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

প্ৰযুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত সকলো দিশতে আগবঢ়া আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ গ্ৰীণবেংক নামৰ গাওঁখনৰ বাসিন্দাসকলৰ কথাই সুকীয়া। এই গাওঁখনলৈ গ'লে আপুনি গুনিবলৈ পাব চৰাইৰ কিচিৰ-মিচিৰ মাত। পথাৰৰ কোনো এটা চুকৰ পৰা উঁহি আহিব গৰুৰ হেংগেলনি আৰু মানুহবোৰৰ হাঁহি-খিকিলালি। কিন্তু ম'বাইলৰ ক্ৰিং ক্ৰিং শব্দ আপুনি গাওঁখনৰ ক'তোৱেই গুনিবলৈ নাপাব। কিয়নো আমেৰিকাৰ এইখন গাওঁৰ কোনো এজন লোকৰ হাততে নাই মোবাইল ফোন। ম'বাইল ফোন ব্যৱহাৰ নকৰিলেও গাওঁখন ভাৰতৰ যিকোনো এখন গাঁৱতকৈ হাজাৰগুণে আগবঢ়া। সংবাদ প্ৰতিষ্ঠান এ এফ পিত প্ৰকাশিত বাতৰি অনুযায়ী বিদ্যুৎ চুম্বকীয় তৰংগৰ পৰা সম্পূৰ্ণৰূপে মুক্ত গ্ৰীণ বেংক নামৰ গাওঁখনৰ জনসংখ্যা হৈছে মাত্ৰ ১৪৩ জন। ইয়াত বাস কৰা লোকসকলৰ অধিকাংশই পূৰ্বতে মোবাইল ফোন ব্যৱহাৰ কৰিছিল। কিন্তু অত্যধিক ম'বাইল ব্যৱহাৰৰ ফলত তেওঁলোক এটা সময়ত অসুস্থ হৈ পৰিছিল। সেয়েহে ৱাশ্বিংটনৰ পূব প্ৰান্তৰ এই ঠাইখনত ম'বাইল ফোন নোহোৱাকৈ লোকসকলে বাস কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। ইয়াত আছে মহাকাশৰ তৰাবোৰৰ গতিবিধি স্পষ্টকৈ পৰ্যবেক্ষণ কৰিব পৰা বিশ্বৰ অত্যাধুনিক দূৰবীণ যন্ত্ৰ। এই দূৰবীণ যন্ত্ৰটোৱে যাতে সঠিকভাৱে কাম কৰিব পাৰে,

তাৰ বাবে অঞ্চলটোক প্ৰতিটো মুহূৰ্তত বিদ্যুৎ চুম্বকীয় তৰংগৰ পৰা মুক্ত কৰি ৰখা হয়। ইতিমধ্যে অঞ্চলটোক চৰকাৰে 'নেশ্যনেল ৰেডিঅ' কুৱাইট জন' হিচাপে ঘোষণা কৰি বিদ্যুৎ চুম্বকীয় তৰংগই সৃষ্টি কৰিব পৰা যতন যেনে ফোন, ৱাই-ফাই, টিভি ৰিমোট কন্ট'ল, মাইক্ৰ'ৱেভ জেনেৰেটৰ, ব্যৱহাৰ গ্ৰীণবেংক অঞ্চলত সম্পূৰ্ণৰূপে নিষিদ্ধ। অঞ্চলটোৰ এখন খাদ্য সামগ্ৰীৰ ডাঙৰ দোকান। আৰু এটা গেছ ষ্টেশ্বন আৰু আহিবৰ দিন ধৰি আমি ম'বাইল ফোন অনুভৱ কৰিব নোৱাৰোঁ। এইদৰে কয় গ্ৰীণবেংক গাঁৱৰ এজন লোক। 'হোৱা নাই' এইদৰে কয় গ্ৰীণবেংক গাঁৱৰ এজন লোক। উল্লেখযোগ্য যে বিশ্বস্বাস্থ্য সংস্থাই পূৰ্বে সমগ্ৰ বিশ্বব্যাপী ফোন ব্যৱহাৰৰ ফলত হ'ব পৰা স্বাস্থ্যজনিত অস্বাভাৱিকতাই লোকসকলক কৰি দিছিল। সংস্থাটোৰ মতে ২০১৬ চনৰ পিছত বিশ্বব্যাপী কোটি ম'বাইল ব্যৱহাৰকাৰীৰ শৰীৰত অস্বাভাৱিকতাই লোকসকলক সন্তৰণা আছে। বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থাই প্ৰকাশ কৰা জাৰ্ভাল দৃষ্টি ৰাখি মোবাইল ফোন ব্যৱহাৰত সতৰ্ক আৰু সাৱধান নিশ্চয় আটাইৰে মঙ্গল হ'ব। ■■

মহৎ লোকৰ বাণী

কিশোৰ শৰ্মা
স্নাতক চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

- ☞ যি নিজকে চিনি পায়, তেওঁ ভগৱানকো চিনি পায়। (আব্দুল কালাম)
- ☞ যি সাফল্যৰ প্ৰতিক্ৰিয়া নিজলৈ বেয়া হয়, সেই সাফল্য পৰাজয়ৰ সমতুল্য। (ৰক ফাউকুড)
- ☞ মদ এনে এবিধ বস্তু যি জীয়াক মাৰে আৰু মৰাক সংৰক্ষণ কৰে। (জমাকচ)
- ☞ এলেহুৱা মানুহৰ শৰীৰ পেলাই থোৱা চাবিৰ নিচিনা। ব্যৱহাৰ নকৰা চাবিত যেনেকৈ মামৰে ধৰে, কামত নলগোৱা শৰীৰতো সেইদৰে ৰোগ হয়। (জ্ঞানী ৰিচাৰ্ড)
- ☞ শত্ৰুৰ ভুৱা চুম্বনতকৈ বন্ধুৰ আঘাতেই বেছি ভাল। (থমাচ বেজেট)
- ☞ যি মানুহে আনৰ বিষয়ে ভাল-বেয়া একো নকয় তেৱেই প্ৰকৃত সুখী মানুহ। (জেফাৰচন)
- ☞ যিয়ে আনক নিয়ন্ত্ৰণ কৰে তেওঁ শক্তিশালী, যিয়ে নিজক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰে তেওঁ আৰু বেছি শক্তিশালী (লাওচু)
- ☞ আমাৰ হৃদয়ত এনে এক প্ৰদেশ আছে, য'ত আনৰ প্ৰৱেশ নিষিদ্ধ। সেই প্ৰদেশলৈ কোনো লোকক একমাত্ৰ আমন্ত্ৰণহে জনাব পাৰি। (মেৰী ডিকচন থেয়াৰ)
- ☞ বিপদতহে প্ৰকৃত শিক্ষা লাভ কৰিব পাৰি। (ডিজবেলী)
- ☞ যি বন্ধুত্ব কেৱল কোনো লক্ষ্য লৈ গঢ়ি উঠে সেই বন্ধুত্ব শেষলৈ বৰ্তি নাথাকে। (পুলিং জাৰ)
- ☞ চৰকাৰখনে একমাত্ৰ জাহাজ যিখন ওপৰৰ ফালে ফুটা। (জেইমছ ৰেটন)
- ☞ অহংকাৰী মানুহ এটা কুকুৰাৰ দৰে সি ভাৰে যে সি ডাক দিয়া বাবেহে ৰাতি পুৰাল। (জৰ্জ ইলিয়াট)
- ☞ ধুনীয়া মহিলা হ'ল মূল্যবান অলংকাৰ। কিন্তু এগৰাকী মহান মহিলা হ'ল সম্পদ। (হাৰ্ডি)
- ☞ ল'ৰা-ছোৱালীক প্ৰকৃত মানুহ হ'বলৈ শিক্ষা দিব লাগে। ভদ্ৰলোক বা ভদ্ৰমহিলা হ'বলৈ নহয়। (পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱা)
- ☞ কোনো এটা কাম কৰিম বুলি যিজনে বিশ্বাস কৰে অৱশেষত তেঁৱেই জয়লাভ কৰে। (ভাৰ্জিল)
- ☞ এখনি ভাল কিতাপ নষ্ট কৰা আৰু এজন ভাল মানুহক হত্যা কৰা একে কথা। (মিল্টন)
- ☞ মই একেৰাহে কেইবাদিনো উপবাসে থাকিব পাৰো, কিন্তু ঈশ্বৰক প্ৰাৰ্থনা নকৰাকৈ মই এদিনো থাকিব নোৱাৰো। (মহাত্মা গান্ধী)
- ☞ তুমি নিজে সাধু হোৱা। তেতিয়া নিঃসন্দেহে ক'ব পাৰিবা যে এজন অসৎ লোক পৃথিৱীত কমি গৈছে। (কাৰ্লাইল)
- ☞ পাপীয়ে সদায় পোহৰলৈ ভয় কৰে, কাৰণ পোহৰত তাৰ স্বৰূপ দেখা পায়। (যীশুখ্ৰীষ্ট)
- ☞ বন্ধুত্ব হৈছে দুটা দেহত বাস কৰা এটা আত্মা। (এৰিষ্টটল)
- ☞ মানুহৰ হৃদয়খনেই হৈছে সন্তানৰ শ্ৰেণী কোঠা। (হেনৰী ৱাৰ্ড)
- ☞ আনক আঘাত দিলে সেই আঘাত এদিন নিজে ভোগ কৰিবা। (তুলসী দাস)
- ☞ জুইয়ে শুকান খৰি পুৰি ছাই কৰাৰ দৰে ঈৰ্ষাইয়ো সকলো ভাল কাম নষ্ট কৰি পেলাই। (হজৰত মহম্মদ)
- ☞ এশ মূৰ্থ পুত্ৰতকৈ বৰং একজন গুণৱান পুত্ৰ হোৱাই ভাল। মাত্ৰ এটা চন্দ্ৰই অন্ধকাৰ নাশ কৰে, অগনন তৰায়ো নোৱাৰে। (চাণক্য) ■■

এক শিক্ষামূলক ভ্রমণ উৰিষ্যাতে সাত দিন

আলিমুদ্দিন আহমেদ
পঞ্চম ষাণ্মাসিক

যোৱা ৪-১০-২০১৫ তাৰিখ বৃহস্পতিবাৰে আমাৰ সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ ভূগোল বিভাগৰ গুৰু পাঠ্যক্রমৰ তৃতীয় ষাণ্মাসিক (দ্বিতীয় বৰ্ষ)ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগতে শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসহ একৈশ জনীয়া এটা দলে উৰিষ্যা অভিমুখে বাওনা হৈছিলোঁ। আমাৰ যাত্ৰাৰ উদ্দেশ্য আছিল উৰিষ্যা ৰাজ্যৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন কৰা।

যোৱা ৪-১০-২০১৫ তাৰিখ বৃহস্পতিবাৰে আমি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল আৰু শিক্ষাগুৰু সকলোৱে কাহিলীপুৰা প্ৰায় ৩.৩০ মান বজাত হাজোৰ পাখামেলা চকত উপস্থিত হৈছিলোঁ। পাখামেলাৰ পৰা এখন চকচকীয়া ট্ৰেভেলৰ গাড়ীৰে বাতিপুৰা ৪.১৫ বজাত গুৱাহাটীৰ পল্টন বজাৰ অভিমুখে বাওনা হৈছিলোঁ।

যোৱা ৪-১০-২০১৫ তাৰিখ বৃহস্পতিবাৰে আমি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল আৰু শিক্ষাগুৰু সকলোৱে কাহিলীপুৰা প্ৰায় ৩.৩০ মান বজাত হাজোৰ পাখামেলা চকত উপস্থিত হৈছিলোঁ। পাখামেলাৰ পৰা এখন চকচকীয়া ট্ৰেভেলৰ গাড়ীৰে বাতিপুৰা ৪.১৫ বজাত গুৱাহাটীৰ পল্টন বজাৰ অভিমুখে বাওনা হৈছিলোঁ।

যোৱা ৪-১০-২০১৫ তাৰিখ বৃহস্পতিবাৰে আমি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল আৰু শিক্ষাগুৰু সকলোৱে কাহিলীপুৰা প্ৰায় ৩.৩০ মান বজাত হাজোৰ পাখামেলা চকত উপস্থিত হৈছিলোঁ। পাখামেলাৰ পৰা এখন চকচকীয়া ট্ৰেভেলৰ গাড়ীৰে বাতিপুৰা ৪.১৫ বজাত গুৱাহাটীৰ পল্টন বজাৰ অভিমুখে বাওনা হৈছিলোঁ।

ইয়াৰ লগে লগে আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ জীৱনৰ প্ৰথমটো দীঘলীয়া ৰে'ল যাত্ৰাৰ শুভাৰম্ভ হ'ল। ৬.৪২ বজাত আমাৰ ৰে'লখনে ব্ৰহ্মপুত্ৰ অৰ্থাৎ শৰাইঘাটক বাই বাই জনালোঁ।

৭.১৫ বজাত আমাৰ ৰে'লখনে বঙিয়া ষ্টেচনত উপস্থিত হৈছিল। বঙিয়া ষ্টেচনত আমাৰ আন এগৰাকী শিক্ষক গাইড পূৰ্ণ বৰাজবংশী ছাৰে আমাক লগ দিলে। ট্ৰেইন যাত্ৰা কৰাৰ লগে লগে আমি সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, ভাৰতী বাইদেউ আৰু বিষ্ণু কোঁৱৰ আৰু ট্ৰেইনৰ হুক হুক শব্দৰ সৈতে তাল মিলাই অসমীয়া গীতৰ সূৰে ট্ৰেইনখনো বহুতো সৰু-ডাঙৰ ষ্টেচন পাৰ হৈ ১১ বজাত পশ্চিমবংগত সোমাই পৰিছিল। বংগৰ কেইবাটাও ষ্টেচন পাৰ হৈ ৬.৩৫ বজাত ট্ৰেইনখনে আকৌ বংগত সোমাইছিল। বাতি ৯.৩০ বজাত আমি বাতিৰ আহাৰ খাই নিজৰ নিজৰ আসনত শুই আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নিজৰ নিজৰ আসনত বহি নিজৰ নিজৰ বিষয়বস্তু আঁতৰাই দিছিল।

১০-১০-২০১৫ তাৰিখ শনিবাৰ। বাতিপুৰা ৫ বজাত বিছনাৰ পৰা উঠি আমি গা-পা ধুই ৭ বজালৈ কাপোৰ-কানি পিন্ধি সাজু হৈ আছিলোঁ। কাৰণ ৭ বজাত আমাৰ Tourist Bus আহি পাবহি। বাতিপুৰা প্ৰায় ৭.২০ বজাত Maa Tarini নামৰ OR-02AZ-3637 নামৰ City Bus খনে হোটেলৰ সন্মুখত উপস্থিত হৈছিল। লগে লগে আমি সকলোৱে নিজৰ নিজৰ বেগবোৰ লৈ বাছখনত বহি লৈছিলোঁ। ৭.৫০ বজাত আমি 'প্ৰভু ক্ৰুপা ৰেছিডেন্সি' হোটেলখনক বাই বাই জনাই ভূৱনেশ্বৰ চহৰ ঘূৰি ফুৰিবলৈ যাত্ৰা কৰিছিলোঁ।

১০-১০-২০১৫ তাৰিখ শনিবাৰ। বাতিপুৰা ৫ বজাত বিছনাৰ পৰা উঠি আমি গা-পা ধুই ৭ বজালৈ কাপোৰ-কানি পিন্ধি সাজু হৈ আছিলোঁ। কাৰণ ৭ বজাত আমাৰ Tourist Bus আহি পাবহি। বাতিপুৰা প্ৰায় ৭.২০ বজাত Maa Tarini নামৰ OR-02AZ-3637 নামৰ City Bus খনে হোটেলৰ সন্মুখত উপস্থিত হৈছিল। লগে লগে আমি সকলোৱে নিজৰ নিজৰ বেগবোৰ লৈ বাছখনত বহি লৈছিলোঁ। ৭.৫০ বজাত আমি 'প্ৰভু ক্ৰুপা ৰেছিডেন্সি' হোটেলখনক বাই বাই জনাই ভূৱনেশ্বৰ চহৰ ঘূৰি ফুৰিবলৈ যাত্ৰা কৰিছিলোঁ।

১০-১০-২০১৫ তাৰিখ শনিবাৰ। বাতিপুৰা ৫ বজাত বিছনাৰ পৰা উঠি আমি গা-পা ধুই ৭ বজালৈ কাপোৰ-কানি পিন্ধি সাজু হৈ আছিলোঁ। কাৰণ ৭ বজাত আমাৰ Tourist Bus আহি পাবহি। বাতিপুৰা প্ৰায় ৭.২০ বজাত Maa Tarini নামৰ OR-02AZ-3637 নামৰ City Bus খনে হোটেলৰ সন্মুখত উপস্থিত হৈছিল। লগে লগে আমি সকলোৱে নিজৰ নিজৰ বেগবোৰ লৈ বাছখনত বহি লৈছিলোঁ। ৭.৫০ বজাত আমি 'প্ৰভু ক্ৰুপা ৰেছিডেন্সি' হোটেলখনক বাই বাই জনাই ভূৱনেশ্বৰ চহৰ ঘূৰি ফুৰিবলৈ যাত্ৰা কৰিছিলোঁ।

১০-১০-২০১৫ তাৰিখ শনিবাৰ। বাতিপুৰা ৫ বজাত বিছনাৰ পৰা উঠি আমি গা-পা ধুই ৭ বজালৈ কাপোৰ-কানি পিন্ধি সাজু হৈ আছিলোঁ। কাৰণ ৭ বজাত আমাৰ Tourist Bus আহি পাবহি। বাতিপুৰা প্ৰায় ৭.২০ বজাত Maa Tarini নামৰ OR-02AZ-3637 নামৰ City Bus খনে হোটেলৰ সন্মুখত উপস্থিত হৈছিল। লগে লগে আমি সকলোৱে নিজৰ নিজৰ বেগবোৰ লৈ বাছখনত বহি লৈছিলোঁ। ৭.৫০ বজাত আমি 'প্ৰভু ক্ৰুপা ৰেছিডেন্সি' হোটেলখনক বাই বাই জনাই ভূৱনেশ্বৰ চহৰ ঘূৰি ফুৰিবলৈ যাত্ৰা কৰিছিলোঁ।

বিষ্ণু ছাৰৰ লগত প্ৰায় ১.১৫ ঘণ্টা সময় ষ্টেচনতেই ৰখিছিলো আৰু বিশ্বজিৎ কলিতা ছাৰ আৰু পুলক ৰাজবংশী ছাৰে আমি থকাৰ কাৰণে হোটেল বিচাৰি ওলাই গৈছিল। অৱশেষত ষ্টেচনৰ পৰা নাতি দূৰত থকা 'প্ৰভু ক্ৰুপা ৰেছিডেন্সি' (Prabhu Krupa Residency) নামৰ হোটেলখন ঠিক কৰিছিল আৰু আমি সেই হোটেলখনতে সোমাই পৰিছিলোঁ। আমি সকলোৱে ভাগৰুৱা হৈছিলোঁ বাবে জিৰণি লৈছিলোঁ। দুপৰীয়া ১.৩০ বজাত ওচৰেৰে এখন হোটেলত ভাত খাইছিলোঁ। ভাত খাই পুনৰ জিৰণি লৈছিলোঁ।

আবেলি ৪.৪০ বজাত আমি খোজকাঢ়ি ভূৱনেশ্বৰ চহৰ ফুৰিবলৈ ওলাই গৈছিলোঁ। প্ৰথমে আমাৰ হোটেলখনৰ পৰা প্ৰায় ১ কি.মি পশ্চিম দিশত অৱস্থিত 'ইন্দিৰা গান্ধী পাৰ্ক' নামৰ সেউজীয়া উদ্যানখনত সোমাইছিলোঁ। মানুহে কৃত্ৰিমভাৱে সজোৱা উদ্যানখনৰ দৃশ্যই আমাক আকৃষ্ট কৰিছিল। ইয়াত আমি সকলোৱে নানা ভংগিমাৰে ফটো উঠিছিলোঁ। কিন্তু মই প্ৰায়বোৰ ফটোত উঠাই নাছিলোঁ। কাৰণ বিষুৱছাৰে মোক এটা কেমেৰা দিছিল আৰু মই কেমেৰামেনৰ ভূমিকা পালন কৰিছিলোঁ। প্ৰায় এঘণ্টা সময় উদ্যানখনৰ মনোৰম দৃশ্য উপভোগ কৰি, সেই উদ্যানখনৰ পৰা ১ কিলোমিটাৰ দক্ষিণ দিশত অৱস্থিত এখন কাপোৰ, স্কুল বেগ লেডিছ বেগ আদিৰ বজাৰলৈ সোমাই পৰিছিলোঁ। প্ৰায় সকলোৱে কাপোৰ-কানি, লেডিছ বেগ আদি কিনিলে। প্ৰায় তিনিঘণ্টা সময় ঘূৰি ফুৰি সন্ধিয়া ৭.৫০ বজাত আমি হোটেলত সোমাই হাত-মুখ ধুই অলপ জিৰণি লৈছিলোঁ। অলপ পিছত ৮.৪৫ বজাত ভাত খালোঁ। ভাত খাই মই আৰু আৰিফুলে এটা Mini China Sound Box ২০০.০০ টকাত কিনি আনিলোঁ। এই Sound Box টোয়ে বাতি আমাক সকলোকে আনন্দত মতলীয়া কৰি তুলিছিল।

১০-১০-২০১৫ তাৰিখ শনিবাৰ। বাতিপুৰা ৫ বজাত বিছনাৰ পৰা উঠি আমি গা-পা ধুই ৭ বজালৈ কাপোৰ-কানি পিন্ধি সাজু হৈ আছিলোঁ। কাৰণ ৭ বজাত আমাৰ Tourist Bus আহি পাবহি। বাতিপুৰা প্ৰায় ৭.২০ বজাত Maa Tarini নামৰ OR-02AZ-3637 নামৰ City Bus খনে হোটেলৰ সন্মুখত উপস্থিত হৈছিল। লগে লগে আমি সকলোৱে নিজৰ নিজৰ বেগবোৰ লৈ বাছখনত বহি লৈছিলোঁ। ৭.৫০ বজাত আমি 'প্ৰভু ক্ৰুপা ৰেছিডেন্সি' হোটেলখনক বাই বাই জনাই ভূৱনেশ্বৰ চহৰ ঘূৰি ফুৰিবলৈ যাত্ৰা কৰিছিলোঁ।

১০-১০-২০১৫ তাৰিখ শনিবাৰ। বাতিপুৰা ৫ বজাত বিছনাৰ পৰা উঠি আমি গা-পা ধুই ৭ বজালৈ কাপোৰ-কানি পিন্ধি সাজু হৈ আছিলোঁ। কাৰণ ৭ বজাত আমাৰ Tourist Bus আহি পাবহি। বাতিপুৰা প্ৰায় ৭.২০ বজাত Maa Tarini নামৰ OR-02AZ-3637 নামৰ City Bus খনে হোটেলৰ সন্মুখত উপস্থিত হৈছিল। লগে লগে আমি সকলোৱে নিজৰ নিজৰ বেগবোৰ লৈ বাছখনত বহি লৈছিলোঁ। ৭.৫০ বজাত আমি 'প্ৰভু ক্ৰুপা ৰেছিডেন্সি' হোটেলখনক বাই বাই জনাই ভূৱনেশ্বৰ চহৰ ঘূৰি ফুৰিবলৈ যাত্ৰা কৰিছিলোঁ।

১০-১০-২০১৫ তাৰিখ শনিবাৰ। বাতিপুৰা ৫ বজাত বিছনাৰ পৰা উঠি আমি গা-পা ধুই ৭ বজালৈ কাপোৰ-কানি পিন্ধি সাজু হৈ আছিলোঁ। কাৰণ ৭ বজাত আমাৰ Tourist Bus আহি পাবহি। বাতিপুৰা প্ৰায় ৭.২০ বজাত Maa Tarini নামৰ OR-02AZ-3637 নামৰ City Bus খনে হোটেলৰ সন্মুখত উপস্থিত হৈছিল। লগে লগে আমি সকলোৱে নিজৰ নিজৰ বেগবোৰ লৈ বাছখনত বহি লৈছিলোঁ। ৭.৫০ বজাত আমি 'প্ৰভু ক্ৰুপা ৰেছিডেন্সি' হোটেলখনক বাই বাই জনাই ভূৱনেশ্বৰ চহৰ ঘূৰি ফুৰিবলৈ যাত্ৰা কৰিছিলোঁ।

মুখ কৰি তুলিছিল। বাতিপুৰাৰ সূৰ্যৰ বেঙুনীয়া পোহৰে বেঙুনীয়া উদয়গিৰি পাহাৰক সোণ বৰণীয়া কৰি তুলিছিল কথিত আছে যে পূৰ্বকালত উদয়গিৰি পাহাৰ আৰু খণ্ডগিৰি পাহাৰ একে লগে আছিল। কিন্তু প্ৰাকৃতিক কাৰণত খণ্ডগিৰি পাহাৰে উদয়গিৰিৰ পৰা খণ্ডহৈ প্ৰায় ২৫০-৩০০ মিটাৰ দক্ষিণ পশ্চিম দিশত ভাগ হৈ যায়। যাৰ বাবে ইয়াৰ নাম খণ্ডগিৰি ৰখা হৈছে।

প্ৰায় এঘণ্টা সময় উদয়গিৰি পৰিদৰ্শন কৰি ৯.২০ বজাত ইয়াৰ পৰা ২৫ কি.মি উত্তৰ দিশত অৱস্থিত 'নন্দন কানন' চিৰিয়াখানালৈ বাওনা হ'লোঁ। উক্ত চিৰিয়াখানালৈ যাওতে আধা বাটত এখন সৰু ফুট ফাথৰ চাহ দোকানত তিনিটাকৈ পুৰি আৰু এটা ৰসগোল্লা খালোঁ। এইখিনি আহাৰ গ্ৰহণ কৰি আকৌ 'নন্দন কানন' অভিমুখে যাত্ৰা কৰিলোঁ। প্ৰায় ১০-১০ বজাত আমি 'নন্দন কানন' অভিমুখে চিৰিয়াখানাত উপস্থিত হৈছিলোঁ। সকলোৱে ১০ টকাৰে টিকট সংগ্ৰহ কৰি অশোক কুমাৰ জৈন নামৰ এজন গাইডৰ সহায়ত প্ৰায় ডেৰ ঘণ্টা সময় নন্দন কাননৰ বিভিন্ন ধৰণৰ জীৱ জন্তু চাইছিলোঁ। সঁচাকৈ চালে চকুৰোৱাকৈ সজাই-পৰাই ৰাখিছে জন্তু চাইছিলোঁ। সঁচাকৈ চালে চকুৰোৱাকৈ সজাই-পৰাই ৰাখিছে জন্তু চাইছিলোঁ। সঁচাকৈ চালে চকুৰোৱাকৈ সজাই-পৰাই ৰাখিছে জন্তু চাইছিলোঁ।

নন্দন কানন চিৰিয়াখানাৰ পৰা ৬৫ কি. মি দক্ষিণ পূব দিশত লিংগৰাজ মন্দিৰ অৱস্থিত। দুপৰীয়া ১২.২০ বজাত আমাৰ বাছগাড়ীখনে মন্দিৰটোৰ চৌহদত উপস্থিত হৈছিল। আমি বাছৰ পৰা নামি প্ৰায় পাঁচমিনিট খোজকাঢ়ি মন্দিৰৰ ভিতৰত সোমাইছিলোঁ। আমি মাত্ৰ ৪৫ মিনিট সময়হে মন্দিৰটো দৰ্শন কৰিছিলোঁ। এজন বেঙ্গলী মানুহৰ পৰা জনা মতে মন্দিৰটো ১০০ শতিকাত সোমবংশীয় ৰজা ললাটেন্দু কেশৰীয়ে সজাইছিল। এই মন্দিৰৰ উচ্চতা ১৮০ ফুট। ইয়াত ভগৱান শিৱৰ বিগ্ৰহ আছে। মন্দিৰটোৰ পৰা ওলাই ফুটপাথৰ দোকানৰ পৰা আইচক্ৰীম খাই পুনৰ গাড়ীত উঠিলোঁ। আমাৰ বাছগাড়ীখনে কোনাৰ্কৰ সূৰ্যমন্দিৰ অভিমুখে বাওনা হ'ল।

দুপৰীয়া ১ বজাত আমি কোনাৰ্ক অভিমুখে যাত্ৰা কৰিলোঁ। লিংগৰাজ মন্দিৰৰ পৰা ৪০ কি.মি দক্ষিণ দিশত কোনাৰ্কৰ সূৰ্য

মন্দিৰ অৱস্থিত। ২ বজাত আমি কোনাৰ্কত উপস্থিত হৈ মন্দিৰত সোমোৱাৰ আগতে Sudha Sakari Marwadi নামৰ AC হোটেলখনত নিৰামিষ ভাত খালে। ভাত খাই খোজকাটি কোনাৰ্কৰ বিখ্যাত সূৰ্য মন্দিৰৰ ভিতৰত সোমাই গৈছিলোঁ।

কোনাৰ্কৰ সূৰ্য মন্দিৰ সূৰ্য উপাসনাৰ প্ৰধান পীঠ। এই মন্দিৰত তিনি বকমৰ সূৰ্যদেৱতা আছে। দক্ষিণ ফালে থকা সূৰ্যদেৱতাক উদিত সূৰ্য (উচ্চতা ৮.৩ ফুট), পশ্চিমফালে থকা সূৰ্যদেৱতাক মধ্যাহ্ন সূৰ্য (উচ্চতা ৯.৬ ফুট) নাম দিয়া হৈছে। মন্দিৰটো আমি দৰ্শন কৰিছিলোঁ। মন্দিৰটোত পূজা-পাতল কৰা নহয়। আমি সকলোৱে ইয়াত বিভিন্ন ধৰণে ফটো তুলিছিলো। তাত প্ৰায় ডেৰ ঘণ্টা সময় কটোৱাৰ পিছত আবেলি ৪ বজাত আমি পুৰী অভিমুখে ৰাওনা হৈছিলোঁ।

পুৰী কোনাৰ্কৰ পৰা ৩৩ কি.মি. পশ্চিম দিশত অৱস্থিত। আমাৰ অসমীয়া, হিন্দী গীতৰ সুৰে সুৰে বাছখনে প্ৰায় ১০ কি.মি. দক্ষিণ দিশত গৈ থাকোতে আমাৰ চকুৰ আগত ভাহি আহিল, কল্পনাত ভাহি অহা জীৱনত নেদেখা সুবিশাল বংগোপসাগৰ। লগে লগে আমি সকলোৱে চিঞৰি উঠিছিলোঁ। আমাৰ আনন্দ-ফুৰ্তিৰ মাজেৰে বাছখন আগবাঢ়িছিল। পুৰী পাবলৈ মাত্ৰ ৬ কি.মি.। হঠাত আমাৰ বাছখন ৰখিবলগীয়া হৈছিল। কাৰণ পুলিচে ভূৱনেশ্বৰৰ বাছখন পুৰীলৈ যাবলৈ নিদিয়ৈ। আমাৰ বাছখন ভূৱনেশ্বৰৰ আছিল বাবে ইয়াক পুৰীলৈ যোৱাত বাধা দিছিল। এইখিনি ঠাইত আমি এঘণ্টা সময় ৰখিবলগীয়া হৈছিল। পিছত তাৰ পৰা তিনিখন টেম্পোৰে পুৰীৰ Anjana নামৰ হোটেলত সন্ধিয়া ৭ বজাত উপস্থিত হৈছিলোঁ।

যি কি নহওক হোটেলখনত উপস্থিত হৈ ছয়টাকৈ ৰুমত আমি ভাগে ভাগে সোমাই পৰিছিলোঁ। আমি সোমাই ৰুমত গা-পা ধুই আৰাম কৰিছিলোঁ। প্ৰায় এঘণ্টা সময় আৰাম লোৱাৰ পিছত আমি থকা হোটেলখনৰ পূব দিশত অৱস্থিত এখন বেংগলী হোটেলত ভাত খাই প্ৰায় ৯ বজাত আমি নেদেখা বংগোপসাগৰৰ পাৰত উপস্থিত হৈছিলোঁ। সাগৰৰ পাৰত গৈ আমি আপোন পাহৰা হৈছিলোঁ যদিও সাগৰীয়া পানীৰ ভয়ানক শব্দই আমাক ভয় খুৱাইছিল। পিছত ছাৰহঁতে কৈছিল যে সাগৰৰ পানীৰ টোৰ শব্দ সদায় ভয়ানক হৈয়ে থাকে। এঘণ্টা সময় সাগৰৰ পাৰত ঘূৰি ফুৰি ৰাতি ১০ বজাত আহি আমি থকা হোটেলত সোমাইছিলোঁ।

১১-১০-২০১৫ তাৰিখ ৰবিবাৰ। আমি সকলোৱে ৰাতিপুৱা সোনকালে উঠি গা-পা ধুই চাহ-জলপান খাই ভাৰতবৰ্ষৰ সৰ্ববৃহৎ চিক্কা হৃদ চাবলৈ যো-জা চলালোঁ। পুৱা ৮ বজাত আমাৰ হোটেলৰ সন্মুখত জয় জগন্নাথ নামৰ OD-13-3525 নম্বৰ Tourist Mini city বাছখন আহি উপস্থিত হৈছিল। লগে লগে আমি সকলোৱে

বাছখনত উঠি চিক্কা হৃদ কৰিছিলোঁ। আমাৰ বাছগাড়ীখনে পুৰী পৰা ৬৫ কি.মি পশ্চিম দিশত অৱস্থিত চিক্কা হৃদ পোৱালৈ প্ৰায় ডেৰ ঘণ্টা সময় লাগিছিল। ৯.৩০ বজাত আমি চিক্কা হৃদত উপস্থিত হৈছিলোঁ। আমি একেশজনীয়া দলটো দুভাগত বিভক্ত হৈ দুখন ইঞ্জিন চালিত নাও ভাড়া কৰি চিক্কা হৃদৰ বিশাল জলৰাশিৰে ভ্ৰম কৰিবলৈ লৈছিলোঁ। এখন নাওত মই, বিশ্বজিৎ কলিতা ছাৰ, ভাৰতী বাইদেউ, পিকু, ফকৰউদ্দিন, ছেমিমা, চিমি, ত্ৰিবেণী, জেছমিনা আৰু অনুপম। আনখন নাৱত পুলক ৰাজবংশী ছাৰ লগতে আৰিফুল মনজিল, জেবিনা, মৰ্জিনা, নন্দিতা, প্ৰাৰ্থনা, নিলৰ্জনা, ৰৌজিয়াৰা আৰু হিমাঙ্কী। আমি আটায়ে চিক্কাৰ বিশাল লুনীয়া জলৰাশিৰ মাজত বিলিন হৈ গৈছিলোঁ।

চিক্কা হৃদৰ ক্ষেত্ৰফল ১১০০ বৰ্গকিলোমিটাৰ। আমাৰ নাওখন বিশ্বজিৎ কলিতা ছাৰৰ বসাল কথাৰ মাজেৰে কেতিয়াহে হৃদৰ মাজ পালে গমমই নাপালো। নাৱৰীয়াই বহু সময় হৃদৰ মাজত নাও ৰাখি ডলফিন খেলি থকা দেখুৱালে। অৱশ্যে দুই এটা ডলফিন আমাৰ চকুত পৰিছিল। এইখিনি সময়তে বিশ্বজিৎ ছাৰ আৰু ভাৰতী বাইদেৱে চিক্কা হৃদৰ বিষয়ে আমাক সম্যক জ্ঞান প্ৰদান কৰিলে। ইতিমধ্যে পুলক ৰাজবংশী ছাৰ আৰু বিষুও কোঁৱৰৰ ছাৰ নেতৃত্বত যোৱা নাওখন বাছৰখা ঠাইত উপস্থিত হৈছিল। বিশ্বজিৎ কলিতা ছাৰৰ নেতৃত্বত যোৱা আমাৰ নাওখন যোৱাৰ সময়তে ইঞ্জিন বেয়া হৈছিল বাবে আমি পিছ পৰিবলগীয়া হৈছিল। ঘূৰি অহাৰ সময়ত ইয়াৰে এটা দ্বীপত নাওখন ৰখাইছিল। দ্বীপটোত এক অস্থায়ী হোটেল আৰু অস্থায়ী দোকানৰ পৰা উচ্চ দামত ঠাণ্ডা কিনি খাইছিলোঁ। মই এটকা দামী লোলিপপ চকলেট কেইটামান কিনিছিলো। এই দ্বীপটোত আমি নানা ধৰণৰ কেকাৰা দেখিছিলোঁ।

চিক্কা হৃদৰ সৌন্দৰ্য ক্ৰমে হ্রাস হৈ যোৱাত আমি আৰু বেছিকৈ ভাগৰুৱা হৈ পৰিছিলোঁ। প্ৰায় চাৰি ঘণ্টা সময় চিক্কা হৃদ লুনীয়া জলৰাশি ভ্ৰমণ কৰাৰ পিছত দুপৰীয়া ১.৪৫ বজাত আমি পুৰী অভিমুখে ৰাওনা হৈছিলো। উভতনি সময়ত সকলোৱে ভাগৰুৱা হৈ পৰিছিল। কিন্তু আমি ল'ৰাকেইজনে সিমান ভাগৰুৱা পৰা নাছিলোঁ। প্ৰায় ৩.২৫ বজাত আমি থকা পুৰীৰ হোটেলখনত উপস্থিত হৈছিলোঁ। চিক্কাৰ পৰা আহি হাত-মুখ ধুই ভাত খাই ৰান্ধত জিৰণি লৈছিলোঁ। সন্ধিয়া ৬ বজাত আমি আটায়ে পুৰী ১২০০ Beach উপস্থিত হৈছিলোঁ। সাগৰৰ পাৰত বহা নানা দোকানৰ মাজত ছাৰ-বাইদেউৰ লগতে আমিও সোমাই পৰিছিলোঁ। সকলোৱে শামুকৰে তৈয়াৰী শংকু, মালা, খাৰু আৰু নানা ৰকমৰ সামগ্ৰী কিনিছিলোঁ। নানা ধৰণৰ সামগ্ৰী কিনাৰ পিছত আমি সাগৰীয়া পানীৰ সোৱাদ লৈছিলো। ইয়াৰ পিছত ৰাতি ৯.৩০ বজাত

ৰাতিৰ আহাৰ খাই হোটেলত সোমাই পৰিছিলোঁ।

১২-১০-২০১৫ তাৰিখ সোমবাৰ। ৰাতিপুৱা সোনকালে বিছনাৰ পৰা উঠি গা-ধুই ভাৰতবৰ্ষৰ বিখ্যাত জগন্নাথ মন্দিৰলৈ যো-জা চলালোঁ। ৰাতিপুৱা ৬.৩০ বজাত আমাৰ হোটেলৰ পৰা ১ কি.মি উত্তৰ দিশত অৱস্থিত জগন্নাথ মন্দিৰলৈ খোজকাটি গ'লো। ৭ বজাত মন্দিৰ চৌহদত উপস্থিত হৈ আমি দুভাগত বিভক্ত হৈছিলো। ছাৰ-বাইদেউৰ লগতে পিকু, মনজিল, ত্ৰিবেণী, প্ৰাৰ্থনা, চিমি, নন্দিতা, নিলৰ্জনা আৰু হিমাঙ্কী মন্দিৰৰ ভিতৰলৈ সোমাই গৈছিল আৰু মই, আৰিফুল, ফকৰউদ্দিন, মৰ্জিনা, ছেমিমা, অনুপমা আৰু জেছমিনা মন্দিৰৰ চৌহদতে বহি থাকিলোঁ। লক্ষ্মীধৰ দাস নামৰ এজন পাণ্ডাৰ সৈতে প্ৰায় এঘণ্টা সময় পূজা-পাতল কৰি ৮.২০ বজাত মন্দিৰলৈ সোমোৱা দলটো ওলাই আহিছিল। আমি আটায়ে মন্দিৰৰ চৌহদত অলপ ঘূৰি ফুৰি আমাৰ হোটেলমুৱা হ'লো।

জগন্নাথ মন্দিৰ ১২০০ শতিকাতে উৰিষ্যাৰ গংগাবংশীয় ৰজা অনংগভীনদেৱৰ দ্বাৰা নিৰ্মিত হৈছিল। মন্দিৰৰ উচ্চতা ২১৪ ফুট। এই অঞ্চলৰ উৎসৱৰ ভিতৰত জুন-জুলাই মাহত হোৱা ৰথ যাত্ৰাই সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ। ইয়াৰোপৰি এই মন্দিৰটোত দৈনিক হাজাৰ হাজাৰ দৰ্শকৰ সমাগম হয়। জগন্নাথ মন্দিৰে মানুহক পূৰ্ণতা প্ৰদান কৰে।

মন্দিৰৰ পৰা হোটেললৈ আহি কাপোৰ-কানি সলাই ফুট-পাথৰ অস্থায়ী হোটেলত পৰঠা খাই পুৰী Sea Beach ত গা-ধুৱলৈ আগবাঢ়ি গৈছিলোঁ। পুৰী Sea Beach ত হোটেলৰ পৰা প্ৰায় আধা কি.মি দক্ষিণ দিশত। আমি সকলোৱে আপোন-পাহৰা হৈ সাগৰৰ বিশাল লুনীয়া জলৰাশিৰ মাজত বিলিন হৈ গৈছিলো। সাগৰৰ প্ৰতিটো টোৱে আমাক আদৰি লৈছিল। সাগৰৰ বিশাল জলৰাশিৰ আমাৰ সকলোৰে দুখ-কষ্ট পাহৰি পেলাইছিলো। মোৰ মনত অনুমান হ'ল যেন সাগৰৰ তীৰেই জনজীৱনৰ মহামিলনৰ পূৰ্ণস্থলী। ৯.২০ বজাৰ পৰা ১১.৩৫ বজালৈ প্ৰায় দুঘণ্টা সময় সাগৰীয়া লুনীয়া পানীত গা ধুই আমি হোটেল অভিমুখে ৰাওনা হৈছিলোঁ। হোটেলত আহি গা-ধুই ভাত খাই আৰাম লৈছিলোঁ।

দুপৰীয়া ১ মান বজাত আমাৰ দ্বিতীয় ষাণ্মাসিকৰ বিজাল্ট ঘোষণা হোৱা শুনিছিলো। লগে পুলক ছাৰ আৰু বিষুও ছাৰে Net ৰ পৰা Result ওলোৱাত ব্যস্ত হৈ পৰিছিল। কিছুমানৰ Result বেয়া হোৱাত হতাশ হৈছিল। সেই দিনটোত Result ঘোষণা হোৱা বাবে পুলক ছাৰ আৰু বিষুও ছাৰে পিজাৰ Party দিলে। সন্ধিয়া ৬ বজাত হোটেলৰ পৰা প্ৰায় ১ কি.মি পশ্চিম দিশত অৱস্থিত কাপোৰৰ বজাৰলৈ যাওঁতে আমাক উৰিষ্যাৰ আকাশৰ বৰষুণে বাধা

প্ৰদান কৰিলে। আধা ঘণ্টা পাছত বৰষুণ বন্ধ হোৱাত আমি টেম্পোৰে কাপোৰৰ বজাৰ অভিমুখে ৰাওনা হ'লো। মাত্ৰ ১ কিলোমিটাৰ পথ টেম্পোৰে যাওতে প্ৰতিজনৰে বাৰ টকাকৈ ভাড়া লৈছিল। একসপ্তাহ পিছত দুৰ্গাপূজা হোৱা হেতুকে সকলোৱে বিভিন্ন ধৰণৰ কাপোৰ-কানি কিনিলে। প্ৰায় দুঘণ্টা সময় বজাৰ কৰাৰ পাছত ৰাতি ৯ মান বজাত খোজকাটি হোটেল অভিমুখ গৈছিলো। উভতনি যাত্ৰাত আমি একেলগে ভাত খাই আহিছিলোঁ।

১৩-১০-২০১৫ তাৰিখ মংগলবাৰ। ৰাতিপুৱা ৮ মান বজাত আমি সকলো সাগৰৰ পাৰলৈ গ'লো। আজি আমাৰ ঘৰমুৱা যাত্ৰা। সেয়েহে পুৰীৰ সাগৰৰ পৰা বিদায় ল'বলৈ গ'লো। ইয়াৰোপৰি আমাৰ লগৰে ছেমিমাৰ সেই দিনা জন্ম দিন আছিল। সেয়েহে তাইৰ জন্মদিনৰ কেৰ কাটিবলৈ সাগৰৰ পাৰত সকলোৱে উপস্থিত হৈছিল। সেইদিনা অৱশ্যে সাগৰীয়া পানীত গা-নোখুলোঁ। আমাৰ মাজৰ সকলোৱে বিভিন্ন ধৰণে ফটোৰ প'জ দিলে। কোনোৱাই ঘোড়াৰ পিঠিত উঠি আন কোনোবাই উটৰ পিঠিত উঠি ফটো তুলিলে। ইতিমধ্যে মোৰ লেপটপটো সাগৰীয়া পানীত পৰি যোৱাত মই বেজাৰ মনে হোটেললৈ উভতি আহিছিলোঁ। যি কি নহওক, সকলোৱে ছেমিমাৰ জন্মদিনৰ কেৰ কাটি ১০ মান বজাত হোটেলমুৱা হৈছিল। ইফালে নন্দিতাৰ ভীষণ জ্বৰ উঠাত তাইক লৈ ছাৰহঁতে পুৰীৰ এখন আগশাৰীৰ চিকিৎসালয়লৈ গৈছিল। সেইদিনা ২ বজাত আমাৰ অসম মুৰা যাত্ৰা আছিল। সেয়েহে আমি বেজাৰ আৰু হতাশ মনেৰে ১১ বজাত ভাত খাই ঘৰমুৱা যাত্ৰাৰ বাবে প্ৰস্তুত হৈছিলোঁ। দুপৰীয়া ১.৩০ বজাত আমি তিনিখন টেম্প'ৰ সহায়ত পুৰীৰ ৰেল ষ্টেচনত উপস্থিত হৈছিলোঁ। ঠিক ২ বজাত পুৰী-গুৱাহাটী ১৫৬৩৯ নম্বৰ ট্ৰেনখনত যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিছিলো। আমি সকলোৱে নিজৰ নিজৰ আসনত বহি লৈছিলোঁ।

আমাৰ উভতনি যাত্ৰা আৰম্ভ হ'ল। উৰিষ্যাৰ আকাশ বতাহ আৰু মানুহবোৰক সঁচাকৈ পাহৰিব নোৱাৰি। আৰু কেতিয়া আহিব এনে সুদিন...? বিদায় ক্ষণত সেমেকি উঠিল আটাইৰে প্ৰাণোজ্বল মুখবোৰ। আনন্দত চকুলোঁ নিগৰি পৰিল।

যি কি নহওক অহাৰ সময়তো সৰু ডাঙৰ প্ৰায় ৬৩ টা মান ষ্টেচন পাৰ হৈ আহিলোঁ। আমাৰ ট্ৰেনখনে এঘণ্টা সময় ৰখালে। এনেদৰে ক'ৰবাত দহ-বিশ মিনিট ৰখাই প্ৰায় ৩৩ ঘণ্টা যাত্ৰাৰ পিছত ১৩-১০-২০১৫ বুধবাৰে ৰাতি ১০ বজাত গুৱাহাটীৰ কামাখ্যা ষ্টেচনত নামিছিলো। ইয়াৰ এখন ট্ৰেভলাৰেৰে হাজোৰ পাখামেলা পাইছিলোঁ আৰু তাৰ পৰা ঘৰা-ঘৰি গ'লোঁ। ■■

বিভাগীয় প্রতিবেদন আৰু
বিভিন্ন প্রতিযোগিতাৰ ফলাফল

খেেল সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ প্ৰাতঃবুলিনিতে দেশ-মাতৃৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ বাবে প্ৰাণ আহুতি দিয়া ছহিদসকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদিত হৈছে আৰু যিসকল সাধকৰ অক্লান্ত শ্ৰম, মহান ত্যাগ তথা সু-কল্পিত প্ৰচেষ্টাত সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ে ১৯৭৯ চনত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিছিল, সেই মহান ব্যক্তিসকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিলোঁ, লগতে সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয় প্ৰমুখ্যে শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰুসকল আৰু কৰ্মচাৰীবৃন্দলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিছোঁ।

এই পবিত্ৰ শিক্ষানুষ্ঠানটিৰ ২০১৪-১৫ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ খেল বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে বাছনি কৰাত মহাবিদ্যালয়ৰ নিৰ্বাচক মণ্ডলী আৰু এই ক্ষেত্ৰত উৎসাহ যোগোৱা মোৰ বন্ধুবৰ্গ, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণৰ কিছুদিন পিছতেই অনুষ্ঠিত হৈছিল মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ। অতি জাকজমকতাপূৰ্ণ এই মহোৎসৱটিৰ শুভ-উদ্বোধন কৰে অধ্যক্ষ ড° ৰমেন তালুকদাৰ ছাৰে। বিভিন্ন গুৰু তথা লঘু খেল প্ৰতিযোগিতাত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বিপুল অংশগ্ৰহণ, তথা সু-শৃংখল, শান্তিপূৰ্ণ আৰু নীতি-নিয়মৰ মাজেৰে খেলাসমূহত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ যোগদান প্ৰত্যক্ষ কৰি মোৰ বোধ হৈছিল যে খেল-ধেমালিয়ে শৰীৰ আৰু মনৰ বিকাশ সাধনৰ উপৰিও পৰস্পৰৰ মাজত ভাতৃত্ববোধ, দলগতভাৱে কাম কৰাৰ দক্ষতা আৰু নিপুণতা বৃদ্ধি কৰে— এই কথা আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ভালদৰে অনুধাবন আৰু ব্যৱহাৰিক ক্ষেত্ৰত সু-প্ৰয়োগ কৰিব পাৰিছে। মানসিক আৰু শাৰীৰিক উত্তৰণৰ আহিলা হিচাপে ক্ৰীড়াই বৰ্তমান সময়ত এটা জাতি, ৰাজ্য তথা দেশ এখনৰ গৌৰৱৰ পৰিচায়ক হৈ পৰিছে। সেয়েহে বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয়ৰ পুথিগত শিক্ষাৰ লগতে খেল-ধেমালিৰ গুৰুত্বও যথেষ্ট তাৎপৰ্যপূৰ্ণ হৈ পৰিছে আৰু এই বিষয়ে মহাত্মা গান্ধীয়ে কৈছে 'Physical training should have as much place in the curriculum as mental training.'

মোৰ কাৰ্যকালত খেল বিভাগত হোৱা কাম-কাজৰ অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান তলত দিয়া ধৰণে উল্লেখ কৰা হ'ল।

- ১। মহাবিদ্যালয়ৰ খেল পথাৰখন এখন উন্নত খেল পথাৰলৈ পৰিণত কৰা হয়।
- ২। ২৭ জানুৱাৰীৰ পৰা ৩১ জানুৱাৰীলৈ অনুষ্ঠিত হোৱা মহাবিদ্যালয় উপলক্ষে ১৪/১/২০১৫ তাৰিখে ক্ৰিকেট পিটছ নিৰ্মাণ কৰা হয়।
- ৩। সকলো লঘু আৰু গুৰু খেলৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় খেলাৰ সামগ্ৰী কিনা হয়।

৪। ২৬-২৮ ফেব্ৰুৱাৰী তিনিদিনীয়া কাৰ্যসূচীৰে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ আন্তঃমহাবিদ্যালয় ভলীবল প্রতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। (ইয়াত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ দলটো কোৱাৰ্টাৰ ফাইনেললৈ উত্তীৰ্ণ হ'বলৈ সক্ষম হৈছিল)।

৫। ০১-২৫ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১৫ লৈ ভলীবল প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল।

যদিও খেলবিভাগৰ বহুখিনি অভাৱ ২০১৪-২০১৫ বৰ্ষত পূৰণ কৰা হ'ল তথাকথিত বৈ যোৱা কিছুমান অভাৱ পূৰণ কৰিবলৈ অধ্যক্ষ মহোদয় সমন্বিতে সংশ্লিষ্ট কৰ্তৃপক্ষক অনুৰোধ জনালোঁ।

১। খেলপথাৰত স্থায়ী ফুটবল আৰু ভলীবল পোষ্টৰ ব্যৱস্থা কৰা।

২। সকলো খেলৰ প্ৰশিক্ষণৰ বাবে প্ৰশিক্ষকৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা।

প্ৰতিবেদনৰ সামৰণিত মোৰ কাৰ্যকালত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ সু-দিহা, পৰামৰ্শ, আগবঢ়োৱা শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষ ড° ৰমেন তালুকদাৰ ছাত্ৰ আৰু তত্ত্ববধায়ক মাননীয় ৰমেন মেধি ছাত্ৰ আৰু ৰাজীৱ ছাত্ৰক আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ লগতে প্ৰতিটো কামতে সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱা বন্ধুবৰ্গ— তোহিদুৰ, দিলবৰ, আব্দুল আজিজ, ছাইদুল, ছফিকুল, আজিবৰ আটাইকেইটাক হিয়াৰ সাঁচি থোৱা মৰম বিলাক দিলোঁ।

সদৌ শেষত অজানিতে হোৱা ভুল-অস্তিত্ব ক্ষমা বিচাৰি আৰু মহাবিদ্যালয়খনৰ উত্তৰোত্তৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি প্ৰতিবেদন ইতিৰেখা টানিলোঁ।

জয়তু 'সঙ্গম'

জয়তু ছাত্ৰ একতা সভা

জয়তু সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়

জয় আই অসম

শ্ৰদ্ধাৰে—

মোজাম্মিল হক

সম্পাদক, খেল বিভাগ

সাংস্কৃতিক সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে দেশমাতৃক বিভিন্ন সংগঠনৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰিবলৈ নিজৰ জীৱন উছৰ্গা কৰি ধন্য হোৱা আমাৰ বীৰ শহীদসকললৈ মই গভীৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি নিবেদিছোঁ। আৰু এই ছেগতে যিসকল মহান ব্যক্তিৰ একান্ত প্ৰচেষ্টা আৰু ত্যাগৰ ফলত তীৰ্থ নগৰী হাজোত জ্ঞান-মন্দিৰ 'সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়'খনি গঢ়ি উঠিল সেইসকল দান বীৰ তথা প্ৰতিষ্ঠাপকক মোৰ ফালৰ পৰা সশ্ৰদ্ধ প্ৰণিপাত জনাইছোঁ। যিসকলে বৃহত্তৰ হাজো অঞ্চলৰ একমাত্ৰ উচ্চ শিক্ষা অনুষ্ঠান সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাংস্কৃতিক সম্পাদক হিচাপে মোক নিৰ্বাচিত কৰি সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সুবিধাকন দিলে তেওঁলোক আটাইলৈ মই আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

হে প্ৰিয় সতীৰ্থসকল হাজো অঞ্চলৰ এখন ঐতিহ্যমণ্ডিত শিক্ষানুষ্ঠানৰ সেৱা কৰিবলৈ আপোনালোকে যি উদ্দেশ্যৰে মোক নিৰ্বাচিত কৰিছিল, তাক ফলপ্ৰসু কৰাত মই কিমান দূৰ সফল হৈছে, সেয়া আপোনালোকৰ বিবেচনাধীন।

মোৰ এই এবছৰীয়া কাৰ্যকালত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সাংস্কৃতিক বিভাগৰ যথেষ্টখিনি উন্নত হোৱা বুলি ক'ব লাগিব। উদাহৰণস্বৰূপে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ, সংগীতৰ লগত জড়িত বিশেষ ব্যক্তিসকলৰ বিশেষ স্মৃতিচাৰণ সভাসমূহত উজ্জীৱিত প্ৰদৰ্শন দাঙি ধৰিছে। ইয়াৰ উপৰিও এই বৰ্ষত আমাৰ মহাবিদ্যালয়খন ৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰত্যাগন আৰু মূল্যায়ন পৰিষদৰ সময়ত সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানসমূহে সকলোৰে মন জয় কৰিবলৈ সক্ষম হয়। আকৌ এই বৰ্ষতে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ আন্তঃমহাবিদ্যালয় ভলীবল অনুষ্ঠিত কৰাৰ দায়িত্ব পায় আৰু প্ৰতিযোগিতাত আমাৰ সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানসমূহে সকলোকে আশ্চৰ্য কৰে। তাৰোপৰি গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় যুৱ মহোৎসৱ আৰু কে, চি, দাস কমাৰ্চ কলেজত হোৱা সংগীত প্ৰতিযোগিতাত আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে উন্নত মানৰ সংগীত পৰিৱেশন কৰে।

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে যোৱাটো কাৰ্যকালত মই অনুভৱ কৰিছোঁ যে বিভিন্ন অনুষ্ঠানসমূহে সূচাৰুৰূপে সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ কিছুমান বাদ্যযন্ত্ৰৰ লগতে শব্দ ব্যৱস্থাৰ অভাৱ। ইয়াৰে শব্দ ব্যৱস্থাৰ অভাৱ কিছু পৰিমাণে কমাৰলৈ আমি এটা শব্দ যন্ত্ৰ ক্ৰয় কৰিছোঁ যদিও ই যথেষ্ট নহয়। আকৌ বাদ্যযন্ত্ৰৰ ক্ষেত্ৰতো ইতিমধ্যে অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ ওচৰত আবেদন কৰা হৈছে। আশা ৰাখিছোঁ মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষ আৰু পৰৱৰ্তী ছাত্ৰ একতা সভাই এই অভাৱ-অভিযোগবোৰ পূৰণ কৰাৰ যাৱতীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব।

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে মোৰ এই কাৰ্যকাল সুকলমে সম্পন্ন হোৱাত বিভিন্ন দিশত সহায়-সহযোগিতা তথা দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষ মহোদয় ড° ৰমেন তালুকদাৰ ছাত্ৰ আৰু তত্ত্ববধায়ক আহমেদ মুকুট চৌধুৰী ছাত্ৰৰ লগতে সমূহ ছাত্ৰ বাইদেউ তথা মোৰ বন্ধু-বান্ধৱী কিশোৰ, আছিক, ছাদ্দাম, ঋতিক, মণি তথা মোৰ অন্যান্য ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকললৈ মই মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা যাচিলোঁ।

শেষত মোৰ জ্ঞাতে অজ্ঞাতে হোৱা ভুল-ভ্ৰুটিবোৰৰ মাজনা বিচাৰি মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বস্বীণ উন্নতি কামনা কৰি মোৰ এই প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

জয় আই অসম
জয়তু সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়

ৰিয়াজ আহমেদ,
সম্পাদক সাংস্কৃতিক বিভাগ
২০১৪-২০১৫

সমাজ সেৱা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে বিসকল বীৰ বীৰাঙ্গণাই অসম মাতৃৰ হকে যুঁজি অকালতে প্ৰাণ আহুতি দি স্বহীদ হ'ল, সেইসকলকো মোৰ ভক্তি ভৰা শ্ৰদ্ধাঞ্জলি নিবেদিত্তোঁ।

২০১৪-২০১৫ বৰ্ষৰ সুবেন দাস মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত মোক প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাবে সমাজ সেৱাৰ দৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ বিভাগটোৰ সম্পাদক পদটোৰ বাবে মনোনীত কৰি মহাবিদ্যালয়খনলৈ সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সুবিধা কৰি দিয়াৰ বাবে মই মোৰ বন্ধু-বান্ধৱীসকলক আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিত্তোঁ।

সমাজ সেৱা সমাজৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়। মহাবিদ্যালয়খনক পৰিষ্কাৰ আৰু পৰিপাটিকৈ ৰাখি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মনত একনতুন চেতনা যোগাই তোলাত উদগনি যোগাবলৈ মহাবিদ্যালয় চৌহদত বৃক্ষৰোপন কৰা হয়। মহাবিদ্যালয়ত উদ্যাপিত বিভিন্ন উৎসৱ-অনুষ্ঠানটো সমাজ সেৱা বিভাগে সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়ায়। মোৰ কাৰ্যকালত মহাবিদ্যালয়ত বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস পালন কৰা হয় আৰু সেইদিনাই দিনযোৰা কাৰ্যসূচীৰে ৰাতিপুৱা ১০ বজাৰ পৰা আবেলি ২ বজালৈ মহাবিদ্যালয়ৰ পথছোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দ্বাৰা পৰিষ্কাৰ কৰা হয়। আপোনালোকে যিদৰে বিচাৰিছিল হয়তো মই তেনেদৰে কৰিব নোৱাৰিলোঁ। তাৰ বাবে মই দুঃখিত।

মোৰ এবছৰীয়া কাৰ্যকালত সকলো সময়ত দিহা-পৰামৰ্শ দিয়া সমাজ সেৱা বিভাগৰ তত্ত্বাৱধায়ক অধ্যাপক মাননীয় ড° আলী আকবৰ ছাৰক বিশেষভাৱে ধন্যবাদ জনালোঁ।

প্ৰতিবেদনৰ সামৰণিত মোৰ জ্ঞাত-অজ্ঞাত দোষ-ত্রুটিৰ বাবে ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা বিচাৰিত্তোঁ। সদৌ শেষত সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়খনৰ এখন জাকত জিলিকা মহাবিদ্যালয় হওক, তাকেই মনে প্ৰাণে কামনা কৰিলোঁ।

জয়তু সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়
জয় আই অসম।

ধন্যবাদেৰে—
ইনাজমুল হক
সম্পাদক
সমাজ সেৱা বিভাগ

তৰ্ক বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে দেশ মাতৃৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ বাবে প্ৰাণ আহুতি দিয়া ছহিদসকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদিত্তোঁ আৰু বিসকল সাধকৰ অক্লান্ত শ্ৰম, মহান ত্যাগ তথা সু-পৰিকল্পিত প্ৰচেষ্টাত সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়ে ১৯৭৯ চনত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিছিল সেই ব্যক্তিসকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। লগতে সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ প্ৰমুখ্যে শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰুসকল, মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্মচাৰীবৃন্দ, ছাত্ৰ একতা সভাৰ সদস্যবৃন্দ তথা মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিত্তোঁ। যুক্তি বা তৰ্ক অবিহনে আজিৰ পৃথিৱীয়ে যুক্তি বা তৰ্কৰ ফলত আজিৰ এই পৃথিৱীখন এখন সৰু গাঁৱত পৰিণত হৈছে। যুক্তি বা তৰ্কই মানুহৰ জ্ঞানৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে সত্য মাধ্যাকৰ্ষণ শক্তিৰ বিষয়ে নাজানিলেহেঁতেন, যদিহে নিউটনে যুক্তিৰ সহায়ত পৰা আপেল সৰা ঘটনাতো জুকিয়াই নাচালেহেঁতেন। এনেকৈয়ে পৃথিৱীৰ প্ৰতিটো আৱিষ্কাৰৰ মূলতেই হ'ল যুক্তি বা তৰ্ক। যুক্তি বা তৰ্কই মানুহৰ জ্ঞানৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে সত্য আৰু শুদ্ধ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰাত সহায় কৰে।

মিলনভূমি হাজো সমষ্টিৰ এই পবিত্ৰ শিক্ষানুষ্ঠানটিৰ ২০১৪-১৫ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ নিৰ্বাচনত তৰ্ক বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাবে নিৰ্বাচিত কৰাৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিত্তোঁ। মোৰ কাৰ্যকালত পৰাপক্ষত মই যিখিনি পাৰো সেইখিনি কৰিবলৈ কেতিয়াও ত্ৰুটিবোধ কৰা নাছিলোঁ। মোৰ কাৰ্যকালত অসমত বহু ঠাইত অনুষ্ঠিত হোৱা তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণ কৰিছিলোঁ।

কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণৰ কিছুদিন পিছত মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ অনুষ্ঠিত কৰা হয়। এই অনুষ্ঠানত মোৰ বিভাগত তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা, কুইজ প্ৰতিযোগিতা আৰু আকস্মিক বক্তৃতা আদি বিষয়ৰ প্ৰতিযোগিতা পাতিছিলোঁ। এই প্ৰতিযোগিতাত যথেষ্ট সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে যোগদান কৰিছিল। সকলোৰে মই শলাগ লোৱাৰ লগতে তেওঁলোকৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰিত্তোঁ।

মহাবিদ্যালয়ৰ তৰ্ক বিভাগত থকা অভাৱসমূহ দূৰ কৰিবলৈ মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষক তলৰ ব্যৱস্থাকেইটা কাৰ্যকৰী কৰিবলৈ অনুৰোধ জনালোঁ :

- ১) সপ্তাহত কমেও এদিনকৈ বিষয়কেইটাৰ ওপৰত উপযুক্ত প্ৰশিক্ষকৰ দ্বাৰা ইচ্ছুক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক সকলো ধৰণৰ উন্নত মানৰ প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা।
- ২) মহাবিদ্যালয়ত প্ৰতিমাহে একোখনকৈ তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা।

মোৰ এই কাৰ্যকালত বিভিন্ন ধৰণে পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা অধ্যক্ষ মহোদয় ড° ৰমেন তালুকদাৰ তত্ত্বাৱধায়ক ড° নিত্যানন্দ কলিতা, ড° আলী আকবৰ হুছেইন, ড° অৰূপ ডেকা ছাৰৰ ওচৰত মই চিৰকৃতজ্ঞ। তদুপৰি মোক এই কাৰ্যকালত সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱা বন্ধু, মুজাম্মিল হক, ইকবল, দিলবৰ, আজিবৰ, মুস্তাফিৰ, ছাইদুল, ছফিকুল, জেহেৰুল, কাদেৰ, জাকিৰ আৰু ছাত্ৰ একতা সভাৰ সদস্যসকললৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ। মোৰ কাৰ্যকালত অজানিতে হোৱা ভুল-ত্রুটিৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিত্তোঁ।

সদৌ শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি মোৰ চমু প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

জয়তু সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়
জয় আই অসম
তৌহিদুৰ ৰহমান মোল্লা
সম্পাদক
তৰ্ক বিভাগ

ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে মই সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ জন্ম দাতা প্ৰয়াত সুবেন দাসদেৱক আৰু জন্মলগ্নত জড়িত থকা পৰলোকগত তথা জীৱিত ব্যক্তিসকলৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিছোঁ। লগতে আমাৰ সকলোৰে শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষা গুৰুসকল, মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্মচাৰীসকল, ছাত্ৰী একতা সভাৰ সদস্যবৃন্দ তথা মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিছোঁ। এই পবিত্ৰ শিক্ষানুষ্ঠানটিৰ ২০১৪-২০১৫ বৰ্ষৰ ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ পদত মোক নিৰ্বাচিত কৰাৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিয়েই ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ প্ৰধান অসুবিধাবোৰ পৰ্যায়ক্ৰমে দূৰ কৰাৰ বাবে অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ ওচৰত প্ৰাক কথন দাঙি ধৰিছিলো যদিও অৰ্থৰ অভাৱত হওক বা আন অসুবিধাৰ বাবেই হওক ইয়াক ভবা মতে দূৰ কৰিব পৰা নগ'ল। তাৰ বাবে মই সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছোঁ। কৰ্তৃপক্ষই আগন্তুকলৈ যি যি অভাৱ আছে পূৰণ কৰিব বুলি আশা কৰিলোঁ।

কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণৰ কিছুদিন পিছতেই 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ' অনুষ্ঠিত কৰা হয়। এই অনুষ্ঠানত ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ তৰফৰ পৰা সংকেত চকী, কানিমুনি, বংগীলা, চকলেট লোৱা, বেজীত সুতা ভৰোৱা, টেকেলী ভঙা, মেহেন্দী লগোৱা আদি প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰা হয়।

মোৰ এই কাৰ্যকালত বিভিন্ন ধৰণে পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা ড° বমেন তালুকদাৰ (অধ্যক্ষ), তত্ত্বৱধায়িকা, ৰূপাঞ্জলী হাজৰিকা, ড° বিনিতা দাস, ড° ৰঞ্জু ঠাকুৰীয়া, আৰু ড° গীতা ডেকা বাইদেউৰ ওচৰত মই চিৰ কৃতজ্ঞ। তাৰোপৰি এই কাৰ্যালয়ত মোক সহায়ৰ হাত শুভেচ্ছা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

সদৌ শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি মোৰ চমু প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

জয়তু সুবেন দাস মহাবিদ্যালয়
জয় আই অসম।

ধন্যবাদেৰে—
মিছ চাজিয়া চুলতানা
সম্পাদিকা
ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা

২০১৪-১৫ বৰ্ষৰ কলা-ক্ৰীড়া মহোৎসৱৰ সাহিত্য প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল

- ১) চিত্ৰাঙ্কন প্ৰতিযোগিতা (থিতাতে অঁকা) :
 - প্ৰথম : জেবিনা যেছমিন (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
 - দ্বিতীয় : তোহিদুৰ ৰহমান মোল্লা (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
 - তৃতীয় : অনামিকা কলিতা (চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক)
 - আব্দুল কাদিৰ (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- ২) গল্প প্ৰতিযোগিতা (থিতাতে অঁকা)
 - প্ৰথম : মোস্তাফা কামাল (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
 - দ্বিতীয় : জয়শ্ৰী কলিতা (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
 - তৃতীয় : চেমিম আহমেদ চিদ্দিকী (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- ৩) কবিতা প্ৰতিযোগিতা (থিতাতে অঁকা)
 - প্ৰথম : জেবিনা যেছমিন (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
 - দ্বিতীয় : মোস্তাফা কামাল বিন খবিৰ (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
 - তৃতীয় : আজিজা বেগম (চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক)
 - অনামিকা কলিতা (চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক)
- ৪) স্মৃতি পৰীক্ষা
 - প্ৰথম : চেমিমা ইয়াছমিন (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
 - দ্বিতীয় : জেচমিন চুলতানা (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
 - তৃতীয় : জয়শ্ৰী কলিতা (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
 - ৰুণা লাইলা ইয়াছমিন (চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক)

২০১৪-১৫ বর্ষত মহাবিদ্যালয় সম্প্রাহত অনুষ্ঠিত বিভিন্ন প্রতিযোগিতাৰ ফলাফল :

- ১) ক্রিকেটঃ
- প্রথম : তোহিদুৰ বহমান মোল্লা (কেপ্তেইন, স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : আজাহাৰ আলী (উঃ মাঃ প্রথম বর্ষ কলা শাখা)
- মেন অৱ দ্য মেচ— বফিকুল ইছলাম
- মেন অৱ দ্যা টুৰনামেন্ট— আব্দুল আলী
- ২) ফুটবল
- প্রথম : পাপু (কেঃ উঃ মাঃ দ্বিতীয় বর্ষ)
- দ্বিতীয় : দিপাঙ্কৰ বয় (কেঃ স্নাতক দ্বিতীয় বর্ষ)
- ৩) ভলবীল
- প্রথম : আব্দুল আজিজ (কেঃ স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : ছাইফুল হক (কেঃ স্নাতক দ্বিতীয় বর্ষ)
- শ্রেষ্ঠ খেলুৱৈ— কিশোৰ শৰ্মা
- ৪) কাবাডী (ছোৱালী)
- প্রথম : কবিতা বেগম (কেঃ স্নাতক চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : জেছমিন চুলতানা (কেঃ স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- ৫) কাবাডী (ল'ৰা)
- প্রথম : আব্দুল আজিজ (কেঃ স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : দিপাঙ্কৰ দাস (কেঃ স্নাঃ দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- শ্রেষ্ঠ খেলুৱৈ— কিশোৰ শৰ্মা
- ৬) বেডমিণ্টন (ছোৱালী)
- প্রথম : প্রতিভা কৈৱৰ্ত (কেঃ স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : বিকুমণি দাস (কেঃ উঃ মাঃ প্রথম বর্ষ)
- ৭) বেডমিণ্টন (ল'ৰা)
- প্রথম : মস্তফা কামাল (কেঃ স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : ববীন্দ্ৰ দাস (কেঃ স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- ৮) ৮০০ মিটাৰ দৌৰ (ল'ৰা)
- প্রথম : কালাম আলী (স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : মণিৰ আলী (স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- তৃতীয় : আমিনুল ইছলাম (চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক ষাণ্মাসিক)
- ৯) ৪০০ মিটাৰ দৌৰ (ছোৱালী)
- প্রথম : মাজিদা বেগম (উঃ মাঃ দ্বিতীয় বর্ষ)

- দ্বিতীয় : বহিমা বেগম (স্নাতক চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক)
- তৃতীয় : জেছমিনা চুলতানা (স্নাতক দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- ১০) ২০০ মিটাৰ স্প্রিণ্ট (ল'ৰা)
- প্রথম : মইদুল ইছলাম (চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : আমিনুল ইছলাম (চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক)
- তৃতীয় : ছাইফুল ইছলাম (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- ১১) ১০০ মিটাৰ স্প্রিণ্ট (ছোৱালী)
- প্রথম : বহিমা বেগম (চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : হিমাশ্ৰী (উঃ মাঃ দ্বিতীয় বর্ষ)
- তৃতীয় : পূৰ্বী তালুকদাৰ (উঃ মাঃ প্রথম বর্ষ)
- ১২) লং জাম্প (ল'ৰা)
- প্রথম : মইদুল ইছলাম (চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : নেকিবুৰ জামান (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- তৃতীয় : ছাদ্দাম আলী (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- ১৩) লং জাম্প (ছোৱালী)
- প্রথম : জেছমিন চুলতানা (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : অনুপমা (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- তৃতীয় : পূৰ্বী তালুকদাৰ (উঃ মাঃ প্রথম বর্ষ)
- বেশমিনা আহমেদ (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- ১৪) হাই জাম্প (ল'ৰা)
- প্রথম : আনোৱাৰ হুছেইন (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : আমিনুল ইছলাম (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- তৃতীয় : আব্দুল আজিজ (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- ১৫) শ্বটপুট থ্ৰো (ল'ৰা)
- প্রথম : নেকিবুৰ জামান (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : শশাংক ৰাজবংশী (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- তৃতীয় : ৰাহুল আলী (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- ১৬) শ্বটপুট থ্ৰো (ছোৱালী)
- প্রথম : পূৰ্বী তালুকদাৰ (উঃ মাঃ প্রথম বর্ষ)
- দ্বিতীয় : বিকুমণি দাস (উঃ মাধ্যমিক বর্ষ)
- তৃতীয় : অনুপমা (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- ১৭) জেবলিন থ্ৰো (ল'ৰা)
- প্রথম : নেকিবুৰ জামান (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : ৰাহুল আলী (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- তৃতীয় : গোঁৱৰ কুমাৰ দাস (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- ১৮) জেবলিন থ্ৰো (ছোৱালী)
- প্রথম : বিকুমণি দাস (উঃ মাঃ প্রথম বর্ষ)
- দ্বিতীয় : মাজিদা বেগম (উঃ মাঃ প্রথম বর্ষ)
- তৃতীয় : অনুপমা (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- ১৯) ডিছকাছ থ্ৰো (ছোৱালী)
- প্রথম : পূৰ্বী (উঃ মাঃ প্রথম বর্ষ)
- দ্বিতীয় : আশা প্ৰভা দাস (দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক)
- তৃতীয় : বিকুমণি দাস (উঃ মাঃ প্রথম বর্ষ)
- ২০) ডিছকাছ থ্ৰো (ল'ৰা)
- প্রথম : নেকিবুৰ জামান (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- দ্বিতীয় : শশাংক ৰাজবংশী (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- তৃতীয় : আব্দুল আজিজ (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- ৰাহুল আলী (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)
- শ্রেষ্ঠ খেলুৱৈৰ সন্মান : নেকিবুৰ জামান (ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক)

২০১৪-১৫ বর্ষৰ বাৰ্ষিক কলা-ক্রিয়াৰ সাংস্কৃতিক বিভাগৰ ফলাফলসমূহ

- ১) ভূপেন্দ্র সংগীত প্রতিযোগিতা :
প্রথম : নয়ন শর্মা, উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্রথম বর্ষ
দ্বিতীয় : চাবিব হুছেইন, স্নাতক দ্বিতীয় বাণ্যাসিক
তৃতীয় : সংগীতা ভড়ালী, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক
- ২) বাভা সংগীত :
প্রথম : সংগীতা ভড়ালী, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক
দ্বিতীয় : গৌৰৱ কুমাৰ দাস, স্নাতক দ্বিতীয় বাণ্যাসিক
নয়ন শর্মা, উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্রথম বর্ষ
তৃতীয় : আজম দেৱান, উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বর্ষ
- ৩) বনগীত :
প্রথম : সংগীতা ভড়ালী, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক
দ্বিতীয় : আজম দেৱান, উচ্চতৰ মাধ্যমিক ২য় বর্ষ
তৃতীয় : নয়ন শর্মা, উচ্চতৰ মাধ্যমিক ১মঃ বর্ষ
- ৪) জ্যোতি সংগীত :
প্রথম : সংগীতা ভড়ালী, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক
দ্বিতীয় : নয়ন শর্মা, উচ্চতৰ মাধ্যমিক ১ম বর্ষ
তৃতীয় : মাধুৰী চৌধুৰী, স্নাতক চতুৰ্থ বাণ্যাসিক
- ৫) আধুনিক গীত :
প্রথম : সংগীতা ভড়ালী, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক
দ্বিতীয় : আজমিনা পাৰবিন, উচ্চতৰ মাধ্যমিক ১ম বর্ষ
আশা প্রভা দাস, স্নাতক দ্বিতীয় বাণ্যাসিক
তৃতীয় : হিমাশ্রী দাস, উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বর্ষ।
- ৬) পাবতী প্রসাদ বৰুৱাৰ গীত :
প্রথম : আজমিনা পাৰবিন, উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্রথম বর্ষ
দ্বিতীয় : সংগীতা ভড়ালী, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক।
আশা প্রভা দাস, স্নাতক দ্বিতীয় বাণ্যাসিক
তৃতীয় : আজম দেৱান, উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বর্ষ।
- ৭) হিন্দীগীত :
প্রথম : সংগীতা ভড়ালী, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক
দ্বিতীয় : আজম দেৱান, উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বর্ষ।
- ৮) জিকিৰ :
প্রথম : সংগীতা ভড়ালী, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক
দ্বিতীয় : আজমিনা পাৰবিন, উচ্চতৰ মাধ্যমিক ১ম বর্ষ

- ৯) লোকগীত :
তৃতীয় : আজম দেৱান, উচ্চতৰ মাধ্যমিক ২য় বর্ষ
প্রথম : সংগীতা ভড়ালী, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক
দ্বিতীয় : আজমিনা পাৰবিন, উচ্চতৰ মাধ্যমিক ১ম বর্ষ
- ১০) বৰগীত :
তৃতীয় : আশা প্রভা দাস, স্নাতক দ্বিতীয় বাণ্যাসিক
প্রথম : সংগীতা ভড়ালী, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক
দ্বিতীয় : আশা প্রভা দাস, স্নাতক দ্বিতীয় বাণ্যাসিক
তৃতীয় : ত্ৰিবেণী বিশ্বাসী, স্নাতক দ্বিতীয় বাণ্যাসিক
- ১১) আধুনিক নৃত্য :
প্রথম : বাহুল আমিন, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক
দ্বিতীয় : জয়শ্রী কলিতা, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক।
- ১২) বিহু নৃত্য :
প্রথম : সংগীতা ভড়ালী, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক
দ্বিতীয় : জয়শ্রী কলিতা, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক
তৃতীয় : মাধুৰী চৌধুৰী, স্নাতক চতুৰ্থ বাণ্যাসিক
- ১৩) কোঁতুক :
প্রথম : আব্দুল হামিদ, স্নাতক দ্বিতীয় বাণ্যাসিক
দ্বিতীয় : কিশোৰ শর্মা, স্নাতক চতুৰ্থ বাণ্যাসিক

শ্রেষ্ঠ গায়িকাৰ পুৰস্কাৰ—

সংগীতা ভড়ালী, স্নাতক ষষ্ঠ বাণ্যাসিক

তৰ্ক বিভাগৰ প্রতিযোগিতাৰ ফলাফল

- ১) তৰ্ক প্রতিযোগিতা :
প্রথম : মুস্তাফা কামাল বিন খবিৰ (দ্বিতীয় বাণ্যাসিক)
দ্বিতীয় : তৌহিদুৰ বহমান মোল্লা (ষষ্ঠ বাণ্যাসিক)
তৃতীয় : চেমিম আহমেদ চিদ্দিকী (ষষ্ঠ বাণ্যাসিক)
- ২) আকস্মিক বক্তৃতা প্রতিযোগিতা
প্রথম : তৌহিদুৰ বহমান মোল্লা (ষষ্ঠ বাণ্যাসিক)
দ্বিতীয় : জেবিনা ইয়াছমিন (দ্বিতীয় বাণ্যাসিক)
তৃতীয় : আৰ্জিনা বেগম (দ্বিতীয় বাণ্যাসিক)

- ৩) কুইজ প্রতিযোগিতা
প্রথম : তৌহিদুৰ বহমান মোল্লা (ষষ্ঠ বাণ্যাসিক)
মজাম্মিল হক (চতুৰ্থ বাণ্যাসিক)
দিলবৰ আলী (ষষ্ঠ বাণ্যাসিক)
দ্বিতীয় : তপন দাস (দ্বিতীয় বাণ্যাসিক)
ললিতা কাকতি (দ্বিতীয় বাণ্যাসিক)
আৰজিনা আহমেদ (দ্বিতীয় বাণ্যাসিক)
তৃতীয় : মইনা বেগম (চতুৰ্থ বাণ্যাসিক)
জেছমিন চুলতানা (চতুৰ্থ বাণ্যাসিক)
চালমা বেগম (চতুৰ্থ বাণ্যাসিক)
তৃতীয় : ত্ৰিবেণী বিশ্বাসী
প্রতিভা কৈৱৰ্ত
জেবিনা ইয়াছমিন (দ্বিতীয় বাণ্যাসিক)

Progress Report of Students 2014-2015

BA Part-III Examination

Pass percentage (Pass course)

Boys -39.39

Girls-47.58

Major

Boys -78.95

Girls-91.53

Major : 1st class 7 nos.

13. Rokibul Hussain
14. Rafiqul Islam
15. Deepa Ahmed
16. Jebina Yesmin

H.S Final Year Arts (2015)

1st Division – 2 Nos.

1. Tarmin Aktara (Star)
2. Utpal Medhi

Boys -76.42

Girls-84.21

H.S Final Year Science (2014)

1st Division – 40 Nos.

H.S Final Year Science (2015)

1st Division – 20 Nos.

H.S Final Year Arts (2014)

1st Division – 16 Nos.

1. Amirul Hasan (Star)
2. Surut Jamal (Star)
3. Abul Kalam
4. Asraf Ali
5. Ashikur Rahman
6. Ariful Ali
7. Ashikur Rahman
8. Ahedur Rahman
9. Arshadul Hussain
10. Aminul Hauqe
10. Aminul Islam
12. Jehrul Islam

Teaching Faculty

Assamese

Dr. Jyotish Barman, HOD
Dr. Mrs. Geeta Deka
Sri Bishnu Kanta Sarmah
Dr. (Mrs.) Ranju Thakuria

Economics

Mrs. Arati Deka, HOD
Dr. Meena Kumari Devi
Ahmed Mukut Choudhury

Education

Dr. (Mrs) Binapani Talukdar, HOD
Dr. (Mrs) Parul Das
Dr. Binita Das
Mrs. Binita Devi (Cont.)

English

Dr. Ali Akbar Hussain, HOD
Sri Biswajit Kalita
Mrs. Rupanjali Hajarika
Sri Anirudha Medhi (Cont.)

History

Sri Amulya Kalita, HOD
Abul Hussain (Cont.)

Non-Teaching Faculty

Library Staff:

Mr. Hirendra Nath Bhattacharyya, Librarian
Mr. Bipul Chandra Mahanta, Assistant Librarian
Mr. Kamal Krishna Das, Library Bearer
Mrs. Dipa Hatkhowa

Office Staff

Mr. Ramesh Chandra Ojha, UDA
Mr. Champak Choudhury
Sri Kishor Kumar Das, Computer Operator

Political Science

Dr. Anjana Sarmah, HOD
Dr. Ripima Buzarbaruah
Dr. Ramen Medhi
Dr. Arup Kumar Deka

Linguistics

Sri Munidra Das

Folklore

Mrs. Munmi Kakati

Mathematics

Rajib Das

Geography

Sri Jayanta Kumar Das, HOD
Mrs. Bharati Medhi

Philosophy

Mrs. Sabita Kalita

Arabic

Muktar Hussain (Cont.)

Computer Science

To be filled in

TTM

To be filled in

Photography

To be filled in

Office Bearer

Mr. Binod Das
Mr. Manik Hatkhowa
Sri Suryakanta Bharali
Sri Gobinda Malakar
Sri Khagen Das (part time)

Night Guard

Sri Ratan Baruah

Electrician

Sri Tankeswer Das (Part time)

মহাবিদ্যালয়ৰ গৌৰৱ

- (১) সংগীতা ভবালী (বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠা গায়িকা)
- (২) বিয়াজ আহমেদ (মি. সুবেন দাস খিতাপ বিজেতা)
- (৩) আমিনুল হাছান (২০১৪ বৰ্ষত উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ কলা শাখাত লেটাৰ সহ ষ্টাৰ)
- (৪) ছুৰৎ জামাল (২০১৪ বৰ্ষত উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ কলা শাখাত লেটাৰ সহ ষ্টাৰ তথা বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ সাহিত্য প্রতিভা সম্পন্ন)
- (৫) তাৰমিন আকতাৰা (২০১৫ বৰ্ষত কলা শাখাত লেটাৰ সহ ষ্টাৰ)
- (৬) চেলিম আহমেদ (২০১৪ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ পঢ়ুৱৈ বঁটা প্ৰাপক)
- (৭) পিংকি ডেকা (বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠা পঢ়ুৱৈ বঁটা প্ৰাপক)
- (৮) মোস্তাফা কামাল বিন খবিৰ (২০১৪ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ তৰ্কিক)
- (৯) দিলবৰ আলী (বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ সমাজ সেৱক)
- (১০) নেকিবুৰ জামান (বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈ)

২০১৫ বৰ্ষৰ স্নাতক চূড়ান্ত পৰীক্ষাত প্ৰথম শ্ৰেণী লাভ কৰি উত্তীৰ্ণ হোৱা
বিভিন্ন বিভাগৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল)

- (১১) হিমাশ্ৰী দাস
- (১২) লভিতা বৰ্মন
- (১৩) মিনাক্ষী দাস
- (১৪) জানমণি দাস
- (১৫) হীৰাজ দাস
- (১৬) দিগংগনা দাস
- (১৭) অনামিকা পাটোৱাৰী
- (১৮) ছাহনাজ আৰা বেগম

ENGLISH SECTION

Impact of Gaon Sabha as Village Parliament towards Socio-Economic Transformation in Rural India

Dr. Ramen Medhi,
Associate Professor,
Department of Political Science

The Gaon Sabha is a Village Parliament just like Lok Sabha and Vidhan Sabha being parliaments at central and state level respectively in the Indian parliamentary system of democracy. It is final in the democratic set up. According to the provision of the Indian Constitution, any villager who attains the age of 18 years automatically becomes a member of the Gaon Sabha. The villagers, who are eligible for casting their votes by virtue of their age, are the members of the Gaon Sabha. There is no election for constitution of the Gaon Sabha as in the case of the Lok Sabha or Vidhan Sabha. It is an autonomous and sovereign body. The member of the Gaon Sabha elects the members of the Lok Sabha and Vidhan Sabha through elections who subsequently form the Lok Sabha and Vidhan Sabha. Thus, the Gaon Sabha is the mother of the Lok Sabha and Vidhan Sabha. The Ministry of the Government may it be at the Central or State level has to take the Lok Sabha or Vidhan Sabha into confidence for undertaking any developmental programme. In the same way, the Gaon Panchayat i.e. the elected body at the village level must take the Gaon Sabha into confidence before undertaking developmental programmes.

Conceptual Perception of the Gaon Sabha:
The Gaon Sabha literally means village meeting. This is a meeting of the villagers to discuss common problems they face in their village. In fact, it is similar to the citizen's forum. The Gaon Sabha is defined as "a body consisting of persons registered in the electoral rolls connecting to a village encompassed within the area of Panchayat at the village level. (Consultation Paper, P-39).
Indeed, the Gaon Sabha is a forum for registering 'voice' of individual citizens in the process of decision-making on matters that affect their lives. Our democracy-like democracies of all large countries is based on the principle of representative government. The Gaon Sabha is the only forum where people can take part in direct democracy. It becomes the reservoir of people's power. It is a place where the Panchayats and the people have to stand in face to face position. In fact, the Gaon Sabha brings the village community under one roof to collectively debate issues of the concerning village. It can be used by the people for collective thinking and participating in the activities in the Gaon Panchayats. It may conduct Social Audit of the Gaon Panchayat, take collective decisions on village level plan and collaborate

with the Gaon Panchayat in implementing its programmes. An energetic Gaon Sabha has the potentiality of realizing the dream of participatory governance at least at the village level. In fact, it is an embodiment of the Gram Swaraj.

However, the significance of the model of the Gaon Sabha as a body of all adult people of the village does not seem to have been fully seized. It receives a casual treatment in the State Act. It is not envisaged as an organization that is required to perform certain tasks in order to realize specific goals.

Discussion:

The 73rd Amendment of the Constitution has conferred numerous new challenges such as grass-root participation to the rural local self-government. The amendment has endeavored to institutionalize people's participation through a body, called Gaon Sabha. (Verma, P 38). In fact, after this revolutionary constitutional amendment, the Gaon Sabha has been integrated by all states in their amended laws on Panchayats although there are variations in different states in respect of jurisdiction of the Gaon Sabha, number of meetings to be held, issued to be discussed in meetings and so on. Article 243 A of the Constitution affirms that "A Gaon Sabha may exercise such powers and performs such functions at the village level as the legislature of the state may, by law provide" (Consultation Paper, P-38). However, the 73rd Amendment of the Constitution recognizes the Gaon Sabha as a Statutory Unit.

Functional Domain of the Gaon Sabha:

It is observed that in most of the states in India, the functional domain of the Gaon Sabha is limited to discussion of annual administration report, annual statement of accounts, and the budget, identification of the beneficiaries, promoting unity and harmony in the village, adult education and so on.

The functions allotted to the Gaon Sabha in different states:

The Table -I has revealed the functions allotted to the Gaon Sabha in different states:

Sl. No.	Functions of the Gaon Sabhas	Name of the States
---------	------------------------------	--------------------

1	Examine annual statement of the accounts and audit report	Andhra Pradesh, Bihar, Gujarat, Haryana,
---	---	--

	Karnataka, Madhya Pradesh, Punjab, Rajasthan, Sikkim, Andaman and Nicobar Islands
--	---

2	Discuss report on administration of the preceding year	Andhra Pradesh, Bihar, Gujarat, Karnataka, Madhya Pradesh, Punjab, Rajasthan, Sikkim, Andaman and Nicobar Islands
---	--	---

3	Review programme of work for the year or any new programme	Andhra Pradesh, Bihar, Gujarat, Karnataka, Madhya Pradesh, Punjab, Rajasthan, Sikkim, Andaman and Nicobar Islands
---	--	---

4	Consider proposal for fresh taxation or for enhancement of existing taxes	Andhra Pradesh, Bihar
---	---	-----------------------

5	Select schemes, beneficiaries and locations	Assam, Andhra Pradesh, Bihar, Karnataka, Kerala, Punjab, Rajasthan, Sikkim, Tamil Nadu and Uttar Pradesh
---	---	--

6	Mobilize voluntary labour and contribution in kind and cash for community welfare programmes	Bihar, Karnataka, Kerala, Punjab, Rajasthan, Sikkim, Uttar Pradesh and West Bengal
---	--	--

7	Render assistance in implementation of development schemes and rendering services in villages	Assam, Bihar, Karnataka, Kerala, Punjab, Rajasthan, Sikkim, Uttar Pradesh
---	---	---

8	Undertake Programme for adult education and family welfare within the village	Bihar, Karnataka, Kerala, Punjab, Rajasthan, Sikkim, Uttar Pradesh
---	---	--

9	Promote unity and harmony among all section of the society	Bihar, Karnataka, Kerala, Punjab, Rajasthan, Sikkim, Tamil Nadu and Uttar Pradesh
---	--	---

10	Seeking clarification from Mukhia and members of Gram Panchayat on any particular activity, scheme, income and expenditure	Bihar, Punjab and Rajasthan
----	--	-----------------------------

11	Examine last audit note and replies made thereto	Bihar
----	--	-------

12	Consider budget prepared by the Gram Panchayat and future development programmes and plans for the Sabha area.	Gugarat, Haryana, Karnataka and Madhya Pradesh
----	--	--

13	Consider and scrutinize existing schemes and all kind of activities of Panchayats	Haryana and Kerela
----	---	--------------------

14	Maintain a complete register for all development works undertaken by Gram Panchayat or by any other government department	Haryana and Kerela
----	---	--------------------

15	Scrutinize the completed works and all kinds of	
----	---	--

activities of Gram Panchayats Haryana and Kerela

(Source: Paper by S.P.Jain presented in the National Conference on Gram Sabha held at NIRD, Hyderabad on July, 28-29, 1999.

It is seen that none of the state acts empowers the Gaon Sabha to have control over the Gaon Panchayat. In fact, the role of the Gaon Sabha is only advisory. Nevertheless, the states like Karnataka, Kerela, West Bengal, Maharashtra, Rajasthan, Orissa etc. have endeavored to provide extensive powers to the Gaon Sabhas through their respective Panchayat Acts. In fact, Karnataka is the first country to enact new Panchayati Raj Act integrating all provisions of the 73rd Amendment of the Constitution (Verma, P-102). One of the major achievements of the Gaon Sabhas in Karnataka that the Gaon Sabha meeting in this state effectively challenged the time-honoured Devdasi System which prevailed in 167 villages of Belgam District (Verma, P-46). Kerala on the other hand has involved the Gaon Sabha in its people's plan campaign. The Gaon Sabha of Orissa and Rajasthan has been given power to approve the Gaon Panchayat's plan and budget (Consultation paper, P-39).

The Gaon Sabha has been given due importance in West Bengal. West Bengal has taken a step further by constituting Gram Sansads apart from Gaon Sabhas. All voters of each of the electoral constituencies of a Gaon Panchayat constitute a Gram Sansad and all voters of a Gaon Panchayat area constitute a Gaon Sabha. In West Bengal, rural people used to participate in the Gaon Sabha meetings. For instance, in 1995, 63/- of the November meetings of the Gram Sansads were held. The figure went up to 88% in 1996. The Gram Sanchad meetings are attended by the people of all the groups. Besides, the Panchayats publish the report in most of the meetings. The meetings have been more successful in places where the Gaon Panchayats and the parties have taken initiative in harmonizing them with the cultural programmes in West Bengal is going to presume extraordinary importance following the recent decision to implement decentralized planning at the Gaon Panchayat level with effect from 2001.

A people's movement was carried out 7 years for

legislation for granting more rights to the Gaon Sabha. Finally, the State Government of Maharashtra passed an Act granting more rights to the Gaon Sabha before spending the money it receives from the Government for different developmental activities. It is found that the Gaon Panchayat did not take permission of the Gaon Sabha and spent the money without information to the Gaon Sabha, then the villagers (minimum 20% of voters) could approach of the Zilla Parishad for an enquiry into the expenditure. The Chief Executive Officer (CEO) has to make an enquiry within a month and if he is convinced that the money has been spent without the knowledge of the Gaon Sabha, send his report to the Divisional Commissioner recommending for legal action. The Divisional Commissioner can dismiss the Sarpanch (Head of the Gaon Panchayat), the Deputy Sarpanch and the Gram Sevak (Village Development Officer). The Act has helped in bringing transparency in village development schemes and thus curbing corruption to a great extent. Anna Hazare had to struggle for 11 years continuously against the Government for giving rights to the citizens by making legislations for right to information, more Rights for the Gram Sabha, regulating transfers of the Government Officers, prohibition and against red tapism. The Right to Information Act came into effect in Maharashtra from 2002. With Anna's persuasion, the same Act came into effect for the whole nation.

It is relevant to mention here that the Gaon Sabha has been playing a vibrant role at Ralegan Sidhi, the native village of the great Gandhian follower Anna Hazare. It is a village in Parner Taluka of Ahmednagar District, Maharashtra which is located at distance of 87 km from Pune. In last 35 years, many institutions and co-operatives like Consumer Society, Credit Society, Co-operative Dairy, Educational Society, Women's Organisation, Youth Organization and the Gaon Panchayats with different mandates are operating in Ralegan Sidhi, till date no elections are held for selection of members of these institutions. The members are selected unanimously by the villagers in the Gaon Sabha. In fact, the Gaon Sabha has emerged as a powerful forum for taking collective decisions at the village level. All the money allotted to the Panchayats has been utilized for village development in the Gaon Sabha meeting. In fact, the Gaon Sabha has

contributed in socio-economic transformation of the people of Ralegan Sidhi. Today, the living conditions of the villagers have improved and the gap between the haves and have-nots has narrowed down. Further, the per capita income of the villagers has increased from Rs.225 to Rs.2500 (www.annahazare.org). After the economic transformation of the village, the villagers constructed buildings worth of Rs. 1 crore for school, hostel, gymkhana and renovated the old village temple through financial contributions and shramdan. Mass marriages are arranged in the village (generally 25 to 30 marriages at a time) in order to curb expenditure. This has really helped in eradicating caste barriers and promoting cohesiveness. In fact, people of all castes and creeds live together in peace like the members of the same family.

In Assam on the other hand, the then State Government made initial efforts to institutionalize Gaon Sabha through (Rajior Padulit Rajior Sarkar) RPRS and the elected Gaon Panchayat president has a very little role to play in the affairs of the Gaon Sabhas. Of course, after May 2002, the mechanism of RPRS seems to be wiped out from the Gaon Sabha meeting. It is realistic that people's participation is the nucleus of decentralized planning and the Gaon Sabha on the other hand is unavoidable in the popular planning system. However, the empirical study revealed that the concept of the Gaon Sabha has not been taken seriously by the State Government, concerned bureaucrats, and political parties as well as by the large number of the rural people. In an observed Gaon Sabha, it was seen that hardly one hundred Gaon Sabha members attended in the meeting and some of them focused only on their own individual problems. Of course, only two or three members raised some important social issues like construction of cow-path, establishment of poultry, construction of road and so on. The rest liked to be mere listeners. In fact, the bureaucrats, the people belonging to the political parties and the elected representatives have been taking responsibilities for selection of beneficiaries as well as for implementation of Panchayat schemes in the name of the Gaon Sabhas. This is not a healthy practice.

Some Propositions for strengthening the Gaon Sabha:

There is the need of political will and honesty that

will act as a thrust to the successful and enthusiastic functioning of the Panchayati Raj Institutions. To make Gaon Sabha a real legislature of the Rural Local Self Government, it is the responsibility of the State Government to provide the power of decision making, controlling as well as monitoring to the Gaon Sabha together with the Social Audit System in true sense to enable it to play a supervisory role over the developmental activities of the Gaon Panchayat. The power to remove the president or any other members of the Gaon Panchayat for misdeeds and corrupt practices would make the Gaon Sabha in true sense, a democratic controlling body. It is the only powerful democratic device in controlling and making the Gaon Panchayat authorities accountable and responsive to the Gaon Sabha and the people. Under the present political situation, people have nothing to do after electing the representatives for five years. The elected representatives feel safe once they are elected as they know that people cannot remove them. They can be removed only by executive action.

Again, the introduction of Ward Sabhas as Gram Sanchads with several important functions in West Bengal, Kerala and Karnataka has brought power and authority and even closer to the people. In fact, it is a kind of experimentation of a grass-root democracy. Assam can also reap the benefits implementing the mechanism of Ward Sabha as Gram Sanchad which enables to lead more decentralization of powers and functions to be exercised by the people directly.

Further, Political parties, leaders of the oppositions, and responsible members of the civil society, must have the accountability to edify and mobilize the Gaon Sabha members to perform their law given functions. The president and the members of the Gaon Panchayat must develop the leadership qualities to enlighten and guide the Gaon Sabha members. Moreover, students and community youths representing various sections of the rural society must come forward to strengthen their respective Gaon Sabhas. At last, it is deeply felt that there is a greater urgency to amend the Panchayat Act for giving the Gaon Sabha the power of controlling and monitoring apart from the power to discuss debate and decide issues essential to their area and themselves. Every citizen has a right to elect his representative in the democracy. In the same

way, he should also have a right to recall to the villagers. This will foster a healthy and people oriented democracy. There is a need for an awareness generation and educating people to use the Right to Information Act for bringing more transparency in the development programmes.

Conclusion:

In concluding remarks, it can be affirmed that it is impossible to transform the country without changing its villages because India has a large number of villages. According to 1991 census, India has 5,58,088 villages and in terms of population size, out of India's total population, 74.3 percent people reside in villages. That is why Anna Hazare precisely remarked that-- "The dream of India as a strong nation will not be realized without self-reliant, self-sufficient villages, this can be achieved only through social commitment and involvement of the common man". Experience of the last 24 years of the post 73rd constitution amendment phase shows that the Gaon Sabha is yet to emerge as a forum where common people can participate in the process of collective decision making. A major reason for this is, of course, the nature of power relations that operate in rural society under which large sections of the people remain in a disadvantaged position because of their lower social and economic status. At the same time, the political empowerment that a forum like Gaon Sabha confers to the ordinary men and women can go a long way in removing caste, gender class barriers that stand in the way of their participation in the process of their collective decision making. For this to happen, the Gaon Sabha itself has to be made powerful. It has to play a vital role in the functioning of the Gaon Panchayat. It should not be reduced to a consultative forum to make recommendations only. It has to be given substantial authority to influence the functioning of the Gaon Panchayat effectively. Since the practical situation differs from state to state, it is not possible to make constitutional provisions on the specific functions and powers that should be given to the Gaon Sabha, but the constitution should explicitly indicate its intention to allow

the Gaon Sabha to play substantive role in the functioning of the Gaon Panchayat. ■■

References:

- " Sweta Mishra (1994): Democratic Decentralization in India, Mittal Publication, New Delhi,
- " Moitree Bhattacharya (2002): Panchayati Raj in West Bengal, Democratic Decentralization of Democratic Centralization, Manak Publications, PVT. Ltd, New Delhi,
- " Mukesh Sharma (2002): Panchayati Raj System and Empowerment, Surabhi Publication, Jaipur,
- " S. Baluchamy (2004): Panchayati Raj Institutions, A Mittal Publications, New Delhi,
- " Bhupen Sharma (2006): Rejuvenating Panchayati Raj, Ideology and Indian State, Akansha Publishing House, New Delhi
- " T.M. Joseph (Ed.) (2007): Local Government in India, Ideas, Challenges and Strategies, Concept Publishing Company, New Delhi
- " P.M. Bakshi (Ed.) (2008) The Constitution of India, Universal Law Publishing Co. PVT. Limited, Delhi
- " George T. Haokip (2012): Indian Politics, Problems, Issues and Challenges, Maxford Books, New Delhi
- " Pratima Dey (2012): Critical Mass, Women Leadership in Rural Assam, Northern Book Centre, New Delhi
- " B.K. Ghosh (Ed) (2013): The Assam Panchayat Act with Rules, Assam Law House
- " S.L. Doshi and P.C. Jain ((2015): Rural Sociology, Rawat Publications, New Delhi
- " Kurukshetra, A Journal on Rural Development, Vol.63, No05, March, 2015
- " S.P. Verma (Ed.) (2000) The Indian Journal of Public Administration, Vol-XLVI, January-March,
- " Consultation Paper on the working of the Constitutional Provisions (Part IX) for Decentralization - Panchayats, prepared by Institute of Social Sciences, New Delhi, 2001
- " Census of India, 1991
- " (www.annahazare.org

Political Awareness and Cartoon

Mr. Aniruddha Medhi
Asstt. Professor in English
Suren Das College, Hajo

One of the major marks of the modern civilization is its visual nature. The image cannot be separated from any civilization. From pre-historic people who put their sacred drawings on cave walls to the contemporary modern society, the image and the message which it contains, has come a long way. The society itself puts out visual images which we absorb without being aware. For instance, the way a city is arranged spatially, the inequality between the "beautiful" sections and the poorer sections, the importance given to certain buildings with their grandness and their locations, accessible by way of wide avenues, all these are symbols, messages which tell us how the urban society is established. The society can be read in its fabric, and this implies a system of well-defined ideological values.

Just as with the arrangement of the city, decided according to material interests and imposed on the population, information is also controlled, selected, and processed by a minority, and this information is adapted to the minority interests before being released. Then the released ideological information, (which does not correspond to reality, which veils reality, which bit by bit replaces reality), is finally accepted as reality itself. Indeed, a picture is worth a thousand words. And for

centuries political cartoonists have used this sometimes devastating medium to cut the powerful and proud down to size. Due to their satirical nature, political cartoons use caricatures. A caricature is a drawing that exaggerates personal characteristics to make the picture more humorous and the characters immediately recognizable. A symbol is something that stands for or represents something else.

THE HISTORY OF POLITICAL CARTOONS

It may be that the man of the Stone Age was the first to draw rude and distorted likenesses of some unpopular chieftains, just as the Roman soldier of 79 A.D. scratched on the wall of his barracks in Pompeii an unflattering portrait of some martinet centurion, which the ashes of Vesuvius have preserved until today.

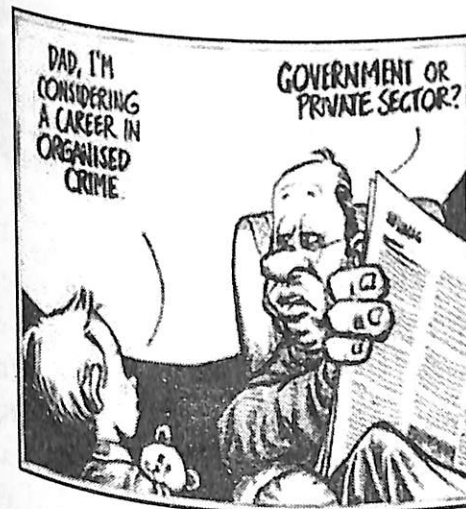
As far as historians can determine, political cartoons did not start appearing all together until the means was created to disseminate them, the printing press. Before this significant invention, it is likely that different modes of communication, such as the social and political above, were employed to jab at the social and political conditions of a given time and place. Why political cartoons came about is relatively easy to infer:

" Illuminating and criticizing the human condition is a natural outcrop of the human experience; and

" This medium provides the easiest means for getting one's point across. (The earliest cartoons must have been nothing more than simple, widely recognizable symbols or pictures that did not require any written language to comprehend.)

The historical roots of political cartoons, while greatly outdating the invention of the printing press, really took hold in 16th century Europe. Since that time, they have proved instrumental in swaying public opinion during a number of significant periods in history. It is interesting to note that:

Benjamin Franklin was the first American to draw political cartoons. As publisher and printer, the revolutionist Franklin drafted several cartoons that persuaded colonists to rebel against England. This asserts the power and importance of image that is cartoon, over vocabulary.

So, political cartoons have a long and healthy tradition of criticizing intolerance, injustice, political corruption and social evil. Political or editorial cartoons are a wonderful springboard to social and political discussions, and there are numerous ways to use them to engage people at higher levels of thinking. Political cartoons also entertain, often using stronger devices. They are sometimes cynical (scornful scepticism or negativity) and/or satirical (using wit to convey insults or scorn). They frequently rely on stereotypes (oversimplified opinions,

conceptions or images) to address political issues. Political cartoons generally are thought-provoking and strive to educate the viewer about a current issue. They have grown extremely popular due to the straightforward way they address an issue. Whereas a typical newspaper article is filled with a great many words to relay information and ideas, a political cartoon reduces an entire article down to simple pictures. Found in newspapers across the globe, political cartoons have proved a powerful vehicle for swaying public opinion and criticizing or praising political figures.

Newspapers and magazines play an important role in educating people socially and politically. Such education can be the result of an event, but it can also be had through the daily practice of deciphering the reality around us. That is the only way to break the separation between ideas and things, between the intellectual and the material, between those who know and process information and those who do not know but receive it passively. Cartoons are now one of the most important weapons in a newspaper's armoury of political analysis. Unlike a news article or column, the cartoon has the capacity to almost instantaneously dissect a political issue. A cartoon can often have more veracity and insight than hundreds of words of text-based analysis. They also provide the sense of comic relief to the readers.

This cartoon is taken from an Assamese newspaper, depicting the helpless situation of the common people and their reactions towards the false promises and futile hopes guaranteed by the politicians during election campaigns.

The ideas expressed within the cartoon reflect the views of the artist; for this reason, political cartoons commonly are referred to as editorial cartoons. In a newspaper, editorials are articles presenting a columnist's point of view or opinion, so an editorial cartoon is a cartoon that expresses the viewpoint of a cartoonist. Given their similarities, political cartoons and editorials are generally placed in the same section of the newspaper, and their subjects often complement each other. In fact, a cartoon or comic strip often provides a summary, précis or a gist of the prevailing socio-political or economic situation. Thus, though they are placed in a small corner of the newspaper, they really have a huge social, political and educational value and assert a significant impact in moulding public opinion and general awareness.

The famous "Common Man" created by cartoonist R. K. Laxman. For over a half of a century, the Common Man has represented the hopes, aspirations, troubles and perhaps even foibles of the average Indian, through a daily cartoon strip, "You Said It" in The Times of India. The comic was started in 1951. Some cartoons reflecting socio-political situation of the society in a simple, clear yet powerful way:

Outside the newspapers, there are dozens of private blogs, carrying the published works of India's famous cartoonists and of amateur artists. There's everything from Cartoon India, which claims to be the "first daily updated cartoon Web site" to Cartoon Watch India the "only monthly magazine" dedicated to cartoons. Then there is the Indian Institute of Cartoonists, which the Web site claims is the first of its kind in India, and the Kerala Cartoon Academy based in Kochi. The Kerala School has been proactively taunting politicians - it launched an online exhibition of cartoons about West Bengal Chief Minister Mamata Banerjee, after she had Prof. Ambikesh Mahapatra arrested for allegedly circulating a cartoon of Ms. Banerjee. Recently it organized another online exhibition to honour Kesava Shankara Pillai, better known as Shankar,

who penned the Ambedkar-Nehru cartoon and entered into controversy. Similarly, another well-established cartoonist of Assam, Utpol Talukdar was thrown into prison for his cartoon in the Assamese daily Axomiya Protidin, focussing the corruption of the then Chief Minister, P.K. Mahanta. This proves the power of a cartoon or visual image to uncover the reality, or to create a reality, to voice against injustice by satirizing and presenting a situation from a different and critical perspective. Now cartoon has entered the modern era with its introduction into internet and it will keep developing along with the civilization, providing a critical eye for the society to view, understand, analyse and judge the socio-political system. ■■

Fun Fact about the English Language

Touhidur Rahman Mullah
TDC3rd Semester

1. 'DREAMT' is the only English word that ends in the letters 'mt'
2. The word 'SET' has more definitions than any other word in the English Language.
3. There is only one word in the English Language with three consecutive acts of double letters 'BOOKKEEPER.'
4. There is a word in the English Language with only one vowel, which occurs five times 'INDIVISIBILITY.'
5. There are two words in the English that have all five vowels in order: 'ABSTEMIOUS' and 'FACETIOUS'
6. The word 'QUEUE' is the only word in the English language that is still pronounced the same way when the last four letters are removed.
7. The shortest word in the English language with all its letters in alphabetical order is the word: 'ALMOST.'
8. The longest one syllable word in the English is 'SCREECHED.'
9. The letter most in use in the English language is 'E' and the letter Q is least used.
10. Only three words in the English end in 'CEED', 'PROCEED', 'EXCEED' AND 'SUCCEED'
11. There are at least two words in the English language that use all at the vowel, in the correct order and end in the letter Y
ABSTEMIOUSLY and FACETIOUSLY
12. 'UNDERGROUND' is the only word in the English language that begins and ends with the letters 'UND'
13. The longest word in the Oxford English Dictionary is:
'PNEUMONULTRAMICROSCOPICSILICOVOLCANOCONIOSIS'

Historical and Cultural Relations Between Manipur and Assam

Biswajit Kalita
Dept. Of English

The historical relation between Assam and Manipur can be traced from both the Ahom and the Manipuri chronicles. The Manipuri chronicle *Chetharol Kumbaba* records that in 1536, the king of Manipur sent a bride for the king of Assam, Suhungmung, as present (vide Singh Jhalajit, 131). When she reached Assam, the three queens of Swargadew Suhungmung were unwilling to receive her but the king disregarded their sentiment and the bride was received. In 1537 the Ahom king sent return presents, consisting of a bride for the Manipuri king and elephants, and envoys to the king of Manipur (Gait 98 vide Singh Jhalajit 31). Rajmohan Nath records this episode and holds that the Manipuri king Kabomba (1523-1541 A.D.) tried to extend his kingdom and in this effort conquered a portion of Cachar under the Tipperah king. The Ahom king Suhungmung was busy at the time with the Kacharis whom he had just driven out from their capital at Dimapur, and fearing troubles which might arise out of the probable coalition of the Kacharis with substantial dowry. (Nath 90; Devi 190). The *Chetharol Kumbaba* records the receipt of the elephants from the Ahom king Jhalajit, 31-32). The name of the elephant according to this chronicle is Tekhao Ngamba (Singh Jhalajit, 31-32).

The second Assam-Manipur relation was established through king Jaysingha alias Bhagyachandra of Manipur and the Ahom king Rajeswar Simha. The king of Burma Hsinbyushin (1763-76) invaded Manipur in 1765 A.D, and after two battles at Tumu and Kagchin, Jaysingha fled to Cachar and along with the Kachari king came to visit Rajeswar Simha seeking shelter in the Ahom court (Singh Jhalajit, 33), offering a long plate of gold and two gold Maihangs (Devi 191). He also offered his daughter Kuranganayani to be married to the Ahom king as a token trust. King Jay Singh requested the Ahom king to expel the Burmese whereupon the Ahom king sent an army to Manipur to reinstate him under the generalship of Haranath Senapati Phukan. The Manipuri Raja was given instruction to maintain communication with the Ahom king through letters and envoys.

The army however had to suffer a big blow in the famous Lata Kata Ran; two-thirds of the men and provisions were lost due to snake bites, want of food and killing by the Nagas. About the end of the year 1767, Rajeswar Singha sent another force under Khangia Phukan to reinstall king Jaysingha. In January 1768 the army proceeded and arrived at Raha and put camp there. In the month of February one Naga Manmath Bara was given the command of ten thousand men and ordered to accompany King Jay Singha as far as the Mirap River. The Ahom army halted there by the side of the Mirap River until Jay Singha raised a force of Nagas and went to Manipur. The Burmese had already left Manipur on hearing of the arrival of Ahom troop (Devi).

In the reign of Lakshmi Singha (1769-80) the Manipuri Raja Jai Singha proposed to give his granddaughter in marriage to Lakshmi Singha. Lakshmi Singha agreed to marry her and offered land for her residence. A large number of Manipuris were putting up there who afterwards went back to Manipur (Devi).

The third historical evidence of Assam-Manipur relation is supplied by the accounts of the Moamaria rebellion. Gaurinath Singha (1780-95 A.D.), when the Moamaria rebels compelled him to flee to Guwahati, sent an appeal for help to the Manipuri king Jaysingha as well as the kings of Cachar and Jayantia to fight the Moamaria rebels. The Manipuri Raja at once sent a Manipuri troop under Dharmadhi with the Ahom envoy Bishnuram Bahbaria (Tunghungia Buranji 106). Gaurinath Singha sought further help from the Manipuri king Jaysingha, and the Manipuri Raja Jay Singha, realizing the situation, himself came to Assam along with his son Madhuchandra and rendered considerable help in dealing with the Moamaria rebels.

However, it would be wrong to assume that the relation between Assam and Manipur occurred through matrimonial alliance with a strong undercurrent of war. Since time immemorial Assam has witnessed waves of migration that occurred through the trade

routes. P.C Choudhury draws attention to the migration routes that connected Assam with the rest of the world. The first route was through the north the mountain passes of Tibet, Nepal and Bhutan; second through the valley of the Ganges and the Brahmaputra from India and the West; third by sea or the Bay of Bengal, passing through Bengal or Burma, and fourthly the Assam-Burma routes, one over the Patkai passes into the North-East, leading from the Lidu-Margherita road to China through the Hukawang Valley in Burma and the other through Manipur and Cachar in the south-east or south of Assam" (Choudhury, 75). This fourth immigration route established connection between Assam and Manipur immensely. Jhaljit Singh, on the authority of Manipuri chronicle *Cheitharol Kumbaba*, holds that attempts have always been made to improve the road from time to time and the first improvement was made in 1536 (29). In the reign of Jai Singh in the 18th century, the road was cleared two or three times (Singh 29). And what was the urgency to clear the road so frequently? Jhalajit Singh observes that "The improvement of the road to Assam by the Manipuris was with a view to facilitating exchange of presents, for we find in the *Cheitharol Kumbaba*, the royal chronicle of Manipur, that whenever there was any large scale movement of people it was preceded by improvement of the road" (31). The *Mayang Tekhao*, one of the immigration books of Manipur, the others being *Poireiton Khunthok*, *Bamon Khunthok*, *Lairikyengbamlon*, *Khetrimon* etc., deals with the immigration to Manipur from West and Assam which bears an account of the immigration of one Govinda Manik from Assam with personal belongings (Singh Jhalajit, 30). It supposedly took place in the reign of Shree Pati (1432-1467) alias Ningthoukhomba (Singh Jhalajit, 30). Regarding migration of people to Manipur Kapila Vatsyayan remarks that in the 15th century under king Kyamba links with Bengal and Assam were fostered and many people including Brahmins from Bengal as well as

others from Western and Northern India came to settle in Manipur (37).

Now, we can surmise without doubt that with immigration and cross migration of people migrated cultural elements. Let us take some examples which shows how culture of a soil migrates to other regions. K. Sabita Devi observes that male fashion of wearing Pheijom in Manipur was more influenced from the west by people who had been exposed to the influences of the Aryan culture, and that "Kwapka Thawanthaba, son of Meidingu Thangbi Langhaba (1302-1324 A.D.) was considered as the patron of introducing Hindu custom. She opines: "There are historical evidences recorded in the local literary sources to point to the contact of the then Meitei people with those people of the west. Here the most telling historical information is that Kwapka Thawanthaba married a princess of the then Mleecha dynasty of Kamrup (modern Assam).

A group of people accompanied the princess as her bodyguard on her marriage and stayed in the land. There are indication of cultural contact of the Meitei with the Khalachai (who later on came to be known as Bishnupurians in the history of Manipur) and the Bodo of Assam, peoples who had been influenced by the Asur and the Hindu cultures" (11). K. Lolita Devi further observes: "The reign of Meidingu Kiyamba (1467-1508 A.D.) witnessed the introduction of new items of dress in Manipur, originating from the west as well as from the east of the region. The king of Kiyamba Khabat, a tribal state in the present Khabo valley of Burma was the common enemy of both the Meitei king Kiyamba and the Pong (Shan) king Chaophakhekkhomba. The two kings jointly attacked their common foe Kiyamba Khambat. Victorious in battle, Chaophakhekkhomba presented Kiyamba, as a mark of their alliance, a casket containing an idol, reportedly to be of Vishnu, the Hindu god, in exchanging gifts of token between the two kings.

History says that Kiyamba requisitioned a Brahmin from the west, probably from present-day Assam, to administer the worship of the Hindu God. There are also historical evidences that some people from the west of Manipur, exposed to the cultural influence of the Hindus, had already settled in some quarters particularly in the western hill ranges and their foothills of present Manipur. This means to say that by contact with those people, the Meitei of that time must have had incorporated certain cultural traits, including dress and dress styles of exogenous origin.

Local historians consider the event, that is, the official installation of Brahmin priesthood for the worship of Vishnu as a historic one, and accordingly a few scholars ascribe the introduction of using typical Hindu dress like the Dhoti, kurta and thin wrapper, all in white cotton, to this historic occasion. It is further held that the fashion of putting on dhoti, called Kaptreng Thougai Phiset was introduced for the first time in this period along with the advent of the cultural practice of worshipping the Hindu god Vishnu" (Devi, 11-12). E. Nilakanta Singh acknowledges this historical event in the following words: "Historically speaking, it on record that a group of Brahmins from Assam entered Manipur as early as 15 century A.D. during the reign of King Kyaaamba (1467-1508) in whose reign Vishnu worship took a concrete shape, to which the existing Vishnu temple bears a testimony" (Singh 1982: 68). However, it needs to be mentioned that though it was king Kiyamba who introduced Bishnu worship in Manipur, Garib Niwas, son of Charai Rongba was responsible for many new trends in Manipuri literature, music and dance (Vatsyayan 37). It was under his auspices that the Ramayana and the Mahabharata were rendered in to Manipuri, and the Kirtivasa Ramayana was adopted. The Adi, Virata, and Ashvamedh parvas of the Mahabharata became popular (Vatsyayan, 37). Dr. Surya Kumar Bhuyan opines that Garib Niwas collected the Srimadbhagavat from Assam and took measures to preach it in Manipur (55).

However, the transaction of culture must not have been one sided but reciprocal. As we have discussed, Manipuri king Jay Singha offered his niece princess Kuranganayani to be married to RajeswarSingha as a mark of goodwill and trust. The place where the Manipuri men and women accompanying Bhagyachandra and Kuranganayani is known as Maglaukhat, and the tank which Kuranganayani dug has been known as MaglauJiyekarPukhuri(Dutta, 4). R.K. Jhalajit Singh records that he visited two Manipuri villages, one at Hansora(Hahsora?) and the other at Borkula of Sibsagar where the Manipuri men and women accompanying Kuranganayani were supposedly placed(35). Singh maintains that apart from the Assam literature of Manipur is silent about these happenings. It can be assumed that a lot of Manipuri culture must have permeated to Assamese culture in this process. But what are those contents of culture needs to be identified. Surya Kumar Bhuyan states with conviction that observing *Peol* system in Assam, Jaysingha introduced *Peolsystem* (people's enumeration) in Manipur. The same with some other traditions in huge tanks in Manipur, set up *kamarsal* to make canons, seeing these traditions in Assam during his stay in the Ahom capital(Bhuyan, 83). The *ChetharolKumbaba* records that "a wife of the king of Assam and her son arrived in Manipur on Saturday the 20th day Poinu(about December)1794 to seek safety(vide Singh, 39). Jhalajit Singh firmly believes that she was no other than Kuranganayani, who left Assam along with her youngest son following volatile situation in Assam. Now, if this is true, what could she and her son have carried over to Manipur?

The Manipuri chronicle *TakhelNgamba* and *NingthourolLambuba* records the invasion of the Tripurians and the Burmese invasion. According to their version, the invasion was because of a grievance by the Tripurians regarding the Bhagavata(Sigh Jhalajit, 32). The two chronicles are silent about the grievance. However, late Moirangthem Chandra Singh explains

that the Tripurians procured a copy of the Bhagavata from Assam and while they were proceeding home with it, the Manipurians attacked them and got it. It was to avenge this loss that the Tripurians invaded Manipur in 1723, though the Tripurians had to suffer loss instead (vide Singh Jhalajit, 33). Now, if this story is true, the Manipuri version of the Bhagavata and the Assamese Bhagavata will bear resemblance in content and structure.

Jhalajit Singh draws attention to some cultural affinities between Assam and Manipur. He holds that the Manipuri *Pung* and Assamese *Khol* broadly resemble each other; the Assamese *khol* is only a little longer than the Manipuri *Pung*(41). What the Assamese call *bhottal* is called *mangang* in Manipur. *Sanskrit beena*, a stringed instrument, is called *bena* in Assam which is called *Pena* in Manipur with some improvement (41). *Tekhaoroo*, a fishing trap, was originally from Assam and was introduced in 1537(42). The Manipurians use varieties of cups and bowls called *tekhaotengot*, *tekhaochaisel*, and *tengotnayatpi* etc. made in Assam (42). In Assam *sorai* is called *horai* in Manipur (42). In Assam salt was prepared by evaporating brine and the same method was used in Manipur (42). The *CheitharolKumbaba* records that one king of Assam, whom Jhalajit Singh supposes to be PurandarSingha, sent a message to the Manipuri king Narasingh requesting to send a physician to Assam. In reply Nara Singh sent a physician to treat the king of Assam whereupon, out of gratitude, the king of Assam sent two combs of ivory to Narasingh and gave the physician a gold laced shirt and a necklace of gold (43).

Dr. Birendranath Datta draws attention to an episode of the *TungkhungiaBuranji* according to which when King Bhagyachandra accompanied by the *Kachari* king arrived at the Ahom capital, elaborate arrangements were made for the welcome of the two

dignitaries and a *Ravana-vadhbhaona* was arranged and performed. The two rajas were highly impressed by the performance (12). With this episode is connected the famous legend of the elephant ordeal: Bhagyachandra had a dream on the night previous to the day of the test in which Lord Krishna appeared and reassured him about his success both at the test and in regaining his throne. But, after his restoration there, he was to install the image of Lord Krishna made from a jackfruit tree standing on the Kaina hill and to arrange for its regular worship. It is believed that Bhagyachandra introduced the *Rasleela* dance drama in Manipur with active help of his daughter princess Bimbavati(13). E. Nilakanta Singh is of the opinion that King Bhagyachandra might have been exposed to the *Satriya* dances of Assam (Datta, 13). Nilakanta Singh further holds that Bhagyachandra might have invited a few scholars and artistes from Assam to give concrete shape to his dream of introducing *Maharas*, based of course, strictly on the Bhagavata tradition wherein Sanskrit *slokas* from the Bhagavatam recited and sung by the *Sutradharis* and the *gopis*(Singh 1982: 71). Nilakanta Singh further observes: "The *ankiyas*, as prescribed in various *sattras* have got sequences like *SutradhariNach*, *Krishna PravesarNach*, *GopiPravesarNach*, etc. Manipuri *Rasleela* has normally the following sequence viz. *Sutradhari*, *Krishna Abhisar*, *GopiAbhisar*, *BhangiParengAchouba*, *Krishna Nartan* and of course the play *Chali* is basic movement in *Rasleela*. There is no doubt that there is much affinity in the patterns of Assamese *Ankiya Nat* and Manipuri *Rasleela*, even though the theme and dance movements must have grown out of the traditional movement in the respective areas (Singh 1993: 14). Kaila Vatsyayan observes: "The costume of the *rasa* dances is unique and has no parallels, except for some resemblance with costumes worn by the dancers of Assam"(61).

Dr. Birendranath Datta further draws attention, on the authority of the Manipuri Puranic Parishad papers, to the *Wari-leeba* tradition of Manipur, which

was introduced in Manipur by an Assamese Brahmin. According to the account, in the palace of SwargadewRajeswarSingha, Manipuri king Bhagyachandra came across a learned Brahmin called Jiu Ram Sharma who was brought to his palace at Manipur by Bhagyachandra himself. In 1776, the 15th lunarday of the month of Hiyangei, Monday, Jiu Ram Sharma began to narrate for the first time the *DasamSkandha* of the *Bhagavata*. The *Ramayana* and the *Mahabharata* stories were also narrated by him, and since Jiu Ram came from Tekhao, he came to be known as TekhaoBamanLeeba.(Datta, 15). Dr. Datta also observes similarity between Manipuri *raga* rendering and the *raga* rendering in *Satriya* music(16). Datta further observes: "the *gamaka* of Manipuri music is akin to that of the *Oja-pali* music that a discerning listener can not be but struck by the similarity (16). Nilakanta Singh observes that in the *Oja-pali* system, and also sometimes in the *Satriya* system, *raga* rendering is done with the help of such syllables as *haa*, *ri*, *ta*, *na* whereas in Manipuri *raga* rendering these syllables are *taa*, *ri*, *taa*, *naa*(Datta 16). *Tekhaohaoba* or beginning in the Assamese style in singing and *taalas* like *tekhaorupak* and *tekhaocharital* in Manipuri music system unmistakably point to Assamese connections (Datta 16). Kapila Vatsyayan also opines, "Obviously even prior to the royal proclamation and decision of presenting the *Rasa* dances, a style of dance must have been prevalence in Manipur which had perhaps some connections with the *Oja-palis* of Assam"(61).

Dr. Datta in an article published in an Assamese daily draws attention to a temple situated some ten kilometers away from Imphal called to *SankardewMandir* and speculates over its origin, whether it has any connection with SrimantaSankardeva of Assam (Datta 1987: p?). E. Nilakanta Singh's reveals a startling fact in this regard, which goes that Sankardev of Assam is worshipped as an ancestor in *Lai-haroba* festival of Manipur. To quote him: "The *Lai-Haroba* festival (meaning literally the merry-making of the gods and the goddesses) dedicated to sylvan and ancestral deities (numbering more than 300

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় আলোচনী

and including Shankar Dev of Assam) represents a combination of spirit, god and ancestor worship”(Singh E.Nilakanta 1997: 51).

Works cited:

- Bhuyan, Surya Kumar. *SwargadewRajeswarSingha*. Guwahati: Assam PrakashanParishad.
- Choudhary, P.C. *The History of Civilization of The People Of Assam to the Twelfth Century A.D.* 3rdedn.(rev). Spectrum Publication: Guwahati, 1987.
- DattaBirendranath. “Historical and Cultural Relations between Manipur and Assam”. *Historical and Cultural Relations Between Manipur, Assam and Bengal*. Imphal:ManipuriSahitya Parishad,1986.
- Datta,Birendranath. “ManipuratSankardevMandir: Assam-Manipur SansparsarSambhabyasmritibahak”. *Ajir Assam*. Guwahati, Sept. 6, 1987.
- Devi, K.Sobita. *Traditional Dress of Meiteis*. 1stedn.Imphal:Bhubon Publishing House,1988
- Devi, Lakshmi. *Ahom-Tribal Relations*.Guwahati:Lawyers.
- NathRajmohan. *The Background of Assamese Culture*.Guwahati:DuttaBarua, 1949.
- Singh E. Nilakanta. *Aspects of Indian Culture*.Imphal: Jawaharlal Nehru Dance Academy, 1982.
- Singh E. Nilakanta. *Fragments of Manipuri Culture*. New Delhi:Omsons,1993.
- Singh, E.Nilakanta. *Manipuri Dances*. New Delhi:Omsons, 1997.
- Singh,R.K.Jhaljit. “Historical and Cultural Relations between Manipur and Assam”. *Historical and Cultural Relations Between Manipur, Assam and Bengal*. Imphal:ManipuriSahitya Parishad,1986.

বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰিদৰ্শন গোটৰ সভা

বিশ্বপৰিবেশ দিৱসৰ সভা

নতুন প্ৰবেশ তোৰণৰ আধাৰশিলা স্থাপন

ভূগোল বিভাগৰ শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ

ফাটোহা ই-দোৰাজ দহম উদযাপন

সৰস্বতী পূজা উদযাপন

'NAAC' ৰ পৰিদৰ্শনৰ কেইটিমান মুহূৰ্ত

মহাবিদ্যালয়ৰ গৌৰৱ

২০১৫ বৰ্ষৰ স্নাতক চূড়ান্ত পৰীক্ষাত প্ৰথম শ্ৰেণী লাভ কৰি উত্তীৰ্ণ হোৱা বিভিন্ন বিভাগৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল

চহনাজআৰা বেগম
ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

হিমাশ্ৰী দাস
ভূগোল বিভাগ

লভিতা বৰ্মন
ভূগোল বিভাগ

মিনাক্ষী দাস
ভূগোল বিভাগ

জানমনি দাস
ভূগোল বিভাগ

হিৰাবাজ দাস
ভূগোল বিভাগ

দিগাঙ্গনা দাস
ভূগোল বিভাগ

অনামিকা পাটোৱাৰী
শিক্ষা বিভাগ

বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত কৃতিত্ব লাভ কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল

সম্পীতা ভড়ালী
২০১৪ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ গায়িকা

বিয়াজ আহমেদ
মিঃ সুৰেন দাস খিতাপ বিজেতা

আমিকুল হাছান
২০১৪ বৰ্ষত উঃ মাঃ ব
কলা শাখাৰ লেটাৰ সহ স্তাৰ

চুবং জামাল
২০১৪ বৰ্ষত উঃ মাঃ ব
কলা শাখাৰ লেটাৰ সহ স্তাৰ

তাৰমিন আকতাৰা
২০১৫ বৰ্ষত উঃ মাঃ ব
কলা শাখাৰ লেটাৰ সহ স্তাৰ

পিংকি ডেকা
২০১৪ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ পঢ়ুৱৈ
বঁটা প্ৰাপক

মোস্তাফা কামাল বিন সবির
২০১৪ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ তৰ্কিক

দিলবৰ আলি
২০১৪ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ
সমাজসেবক

নেকিবুৰ জামান
২০১৪ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈ

জেবিনা য়াহমিন
২০১৪ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ সাহিত্য
প্ৰতিযোগী

টোলিম আহমেদ
২০১৪ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ পঢ়ুৱৈ
বঁটা প্ৰাপক

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত তদানীন্তন অধ্যক্ষৰ দ্বাৰা পতাকা উত্তোলনৰ এক মুহূৰ্ত।

মহাবিদ্যালয় নৱাগত আদৰণি সভাৰ সংগীত পৰিৱেশনৰ এক মুহূৰ্ত

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ তৰফৰ পৰা মহাবিদ্যালয়ত আয়োজিত ভলিবল টুৰ্ণামেণ্টৰ পতাকা উত্তোলনৰ এটি দৃশ্য

ফ্ৰেছাৰ্চ ডে উপলক্ষে আয়োজিত সভাৰ উপস্থিত শিক্ষক, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ একাংশ

বিশ্ব পৰিৱেশ দিবসৰ এটি মুহূৰ্ত

মহাবিদ্যালয়ত বক্তৃদান শিৰিষৰ এটি মুহূৰ্ত

ভলিবল টুৰ্ণামেণ্টৰ বিজয়ীৰ উল্লাস

এন এছ এছৰ বিশেষ কেম্প

গ্ৰন্থাগাৰত অধ্যয়নৰত ছাত্ৰৰ একাংশ

গ্ৰন্থাগাৰত অধ্যয়নৰত ছাত্ৰীৰ একাংশ

ভূগোল বিভাগ

লোক সংস্কৃতি, গণিত আৰু ভাষাতত্ত্ব বিভাগ

উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিজ্ঞান শাখা

পুথিভঁৰাল বিভাগ

কাৰ্যালয় সহায়কবৃন্দ

চতুৰ্থ শ্ৰেণীৰ কৰ্মচাৰীবৃন্দ

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ চৌহদৰ কেইটিমান দৃশ্য

